

ΣΗΜΕΡΑ

ΚΥΒ. ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ

Οι τριμερείς δεν στοχεύουν την Τουρκία

Η Τουρκία πρέπει να αντιληφθεί ότι χωρίς λύση το συντομότερο κινδυνεύει να αποκλειστεί από τις ενεργειακές και άλλες συνεργασίες που αναπτύσσονται στην ανατολική Μεσόγειο, υπογραμμίζει σε συνέντευξή του στην «Κ», ο Κυβ. Εκπρόσωπος Νίκος Χριστοδουλίδης.

Τονίζει ότι οι τριμερείς συνεργασίες που συνομολογεί τώρα η Λευκωσία μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτες ειρηνικής συνεργασίας, ενώ διευκρινίζει ότι η Κύπρος αντιμετωπίζει τη σύγκληση του Ανατάτου Συμβουλίου Συνεργασίας Ελλάδας - Τουρκίας ως πρώτης τάξεως ευκαιρία να σταλούν τα σωστά μηνύματα στην Άγκυρα. **Σελ. 6**

ΓΡΑΦΟΥΝ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ: Τα χαλλούμια της δικαιοσύνης και το επιλεκτικό mens rea.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ: Τουλάχιστον ο Κούρος είχε στίλ.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΑΔΕΙΛΙΑΝΗΣ: Όταν σημαντικές και ευρύχωρες καρέκλες τρίζουν επικίνδυνα.

ΕΛΕΝΗ ΞΕΝΟΥ: Υπάρχει ένας που να πιστεύει ότι έχουμε σωτηρία σε αυτό τον τόπο;

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ: Τα βοδινά του Ζαρατούστρα.

ΕΡΑΤΩ ΚΟΖΑΚΟΥ-ΜΑΡΚΟΥΛΛΗ: Η ανάγκη του τόπου για αλήθεια και συμφιλίωση.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Α. ΛΑΜΠΙΤΣΗΣ: Το εκπαιδευτικό μας σύστημα χρειάζεται πλήρη αναδόμηση.

Συμμαχία Κρεμλίνου και Wall Street για Τρ. Κύπρου

Στο νέο ΔΣ αντικατοπτρίζεται μια σκληρή συμφωνία Δύσης - Ανατολής

Η σύσταση του νέου ΔΣ της Τράπεζας Κύπρου (ΤΚ), υπό τον Τζόσεφ Άκερμαν, δεν ήταν καθόλου τυχαία. Η «ομάδα» συνδέει τους «λύκους της Wall Street» με τα ενδότερα της ρώσικης νομολογίας, με τον νέο πρόεδρο της ΤΚ να αποτελεί κρίκο μεταξύ των δύο «κόσμων». Η εικόνα που

διαμορφώνεται προμηνύει δραματικές εξελίξεις εντός της ΤΚ, την ώρα που χρειάζεται άμεσες και τολμηρές κινήσεις για αντιμετώπιση των ανισορροπιών στα βιβλία της. Η συμφωνία για τη σύσταση του ΔΣ «έκλεισε» στο Λονδίνο κατά τη διάρκεια κινήσεων που γίνονταν στο

τέλος του καλοκαιριού για εξασφάλιση του 1 δις. ευρώ που τελικά αποδείχθηκε σωτήριο για την Τράπεζα Κύπρου. Την ίδια στιγμή, η παρουσία της EBRD καλύπτει την «επίσημη» πλευρά των επενδύσεων και αποτελεί εγγύηση για το μέλλον της τράπεζας. **Οικονομική, σελ. 4**

«Στρατός» 230 ατόμων η παρέα του Μέσι

Η αποστολή της Μπαρσελόνα που θα διανυκτερεύσει στο ξενοδοχείο Hilton, αποτελείται από 230 ανθρώπους. Οι Καταλανοί που προσέχουν και την παραμικρή λεπτομέρεια, φέρνουν μαζί τους μάγειρες, ψυχολόγους και ό, τι άλλο χρειάζεται η ομάδα για μια άνετη διαμονή στο νησί. Η αποστολή θα αναχωρήσει για τη Βαρκελώνη αμέσως μετά το τέλος της αναμέτρησης με τον ΑΠΟΕΛ. **Στο K SPORTS.**

Σφίγγει ο κλοιός στο ΤΕΠΑΚ

Αρχισαν ανακρίσεις

Πολλά είναι τα στοιχεία που κατέχει η Ελεγκτική Υπηρεσία σχετικά με τα χρυσά συμβόλαια ενοικίασης κτηρίων στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου και οι πρώτες υποθέσεις θα σταλούν στη Γενική Εισαγγελία για να διερευνηθεί το ενδεχόμενο ποινικής δίωξης. Εμπόδιο στις έρευνες αποτελεί η ανυπαρξία οργανωμένου αρχείου στο ΤΕΠΑΚ. **Σελ. 7**

Κίνδυνος ανάφλεξης στο Ισραήλ

Η θρησκευτική διάσταση

Η αποτρόπαιη δολοφονία πέντε Ισραηλινών σε συναγωγή της Ιερουσαλήμ ήταν ο τελευταίος κρίκος μιας αλυσίδας επιθέσεων που έθεσαν το ερώτημα εάν βρισκόμαστε στα πρόθυρα μιας νέας παλαιστινιακής εξέγερσης. Μετά την αιματηρή επίθεση της Τρίτης στη συναγωγή, όλοι στην πόλη κρατούν την αναπνοή τους για το τι θα ακολουθήσει. **Σελ. 23**

Επιφυλακτική έναντι Ε.Ε. η Ντόρα

«Παίγνια στην πλάτη του ελληνικού λαού» δηλώνει στην «Κ»

Η πρώην υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας Ντόρα Μπακογιάννη, σε συνέντευξή της στην «Κ» δηλώνει, για πρώτη φορά, επιφυλακτική, έναντι των Ευρωπαίων εταίρων της Ελλάδας, αφήνοντας ευθείς υπαινιγμούς για «παίγνια στην πλάτη του ελληνικού λαού» και για συνθήκες που κάνουν το 2014 να θυμίζει 2012. «Αν για οποιονδήποτε

λόγο οι Ευρωπαίοι έχουν αποφασίσει ότι μπορούν να εξυπηρετήσουν τις πολιτικές τους σκοπιμότητες, καίγοντας τον Τσίπρα και μετατρέποντας την Ελλάδα σε σκιάχτρο για να αποδυναμώσουν τα λαϊκιστικά ακραία κόμματα που σήμερα ταλανίζουν την Ευρώπη, τότε πρέπει να μας το πουν», υπογραμμίζει. **Σελ. 19**

Ο Μπραντ Πιτ αντιήρωας στο «Fury»

Η νέα ταινία του αμερικανού σκηνοθέτη Ντέιβιντ Αγερ, που θα προβάλεται από αυτή τη βδομάδα στις κυπριακές αίθουσες, παρουσιάζει τη Γερμανία τον Απρίλιο του 1945, η οποία εικονογραφείται σαν τοπίο βίβλικής καταστροφής ύστερα από θεία δίκη. Ο Μπραντ Πιτ ενσαρκώνει έναν αντιήρωα στο σταυροδρόμι του καλού και του κακού να ηγείται του πληρώματος του «Fury», ενός πολεμικού ταγκ, θέτοντας έτσι ξανά τον εαυτό του στην κούρσα διεκδίκησης του Όσκαρ. **Ζωή, σελ. 1**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

Με λίστα αιτημάτων ο Τζο Μπρίντεν στην Τουρκία

Νοθεσίες για περιορισμό των τουρκικών προκλήσεων σε κυπριακή ΑΟΖ και Αιγαίο με αντάλλαγμα τον συμβιβασμό αλλά και παραινέσεις για επανέναρχη των συνομιλιών ήταν αυτά που περιείχε η λίστα του Τζο Μπρίντεν σχετικά με την Κύπρο. **Σελ. 5**

ΑΝΑΛΥΣΗ

Αινιγματική η πολιτική ΗΠΑ στην αν. Μεσόγειο

Οι άγνωστες προθέσεις της Ουάσινγκτον, οι επιδιώξεις της Τουρκίας, τα γκρίζα σημεία και η απουσία αρχών και αποφασιστικότητας. Ανάλυση του Κωνσταντίνου Φίλη. **Σελ. 4**

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ

Πολιτικός «αγωγός» η εξαγγελία Σαλόμ

Ο Ισραηλινός υπουργός Ενέργειας, σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, ήθελε με τις δηλώσεις του στη Ρώμη για αγωγό Ισραήλ-Κύπρου-Ελλάδας να βοηθήσει πολιτικά την κυβέρνηση Σαμαρά. **Σελ. 4**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Γιατί ο Αναστασιάδης υποστηρίζει Έρογλου

Οι υψηλοί τόνοι στο Κυπριακό κλειδώνουν στην κυριολεξία την ανάδειξη Έρογλου ξανά στην ηγεσία της τ/κ κοινότητας. Από τον Νίκο Στέλγια. **Σελ. 6**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η εμπιστοσύνη και οι εξουσίες

Η εμπιστοσύνη του πολίτη στους θεσμούς και τις εξουσίες της πολιτείας είναι απαραίτητο συστατικό της εύρυθμης λειτουργίας ενός κράτους. Την ώρα όμως που ο πολίτης βλέπει ένα πρόσωπο διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας (ΚΤΚ) και πρώην υπουργό Οικονομικών να οδηγείται στις φυλακές, καταδικασθείς για φοροδιαφυγή, και ακούει τη νυν διοικήτρια της ΚΤΚ να παραδέχεται ότι τροποποίησε το παχύλο συμβόλαιο εργασίας της, προσθέτοντας άλλες δέκα χιλιάδες ευρώ ετησίως, όχι μόνο χάνει κάθε ίχνος εμπιστοσύνης προς τις αρχές αλλά βλέπει το κάθε όργανο της πολιτείας, από τον απλό αστυνομικό μέχρι τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, με καχυποψία. Η κατάσταση στην Κύπρο βρίσκεται στο μεταίχμιο καθότι η απόδοση της δικαιοσύνης είναι τόσο αργή που τείνει να εκφυλιστεί και την ίδια.

Έλληνες Ηγέτες

Μία μοναδική συλλογή

Γνωρίστε τον Ρήγα πίσω από τον Βελεστινλή.

Πέμπτος τόμος: Ρήγας Βελεστινλής

Σελ. 13

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ «Κ»

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ K SPORTS

ΑΠΟΕΛ

Δαυίδ εναντίον Γολιάθ

Όσο και αν η εμφάνιση στο Καμπ Νου, αφήνει χώρο για κρυφές ελπίδες, η διαφορά στα μεγέθη μεταξύ των πρωταθλητών και της Μπαρσελόνα είναι τεράστια.

ΑΕΛ - ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Το παρασκήνιο της πρόσληψης

Η εκτίμηση του προέδρου Αντρέα Σοφοκλέους προς τον Χριστόφορο μεταφράστηκε σε «εν λευκώ» ανάληψη της ΑΕΛ.

ΑΝΟΡΘΩΣΗ

Ο προγραμματισμός του Φαν Λίουεν

Τον Ιανουάριο ο τεχνικός διευθυντής της «Κυρίας» ετοιμάζει 2-3 μεταγραφές αλλά και ανανεώσεις συμβολαίων. Ποιες οι προτεραιότητες της Ανόρθωσης.

FORMULA1

Τα τελευταία 305 χιλιόμετρα

Οι Χάμιλτον και Ρόσπεργκ διεκδικούν τον τίτλο του πρωταθλητή για τη σεζόν του 2014 στον τελευταίο αγώνα της χρονιάς στο Άμπου Ντάμπι.

winbank

Μια κίνηση μπροστά

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

www.winbank.com.cy

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Τα καλλούμια της δικαιοσύνης

Εντιμότητα γενική εισαγγελέα. Απευθύνονται σ' εσάς ως τον θεσμικό αξιωματούχο που μπορεί την υσάτη να διασώσει τα έσοχα ψήγματα κύρους που απέμειναν στη δικαιοσύνη. Εν πρώτοις να σας θυμίσω το εξής περιστατικό. Πέντε μέρες πριν από τα Χριστούγεννα του 2012, το Επαρκιακό Δικαστήριο Λεμεσού επέβαλε χρηματική ποινή €700 σε 52χρονο οικογενειάρχη από το Κολόσσι, επειδή έκλεψε από την υπεραγορά Ορφανίδη δυο συσκευασίες αλλαντικών και τρία καλλούμια συνολικής αξίας €19,50. Η ρομφαία της δικαιοσύνης έπεσε βαριά επί της κεφαλής του 52χρονου βιοπαλαιστή, παρά το αιτιολογικό που πρόβαλε, της δυσχερούς δηλαδή οικονομικής του κατάστασης αλλά και της μεταμέλειας. Στις 18/11/2014, η δικαστική της Κεντρικής Τράπεζας (ΚΤΚ) Χρυστάλλα Γιωρκάτζη, η διατελέσασα επί 15 χρόνια και Κεντρική Ελέγκτρια, παραδέχθηκε ενώπιον της Επιτροπής Θεσμών της Βουλής ότι η ίδια έκανε παρεμβάσεις σε όρους του συμβολαίου της για το ασυμβίβαστο και την αντιμισθία της και ουδείς άλλος, όπως αφέθηκε να αιωρείται μετά τη μετάβασή της στο Προεδρικό στις 31/10/2014. Να θυμίσω, καλού-κακού, ότι το ζήτημα του ασυμβίβαστου υπήρχε στα συμβόλαια των δύο προκατόχων της Χρ. Γιωρκάτζη στην ΚΤΚ, αλλά η ίδια έκρινε ορθό, να το αφαιρέσει από το δικό της συμβόλαιο. Τη στιγμή μάλιστα που γνώριζε ότι η δικηγорική εταιρεία του συζύγου της Αντρέα Γιωρκάτζη και της κόρης της Μαριάννας εκπροσωπεί στα δικαστήρια τη MIG και τον Α. Βγενόπουλο, σε υποθέσεις που αγγίζουν τα €5 δισ. και στοιχεία που περνούν από τα χέρια της δικαστικής ενδεχομένως να κρίνουν την έκβαση των υποθέσεων. Επίσης να σας θυμίσω, καλού-κακού, ότι μετά από σχετική προσήκη

που η ίδια έκανε στο συμβόλαιο της, χωρίς να ενημερώσει αρμοδίως, οι μισθολογικές απολαβές της αυξήθηκαν συνολικά κατά €10.000 ετησίως, ανεβάζοντας τις μεικτές απολαβές της στις €192.000 ετησίως. Αν κ. Εισαγγελέα, τα διαιρέσετε διά του 12 μηνών κάνουν €16.000 μηνιαίως. Δηλαδή η Χρ. Γιωρκάτζη παίρνει σπύτι της για ένα μήνα, τόσα όσα παίρνουν σπύτι τους για ένα ολόκληρο χρόνο σήμερα πολλοί οικογενειάρχες! Κύριε εισαγγελέα, η Χρ. Γιωρκάτζη ως τέως γεν. ελέγκτρια όφειλε να γνωρίζει ότι αυτό που έκανε είναι –όπως είπε τις προάλλες ο Μάριος Καρογιάν– mens rea, τούτέστιν δόλος; Όπερ μεθερμηνεύουμε στην καθομιλουμένη η κ. Γιωρκάτζη σκέφτηκε πονηρά και πλαστογράφησε, αν ορθώς αντιλαμβάνομαι κ. εισαγγελέα, το συμβόλαιο της; Πάντως, το σημειώνει και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στη γραπτή δήλωσή, 31/10/2014: «Αν είναι κάτι για το οποίο οφείλω να απολογηθώ είναι η παραιτήση να ελεγχθεί κατά γράμμα το συμβόλαιο που υπεγράφη και οι τυχόν αλλαγές που επέφερε εν αγνοία μου ο υπό διορισμό αξιωματούχος». Γι' αυτό κ. εισαγγελέα διερωτώμαι και προφανώς και χιλιάδες άλλοι συμπολίτες μου: Με ένα βουλευτή να μιλά για δόλο, τον Πρόεδρο να μιλά για τυχόν αλλαγές που επέφερε εν αγνοία του ο υπό διορισμό αξιωματούχος, και την αξιωματούχο να παραδέχεται ενώπιόν σας και των μελών της Επιτροπής Θεσμών, ότι η ίδια επέφερε τις αλλαγές στο συμβόλαιο, γιατί δεν διατάζετε αυτεπάγγελτα να ανοίξει ποινική υπόθεση κατά της Χρυστάλλας Γιωρκάτζη; Τι λογαριάζετε; Να «επιστρέψει τα κλοπιμαία» μέσω ενός νέου συμβολαίου η κ. Γιωρκάτζη; Και αν ναι, γιατί η δικαιοσύνη σας, δεν ζήτησε και από τον 52χρονο απλώς να επιστρέψει τα καλλούμια;

paraschos@kathimerini.com.cy

ΥΨΙΚΑΜΙΝΟΣ / Γράφει ο **ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑΣ**

Μπάχαλο!

«Δεν πρόλαβα να ξεπακετάρω Βρυξέλλες και με φέρνετε πίσω. Δεν είναι σωστό...».

κε κάνει στο συμβόλαιο. Όποιος έχει το μαχαίρι έχει και το πεπόνι. Εγώ παπας ενώ τατάς. Όποιος έχει τα γένια έχει και τα χτένια. Τρεις παροιμίες που περιγράφουν τις αλλαγές από τη Χρυστάλλα στο συμβόλαιο.

Το χαρτάκι αυτό που λέτε, μέσα στην απίστευτη προχειρότητά του και προερχόμενο από αξιωματούχο όπως η πρώην γενική ελέγκτρια και νυν διοικήτρια της Κεντρικής που ξέρει από πρωτόκολλα και επιστολές, δεν βρίσκεται πλέον πουθενά. Μα είναι δυνατόν να συζητήσουμε σοβαρά όταν για ένα τόσο σοβαρό ζήτημα, μια αξιωματούχος με καντάρια προϋπηρεσίας στέλνει... χαρτάκι; Αν έκανε έλεγχο η ίδια στον εαυτό της συγκρούμενη η νυν με την τέως Χρυστάλλα βάσει θέσης,

θα δικαιολογούσε το χαρτάκι; Πουφ άνοιξε η γη και το κατάπιε και δεν το βρήκε κανείς. Εκείνο που δεν βρήκω από την άλλη λόγω να χαρακτηρίσω, είναι η έλλειψη επικοινωνίας μέσα στους τοίχους του Προεδρικού και πίσω από τις κλειστές πόρτες των γραφείων. Λαβύρινθος η επικοινωνία και ο μίτος άφαντος. Θα φτάσω σε επίπεδο πρώιμης ιλαρότητας αν σκεφτώ πως ο μόνος ο οποίος μπαίνει και βγαίνει παντού, σε όλους τους χώρους χωρίς να αντιμετωπίζει πρόβλημα, είναι ο συμπραθέστατος Λίο. Σε όλους κουνάει την ουρά του και όλοι του μιλάνε.

Δεν συμβαίνει το ίδιο όμως και με εκείνους που στέκονται σε δύο πόδια. Διότι φαίνεται πως από το γραφείο του Προέδρου και τον Πανα-

γιώτη Αντωνίου, δεν υπάρχει διάυλος επικοινωνίας με το γραφείο του μέχρι πρότινος στο Προεδρικό Μακάριο Δρουσιώτη. Στέλνει ο Παναγιώτης Αντωνίου το συμβόλαιο προς υπογραφή στη Χρυστάλλα Γιωρκάτζη, το λαμβάνει εκείνη, το αλλάζει αλλά δεν το στέλνει πίσω στον ίδιο αλλά στον Μακάριο Δρουσιώτη. Γιατί; Ίσως και η Χρυστάλλα Γιωρκάτζη να ξέρει για την απόσταση που χωρίζει τους προαναφερόμενους δύο. Το παραλαμβάνει ο Δρουσιώτης και τι κάνει με αυτό;

Το δίνει σε μια διοικητική υπάλληλο ώστε ν' ακολουθήσει τον δρόμο της γραφειοκρατίας. Εφόσον δεν ήταν εκείνος που το έστειλε στη Χρυστάλλα, δεν θα μπορούσε να είναι σε θέση να συγκρίνει τα δύο συμβόλαια μεταξύ τους ώστε να διαπιστώσει μήπως (!) έχοντας σπάσει ο διάβολος το ποδάρι του, κάτι είναι διαφορετικό από το ένα στο άλλο. Από την άλλη, δεν υπάρχει καν η συνεννόηση για το ποιος αποστέλλει και ποιος παραλαμβάνει τι, οπότε και δεν μπαίνει στον κόπο ο Δρουσιώτης να ενημερώσει τον Αντωνίου για το συμβόλαιο.

Το καταλάβαμε η να το ζωγραφίσω; Και φτάσαμε εδώ που φτάσαμε. Υπάρχει και σχετικό ανέκδοτο περὶ του, «να οργανωθούμε ρε παιδιά», αλλά κατέστην ήδη ιλαρός δεν θα γίνω και σόκιν. Όπως υπάρχει και σχετικό παιχνίδι, που ονομάζεται «σπασμένο τηλεφώνω». Μόνο που όταν το παίζουν τα παιδιά, είναι χαριτωμένο. Όταν το παίζουν αξιωματούχοι της Δημοκρατίας, σοβαροί κατά τα άλλα που ενεργούν για το κοινό καλό και όχι για πάρτη τους, όχι με στυλ κώνω δ, τι θέλω, είναι τραγικό.

Για εμάς από την άλλη που το βλέπουμε σαν θεατές, αν μη τι άλλο είναι απογοητευτικό, μη σας πω μέχρι και απελπιστικό για τους αξιωματούχους ημών και το επίπεδό τους. Όχι μόνο μπάχαλο λοιπόν αλλά κυρίως μπάχα-χα-χα-λο!

tsikalasm@sppmedia.com

ΕΝΩΝΟΥΜΕ ΔΥΝΑΜΕΙΣ / Γράφει ο **ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

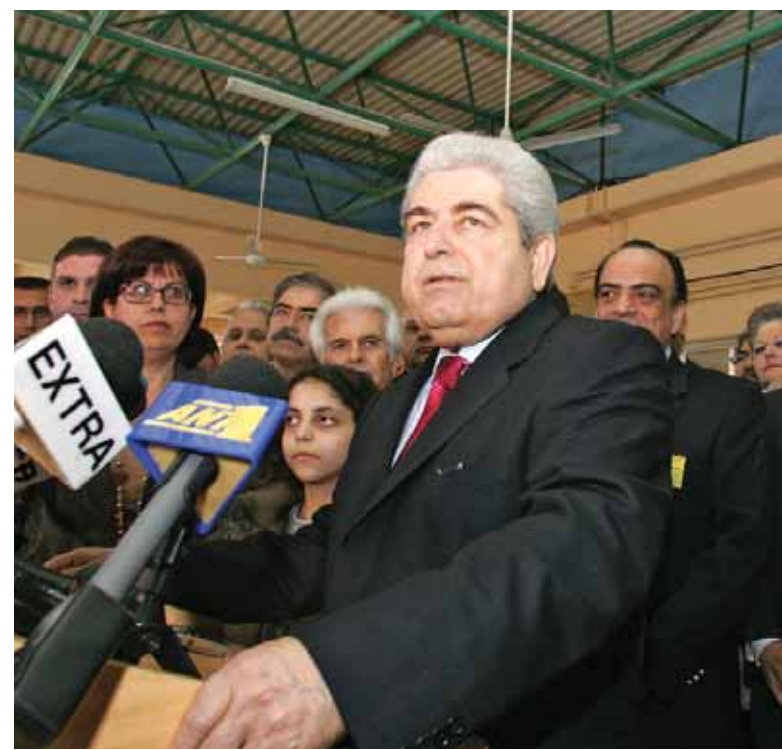
Με άριστα το 10

1 Στον Ακερμαν. Ο πρώην επικεφαλής της κρατικής Deutsche Bank ανέλαβε πρόεδρος της μικρούλας Τράπεζας Κύπρου. Κάτι ξέρουν και δεν μας το λένε.

2 Στον τόπο του εγκλήματος. Ο κύριος Τζόζεφ Ακερμαν, ήταν εκ των πρωταγωνιστών του κουρέματος των ελληνικών ομολόγων, μιας απόφασης που ως γνωστό, ήταν η βασική αιτία της κατάρρευσης των κυπριακών τραπεζών. Τώρα ο Ελβετός Mr PSI έρχεται να σώσει την Τράπεζα που ο ίδιος συνέβαλε να καταρρεύσει... Ο δολοφόνος επιστρέφει στον τόπο του εγκλήματος.

3 Στην ανιδιοτέλεια. Πάντως, σύμφωνα με τον γερμανικό τύπο ο Mr PSI θα αμείβεται «μόνο» με 68.000 ευρώ! Αυτά δεν τον φτάνουν ούτε για τα sur mesure Hugo Boss κουστουμάκια τον Τζόζεφ. Όχι, σαν κάποιες άλλες που ζήτησαν και πήραν αύξηση στις 180.000 μισθό.

4 Στη σχετικότητα. Πάει λένε ο Πρόεδρος στο Άμπου Ντάμι να δει τη Φόρμουλα. Ελπίζω να πήρε μα-

Mr stand up comedy.

ζι του του Ευτύχιου Έλληνα να του εξηγήσει γιατί τα αυτοκίνητα τρέχουν γύρω-γύρω. Όχι, δεν θα τον παραλάβει ο Εμίρης με Maserati, την αγαπημένη προεδρική μάρκα αυτοκινήτων.

5 Στον Πρίγκιπα. «Άστραψε και βρόντηξε» ο Πρίγκιπας στον Βέρβα, καλώντας τον να παραιτηθεί. Σίγα μη χρειάστηκαν αλεξικέραυνα πάνω από τα γήπεδα τένις στην Πάφο.

6 Στο Ιππικό. Όταν το πεζικό τα βρῖσκει σκούρα φωνάζει το Ιππικό από την Αργάκα. Έτσι λοιπόν, μπήκε ο Φούλης στο παιχνίδι με τη Γιωρκάτζη, σπρώχνοντας με συνοπτικές διαδικασίες στην άβυσσο τη Χρυστάλλα, βάζοντάς την να παραδεχθεί πως αυτή άλλαξε το συμβόλαιο.

7 Στους μύθους. Μαζί με την κατάρρευση της Χρυστάλλας αποδείχθη-

@Anastasiadescy

Όλοι έτοιμοι; Ξεκινάμε τον τετάρτο με τον Δημήτρη Γιόκα. #forzaF1 #forzagruppofiat #forzaferrari #forzamaserati

κε πως η περιήρημη στού του γραφειοκρατικού μπλοκ δεν υπάρχει πλέον ή μάλλον, αν υπάρχει, αυτοί δεν ήταν ποτέ μέλη της. Ο Χριστόδουλος στη φυλακή και η Χρυστάλλα στην αναμονή.

8 Στον Μακάριο. Ο συγγραφέας της περιβόητης (σιγά τα αβγά) έκθεσης ασχοληθεί λίγο με τον Έμπολα και να αφήσει τους New York Times στην ψυχία τους. Ε, κυρία Στυλιανού;

9 Στον Μπίντεν. Πήγε που λέτε ο Αντιπρόεδρος - γκαφατζής να εξηγήσει στον Ερντογάν πως είναι ο Κολόμβος που ανακάλυψε την Αμερική. Αν συνεννοηθούν αυτοί οι δύο ζυγνάνε με. Αντιπρόεδρε, μην του πεις πως Έλληνες έκτισαν την Πόλη, γιατί εμείς θα την πληρώσουμε.

10 Στον Δημήτρη. Μα τι εννοεί ο πρώην κύριος διοικητής πως «ξέρουμε όλοι το ποιόν του Χριστόφια»; Ευτυχώς που είναι και ο Δημήτρης κ. Ορφανίδη, να γελάει μέσα στη μαυρίλα μας, ένας non stop stand up comedy κωμικός.

ΑΠΟ ΤΗ ΦΡΟΥΤΟΠΙΑ
ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΠΥΡΟΤΕΧΝΗΜΑΤΩΝ

Μια έκθεση στον μαγικό κόσμο του Ευγένιου Τριβιζά

Είσοδος ελεύθερη

Αφήγηση παραμυθιού από τον Ευγένιο Τριβιζά:
Σάββατο 22 Νοεμβρίου 2014
12 το μεσημέρι
 Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου,
 Φανερωμένη

Διάλεξη από τον Ευγένιο Τριβιζά:
Κυριακή 23 Νοεμβρίου 2014
7 μ.μ.
 Κεντρικά Γραφεία Τράπεζας Κύπρου,
 Αγία Παρασκευή

Για περισσότερες πληροφορίες: facebook.com/boccf
 Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ίδιοκτησία
 «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
 ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΙΩΡΔΑΝΙΔΗΣ · Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ · Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ · Διευθυντής Σύνταξης: ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
 Αρχισυντάκτης Οικονομικού: ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗΣ · Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ · Υπεύθυνος Αετιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
 e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
 Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΠΑΓΙΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ · Διεύθυνση συντάξεως: ΝΙΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ - ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΝΤΕΛΛΑΣ

Δύο ακόμα κορυφαίες διακρίσεις

TELLA & PAULINO

Το αύριο σμιλεύεται με υπομονή και επιμονή, με σημασία στη λεπτομέρεια και όραμα για το μέλλον. Μα πάνω απ' όλα, με μεθοδική δουλειά και αδιάκοπη προσπάθεια για βελτίωση και αναβάθμιση, με στόχο την αριστεία. Η πραγματική όμως αριστεία δεν μπορεί να αποτελεί δικό μας και μόνο ισχυρισμό: πρέπει να τεκμηριώνεται από ανεξάρτητους κριτές, μετά από διεξοδικές συγκρίσεις και μετρήσεις, σε πανευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο. Με τις δύο πανευρωπαϊκού βεληνεκού διακρίσεις που κερδίσαμε πρόσφατα, επαληθεύσαμε ότι η Κύπρος και τα κυπριακά ιδρύματα μπορούν να συγκαταλέγονται στους άριστους!

1

Χρυσό Βραβείο Επιχειρηματικής Ηθικής από το European Business Ethics Network (EBEN)

Για δεύτερη φορά στην ιστορία του, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας κατέκτησε φέτος το **Χρυσό Βραβείο Επιχειρηματικής Ηθικής**, από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Επιχειρηματικής Ηθικής (**EBEN**). Ένα βραβείο που απονέμεται μετά από αξιολόγηση της εφαρμογής καλών πρακτικών σχετικά με τη διακυβέρνηση, τις ηθικές αξίες και το ήθος που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία ενός οργανισμού.

2

Αναγνώριση για την Αριστεία (πέντε αστέρων) από το European Foundation for Quality Management (EFQM)

Μετά τη διάκριση "Δέσμευση στην Αριστεία" (Committed to Excellence) που είχε ήδη κατακτήσει, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας ανέβηκε ακόμη πιο ψηλά: εξασφάλισε πρόσφατα την παγκοσμίου κύρους "**Αναγνώριση για την Αριστεία**" (**Recognised for Excellence**), από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για Ποιότητα στη Διοίκηση (**EFQM**), με την υψηλότερη μάλιστα διάκριση των πέντε αστέρων! Γίνεται έτσι το πρώτο πανεπιστήμιο σε Κύπρο και Ελλάδα και ένα από τα μόλις δέκα πανεπιστήμια στην Ευρώπη, που κατακτά αυτή τη διάκριση. Η πιστοποίηση απονέμεται σε αναγνώριση της διοικητικής αρτιότητας του Πανεπιστημίου, της συνέπειάς του στην εφαρμογή των αρχών της αριστείας, των επιδόσεών του στην καινοτομία και της δέσμευσής του να παρέχει άριστες υπηρεσίες.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Αριστεία στην εκπαίδευση

Πολιτικός ο αγωγός Ισραήλ-Κύπρου-Ελλάδας

Κονδύλι για μελέτη βιωσιμότητας αγωγού φυσικού αερίου προς Κρήτη και Πελοπόννησο ζητούν από την Κομισιόν οι τρεις χώρες

Του ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ

Δυναμικά επανέφερε στο προσκήνιο ο υπουργός Ενέργειας του Ισραήλ το ζήτημα κατασκευής αγωγού φυσικού αερίου που θα συνδέει τα κοιτάσματα της χώρας του με την Κύπρο, την Ελλάδα και στη συνέχεια με την Ιταλία. Ο Σιλβάν Σαλόμ δήλωσε πριν από μερικές ημέρες, σε διάσκεψη υψηλού επιπέδου για την ενέργεια στη Ρώμη, ότι οι χώρες της Ε.Ε. θα πρέπει να επενδύσουν στην κατασκευή του αγωγού, που θα προμηθεύει την Ευρώπη με ισραηλινό αέριο και θα συμβάλει στην απεξάρτησή της από τη Ρωσία.

Στη δήλωση αυτή στηρίχθηκε ο Έλληνας ομόλογός του, Γιάννης Μανιάτης, για να εξαγγείλει στην ίδια διάσκεψη σημαντικές εξελίξεις στον τομέα της ενεργειακής συνεργασίας

Εμπειρογνώμονες τονίζουν πως ένας αγωγός που θα συνδέει Ισραήλ-Κύπρο και Ελλάδα είναι εξαιρετικά πολυδάπανο έργο, με δυσχερείς συνθήκες κατασκευής και μακρόχρονη απόσβεση. Γεγονός που αποθαρρύνει τις εταιρείες έρευνας και ανόρυξης υδρογονανθράκων από του να προχωρήσουν σε τόσο ριψοκίνδυνη επένδυση.

Ελλάδας - Κύπρου - Ισραήλ. Πολύ πιο προσεκτικός, ο υπουργός Εξωτερικών της Κύπρου, Ιωάννης Κασουλίδης, ανέφερε ότι η Αθήνα και η Λευκωσία μελετούν κατά πόσο μπορεί να είναι οικονομικά και τεχνικά βιώσιμη η κατασκευή του συγκεκριμένου αγωγού. Πρόκειται για πολυδάπανο έργο σε γεωλογικές συνθήκες πολύ δύσκολες. Αρμόδιοι συνομιλητές της «Κ» δεν απέκλειαν μάλιστα το ενδεχόμενο το όλο θέμα να έχει περισσότερες πολιτικές προεκτάσεις παρά οικονομικές. Άφηναν σαφώς να εννοηθεί ότι ο Ισραηλινός υπουργός Ενέργειας ήθελε με τις δηλώσεις αυτές να βοηθήσει πολιτικά τον Έλληνα ομόλογό του και την κυβέρνηση Σαμαρά που αντιμετώπιζον ανοικτή αμφισβήτηση στην Ελλάδα.

Κυβερνητική πηγή ανέφερε στην «Κ» ότι η Κύπρος έχει υποβάλει στην Ε.Ε. αίτημα για χρηματοδότηση μελέτης βιωσιμότητας τριών σημαντικών έργων για την ενέργεια. Το πρώτο αφορά την πόντιση καλωδίου για μεταφορά ηλεκτρικού ρεύματος από το Ισραήλ προς την Κύπρο και από εκεί στην Ελλάδα. Το δεύτερο αφορά την κατασκευή τερματικού υδροπώσιμης φυσικού αερίου στο Βασιλικό και το τρίτο την κατασκευή αγωγού μεταφοράς αερίου από τα κοιτάσματα της Κύπρου προς την Ελλάδα. Πριν από μερικές εβδομάδες, η Κομισιόν ενέκρινε τη διενέργεια μελέτης για το κατά πόσο είναι βιώσιμη η πόντιση του καλωδίου. Τώρα, Αθήνα και Λευκωσία επιχειρούν να πείσουν τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής να χρηματοδοτήσει μελέτη και για την κατασκευή αγωγού που θα ξεκινά από το κοιτάσμα «Αφροδίτη», θα φθάσει στην Κρήτη, από εκεί στην Πελοπόννησο και στη συνέχεια στην Ιταλία.

Στην πανευρωπαϊκή διάσκεψη για την ενέργεια στη Ρώμη, ο υπουργός Ενέργειας του Ισραήλ, Σιλβάν Σαλόμ, ζήτησε από την Ε.Ε. να χρηματοδοτήσει τη συγκεκριμένη μελέτη, τονίζοντας ότι και η χώρα του θα ήθελε να συμμετάσχει σε βιώσιμο έργο κατασκευής αγωγού Κύπρου, Ελλάδας, Ιταλίας. Την αναφορά αυτή του κ. Σαλόμ χρησιμοποίησε ο υπουργός Ενέργειας της Ελλάδας, Γιάννης Μανιάτης, ο οποίος χαρακτήρισε σημαντική εξέλιξη το αίτημα αυτό του Ισραήλ. Ανέφερε, μάλιστα, πως εκπρόσωποι της κυβέρνησης Νετανιάχου θα επιδιώξουν κι αυτοί να προχωρήσει κοινοτική μελέτη για κατασκευή του αγωγού, σε συναντήσεις που θα έχουν σε τρεις εβδομάδες με στελέχη της Κομισιόν στις Βρυξέλλες. Αξίζει να σημειωθεί, πάντως, ότι ο υπουργός Εξωτερικών, Ιωάννης Κασουλίδης, εμφανίστηκε συγκρατημένος με την προοπτική ενός τέτοιου έργου και στάθηκε περισσότερο στην μελέτη βιωσιμότητας που επιχειρούν να κάνουν, με ευρωπαϊκό χρήμα, η Κύπρος και η Ελλάδα.

Η ερμηνεία

Πηγές της κυπριακής κυβέρνησης ανέφεραν στην «Κ» ότι η δήλωση του Ισραηλινού υπουργού Ενέργειας ενισχύει το αίτημα Λευκωσίας να Αθήνας προς την Κομισιόν για χρηματοδότηση μελέτης βιωσιμότητας ενός αγωγού προς την Ελλάδα. Παρόλα αυτά, οι συνομιλητές μας ήταν ιδιαίτερα επιφυλακτικοί για το κατά πόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εγκρίνει τη μελέτη, ενώ εξέφρασαν αμφιβολίες και κατά πόσο ένα έργο αυτού του μεγέθους είναι βιώσιμο με οικονομικά ή τεχνικά κριτήρια. Μάλιστα, ο ένας συνομιλητής μας τόνισε ότι το όλο ζήτημα έχει περισσότερο πολιτική, παρά οικονομική

Το ελληνικό σχέδιο για τη μεταφορά του φυσικού αερίου προς την Ευρώπη

Το αέριο θα μεταφέρεται με τον αγωγό από την Κύπρο μέχρι την Κρήτη και από εκεί θα διοχετεύεται προς την υπόλοιπη Ευρώπη. Ερωτήματα, ωστόσο, τίθενται για το κατά πόσο είναι τεχνικά εφικτή η κατασκευή του αγωγού.

Περιφέρεια και CNG

Στη διάσκεψη της Ρώμης για την ενέργεια οι εκπρόσωποι του Ισραήλ, της Παλαιστίνης, της Λιβύης και της Αιγύπτου εξήραν τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η Κύπρος στην ανατολική Μεσόγειο για τα θέματα ενέργειας. Τονίστηκε ότι πρωταρχικός στόχος θα πρέπει να είναι η διάθεση αερίου σε περιφερειακό επίπεδο πρώτα, στη γειτονιά μας δηλαδή, και μετά σε άλλες αγορές, ακόμα και ευρωπαϊκές. Πάντως, εμπειρογνώμονες που παρακολουθούν τα τεκταινόμενα στην ενέργεια ανέφεραν στην «Κ» πως αντί να συζητούν τα κράτη για αγωγή προς την Ελλάδα και την Ιταλία είναι πολύ καλύτερα να εξετάσουν το ενδεχόμενο μεταφοράς φυσικού αερίου από την Κύπρο ή το Ισραήλ στα ελληνικά νησιά με την τεχνολογία του συμπιεσμένου (CNG), που είναι, όπως λένε, η πιο κατάλληλη οδός για μεταφορά γκαζιού σε μικρές ή μεσαίες αποστάσεις.

μοτεχνική διάσταση, επισημαίνοντας ότι σύμφωνα με τη δική του προσωπική θεώρηση ο αγωγός δεν μπορεί να κατασκευαστεί.

Η μόνη επίσημη πηγή που θεωρεί εφικτό το συγκεκριμένο έργο είναι η Δημόσια Επιχείρηση Αερίου της Ελλάδας. Άλλες πηγές, όμως, επισημαίνουν ότι η απόσταση ανάμεσα στην Κύπρο, την Κρήτη και μετά την Πελοπόννησο είναι μεγάλη, η θάλασσα πολύ βαθιά με γεωλογική δομή που δεν επιτρέπει εύκολη πόντιση αγωγού. Επομένως, υπογραμμίζουν οι ίδιες πηγές, το έργο θα μπορούσε να είναι εξαιρετικά πολυδάπανο με μακρόχρονη απόσβεση. Γεγονός που αποθαρρύνει τις εταιρείες έρευνας και ανόρυξης υδρογονανθράκων από του να προχωρήσουν σε τόσο ριψοκίνδυνη επένδυση. Διπλωμάτης με άριστη ενημέρωση για τα όσα λαμβάνουν χώρα στο τομέα της ενέργειας, σε συνομιλία του με την «Κ», ενίσχυσε την πολιτική διάσταση του όλου ζητήματος. Εξέφρασε την σθεναρή εκτίμησή ότι ο Ισραηλινός υπουργός Ενέργειας με τη δήλωσή του στη Ρώμη ήθελε μάλλον να συνδράμει πολιτικά τον Έλληνα ομόλογό του και την κυβέρνηση Σαμαρά, ενόψει εκλογών που μπορεί να γίνουν είτε με αφορμή την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας ή λίγους μήνες αργότερα.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΗ

Ανιγματική η πολιτική των ΗΠΑ στην ανατολική Μεσόγειο

Η επίσκεψη του Αμερικανού αντιπροέδρου στην Τουρκία γίνεται σε μια κρίσιμη συγκυρία, τόσο για την ευρύτερη περιοχή όσο και για τις σχέσεις των δύο χωρών. Πράγματι, Ουάσινγκτον και Άγκυρα φαίνεται να έχουν συγκλίνουσες απόψεις σε λιγότερα ζητήματα από ό,τι σε εκείνα που αυτές διίστανται. Πλέον, δεν υπάρχουν βατά θέματα, καθότι είτε στη Συρία είτε σε σχέση με το Χαλιφάτο και τους Κούρδους, για τα οποία εντοπίζονται κοινά παρονομαστές, τα επόμενα βήματα και κυρίως η κατάληξη αυτών εγείρουν εκατέρωθεν ενστάσεις.

Η πτώση του Άσαντ, που αποτελεί κύριο διακύβευμα για την Τουρκία, δεν βρίσκεται στις άμεσες προτεραιότητες των ΗΠΑ, ενώ η επιτήδεια ουδετερότητα της πρώτης στην αντιμετώπιση του ISIS, καθώς και η θέση ότι δεν επιθυμεί να γίνει ο επόμενος στόχος τους, έχουν προκαλέσει προβληματισμό στην αμερικανική ηγεσία, αποδυναμώνοντας αισθητά τον συνασπισμό που μάχεται τους εξτρεμιστές. Μάλιστα, εάν εν συνεχεία κριθεί ότι απαιτείται χερσαία επέμβαση για την εξουδετέρωσή τους, χωρίς τουρκική εμπλοκή, το εν λόγω σενάριο αδυνατεί να είναι σημαντικό. Στη δε περιοχή της ανατολικής Μεσογείου, και ενώ ο Λευκός Οίκος πασχίζει να αποκλιμακώσει τις εντάσεις, η τουρκική πολιτική κινείται σε αντίθετη πορεία, με την πάγια αμερικανική πολιτική των ισων αποστάσεων, διά της εξομοίωσης επιτιθέ-

μενου και αμυνόμενου, να αποδεικνύεται ανεδαφική. Η πρόσφατη καταδίκη της παραβίασης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Λευκωσίας αποτελεί ενθαρρυντική ένδειξη, ωστόσο, η αμερικανική ηγεσία ελέγχεται για την απουσία αρχών στην πολιτική της, στοιχείο που υπονομεύει την αξιοπιστία των θέσεών της και σε άλλες περιπτώσεις (π.χ. Ουκρανία) στέλνει τα λάθος μηνύματα, και οδηγεί στην περιφρόνηση του κανονιστικού πλαισίου που πρέπει να διέπει τις διακρατικές σχέσεις και να ορίζει συμπεριφορές.

Η αντίληψη ότι η χρησιμότητα ενός εταίρου του προσφέρει ευχέρεια κινήσεων και ελιγμών, σε συνδυασμό με την ασθενική πολιτική των τελευταίων ετών, έχουν δημιουργήσει σύγχυση ως προς τον σχεδιασμό των ΗΠΑ για τη μετεξέλιξη της περιοχής. Οι αντιφάσεις και οι πυροβεστικές παρεμβάσεις, περισσότερο ως αντίδραση στις εξελίξεις αντί ως μέρος του καθορισμού τους, δημιουργούν κενό εξουσίας, που κάποιιο σπεύδουν να καλύψουν. Αλλά και αυτοί με τη σειρά τους δρουν μονομερώς και εν αγνοία των πραγματικών προκλήσεων. Αυτό που, επίσης, δεν μας έχει γνωστοποιηθεί με καθαρό τρόπο είναι η άποψη της Ουάσινγκτον για τη διαφανή οριοθέτηση θαλασσιών συνόρων, η οποία, πάντως, για να έχει αντοχή στον χρόνο, και δεδομένης της συνθετότητας, λόγω του ότι η ανατολική Μεσόγειος είναι περικλειστή, απαιτεί συμ-

Αυτό που δεν έχει γνωστοποιηθεί με καθαρό τρόπο είναι η άποψη της Ουάσινγκτον για τη διαφανή οριοθέτηση θαλασσιών συνόρων, η οποία, πάντως, για να έχει αντοχή στον χρόνο, και δεδομένης της συνθετότητας, λόγω του ότι η ανατολική Μεσόγειος είναι περικλειστή, απαιτεί σύμπραξη όλων των όμορων κρατών.

πραξη όλων των όμορων κρατών. Πώς τοποθετείται, λοιπόν, αφενός στη διάθεση εξερεύνησης λύσης, που αναμφίβολα θα συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία και στις ενεργειακές διασυνδέσεις, αφετέρου επί της νομικής διάστασης του όποιου καθορισμού. Προτάσσει τη συνεννόηση σε ένα κλίμα εντεινόμενης δυσπιστίας ή αρκείται στην προσφυγή σε επιδιαιτήσεις και στο Διεθνές Δικαστήριο, προκειμένου να αποφευχθεί προσώρας περαιτέρω όξυνση;

Επιπροσθέτως, σε ένα ρευστό περιβάλλον όπου η ορθή αξιοποίηση του ενεργειακού πλούτου μπορεί να επιφέρει σταδιακή ανάκαμψη, πέρα από γενικόλογες διακηρύξεις, δεν έχει αποσαφηνιστεί πώς οραματίζεται η Ουάσινγκτον το μέλλον. Ασφαλώς, οι αποφάσεις έχουν ως γνώμονα βιωσιμότητα και εμπορική αξιοποίηση των projects, εντούτοις, στις ειδικές συνθήκες που λειτουργούμε, η γεωπολιτική διάσταση αποκτά προστιθέμενη ισχύ. Αν επιθυμία των ισχυρών δρώντων είναι η ισχυροποίηση του καθεστώτος Αλ Σισί στην Αίγυπτο, τότε θα ενθαρρυνθεί το σενάριο τροφοδοσία της, καθώς και η χρήση των εγκαταστάσεων υδροπυμμένου αερίου.

Το τελευταίο, μάλιστα, μπορεί να συνδυαστεί με την εξαγωγή προς την ευρωπαϊκή αγορά, ως συμπληρωματική λύση στη διαφοροποίηση προμηθευτών. Αν, πάλι, οι ΗΠΑ κρίνουν ότι η συμμετοχή της Τουρκίας, και δη μέσα από την ταυτόχρονη επίλυση

μιας παγωμένης διένεξης, θα την «εξημερώσει» εμπειδόνοντας ένα πνεύμα υποχρεωτικής συνεργασίας και συνύπαρξης, θα πείσουν προς ανάλογη κατεύθυνση. Αυτό βέβαια που δεν μπορεί να τεθεί εν αμφιβολώ είναι η απρόσκοπτη συνέχιση των εργασιών εκμετάλλευσης.

Πάντως, τα γκρίζα σημεία στις αμερικανικές τοποθετήσεις και η απουσία αρχών και αποφασιστικότητας παράγονουν νευρικότητα και καλλιεργούν βλέψεις πως τώρα είναι η χρυσή ευκαιρία αλλαγής των όρων του παιχνιδιού. Παρά τις παλινωδίες των διαμορφούμενων περιφερειακών συνεργειών, τη νομιμότητα, αλλά και την ανάγκη συμπεριληψής όλων-εί δυνατόν-των δρώντων. Παράλληλα, όμως, πρέπει να λάβουν γενναίες αποφάσεις, επιβάλλοντας την αυτοσυγκράτηση και τον συμβιβασμό ως προϋποθέσεις εξομάλυνσης. Το ζητούμενο είναι αν ο Ομπάμα, έχοντας εισέλθει σε φάση μερικής αδράνειας (σύνδρομο «κουτσός πάπας») και με τους Ρεπουμπλικάνους να ελέγχουν πλέον το Κογκρέσο, είναι σε θέση να κινηθεί υπερβατικά, όπως απαιτούν οι περιστάσεις.

Ο δρ Κωνσταντίνος Φίλης είναι διευθυντής ερευνών του ελληνικού Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων.

Με λίστα αιτημάτων ο Μπάιντεν στην Τουρκία

Νουθεσίες για περιορισμό των τουρκικών προκλήσεων σε κυπριακή ΑΟΖ και Αιγαίο με αντάλλαγμα το συμβιβασμό

Των **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**
και **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Την ανάγκη εκτόνωσης της έντασης στην ανατολική Μεσόγειο, υπογράμμισε ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ, Τζο Μπάιντεν, στον πρόεδρο και τον πρωθυπουργό της Τουρκίας κατά τη διήμερη επίσκεψή του στην Κωνσταντινούπολη. Ο κ. Μπάιντεν είχε χθες συνάντηση με τον Ταγίπ Ερντογάν, ενώ την Παρασκευή το βράδυ

Παρανέσεις για επανένταξη των συνομιλιών από τον Τζο Μπάιντεν.

είχε προηγηθεί δείπνο εργασίας με τον Αχμέτ Νταβούτογλου.

Στην κορυφή της ατζέντας βρέθηκαν οι δύσκολες σχέσεις των δύο χωρών και οι τριβές σε ό,τι αφορά τη Συρία και την αντιμετώπιση του Ισλαμικού Κράτους. Σε αντίθεση με τις ΗΠΑ, η Τουρκία επιμένει στην άμεση ανατροπή του συριακού καθεστώτος, ενώ ο κ. Μπάιντεν μετέβη στην Τουρκία για να διαμηνύσει ότι «το Ισλαμικό Κράτος και όχι ο Μπα-

σάρ Αλ Ασάντ αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση για τη Δύση».

Σε ό,τι αφορά την Κύπρο, ο Αμερικανός αντιπρόεδρος κατέστησε σαφές ότι πρέπει να αναζητηθεί μια κοινά αποδεκτή φόρμουλα που θα οδηγήσει σε άρση του σημερινού αδιεξόδου, επιτρέποντας την επανέναρξη των συνομιλιών και δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για να απολαύσουν και οι Τουρκοκύπριοι τα οφέλη από την εκμετάλλευση του αερίου στο μέλλον. Μιλώντας στην τουρκική εφημερίδα «Χαμπερτούρκ» ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ τόνισε ότι «η λύση του Κυπριακού θα συμβάλει στην ασφάλεια και την ευημερία όλων της αν. Μεσογείου και αυτό είναι σύμφωνο με τα συμφέροντα των ΗΠΑ και της Τουρκίας». Υπό αυτό το πρίσμα δήλωσε «αποφασισμένος να υποστηρίξω τις συνομιλίες υπό την καθοδήγηση των Ηνωμένων Εθνών για την επανένωση του νησιού σε μια διζωνική, δικινοτική ομοσπονδία», χαρακτήρισε το κοινό ανακοινωθέν της 11ης Φεβρουαρίου «σημαντικό ξεκίνημα» και πρόσθεσε ότι «πρέπει να συνεχίσουμε τις εργασίες μας προς αυτή την κατεύθυνση». Κάλεσε «όλες τις πλευρές

Στην κορυφή της ατζέντας των επαφών του Αμερικανού αντιπρόεδρου με την τουρκική κυβέρνηση βρέθηκαν οι δύσκολες σχέσεις των δυο χωρών και οι τριβές σε ό,τι αφορά τη Συρία και την αντιμετώπιση του Ισλαμικού Κράτους.

να μειώσουν την ένταση στην περιοχή για να μπορέσουν να συνεχίσουν οι διαπραγματεύσεις για τη λύση», και κατέληξε: «Αυτός που θα κληθεί να κάνει τα δύσκολα βήματα που θα φέρουν μία πραγματική λύση είναι ο λαός της Κύπρου».

Η ενέργεια

Καθώς η Ουάσιγκτον παρακολουθεί με προβληματισμό τις τελευταίες εξελίξεις στο Κυπριακό, ο κ. Μπάιντεν ζήτησε να καταβληθεί κάθε προσπάθεια για τον έλεγχο της έντασης στην Κύπρο και στο Αιγαίο, εκπέμποντας το μήνυμα ότι «σε μια περίοδο που το Ιράκ και η Συρία φλέγονται, η περιοχή δεν έχει την πολυτέλεια να εστιάσει την προσοχή της σε μια νέα ελληνοτουρκική αναμέτρηση». Στο πλαίσιο αυτό, η Ουάσιγκτον προτείνει τον περιορισμό των ενεργειών της Αγκυρας στα ανοιχτά της Κύπρου και στο Αιγαίο, με αντάλλαγμα την επανέναρξη των συνομιλιών στο Κυπριακό και έναν μελλοντικό συμβιβασμό για την κυ-

πριακή ΑΟΖ. Σε ό,τι αφορά το τελευταίο, σύμφωνα με την τουρκική οπτική, η Ουάσιγκτον αναγνωρίζει την σημασία μιας συμβιβαστικής συμφωνίας παρά τις ενστάσεις της Λευκωσίας, γεγονός που ικανοποιεί το τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών.

Ο κ. Μπάιντεν, που έχει επανειλημμένα υπογραμμίσει τη σημασία που αποδίδει στην ενεργειακή διάσταση των εξελίξεων στην Αν. Μεσόγειο, μίλησε επίσης στο ενεργειακό συνέδριο που διοργάνωσε στην Κωνσταντινούπολη το Ατλαντικό Συμβούλιο. Υπό αυτό το πρίσμα, και όχι μόνο, οι ΗΠΑ στηρίζουν τις τριμερείς συνεργασίες της Ελλάδας και της Κύπρου με την Αίγυπτο και το Ισραήλ η ενεργειακή διάσταση των οποίων αποτελεί κρίσιμη παράμετρο των σχεδιασμών που γίνονται. Παράλληλα, η δραστηριότητα της αμερικανικής εταιρείας Noble Energy στην περιοχή εκ των πραγμάτων αυξάνει το ενδιαφέρον της Ουάσιγκτον.

Στο περιφερειακό γεωπολιτικό σκηνικό και με δεδομένη την αμε-

ρικανική πολιτική υπέρ της διαφοροποίησης της ενεργειακής τροφοδοσίας της Ευρώπης, αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον η παραίτηση του υπ. Ενέργειας του Ισραήλ, Σιλβάν Σαλόμ, προς τον επίτροπο Ενέργειας της Ε.Ε., Μάρκο Σέφτσοβιτς, στη διάρκεια της εβδομάδας, υπέρ της κατασκευής του αγωγού East Med, για διασύνδεση των κοιτασμάτων αερίου του Ισραήλ και της Κύπρου με την Κρήτη, την ηπειρωτική Ελλάδα και, τελικά, την Ευρώπη, παρότι εκτιμάται ότι το κόστος ενός τέτοιου αγωγού θα είναι απαγορευτικά υψηλό λόγω των τεχνικών δυσκολιών που απορρέουν από τη μεγάλη απόσταση και τη δύσκολη γεωλογία του υποθαλάσσιου χώρου. Χθες, ο κ. Μπάιντεν επρόκειτο να συναντηθεί και με τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο με τον οποίο διατηρεί εδώ και πολλά χρόνια, από την εποχή που ήταν γεωρυσαστής, θερμές σχέσεις, έχοντας δραστηριοποιηθεί και για την επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκας.

Φόρμουλα για επιστροφή στο διάλογο

Ο κ. Μπάιντεν όπως και ο ΟΗΕ, αναζητούν τη «χρυσή τομή» που θα επιτρέψει στον πρόεδρο Αναστασιάδη να επιστρέψει στις συνομιλίες, χωρίς όμως να φραγεί ότι υποκύπτει στις απειλές της Αγκυρας η οποία ζητεί να ενταχθεί στις διαπραγματεύσεις για λύση του Κυπριακού και το ζήτημα του αερίου που υπάρχει στην κυπριακή ΑΟΖ. Η Λευκωσία έχει καταστήσει σαφές ότι δεν συζητεί για την ενέργεια πριν υπάρξει συμφωνία, καθώς μια τέτοια εξέλιξη θα αφαιρούσε από την εξίσωση το ισχυρότερο κίνητρο για λύση. Με αυτό το σκεπτικό απέρριψε και την πρόταση του μεσολαβητή του ΟΗΕ για δημιουργία ομάδας εμπειρογνομόνων από Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους, η οποία, ως παράλληλη διαδικασία, θα εξέταζε τα ζητήματα της ενέργειας. Μια κοινά αποδεκτή φόρμουλα θα μπορούσε να προέλθει μέσω μιας νομοθετικής ρύθμισης που θα διασφαλίζει τη μελλοντική πρόσβαση των Τουρκοκυπρίων στα έσοδα από το αέριο και θα εδράζεται, πρώτον, στις συγκλίσεις που καταγράφηκαν στις διαπραγματεύσεις του πρώην προέδρου Χριστόφια με τους κ. Ταλάτ και Ερογλου, όπου είχε συμφωνηθεί ότι η ενέργεια θα ανήκει στις αρμοδιότητες της κεντρικής κυβέρνησης και τα έσοδα από το αέριο θα κατανέμονται στις συνιστώσες πολιτείες με βάση τον πληθυσμό και τη συμμετοχή της καθεμιάς στο ΑΕΠ, και, δεύτερον, στις προβλέψεις του μνημονίου που υπέγραψε η Κύπρος με την τρoχία και προβλέπει τη σύσταση Ταμείου Υδρογονανθράκων στο οποίο θα κατατίθενται τα έσοδα από την πώλησή τους.

The best knows no alternative.

The new C-Class.

από €28.000

- C180: Μικτός κύκλος 5.5-5.0 l/100 km, εκπομπές CO₂ 127-116 g/km.
- Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.
- Στην τιμή δεν συμπεριλαμβάνεται η εγγραφή και η άδεια κυκλοφορίας.

Mercedes-Benz

Υποστήριξη με διάρκεια

Cyprus Import Corporation Ltd - General Distributors of Daimler AG for Mercedes-Benz Cars for Cyprus

Για περισσότερες πληροφορίες, επικοινωνήστε με τους εκθεσιακούς χώρους της Κυπριακής Εταιρείας Εισαγωγών στα τηλέφωνα: 22474747, 25879222, 24818400, 26943900

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Οι τριμερείς δεν στοχεύουν την Τουρκία

Η Τουρκία πρέπει να αντιληφθεί ότι χωρίς λύση το συντομότερο κινδυνεύει να αποκλειστεί από τις ενεργειακές και άλλες συνεργασίες που αναπτύσσονται στην ανατολική Μεσόγειο

Συνέντευξη στον **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΕΛΛΙΣ**

Η Τουρκία πρέπει να σταματήσει να δρα ως «βάρβαρος» σε μια σημαντική περιοχή της αν. Μεσογείου, αλλιώς κινδυνεύει να αποκλειστεί, με δική της επιλογή, από τις ενεργειακές και άλλες συνεργασίες που αναπτύσσονται, τονίζει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Νίκος Χριστοδουλίδης, ο οποίος σημειώνει ότι η Λευκωσία αναμένει πως οι τουρκικές παραβιάσεις της κυπριακής ΑΟΖ θα βρεθούν ψηλά στην ατζέντα του επικείμενου Ανωτάτου Συμβουλίου Συνεργασίας Ελλάδας-Τουρκίας. Ταυτόχρονα, επαναλαμβάνει ότι δεν πρόκειται να συζητηθεί το θέμα του φυσικού αερίου πριν από την επίλυση του Κυπριακού.

—Πώς αποτιμάτε τη στάση του ΟΗΕ, της Ε.Ε. και των ΗΠΑ για την παραβίαση της κυπριακής ΑΟΖ από την Τουρκία;

—Σε γενικές γραμμές η μέχρι στιγμής στάση της διεθνούς κοινότητας κρίνεται ως ικανοποιητική, παρόλο που θα μπορούσε από κάποιες πρωτοβουλίες η αντίδραση, ειδικά η δημόσια, να ήταν σαφώς πιο αυστηρή. Δεν πρέπει, φυσικά, να παραγνωρίζουμε ότι η αντίδραση δεν περιορίζεται στο τι γίνεται δημόσια γνωστό, αλλά αφορά, κυρίως θα έλεγα, και στις παρασκηνιακές διεργασίες και στις κινήσεις και μηνύματα πίσω από κλειστές πόρτες. Ιδιαίτερα ικανοποίηση θα πρέπει να εκφράσουμε για τη συλλογική αντίδραση της Ε.Ε., μάλιστα του ανώτατου θεσμικού επιπέδου, και των γειτονικών κρατών, και είναι κάτι το οποίο αποτιμάμε ως ιδιαίτερα σημαντικό, αφού από την αρχή εί-

“
Αντιμετωπίζουμε τη σύγκληση του Ανωτάτου Συμβουλίου Συνεργασίας Ελλάδας-Τουρκίας ως μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία να σταλούν σωστά μηνύματα στην Άγκυρα.

“
Σε καμία περίπτωση κινήσεις όπως η τριμερής Κύπρου, Ελλάδας, Αιγύπτου δεν πρέπει να εκλαμβάνονται ως τακτικισμοί που στρέφονται εναντίον της Τουρκίας.

χαμε δηλώσει ότι θα επικεντρώσουμε τις προσπάθειές μας σε εκείνους τους τομείς που έχουμε συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι της Τουρκίας, ήτοι στην Ε.Ε. και τα γειτονικά κράτη.

—Τα Ηνωμένα Έθνη;

—Να σημειώσω, ότι τα ΗΕ παρά τη γνωστή τακτική τους για τήρηση ίσων αποστάσεων, οφείλουν, ως θεματοφύλακες των αρχών και αξιών του Διεθνούς Δικαίου όπως καταγράφονται στη Χάρτα των Ηνωμένων Εθνών, να τοποθετούνται με απόλυτη σαφήνεια σε ό, τι αφορά θέματα παραβίασης κυριαρχικών

Η τριμερής συνεργασία μεταξύ Κύπρου, Ελλάδας και Αιγύπτου και η επί θύρας τριμερής Κύπρου, Ελλάδας, Ισραήλ θεωρούμε ότι μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτες ειρηνικής συνεργασίας, ενώ το θέμα της ενέργειας μπορεί να φέρει κοντά όλες τις χώρες της περιοχής, επισημαίνει ο κυβερνητικός εκπρόσωπος.

Διοικήτρια ΚΤ

—Κι ένα τελευταίο ερώτημα, που προφανώς ταλανίζει ακόμα την κοινή γνώμη στην Κύπρο, είναι αν έχει κλείσει το ζήτημα που δημιουργήθηκε με το συμβόλαιο εργοδότησης της διοικήτριας της ΚΤΚ, ασυμβίβαστο και τη μισθοδοσία;
 —Το θέμα δεν θεωρείται λήξαν για την κυβέρνηση. Μετά την επιστροφή του Προέδρου Αναστασιάδη από την επίσκεψη του στο Άμπου-Ντάμπι και εντός της εβδομάδος, αναμένεται να γίνει συνάντηση του Προέδρου της Δημοκρατίας με τη διοικήτρια της ΚΤΚ κ. Χρυστάλλα Γιωρκάτζη για να συζητήσουν βάσει και όσων ήγειρε αρχικώς στη δήλωσή του (31/10/2014) ο Πρόεδρος.

δικαιωμάτων ενός κράτους-μέλους του ΟΗΕ.

—Έχει φέρει αποτελέσματα η τριμερής σχέση και συνεργασία του Προέδρου Αναστασιάδη με τον αντιπρόεδρο Μπρίντεν;

—Η επίσκεψη του Αμερικανού αντιπροέδρου στην Κύπρο, καθώς και η προσωπική σχέση που έχει αναπτυχθεί με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη αναμφίβολα έχουν συμβάλει σημαντικά στην αναβάθμιση των σχέσεων των δύο χωρών, με αποκορύφωμα και τις δηλώσεις από αμερικανικούς πρεσβείες για την Κυπριακή Δημοκρατία ως στρατηγικό εταίρο. Στόχος παραμένει η περαιτέρω ενίσχυση της σχέσης, η επέκτασή της σε διάφορους τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος και συμφέροντος και η εξέλιξη της σε πολλαπλά

Υδρογονάνθρακες και Τουρκοκύπριοι

—Οι Τουρκοκύπριοι (Τ/κ) θα έχουν έσοδα από το αέριο;

—Καταρχήν θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η Τουρκία σε καμία περίπτωση δεν προχώρησε στην παραβίαση της ΑΟΖ της ΚΔ για να προστατεύσει τα δικαιώματα των Τ/κ. Ούτε και οι ίδιοι οι Τ/κ πιστεύουν κάτι τέτοιο. Φυσικά και θα επωφεληθούν οι Τ/κ από το πλούτο αυτό όταν με το καλό λυθεί το Κυπριακό. Είναι κάτι που έχει τονισθεί επανειλημμένως και δεν μπορεί να αμφισβητείται. Γι' αυτό άλλωστε και είναι πεποιθησή μας ότι το θέμα των υδρογονανθράκων και της ενέργειας αποτελεί σήμερα το σημαντικότερο και ισχυρότερο κίνητρο για επίλυση του Κυπριακού, στη σωστή βάση, μιας διζωνικής, δικονομικής ομοσπονδίας με μία και μόνη κυριαρχία, μια και μόνη διεθνή προσωπικότητα, μια και μόνη ιθαγένεια. Πέραν τούτου, όποια συζήτηση

του θέματος είτε στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων είτε μέσω μιας παράλληλης διαδικασίας θα εκμηδένιζε αυτό το κίνητρο και θα καθιστούσε τον φυσικό αυτό πλούτο της Κύπρου, αντικίνητρο και όχημα για την προώθηση σχεδίων Β' στο Κυπριακό.

—Για τη μεταφορά αερίου η Κύπρος επιλέγει τα τερματικά στην Αίγυπτο; Εξετάζεται το ενδεχόμενο κατασκευής αγωγού μέσω Τουρκίας;

—Στην πραγματικότητα εξετάζουμε όλα τα ενδεχόμενα, και μέσα σε αυτό πλαίσιο είμαστε έτοιμοι και για συνεργασίες. Εμείς θεωρούμε ότι το θέμα της Ενέργειας μπορεί να φέρει κοντά όλες τις χώρες της περιοχής και να διαδραματίσει τον ρόλο που ο άνθρακας και χάλυβας διαδραμάτισε για την Ευρώπη στις αρχές της δεκαετίας του '50. Όπως αντιλαμβάνεστε στην περίπτωση της Τουρκίας η

όποια συνεργασία δεν θα μπορούσε να προκύψει πριν από την επίλυση του Κυπριακού. Αρά και το θέμα αυτό είναι ένα άλλο κίνητρο για την Τουρκία, η οποία πρέπει ξεκάθαρα να αντιληφθεί ότι χωρίς την επίλυση του Κυπριακού το συντομότερο δυνατό, κινδυνεύει να αποκλειστεί, με δική της επιλογή, από τις ενεργειακές και άλλες συνεργασίες που δύνανται να αναπτυχθούν στο σύντομο μέλλον στην περιοχή. Ούτε τα κράτη της περιοχής, ούτε πολύ περισσότερο οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, δεν μπορούν να περιμένουν για πολύ την Τουρκία. Είναι ξεκάθαρο ότι η επιλογή ανήκει στην Άγκυρα και όχι η ορθή οδός είναι αυτή της ειρήνης, σταθερότητας και φυσικά της άμεπρακτης εμπλοκής σε μια διαδικασία που θα επανενώσει πραγματικά την Κύπρο.

Η τριμερής με Ελλάδα και Ισραήλ

—Ποιους τομείς καλύπτει η τριμερής συνεργασία Κύπρου, Ελλάδας, Ισραήλ;

—Υπάρχουν πολλά κοινά ενδιαφέροντα, κοινές ανησυχίες και κοινές επιδιώξεις ανάμεσα στις τρεις χώρες και μέσα σε αυτό το πλαίσιο είναι που κινείται η προετοιμασία μιας εποικοδομητικής και αμοιβαία επωφελούς τριμερούς συνεργασίας. Ορισμένοι από τους σημαντικούς τομείς συνεργασίας είναι αυτός της ασφάλειας, της ενέργειας, του τουρισμού και οικονομίας, που μέσω αυτών στόχους είναι η προώθηση της σταθερότητας στην περιοχή της ανατολικής Μεσογείου.

—Ο στόχος της τριμερούς Κύπρου, Ελλάδας, Αιγύπτου;

—Μια συνεργασία που στηρίζεται σε κοινές αξίες και αρχές, κοινές έγνοιες και ανησυχίες και η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση των σχέσεων των τριών χωρών σε όλα τα επίπεδα προς όφελος των λαών των τριών χωρών. Είναι μια συνεργασία που δεν αποσκοπεί να λειτουργήσει ενάντια σε κάποια χώρα, ενώ την ίδια στιγμή είναι ανοικτή για

συμμετοχή από όλα κράτη της περιοχής. Απαραίτητη προϋπόθεση ο σεβασμός σε αρχές και αξίες που γίνονται διεθνώς αποδεκτές, καθώς επίσης η ανάγκη τήρησης σχέσεων καλής γειτονίας.

—Η Άγκυρα θεωρεί ότι οι τριμερείς συνεργασίες της Κύπρου και της Ελλάδας με την Αίγυπτο και το Ισραήλ δεν είναι «τυχαίες» και ουσιαστικά στρέφονται εναντίον της.

—Ένα κράτος είναι υποχρεωμένο για το συμφέρον του λαού του, να συμπεριφέρεται με τους γείτονές του, να συνεργάζεται και ει δυνατόν να συμπεριφέρεται σε τομείς αμοιβαία επωφελείς. Όλα τα κράτη ακολουθούν αυτή την πεπατημένη και οι διμερείς, τριμερείς, πολυμερείς συνεργασίες, δεν είναι ανακάλυψη ούτε της Κύπρου ούτε της Ελλάδας. Είναι, δε, γενικά αποδεκτό ότι τέτοιες συνεργασίες συμβάλλουν στην προώθηση της περιφερειακής σταθερότητας και ασφάλειας. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει τέτοιες κινήσεις να εκλαμβάνονται ως τακτικισμοί που στρέφονται εναντίον της Τουρκίας.

επίπεδα ώστε να έχουμε πολύ σύντομα συγκεκριμένα και χειροπιαστά αποτελέσματα.

—Σας ενοχλεί το γεγονός ότι συγκαλείται το Ανώτατο Συμβούλιο Συνεργασίας Ελλάδας-Τουρκίας, παρότι το «Μπαρμπαδός» παραμένει στην κυπριακή ΑΟΖ;

—Γνωρίζαμε εκ των προτέρων για τη σύγκληση του Ανωτάτου Συμβουλίου και το θέμα συζητήθηκε όταν πολύ πρόσφατα ο Έλληνας Πρωθυπουργός επισκέφθηκε την Κύπρο. Αντιμετωπίζουμε τη σύγκληση του Ανωτάτου Συμβουλίου ως μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία να σταλούν τα σωστά μηνύματα στην Άγκυρα, όντες βέβαιοι ότι το Κυπριακό και οι παράνομες ενέργειες της Τουρκίας εντός της ΑΟΖ της ΚΔ θα κυριαρχήσουν της συζήτησης. Εξαρχής τοποθετηθήκαμε εκφράζοντας την βεβαιότητα ότι ουδείς θα μπορούσε να περάσει αυτά τα μηνύματα, που εμείς επιθυμούμε, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, από την Ελλάδα και αναμένουμε και ευελπιστούμε να έχουμε αποτελέσματα.

—Πώς αποτιμάτε τη συνεργασία με την κυβέρνηση Σαμαρά;

—Υπάρχει μια άριστη συνεργασία, αλληλοενθάρμωση και συντονισμός σε όλα τα επίπεδα και εκτίμησή μου είναι ότι από διαφαίνεται μέσα και από συγκεκριμένες, ουσιαστικές ενέργειες.

—Η στάση που τηρεί ο κ. Τσίπρας

—Υπάρχει εκτίμηση ως προς τη στάση του κ. Τσίπρας στο Κυπριακό και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πολύ συχνά, όταν βρίσκεται στην Αθήνα, συναντάται μαζί του, όπως φυσικά και με τους υπόλοιπους αρχηγούς των κοινοβουλευτικών κομμάτων.

ΑΠΟΨΗ / Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Γιατί ο Αναστασιάδης υποστηρίζει τον Έρογλου;

«Ανεξήγητο φαινόμενο η υποστήριξη που παρέχει ο Νίκος Αναστασιάδης στην υποψηφιότητα Ντερβίς Έρογλου». Στην άλλη πλευρά της πράσινης γραμμής, δεν υπάρχει ένας σύμβουλος, ένας καθηγητής, ο οποίος θα μπορούσε να συμβουλεύσει τον κ. Αναστασιάδη για τις επιπτώσεις της διακοπής των συννομολιών; Δεν υπήρχε ένας ψυχραιμότερος αναλυτής, ο οποίος θα μπορούσε να πει στον Πρόεδρο ότι οι υψηλοί τόνοι στο Κυπριακό κλειδώνουν στην κυριολεξία την επανεκλογή του Έρογλου;».

Η συγκεκριμένη επισήμανση-ερώτηση ανήκει σε μια καλά πληροφορημένη τουρκοκυπριακή πηγή, η οποία το 2010, στις «προεδρικές εκλογές» υποστήριξε την «υποψηφιότητα» του Μεχμέτ Αλί Ταλάτ. Τότε, η πηγή μας είχε καταλήξει

στο συμπέρασμα ότι η «εκλογή» του κ. Έρογλου θα σφράγιζε αργά ή γρήγορα την τελική διχοτόμηση της Κύπρου. Δυστυχώς σήμερα αυτή η πρόβλεψη αποκτά βάση και ιστορικό βάθος.

Με το κλασικό μεράκι του κάθε Κύπριου για τις ιστορίες συννομολιών, προχωρώντας ένα βήμα πιο πέρα, η πηγή μας αναρωτιέται: «Μήπως η επανεκλογή του κ. Έρογλου εξυπηρετεί πολιτικές ατζέντες στην ελληνοκυπριακή πλευρά; Μήπως, εν καιρώ πολιτικής και οικονομικής ανωμαλίας, κάποιοι πολιτικοί κύκλοι επενδύουν στον ξεπερασμένο εθνικισμό και στην ένταση;».

Απαντώντας στον συνομιλητή μας, δίχως να αποκλείω κανένα ενδεχόμενο, τονίζω ότι η τελευταία επισήμανση θα μπορούσε να εν-

ταχθεί στο νέο πολιτικό πλαίσιο της Άγκυρας και της Αθήνας. Και στις δύο χώρες, δύο κεντροδεξιές κυβερνήσεις, δίνουν αγώνα δρόμου για να σφραγίσουν την παραμονή τους στην εξουσία. Στην Άγκυρα, η κυβέρνηση του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) εισέρχεται σε μια νέα εκλογική αναμέτρηση δίχως σοβαρό αντίπαλο. Παρά την έλλειψη των σοβαρών αντιπάλων και προκλήσεων, ο Πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν ανεβάζει τον πήχη ψηλά και στοχεύει σε μια ενισχυμένη κοινοβουλευτική πλειοψηφία, η οποία θα ανοίξει τον δρόμο για την αλλαγή του συντάγματος. Συγκεκριμένα, το κυβερνών κόμμα αναζητεί 330 έδρες με απώτερο στόχο την διεξαγωγή ενός δημοψηφίσματος για το νέο σύνταγμα, το οποίο θα δώσει στον Πρόεδρο

Ερντογάν ένα προεδρικό σύστημα με ενισχυμένες εξουσίες και αρμοδιότητες.

Στην Αθήνα, οι τελευταίες δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι τα ποσοστά της Νέας Δημοκρατίας κλείνουν στο 22-24%. Η πρωτιά του ΣΥΡΙΖΑ πλέον είναι αδιαμφισβήτητη. Την ίδια στιγμή, το ΠΑΣΟΚ μετατρέπεται σε ένα είδος ζόμπι της ελληνικής πολιτικής σκηνής, με ποσοστά που δεν ξεπερνούν στην καλύτερη περίπτωση το 6%-7%. Οι τελευταίες δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι τα ποσοστά της συγκυβέρνησης ΝΔ-ΠΑΣΟΚ αγγίζουν μετά δυσκολίας το 30%. Με άλλα λόγια, 7 στους 10 Έλληνες πολίτες θεωρούν ότι έχει έρθει η ώρα για να αλλάξει σελίδα η χώρα.

Η ένταση στην Κύπρο και στο Αιγαίο παρέχει «ευκαιρίες» στις

κυβερνήσεις της Ελλάδας και της Τουρκίας. Στην Αθήνα, υπό την καθοδήγηση της ΝΔ, η οποία προ πολλού έχει παραδώσει τη σκυτάλη των σημαντικών μηχανισμών λήψης αποφάσεων σε εθνικιστικά και λαϊκιστικά στοιχεία (σε κάποιες περιπτώσεις στοιχεία-παράγοντες, τα οποία φέρουν πινελιές της ακροδεξιάς), η κυβέρνηση ενδεχομένως να βλέπει τις εθνικιστικές εξάρσεις-ατάκες ως μια τελευταία ελπίδα-ευκαιρία για την αναπλήρωση του χαμένου εδάφους. Την ίδια στιγμή, στην Άγκυρα, η ένταση στην Κύπρο και στο Αιγαίο έρχεται να πλαισιώσει τον λαϊκισμό, τον εθνικισμό και τους πολιτικούς πειρατισμούς του Προέδρου Ερντογάν και της κυβέρνησής του ΑΚΡ. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να θυμηθούμε ότι σε περίπτωση που

το ΑΚΡ δεν καταφέρει να εξασφαλίσει 330 έδρες στην νέα βουλή, ο κ. Ερντογάν ενδέχεται να υποχρεωθεί να αναζητήσει την υποστήριξη των εθνικιστικών παραγόντων και των Γκρίζων Λύκων.

Σε κάθε περίπτωση, ο Τούρκος Έλληνας και Κύπριος πολίτης βρίσκεται αντιμέτωπος με ένα πολιτικό παιχνίδι, το οποίο φέρει σημάδια καιροσκοπίας, πολιτικού νεποτισμού και άσκοπων πειρατισμών. Πρόκειται για ένα παιχνίδι, το οποίο φυσικά δεν βρίσκει σύμφωνη τη διεθνή κοινότητα. Το θλιβερό στοιχείο αυτής της υπόθεσης είναι ότι η Κύπρος βρίσκεται στο επικεντρωμένο της περιπέτειας. Για ακόμη μία φορά, ο Κύπριος καλείται να «πληρώσει» τα «σπασμένα». Η ιστορία επαναλαμβάνεται άρκως επικίνδυνα...

ΤΕΠΑΚ: Έχουν ενδείξεις, ψάχνουν αποδείξεις

Κοντά στο κλείδωμα υποθέσεων η Ελεγκτική Υπηρεσία, ώστε να αποταθεί στην Εισαγγελία για πιθανές ποινικές διώξεις

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Η ανυπαρξία οργανωμένου αρχείου, η απώλεια εγγράφων και η γενική αταξία που επικρατεί σε ό,τι αφορά τη διαχείριση σημαντικών στοιχείων για πληρωμές, διατακτικά πληρωμών, αρχιτεκτονικά σχέδια και άλλα δεδομένα, προκαλεί πολλά εμπόδια στον διαχειριστικό έλεγχο που διεξάγει η Ελεγκτική Υπηρεσία για τα χρυσά ενοίκια που καταβάλλει το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ). Η έρευνα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αποσκοπεί πλέον στον εντοπισμό στοιχείων που να επιβεβαιώνουν τις υπόνοιες για κακοδιαχείριση ενδεχομένως και διασπάθιση δημο-

Μετά το κτήριο «Συμεών» στο μικροσκόπιο και οι αποθήκες Συκοπετρίτη.

σίου χρήματος, με στόχο να υποβληθούν στη γενική εισαγγελία για τα περαιτέρω.

Ο μεγάλος όγκος του υλικού αλλά κυρίως η πολυπλοκότητα των υπό εξέταση περιπτώσεων, τόσο από τεχνικής όσο και οικονομικής πλευράς, δυσχεραίνουν το έργο της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, η οποία επί του παρόντος, κάνει λόγο για σοβαρές ενδείξεις περί υπόνοιες ποινικών αδικημάτων, αλλά αναζητεί τις αποδείξεις που θα τη στοιχειοθετούν. Εντός των ημερών ολοκληρώνεται ο φάκελος για τέσσερις υποθέσεις ενοκίασης από το ΤΕΠΑΚ των κτηρίων «Συμεών», Καλυψών», «Χάνι» και «Ροδοθέα», οι οποίες πακετοποιήθηκαν, γιατί συνδέονται με το ίδιο πρόσωπο.

Στο μικροσκόπιο των λειτουργιών της Ελεγκτικής Υπηρεσίας βρί-

Η εγγυητική για το κτήριο «Συμεών» το οποίο έπρεπε να παραδοθεί πριν από 4 χρόνια, βρίσκεται στο μικροσκόπιο των ανακριτών της Αστυνομίας μετά από καταγγελία ότι ενδεχομένως να είναι πλαστή.

σκεται και το συμβόλαιο ενοκίασης των αποθηκών Συκοπετρίτη, ένα κτήριο για το οποίο το ΤΕΠΑΚ κατέβαλε περίπου 2 εκατομμύρια για επιδιорθώσεις. Πουθενά δεν έχει εντοπιστεί απόφαση έγκρισης προϋπολογισμού για την καταβολή ενός τέτοιου ποσού. Υπάρχουν εγκρίσεις για πληρωμές μικρότερων ποσών αλλά, σύμφωνα με πληροφορίες, όταν η Υπηρεσία Διαχείρισης Περιουσίας του ΤΕΠΑΚ εισηγήθηκε στη Διοίκηση του Πανεπιστημίου την ενοκίαση των αποθηκών που ήταν σε πολύ άσχη-

μη κατάσταση (κτίσματος 1965) σε καμιά περίπτωση δεν κατέστησε σαφές ότι το Πανεπιστήμιο θα πληρώσει για την επιδιόρθωση του κτηρίου. Αντιθέτως το σημείωμα της Υπηρεσίας, ημερομηνίας 8 Ιουλίου 2008, δημιουργούσε την εντύπωση ότι τα έξοδα θα καταβληθούν από τον ιδιοκτήτη. Γράφει σχετικά: «Ο ιδιοκτήτης θα εκτελέσει όλες τις κατασκευαστικές εργασίες μετατροπής των αποθηκών σε εργαστήρια σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας Διαχείρισης Περιουσίας και θα ενσωματώσει

το κατασκευαστικό κόστος στο ενοίκιο του υποστατικού, το οποίο εκτιμάται γύρω στα 10-11 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο. Το ακίνητο θα είναι έτοιμο τον Σεπτέμβριο 2009». Οντως αυτό έγινε αλλά τα έξοδα των επιδιорθώσεων και των εργασιών χρεώθηκαν στο ΤΕΠΑΚ.

Σύμφωνα με παλαιότερα ευρήματα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας (Σεπτέμβριος 2013), το κτήριο, με εμβαδό 1430 τ.μ., ενοικιάστηκε στις 1/8/2009 και για περίοδο 10 ετών, με ενοίκιο €15.300 τον μήνα, με πρόνοια αύξησης κατά 8% ανά

Δύο έρευνες από την Αστυνομία

Δύο παράλληλες έρευνες διεξάγει η Αστυνομία στο ΤΕΠΑΚ. Η πρώτη διεξάγεται από το Τμήμα Ανικνεύσεως Εγκλημάτων Λεμμού και αφορά την υπόθεση της εγγυητικής που κατέθεσε η εταιρεία Voltura Limited για ενοκίαση του κτηρίου «Συμεών» στο ΤΕΠΑΚ. Την καταγγελία έκανε την περασμένη βδομάδα το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου, παρά το γεγονός ότι το πρόβλημα διαπιστώθηκε εδώ και ένα χρόνο. Αυτή η παράλειψη εγείρει υπόνοιες, που αποτελούν αντικείμενο της συγκεκριμένης έρευνας. Το μέγα ζήτημα των ερευνών είναι να διαπιστωθεί κατά πόσον υπάρχει οποιαδήποτε σχέση μεταξύ λειτουργιών του ΤΕΠΑΚ και ιδιοκτητών κτηρίων, κατά τρόπο που να δημιουργεί προϋποθέσεις καταδολίευσης. Αυτό αποτελεί αντικείμενο δεύτερης αστυνομικής έρευνας που διεξάγεται από το Τμήμα Ανικνεύσεως Λευκωσίας, μετά από σχετική καταγγελία.

βλπτές λόγω έλλειψης επαγγελματικών, τεχνοοικονομικών μελετών και επίσημης διαπραγμάτευσης με τον ιδιοκτήτη». Σημειώνεται επίσης ότι «έγιναν σοβαρά λάθη και παραλείψεις στους όρους του συμβολαίου, με σοβαρές οικονομικές συνέπειες για το ΤΕΠΑΚ». Πάντως από πλευράς ΤΕΠΑΚ απορρίπτονται οι καταγγελίες περί συγκάλυψης, αντιθέτως υποστηρίζεται ότι όλα τα ευρήματα του διαχειριστικού ελέγχου προκύπτουν από στοιχεία που έδωσε στην Ελεγκτική Υπηρεσία το ΤΕΠΑΚ.

Για να προχωρήσουν οι έρευνες σε πιθανή αναζήτηση ποινικών ευθυνών, η Ελεγκτική Υπηρεσία αναζητεί στοιχεία που θα δώσουν στη Γενική Εισαγγελία το πράσινο φως για τα περαιτέρω. Όπως προαναφέραμε όμως, η πρόβαση σε στοιχεία είναι προβληματική λόγω της ανυπαρξίας συγκροτημένου αρχείου. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι η εισερχόμενη αλληλογραφία αλλά και εξερχόμενα έγγραφα δεν τηρούνται σε κεντρικό αρχείο αλλά φυλάσσονται, πολλές φορές χωρίς τις προβλεπόμενες διαδικασίες, μεμονωμένα από λειτουργούς του ΤΕΠΑΚ.

Η ανακίνηση του θέματος από την «Καθημερινή» την περασμένη Κυριακή αναζωπύρωσε την αντιπαράθεση ανάμεσα στη Συντεχνία του Ακαδημαϊκού Προσωπικού (ΣΑΠ) του ΤΕΠΑΚ με τη διοίκηση και ιδιαίτερα με την πρότανη Ελπίδα Κεραυνού, στην οποία απέδωσε σπασμωδικές ενέργειες μόλις ενημερώθηκε για τη παραπομπή του θέματος από την Ελεγκτική Υπηρεσία του κράτους στη Γενική Εισαγγελία. Η πρότανης διέψευσε τις καταγγελίες της Συντεχνίας και κατηγόρησε τον πρόεδρό της, Αντώνη Θεοκάρους, για εμπάθεια προς το πρόσωπό της.

διετία. Το κτήριο άρχισε να χρησιμοποιείται σταδιακά μετά από δύομις χρόνια και συγκεκριμένα το Φεβρουάριο του 2012. Για όσο καιρό δεν χρησιμοποιείτο καταβλήθηκαν ενοίκια €546,485 παράλληλα με το ποσό των €1.742.168 που καταβλήθηκε μέχρι στιγμής για την ανακαίνισή του.

Η έρευνα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας κατέδειξε μεταξύ άλλων ότι «οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για τις διαπραγματεύσεις και την υπογραφή του συμβολαίου με τον ιδιοκτήτη ήταν από την αρχή δια-

PRE-CHRISTMAS BONUS ΑΠΟ ΤΗΝ KIA 29 & 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

www.kia.eu

RIO 1.3 PETROL €11.500

SOUL 1.6 DIESEL €17.900

**SPORTAGE 1.6 MANUAL PETROL €16.900
1.7 MANUAL DIESEL €18.900
2.0 AUTO DIESEL 4X4 €23.900**

ΔΙΗΜΕΡΟ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ KIA

ΣΑΒΒΑΤΟ 10:00 - 18:00 | ΚΥΡΙΑΚΗ 10:00 - 18:00

ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΣΤΑ SHOWROOMS ΤΗΣ KIA ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΔΕΙΤΕ ΑΠΟ ΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΝΑ ΟΔΗΓΗΣΕΤΕ ΤΑ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΠΟΥ ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΑΝ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΟΔΗΓΟΥΣ

Η KIA είναι η μοναδική αυτοκινητοβιομηχανία που προσφέρει **7 χρόνια εργοστασιακής εγγύησης** σε όλα της τα μοντέλα που καλύπτει και τα ηλεκτρονικά μέρη του οχήματος.

The Power to Surprise

ΛΕΜΕΣΟΣ: Τ: 25 576576, ΛΕΥΚΩΣΙΑ: Τ: 22 464834, ΛΑΡΝΑΚΑ: Τ: 24 635125, ΠΑΦΟΣ: Shikkis Motors, Τ: 26 945700, info@loutsiosgroup.com

Πώς χάνεται ένα ραντεβού με τον Μπάιντεν!

Πού είναι ο Μπάιντεν;

Το ότι μας αρέσει το παραμύθισμα είναι πλέον γεγονός, το ότι όμως μας αρέσει να στήνουμε παγίδες και να πέφτουμε μέσα είναι μαζοχισμός χειριστού είδους. Όταν πριν από δέκα ημέρες ηγετικοί παράγοντες της Ελληνοαμερικανικής Κοινότητας συναντήθηκαν στον Λευκό Οίκο με τον σύμβουλο Εθνικής Ασφαλείας του αμερικανού αντιπροέδρου, τον Κόλιν Καλ, τον άκουσαν να τους λέει ότι ο κ. Μπάιντεν επρόκειτο να συναντηθεί με τον Έλληνα αντιπρόεδρο και υπουργό Εξωτερικών, Ευάγγελο Βενιζέλο, στο περιθώριο της 5ης Ετήσιας Παγκόσμιας Συνόδου Επιχειρηματικότητας που πραγματοποιήθηκε στις 19-20 στο Μαρακές του Μαρόκο. Ωστόσο, τελικά η συνάντηση δεν έγινε και μάλιστα «θύμωσαν» από το υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδας όταν τους ζητήθηκε λόγος και απειλούσαν με έντονες διαψεύσεις. Ωστόσο, δεν νομίζω να υπήρχε κανείς λόγος ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας να παί ψέματα ή να κάνει λάθος...

Άλλος το πρώτο «βιολιό»

Επισημώς, το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών δηλώνει ότι από μέρες είχε γίνει γνωστό ότι δεν θα πήγαινε στο Μαρακές ο Ευάγγελος Βενιζέλος και η Ελλάδα θα αντιπροσωπευόταν από έναν διευθυντή. Άλλος όμως διπλωμάτης ανέφερε ότι όταν εκφράστηκε από το Λευκό Οίκο η επιθυμία για τη συνάντηση, η ελληνική κυβέρνηση (άγνωστο ποιο κομμάτι της) αντέταξε να επισκεφθεί για μία ημέρα την Αθήνα ο αντιπρόεδρος Μπάιντεν, όπου βεβαίως το πρώτο «βιολιό» δεν θα ήταν ο Ευάγγελος Βενιζέλος, αλλά ο πρωθυπουργός Αν. Σαμαράς.

Και ινκόγκνιτο

Τελικά δεν έγινε τίποτε, ούτε βέβαια εκδόθηκε και καμία διάψευση. Η ευκαιρία όμως μιας συνάντησης πριν ο Μπάιντεν πάει στην Αγκυρα, χάθηκε. Και τέτοιες ευκαιρίες δεν δίνονται πολλές σε Ελλαδίτες και Κύπριους υψηλόβαθμους αξιωματούχους, ενώ αντίθετα, οι Τούρκοι συναντούν τους Αμερικανούς κάθε δύο εβδομάδες - το λιγότερο. Πάντως και στην Κύπρο είχαν κυκλοφορήσει πληροφορίες ότι ο αντιπρόεδρος Μπάιντεν βρέθηκε στο νησί ινκόγκνιτο. Ψάξαμε λίγο αλλά το Airforce 2 ήταν άφαντο!

Συγκρατημένες δηλώσεις

Από τη μέρα που ξέσπασε η κρίση με την Τουρκία λόγω NAVTEX και «Μπαρμπαρός», η

«Καλό παιδί ο Οδυσσεάς, εγώ τον εκπαίδευσα για να γίνει γενικός ελεγκτής, αλλά για διοικητής της Κεντρικής δεν κάμνει»...

αμερικανική κυβέρνηση αποφεύγει επιμελώς τις δημόσιες δηλώσεις. Οι Εξηγήσεις που δόθηκαν και στη Λευκωσία, αλλά και σε παράγοντες της Ομογένειας, είναι ότι δεν γίνονται δηλώσεις για να μπορεί να παίξει η Ουάσιγκτον το διμεσολαβητικό της ρόλο. Ωστόσο, την προπερασμένη Παρασκευή, ο αμερικανός πρέσβης στη Λευκωσία, Τζον Κόνιγκ, δήλωσε για πρώτη φορά μιλώντας στο ΡΙΚ, ότι το «Μπαρμπαρός» παραβιάζει τη Συνθήκη των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας. Το ίδιο είχαν πει την προηγούμενη μέρα οι αξιωματούχοι του Λευκού Οίκου, στους ομογενείς με τους οποίους συναντήθηκαν. Κι όμως, παρά τις δηλώσεις Κόνιγκ, η επίσημη θέση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ ουδόλως μεταβλήθηκε. Μιλούμε για τη γνωστή θέση, που πλέον θα πατούν ένα κουμπάκι και θα ακούμε το μαγνητοφωνημένο μήνυμα, που καταλήγει με το γνωστό πια, «Και συνεχίζουμε να πιστεύουμε ότι οι πόροι της νήσου σε πετρέλαιο και αέριο, όπως κι όλοι οι φυσικοί της πόροι, θα πρέπει να μοιραστούν ακριβοδίκαια μεταξύ αμοφτέρων των κοινοτήτων στο πλαίσιο μιας συνολικής διευθέτησης».

Απογοητευμένος ο Αλέξης

Η στήλη μαθαίνει ότι ο Αλέξης Γαλανός σκέφτεται πολύ σοβαρά να παραιτηθεί τόσο από τη θέση του δημάρχου Αμμοχώστου και τη θέση του προέδρου της Ένωσης Δήμων. Με όλα αυτά που βλέπει να συμβαίνουν γύρω του, ο κ. Γαλανός έχει μπουκώσει. Το φρογολί στους δήμους, το όραμα της επιστροφής της Αμμοχώστου που έγινε προεκλογικό «κεραστικό» για τους Βαρωνιώτες, οι οποίοι κάθε χρόνο απογοητεύονται και περισσότερο, η διαπλοκή και η κομματική ρεμούλα, τον έχουν φέρει στο αμνή, τον κ. Γαλανό. Έτσι τουλάχιστον ακούσαμε.

Κουβέντες του καφενέ

Μια απόρρητη έκθεση για την οικονομία σκάρωσε άνθρωπος του Προεδρικού και η Λευκωσία επειδή ήταν τόσο απόρρητη έσπευσε να τη διαρρεύσει στους New York Times, για να τη μάθει όλος ο πλανήτης. Μα για τόσο πλήθους μας έχουν πια; Μάλιστα έβαλαν κι ανθρώπους της Κεντρικής Τράπεζας να τηλεφωνούν πρωινιάτικα στα ΜΜΕ μην και χάσουν το δημοσίευμα. Ένα δημοσίευμα που καταφέρεται εναντίον της προ-

ηγούμενης κυβέρνησης και εναντίον των δύο προηγούμενων διοικήτων της ΚΤΚ, ποιος θα ξεπλένει; Τα παιδιά του Ζεβεδαίου ποιον πατέρα είχαν; Πότε επιτέλους θα σοβαρευτεί το Προεδρικό;

Ακόμα μια γκάφα

Αν όσα σημειώνονται στη 40σέλιδη έκθεση που το Προεδρικό διέρρευσε στους New York Times ευσταθούν τότε προκύπτει μέγα θέμα για την ίδια την κυβέρνηση, αφού για τόσο καιρό κράτησε το στόμα της κλειστό για σοβαρότατες ευθύνες που προκύπτουν για εκείνους τους αξιωματούχους που λάμβαναν τις αποφάσεις και για τα κοπέλια της Κεντρικής Τράπεζας, αλλά κυρίως γιατί δεν κατάγγειλε κανένας την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα που συνέπραξε στη ληστεία του Κύπριου φορολογούμενου. Είναι 20 δισ. η ζημιά που καλούμαστε να πληρώσουμε, αν δεν το ξέρετε κύριοι του Λόφου. Αν είναι έτσι ποιος σας έδωσε το δικαίωμα να μοιράζετε συγχωροχάρτια; Ή μήπως είμαστε ενώπιον άλλης μιας γκάφας;

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Σάββας Βέργας

Στον δήμαρχο Πάφου Σάββα Βέργα, η στήλη προτείνει να μεταπηδήσει από το τένις στο πινγκ πονγκ, που είναι ιδανικό άθλημα για κλειστούς χώρους!

Γεια σου κυρ Εισαγγελέα

Το ζήτημα Χρυστάλλας Γιωρκάτζη, λένε κάποιοι βουλευτές της Επιτροπής Θεσμών δεν έληξε, το Προεδρικό αναμένει ότι θα λήξει με τη συνάντηση Αναστασιάδη-Χρυστάλλας εντός των ημερών, όπου θα συμφωνηθεί νέος μισθός και όλα καλά και άγια. Τι λέει όμως η δικαιοσύνη; Υπήρξε δόλος; Υπήρξε αλλοίωση του συμβολαίου όπως η ίδια παραδέχθηκε; Κι αν υπήρξε, αυτό δεν επισύρει ποινή; Γεια σου κυρ Εισαγγελέα με την κόμη την ωραία!

Μαντέψτε ποιος;

Στη διαδικτυακή τηλεοπτική εκπομπή του Μιχάλη Περισιάνη, «The Experts» στην ηλεκτρονική «Κ», ο Μάριος Καρογιάν κατάγγειλε την Τετάρτη ότι στις εσωκομματικές εκλογές για την ανάδειξη προέδρου του ΔΗΚΟ, στην Πάφο έγινε καλπονοθεία. Μαντέψτε ποιος έκανε μαγικό εκείνη τη μέρα στην Πάφο και ποιο σπορ του αρέσει;

Να κατεδαφιστεί

Μιας και μιλάμε για Πάφο, να πω ότι μου άρεσε πολύ η ανακρίση των Οικολόγων, σύμφωνα με την οποία, «μετά τη διαπίστωση ότι ολόκληρο το ιδιωτικό γήπεδο τένις του κ. Βέργα βρίσκεται εξ ολοκλήρου σε δημοσίο χώρο πράσινου και πλατείας, το Κίνημα καλεί τις αρμόδιες αρχές (Δήμο Πάφου, Υπουργείο Εσωτερικών) να προχωρήσουν στην άμεση κατεδάφιση του παράνομου υποστατικού και να προχωρήσει μετά τη δικαστική διαδικασία». Ορθό και πληρώνεται. Τέλος στην αναχή!

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

ΑΜΕΡΩΤΑ / Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Η τάτσα από καφέ

Δεν εκπλήσσομαι από καμία αποκάλυψη σκανδάλου. Ό,τι και αν ακούσω τις επόμενες μέρες, θα του δώσω την ίδια σημασία. Είτε αφορά 5 ευρώ, είτε αφορά 5 δισεκατομμύρια. Δεν μας αξίζει να σκαλίζουμε και να συζητάμε κάθε σκάνδαλο λεπτομερώς. Σπαταλάμε την ώρα μας, μας καλά την ψυχολογία, και απλώς διαπιστώνουμε πως ακόμα δεν είδαμε τον πάτο στην ηθική και κοινωνική υφή του τόπου μας. Και το σημαντικότερο;

Μας αποσπούν την προσοχή από το να ασχοληθούμε με τα σημαντικά και τα μεγάλα. Με τις εξελίξεις στην ΑΟΖ, που είναι ο μόνος λόγος για να δώσει ώθηση για λύση του Κυπριακού, με τις εξελίξεις που θα έχουμε τις επόμενες εβδομάδες, με το πλαίσιο αφερεγγυότητας, την τοπική αυτοδιοίκηση, τις Κυπριακές Αερογραμμές και το ΓΕΣΥ. Εκ των πραγμάτων, αυτά είναι «βαριά» θέματα, και μας βολεύει να τα κρύβουμε στις ατζέντες μας. Είτε αυτών των καφετεριών, είτε αυτών στη Βουλή, είτε των καναλιών.

Τι διαφορά αλήθεια θα κάνει στην υπόθεση Γιωρκάτζη αν υπάρχει ή αν δεν υπάρχει τελικά πρόχειρο σημείωμα; Ή πόσο θα αλλάξει την ιστορία του Βέργα αν το γήπεδο του τένις φωταγωγάται από τον Δήμο ή από την οικία του δημάρχου; Καθημερινά, θα ακούμε για νέα σκάνδαλα. Άλλα μικρά, άλλα μεγαλύτερα και άλλα τεράστια. Δεν υπάρχουν όμως λιγότεροι ένοχοι και περισσότερο ένοχοι ή λιγότεροι επικίνδυνοι και περισσότερο επικίνδυνοι. Πιστεύεται πως αυτός που καταχράται

5 ευρώ, έχει πρόβλημα να καταχραστεί 500 ή 5 εκατομμύρια; Προφανώς και όχι. Άρα ας μην το αναλύσουμε περισσότερο. Ας τους καταδικάσουμε όλους στη συνείδησή μας, με την ίδια ποινή. Με την ίδια είναι και η μόνη ποινή που θα τους καταλογιστεί. Διότι αν περιμένουμε από τα δικαστήρια να τους αποδώσει αστικές ή ποινικές ευθύνες, θα περιμένουμε, και θα περιμένουμε.

Για να προχωρήσουμε μπροστά, θα πρέπει πρώτα να προβούμε στις αναγκαίες διαπιστώσεις. Να πούμε αλήθειες, να τις πιστώσουμε, να πεύσουμε ότι εννοούμε όλο όσα λέμε. Θα πρέπει να παραδεχθούμε πως οι περισσότερες τάτσες προέκυψαν από καφέδες. Από αμέτρητους καφέδες πάνω στους οποίους παίζουμε το μέλλον του τόπου μας. Αναθεματίζουμε τους λομπιστές στην Κύπρο, θεωρούμε το επαγγελματιών παρανομο, απλώς και μόνο γιατί μας αρέσει να το κάνουμε διά του κυπριακού τρόπου, κατά τη διάρκεια του καφέ. Σε αυτούς τους καφέδες λοιπόν, διορίστηκαν πολ-

«Οι τάτσες όμως είναι και θα παραμείνουν πάντα, φανταστικές και υποκειμενικές. Στα μάτια άλλων μικρές, άλλων μεγαλύτερες και άλλων άφαντες».

λοι μέτρητοι, ανίκανοι και επικίνδυνοι, με κριτήριο το πτυχίο τους (υπάρχει και μια προκήρυξη, μη μας πρίξουν τον διορισμό στο δικαστήριο). Α, και να έχουν κοινή λογική, κόμμον σενς όπως αναφέρεται στη γλώσσα του καφέ. Το κύριο όμως κριτήριο είναι να μιλά την ίδια γλώσσα με αυτούς που πληρώνουν για τον καφέ, να κάνει δηλαδή τις δουλειές τους.

Ρυθμιστές, Διοικητές, Επίτροποι, Πρόεδροι, Γενικοί Εισαγγελείς, Γενικοί Ελεγκτές, Γενικοί Διευθυντές διορίστηκαν και διορίζονται με τα πιο πάνω κριτήρια, κατά τη διάρκεια πάντα του καφέ. Αναπόφευκτες λοιπόν και οι τάτσες. Και είναι και πολλές. Η διαφορά με τις κυπριακές τάτσες των καφέδων είναι πως φεύγουν. Όχι δεν καθαρίζουν, απλώς φεύγουν. Είτε γιατί τις ξεχνάμε είτε γιατί δεν θέλουμε να τις βλέπουμε.

Οι τάτσες όμως είναι και θα παραμείνουν πάντα, φανταστικές και υποκειμενικές. Στα μάτια άλλων μικρές, άλλων μεγαλύτερες και άλλων άφαντες. Άλλοι θα τις βλέπουν μία ημέρα, άλλοι μία εβδομάδα και άλλοι για πάντα. Η ηθική αντίληψη ενός εκάστου διαφέρει. Είναι θέμα παιδείας και χαρακτήρα. Ακόμα και αδελφία μεγαλύτερα στο ίδιο σπίτι θα διαφωνήσουν.

Η παραδοχή για τις τάτσες λοιπόν δεν είναι αρκετή. Χρειάζεται βούληση για να καταδικάσουμε αυτούς που λερώνουν, αλλά και τόλμη για να ξεφουρνουμε από τη νοοτροπία καφενεύου. Δύσκολο; Ίσως. Αδύνατο όμως, όχι.

www.dmdemetriou.wordpress.com

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Τσιπς και τσιπ

Δεν είναι καθόλου ανέκδοτο ότι η Κύπρος και η Μάλτα φτιάχνουν τσιπς. Μόνο που εμείς φτιάχνουμε πατάτες τσιπς και οι άλλοι ηλεκτρονικά τσιπς. Η οικονομική καταστροφή απέδειξε ότι προτιμήσαμε την απόλαυση της πατάτας και παραγνωρίσαμε τη ηλεκτρονική τσιπ, τα οποία στους υπολογιστές κινούν πλέον όλο τον κόσμο. Ανέκδοτο φαίνεται ότι κατόνησαν και οι εξαγωγές για πάταξη της γραφειοκρατίας και επανεκκίνηση της οικονομίας. Οι «υπουργάρες» οι «διευθυντάδες», οι «λογιστάδες» οι «ελεγκτάδες» και οι άλλοι «αφεντάδες» του τόπου, αφού τα έκαναν ποσά τους τις τράπεζες και κατέστρεψαν τις σημερινές γενιές και άφησαν χρεωμένες τις μέλλουσες, βάλθηκαν να τρελάνουν τον κοσμάκη.

Η νέα «απανταχούσα» των Τραπεζών, για τις προϋποθέσεις παραχώρησης δανείων, είναι για γέλια και για κλάματα. «Καμένοι στον κυλό, φυσούν και το γιασούρι». Για να ελέγξουν την ικανότητα του δανειολήπτη να αποπληρώσει τα δάνεια, βάλθηκαν να γίνουν «μεγάλοι αδελφοί» και θα παρακολουθούν ακόμη και τις «επιθυμίες» των πελατών τους, αν μπορούν πλέον να ονομάζονται πελάτες.

Θα ζητούν ακόμη και στοιχεία για τη διατροφή, τη διασκέδαση, ακόμη και για τη συμμετοχή σε διάφορες δραστηριότητες. Τα ίδια και χειρότερα, σε άλλο όμως επίπεδο και για τις εταιρίες. Τα ίδια έγγραφα θα ζητούν και από τους εργαζομένους. Ούτε λόγος για την αξιοπε-

πεια των πελατών και των ανθρώπων που πληρώνουν με τους φόρους τους, τα σπασμένα των τραπεζιτών. Η όλη θλιβερή ιστορία θυμίζει τους πάλα ποτέ τοκογλύφους και τις κρυφές ιστορίες με τις δούλες τους.

Στον ίδιο δρόμο πορεύεται και το κράτος, το οποίο φαίνεται ότι αρέσκεται να μαζεύει «χαρτούρα» την οποία τους παραπονιέται ότι δεν έχει υπαλλήλους, σε κατάλληλες θέσεις. Δέκα σελίδες η αίτηση για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, ενώ θα αυξηθούν, λένε, και οι σελίδες στη φορολογική δήλωση, για να καταγράφονται τα ακίνητα του φορολογούμενου. Καλά όλα αυτά τα στοιχεία δεν τα έχει το κράτος και γιατί θα πρέπει να υποβάλλονται αιτήσεις; Ακόμη στις σοβαρές χώρες, το κράτος «τρέχει» τους αναξιοπαθούντες και όχι ο πολίτης. Άσε που δεν φαίνεται να υπολογίσει κανένας το κόστος της συλλογής και της επεξεργασίας αυτών των στοιχείων. Μήπως στο τέλος της ημέρας, το κόστος της συλλογής της φορολογίας, είναι μεγαλύτερο από τα έσοδα του κράτους; Εκεί όμως που γίνονται «εγκλήματα» είναι στα νοσοκομεία, με τους χαμένους φακέλους και την απίστητη καταγραφή και των στοιχείων των αρρώστων σε ψηφιακούς δίσκους και άλλα χαρτιά. Γιατί όλα αυτά δεν καταγράφονται σε μια ηλεκτρονική τσέπη όπου και ο γιατρός να μπορεί με μια ματιά στον υπολογιστή να γνωρίζει το ιστορικό του αρρώστου.

Δέκα σελίδες η αίτηση για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, ενώ θα αυξηθούν, λένε, και οι σελίδες στη φορολογική δήλωση.

Ακόμη και τα στοιχεία της επίμαχης κάρτας φιλάθλου θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στην ταυτότητα, ώστε να μη χρειαστούν νέες δομές και νέες αποθήκες δεδομένων. Σε άλλες προηγμένες χώρες, έφθασαν στο σημείο να καταργήσουν σταδιακά το χρήμα και να χρησιμοποιούν στις συναλλαγές μόνο πιστωτικές κάρτες, μόνο που αυτές ελέγχονται από το κράτος και όχι από ιδιωτικές εταιρίες.

Επιτέλους πρέπει αυτές οι γλυκές πατάτες -ο πειρασμός των τσιπς- να αρχίσουν να μετατρέπονται σε φαιά ουσία. Να εισαχθούν τα ηλεκτρονικά τσιπ, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές στις συναλλαγές του πολίτη με το κράτος. Μόνο έτσι θα ξεκολλήσει ο τόπος από τη μιζέρια, τη γραφειοκρατία και την κοντόφθαλμη λογική παλαιών «διευθυντάδων», που το μόνο που τους νοιάζει, είναι οι ικανότητες της γραμματείας τους. Αν προχωρήσουν οι «εξυπνοβλακικές» των τραπεζιτών και οι «κουτοπονηριές» του κράτους, το μόνο που θα επισιμύει είναι η ιστορία του Χότζα, ο οποίος θέλησε να μάθει τον γάιδαρο του να δουλεύει χωρίς να τρώει. Και όταν έμαθε τον τρόπο, φρόνησε ο γάιδαρος.

ΣΤΙΓΜΑ / Του ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ

Διαρροή για τις καρέκλες

Τις τελευταίες μέρες της βδομάδας απασχόλησε έντονα την πολιτική επικαιρότητα στο νησί η δημοσιοποίηση έκθεσης συνεργατών του Προέδρου για το πώς κατέρρευσε η Λαϊκή Τράπεζα, παίρνοντας μαζί της και την κυπριακή οικονομία. Την έκθεση, μαζί με πρωτογενές υλικό από τους παίκτες της εποχής (2012-2013) δημοσίευσαν οι Times της Νέας Υόρκης, προκαλώντας δημοσιογραφικό και πολιτικό οργασμό. Η ίδια έκθεση δεν μας είπε κάτι καινούριο σε ό,τι αφορά την εσωτερική σκηνή. Διαβάσαμε για άλλη μία φορά ότι οι δύο πρόην διοικητές της Κεντρικής Τράπεζας, Αθανάσιος Ορφανίδης και Πανίκος Δημητριάδης κράτησαν στον αναπνευστήρα τη Λαϊκή, ενώ θα έπρεπε να την έχουν κλείσει. Διαβάσαμε επίσης για τις βαριές ευθύνες του Δημήτρη Χριστόφια, ο οποίος δεν σκάμπαζε, λέει, από οικονομία και ήθελε να κρατικοποιήσει τη Λαϊκή, φορτώνοντας ακόμα μεγαλύτερο βάρος στην καταρρέουσα κυπριακή οικονομία.

Το μόνο καινούριο στοιχείο που έβγαίνει από την έκθεση του Προεδρικού, τουλάχιστον για εμένα που δεν ασχολιόμουν τότε πολύ με τα οικονομικά, ήταν ότι ήταν ιδέα στελέχους της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) να δοθεί έκτακτη ρευστότητα (ΕΛΑ) στην απονήσκουσα Λαϊκή, με τον κεντρικό τραπεζίτη της Κύπρου, αλλά και τα περισσότερα μέλη του ΔΣ της ΕΚΤ, να συμφωνούν και να επαυξάνουν. Αναφέρθηκε ξανά και η δημόσια δήλωση του κ. Πανίκου Δημητριάδη ότι η κυβέρνηση Χριστόφια και ο ίδιος κράτησαν τη Λαϊκή στον αναπνευστήρα με ΕΛΑ μέ-

Προεδρικό και Κεντρική αντιλαμβάνονται ότι συνέχιση του σιριαλ θα κάνει μερικές καρέκλες να τρίζουν επικίνδυνα.

χρη να γίνουν οι εκλογές του 2013. Φορτώνοντας έτσι την τράπεζα με περίπου 10 δισ. δυσβάσταχτο χρέος, το οποίο μεταφέρθηκε, μετά το κούρεμα και το κλείσιμο της Λαϊκής, στην Τράπεζα Κύπρου.

Αφού πέρασε ο αρχικός ορμαγδός, αφού κατέστη σαφές ότι η έκθεση και το άρθρο των New York Times δεν μας φώτισε ιδιαίτερα άρξιος η δημόσια συζήτηση για το ποιος συνέταξε την έκθεση ή το εσωτερικό σημείωμα, όπως το ονόμασε ο υπουργός Οικονομικών. Το τι ακούσαμε δεν λέγεται. Οι περισσότεροι φωτογραφίζουν ανθρωπο του στενού προεδρικού περιβάλλοντος. Έλεγαν ότι ο προεδρικός σύμβουλος είχε βοήθεια από στέλεχος της Κεντρικής Τράπεζας, που λειτούργησε ως πραγματικός insider, παρέχοντας πληροφορίες και έγγραφα. Κι εκεί άρξιος ο δημόσιος ψίθυρος σχετικά με το γιατί επελέγη η αμερικανική εφημερίδα και ποιος έκανε τη διαρροή.

Οι απαντήσεις και στα δύο ερωτήματα είναι απλές. Οι διαρρεύσαντες το θέμα ήθελαν να τύχει της μέγιστης προσοχής στο εξωτερικό και το εσωτερικό. Και ένα δημοσίευμα των New York Times πάντα τραβά τη μέγιστη προσοχή. Η συγκεκριμένη εφημερίδα είναι παγκόσμιας εμβέλειας και ταυτόχρονα το άρθρο είχε την ευρύτερη δυνατή κάλυψη και στην Κύπρο. Άλλωστε, τα κυπριακά μέσα ενημέρωσης αποφεύγουν, από καθαρό κόμπλεξ για να μην πω κάτι για τον επαγγελματισμό, να αναδημοσιεύουν θέματα από άλλα κυπριακά ΜΜΕ. Με τη New York Times δεν είχαν βέβαια κανένα πρόβλημα.

Σε ό,τι αφορά το δεύτερο ερώτημα, το ποιος έκανε τη διαρροή, η απάντηση είναι εξίσου απλή. Δεν έχουμε παρά να δούμε ποιος ωφέλησε η δημοσίευση της έκθεσης για τη Λαϊκή την τρέχουσα χρονική στιγμή. Πριν από το δημοσίευμα των Times, στην επικαιρότητα κυριαρχούσε το συμβόλαιο της Χριστόφιας Γιωρκάτζη, με το καραμπίνατο ασυμβίβαστο, την αύξηση μισθού, τους χειρισμούς της διοικήτριας που πίνουν πολύ νερό, ενδεχομένως και ποινικά, αλλά και την τεράστια προχειρότητα του Προεδρικού που χειρίστηκε το όλο θέμα. Η ιστορία της Λαϊκής έκανε την κοινή γνώμη να ξεκάσει για λίγο τις πομπές δύο εκ των βασικότερων θεσμών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Έδωσε μια πολύτιμη ανάσα σε Πρόεδρο και διοικήτρια της Κεντρικής της δοκιμάσαν να συνεννοηθούν, να βρουν λύσεις. Και οι δύο πλέον αισθάνονται ότι συνέχισαν το σιριαλ με το ασυμβίβαστο, τον μισθό και την αστοχία των κυβερνήσεων, θα κάνει μερικές καρέκλες, σημαντικές και ευρύχωρες, να τρίζουν επικίνδυνα. Και ως γνωστόν, οι τριγμοί στις καρέκλες, στη μακάρια νήσο αποφεύγονται ρητώς και διά ροπάλου.

adilinis@gmail.com

ΑΡΑΔΕΣ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Τουλάχιστον ο Κούρος είχε στίλ

Η ιστορία με τον Φρανσουά Μιτεράν λίγο πολύ είναι γνωστή: Ένας ομόλογός του που τον επισκέφθηκε στο Προεδρικό Μέγαρο παραξενεύτηκε, γιατί αντί να τον δει σκυμμένο πάνω σε στοίβες από έγγραφα τον βρήκε να κοιτάζει από το παράθυρο τους κήπους των Ηλυσίων Πεδίων. «Εμένα ο γαλλικός λαός με πληρώνει για να σκέφτομαι και όχι για να γράφω», είπε ο Μιτεράν στον έκπληκτο συνομιλητή του, όταν ο τελευταίος του περιέγραψε την εικόνα που ανέμενε να είχε δει.

Αν συμφωνήσουμε, λοιπόν, ότι ο γένης μιας χώρας πληρώνεται για να σκέφτεται και όχι για να γράφει, προφανώς κανείς από εμάς δεν θα έχει την απαίτηση από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη να ασχολείται με τη διεκπεραίωση ζητημάτων που μπορούν να χειριστούν οι συνεργάτες του, όπως για παράδειγμα τη σύνταξη του συμβολαίου της διοικήτριας της Κεντρικής Τράπεζας. Το πρόβλημα στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν είναι ότι ο Πρόεδρος δεν έγραψε το συμβόλαιο αλλά το ότι υπέγραψε χωρίς κανείς να μπει στον κόπο να κάνει αυτό που πρέπει να κάνει ο όποιος συνεργάτης του οποίου ο Πρόεδρος: Να τον προστατεύσει. Ας ρωτήσει τον Παντελή Κούρο που ξέρει πώς γίνεται.

Τα βιβλία της ιστορίας είναι γεμάτα από παρόμοια περιστατικά με πρωταγωνιστές ακόμη και κορυφαίους ηγέτες παγκόσμιας εμβέλειας. Το εν λόγω επεισόδιο θα μπορούσε να μας αφήσει αδιάφορους αν δεν είχε να κάνει με ένα τόσο σοβαρό ζήτημα. Όποια κι αν είναι η κατάληξη της αντιπαράθεσης Προεδρικού-Γιωρκάτζη, «η τάτσα έμεινε» (όπως πολύ εύστοχα είπε και ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ), όχι όμως μόνον για τη διοικήτρια αλλά πολύ περισσότερο για τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Όσο δικαιολογημένη κι αν δεχθούμε ότι είναι η ενόχλησή του για την κ. Γιωρκάτζη, ο Πρόεδρος βρίσκεται σε δυσχερή θέση για δύο λόγους: Πρώτον, εκείνος την επέλεξε και δεύτερον, εκείνος επίσης, γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει (κατά τον Πόλο Πολυβίου) ότι η υπογραφή ενός Προέδρου δεν αναιρείται. Επιπλέον, το μόνο που μένει στη συνείδηση της κοινής γνώμης από όλη αυτή την ιστορία είναι ότι έχουμε (ακόμη) ένα Πρόεδρο που κυριαρχείται

από το σύνδρομο του απατημένου συζύγου.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ξέρει πολύ καλά ότι ολίγον ενδιαφέρει εμάς τους πολίτες όλο αυτό το τσίρκιο για το ποιος, πότε, πώς και γιατί είχε πάρει δώσε με την κ. Γιωρκάτζη για το συμβόλαιο της. Είτε ο Παναγιώτης Αντωνίου είναι, είτε ο Μακάριος Δρουσιώτης, είτε... ο Λίο, όπως λένε και τα ανέκδοτα, το κόστος θα το κρεωθεί ο Πρόεδρος γιατί, κατά τον Μιτεράν, αυτόν είναι που πληρώνουμε για να σκέφτεται και όχι οποιονδήποτε άλλο. Και χωρίς καμιά πρόθεση να λαϊκίσουμε θα υποβάλουμε ένα ερώτημα που μας απασχολεί συχνά και νομίζουμε ότι βασανίζει και τον μέσο πολίτη: Εάν για ένα τόσο απλό πράγμα τα έκαναν θάλασσα πώς θα τους εμπιστευθούμε στα δύσκολα;

Το σιριαλ με το έγγραφο της κ. Γιωρκάτζη μας θυμίζει την απείρου κάλλους περιπέτεια με το περίφημο έγγραφο Ντάουερ, το οποίο ο Πρόεδρος απέκρυψε από το Εθνικό Συμβούλιο και μετά από ένα σιριαλ που κράτησε σχεδόν ένα μήνα, υποχρεώθηκε να μας πει ότι... παρέπεσε στο διπλωματικό του γραφείο.

Εκείνη η ιστορία διαδραματίστηκε τον Μάιο του 2013 και μπροστά στις αντιδράσεις που προκλήθηκαν το Προεδρικό επέλεξε το γνωστό δρόμο του αντιπερισπασμού, παρουσιάζοντας τον κ. Αναστασιάδη να είναι έξω φρενών με τον Ντάουερ και ότι περίπου τον θεωρούσε ως persona non grata. Η όλη ιστορία ξεκαθάρισε όταν ο Ντάουερ άφησε εκτεθειμένο τον Πρόεδρο Αναστασιάδη, ο οποίος λίγο αργότερα έσπευσε να μαζέψει τα ασυμβίβαστα.

Είναι η δεύτερη φορά, που το Προεδρικό κάνει το λάθος να υποτιμά τη νοημοσύνη μας. Το κακό τρίτωμο με αυτή τη καλκευμένη ιστορία με τη δάθεν μελέτη που δάθεν ζήτησε το Προεδρικό για τον ΕΛΑ της Λαϊκής. Η διαρροή μέσω των New York Times μπορεί να υπηρετεί περιστασιακά την προπαγάνδα του Προεδρικού, δεν είναι όμως τόσο πειστική ώστε να ανατρέπει τις κυβερνητικές γκάφες, που επιμένουμε, εκθέτουν πρωτίστως τον Πρόεδρο, ο οποίος, αν θέλει να τα καταφέρει θα πρέπει να ασπαστεί το δόγμα του Μιτεράν: Να συνειδητοποιήσει ότι είναι εκεί για να σκέφτεται. Και μετά να υπογράψει. Και ότι είναι υπόλογος ακόμη και γι' αυτά που γράφουν οι συνεργάτες του.

antoniouy@kathimerini.com.cy

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Τα γεγονότα έχουν ως εξής

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας υπογράφει το συμβόλαιο του Διοικητή της Κεντρικής χωρίς να ξέρει ακριβώς τι υπογράφει. Αποτέλεσμα να ψάχνονται τώρα όλοι, από το Προεδρικό μέχρι τη Βουλή για το πού παρέπεσε το ραβδάκι της κ. Γιωρκάτζη με το οποίο εξηγούσε τις αλλαγές που έκανε η ίδια στο συμβόλαιο και για το ποιος από τους τόσους συμβούλους του Προέδρου δεν είδε την αφαίρεση της καυτής ρήτρας. Και βέβαια κανείς δεν αντιμετωπίζει το όλο θέμα με τη βαρύτητα που αρμόζει, η οποία απαγορεύει πως αυτά τα «λάθη» δεν είναι για να τα προσπερνάμε, αλλά για να ζητάμε εδώ και τώρα απόδοση ευθυνών και παραπτώσεων για λόγους πολιτικής ευθιξίας. Διότι όταν ένα τέτοιο συμβόλαιο για μια τόσο κρίσιμη θέση αποτελεί εδώ και δεκαπέντε μέρες θέμα προς διερεύνηση επειδή κάποιος, κάπου, κάποτε δεν είδε τι υπέγραφε, τότε δύο τινά μπορεί να συμβαίνουν: Είτε μας δουλεύουν όλοι τους ψιλό γαζί για να καλύψουν ανεπάρκειες ή για να εξυπηρετήσουν συμφέροντα, είτε πραγματικά δεν ξέρουν τι τους γίνεται.

2. Φυλακισμένοι, ο οποίος ήταν ταυτόχρονα και καταγορεύμενος για το φρικτό έγκλημα της κακοποίησης και του βιασμού ενός άλλου φυλακισμένου, αποφυλακίστηκε με προεδρική χάρη και απελάθηκε. Και αυτό το ανακάλυψαν οι αρμόδιες υπηρεσίες όταν τον γυρέψαν για να καταχωρήσουν την υπόθεση στο δικαστήριο. Σημειώστε ότι για το συγκεκριμένο έγκλημα, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δώλωνε τόσο οργισμένος, όσο δεν μπορούσαμε, είτε, να φανταστούμε. Μόνο που τελικά εκείνο το οποίο πραγματικά δεν μπορούσαμε να φανταστούμε είναι ότι ο συγκεκριμένος κρατούμενος θα έπαιρνε προεδρική χάρη και θα έκανε φτερά πριν από την εκδίκαση της υπόθεσης. Με λίγα λόγια ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προφανώς και πάλι δεν ήξερε τι υπέγραφε και σε ποιον έδινε προεδρική χάρη. Και τώρα όλοι ψάχνονται, από Αστυνομία μέχρι Νομική Υπηρεσία και Προεδρικό για το πώς συνέβη αυτό το φοβερό λάθος για το οποίο λάθος κανείς, δεν αισθάνεται την οποιαδήποτε ανάγκη να θέσει τον εαυτό του υπό παραιτήση ή έστω να παραδεχτεί ότι δεν είμαστε και ούτε προβλέπεται να γίνουμε σοβαρό κράτος.

3. Ένας ανίλικος εδώ και τέσσερα χρόνια μπαμπούλαει στις φυλακές, διαπράττει ένα σωρό εγκλήματα, η οικογένεια του εκλιπαρεί την Πολιτεία να βοηθήσει ώστε να μην συμβούν χειρότερα, με αποτέλεσμα να φτάνουμε στο σήμερα όπου ο ανίλικος διαπράττει φόνο και όλοι εμφανίζονται εκ των υστέρων να έχουν άποψη για το τι έπρεπε να γίνει και για το τι δεν έγινε. Δηλαδή η γνωστή μέθοδος με την οποία αντιμετωπίζονται όλα τα προβλήματα αυτού του κράτους. Η μέθοδος των εκ των υστέρων. Μέχρι το επόμενο θύμα που και πάλι τα ίδια Παντελάκη μου τα ίδια Παντελάκη μου, θα λέμε.

4. Μία νέα 44σέλιδη έκθεση την οποία είχε ζητήσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και την οποία δημοσίευσε η New York Times αποδίδει ευθύνες στον τέως Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Χριστόφια, καθώς και στους προηγούμενους διοικητές της Κεντρικής Τράπεζας για την κατάρρευση της Λαϊκής Τράπεζας. Το θέμα βέβαια που προκύπτει δεν είναι τα συμπεράσματα της νέας αυτής έκθεσης αλλά το ποια θα είναι η αξιοποίησή τους. Διότι όταν εδώ και δύο χρόνια και ενώ ο κόσμος έχει κατακουρευτεί, και ενώ οι άνεργοι πληθαίνουν και ενώ τα κοινωνικά παντοπωλεία θριαμβεύουν και ενώ η καθημερινότητα μας εξακολουθεί να πηγαίνει κατά διαόλου, κανένας πολιτικός δεν έχει παραιτηθεί, αλλά κανείς, ούτε ένας, τότε τι να τις κάνουμε τις καινούργιες έρευνες; Την ίδια τύχη θα έχουν προφανώς και με τις προηγούμενες έρευνες. Θα γίνει κι αυτή ένα από εκείνα τα ραβδάκια που χάνονται στο Προεδρικό ή στους διαδρόμους της Βουλής ή στις καφετέριες των κοιμημάτων και όλοι παριστάνουν ότι τάχα μου τα ψάχνουν.

5. Πραγματικά, υπάρχει ένας πόνος να πιστεύει ότι έχουμε σωτηρία σε αυτό τον τόπο; Αν υπάρχει τότε πρέπει επειγόντως να πάει να κοιταχτεί.

elenixenou11@gmail.com

ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ / Της Δρος ΕΡΑΤΟΥΣ ΚΟΖΑΚΟΥ ΜΑΡΚΟΥΛΛΗ

Αλήθεια - Συμφιλίωση

Η Κύπρος τα τελευταία 50 χρόνια διέρχεται μέσα από μια ανώμαλη πολιτική κατάσταση στις σχέσεις μεταξύ των δύο κοινοτήτων, με την μη συμμετοχή των τουρκοκυπρίων στις πολιτικές δομές και τους θεσμούς του κράτους. Η κατάσταση αυτή έχει περιπλακεί ακόμα περισσότερο μετά την τουρκική εισβολή και κατοχή του 1974 και την βίαιη μεταφορά και διαίρεση του πληθυσμού στη βάση εθνοτικών κριτηρίων, με αποτέλεσμα οι δύο κοινότητες να μην ζουν μαζί και να μην έχουν κοινές εμπειρίες τα τελευταία 40 χρόνια.

Πέρα από τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την επίλυση του πολιτικού προβλήματος, που στόχο έχουν τον τερματισμό της κατοχής και την επανένωση του κράτους και του λαού, παραμένει ανατρίτητη ανάγκη να προετοιμαστεί το έδαφος για την μελλοντική συμβίωση των δύο κοινοτήτων σε συνθήκες που να διασφαλίζουν την ειρήνη και τη σταθερότητα στο νησί.

Σε κοινωνίες που έχουν πληγεί από εθνι-

κές συγκρούσεις και βίαιη διαίρεση, ένα από τα απαραίτητα συστατικά για την οικοδόμηση μιας βιώσιμης ειρήνης, την αποτελεσματική εφαρμογή ειρηνευτικών συμφωνιών και την εμπέδωση αειφόρου ανάπτυξης, σεβασμού δημοκρατικών θεσμών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παραμένει η συμφιλίωση.

Είναι γι' αυτό που και στην περίπτωση της Κύπρου είναι απαραίτητο να οικοδομηθούν γέφυρες με την τουρκοκυπριακή κοινότητα, να αναζητηθεί η αλήθεια για όλες τις παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και βιαιότητων που διαπράχθηκαν στο παρελθόν και να καταβληθεί προσπάθεια να γίνει αποδεκτή η οδύνη και ο πόνος και του άλλου ως δικός μας, κάτι που αποτελεί απαραίτητο γνώρισμα της συμφιλίωσης.

Ο θάνατος του Νέλσον Μαντέλα, του ακούραστου αγωνιστή για φυλετική και κοινωνική ισότητα, ελευθερία και δικαιοσύνη, μας υπενθύμισε το θαύμα της επιούλωσης πληγών και της αναζήτησης της αλήθειας,

ώστε να μπορέσουμε να οικοδομήσουμε ένα μέλλον χωρίς μίσος. Ήταν ο ιστορικός ηγέτης, ο οποίος μετά από 27 χρόνια φυλάκισης για τον αγώνα του ενάντια στο apartheid, επέλεξε τον δρόμο της συγχώρεσης και της συμφιλίωσης. Με το όραμα και τη σοφία του, οδήγησε τη χώρα του από ένα ρατσιστικό σύστημα λευκής κυριαρχίας και φυλετικού μίσους, βαθιά ριζωμένου στην εκχρόνιση και την αιματοχυσία, σε μια χώρα συγχώρεσης, κοινή πατρίδα για όλους τους πολίτες της, σε μια πολυπολιτισμική και πολυφυλετική κοινωνία, ένα έθνος ούρανό τοζο, όπως το αποκαλούσε.

Η Επιτροπή Αλήθειας και Συμφιλίωσης, που συστάθηκε το 1996 και λειτούργησε ως οίονοι δικαστικό σώμα για δύο χρόνια, υπό τη σοφή προεδρία του Αιδεσιμότατου Desmond Tutu, επέτρεψε σε 22.000 άνδρες και γυναίκες να ζήσουν ξανά τον πόνο και την απώλεια των προσφιλών τους και σε εκατοντάδες δράστες να ανοίξουν τις πληγές της ενοχής και να ομολογήσουν τα εγκλή-

ματα τους, ζητώντας συγχώρεση από τους συγγενείς των θυμάτων. Αυτή η αποστολή αποκάλυψης της αλήθειας κατέστησε δυνατή την έναρξη της διαδικασίας επιούλωσης των πληγών της ιστορίας, με βάση την οποία ένα νέο νοτιοαφρικανικό έθνος θα γεννιόταν, βασισμένο στην ενότητα, την εμπιστοσύνη, την ανεκτικότητα και τον αμοιβαίο σεβασμό.

Ο Desmond Tutu συνόψισε την πεμπτοσύνη της συμφιλίωσης με τα παρακάτω σοφά λόγια:

«Δεν υπάρχει πρακτικός οδικός χάρτης για τη συμφιλίωση. Δεν υπάρχει ένας συντομος δρόμος ή μια απλή συνταγή για επιούλωση των πληγών μετά από μια παρατεταμένη σύγκρουση. Η δημιουργία συνθηκών εμπιστοσύνης και κατανόησης μεταξύ πρώην αντιπάλων αποτελεί κατεχόνη δύσκολη πρόκληση, που όμως είναι βασική για την αντιμετώπιση της διαδικασίας δημιουργίας μιας διαρκούς ειρήνης. Εξετάζοντας το οδυνηρό παρελθόν, αναγνωρίζοντας το και κατανοώντας το, αλλά πάνω

από όλα ξεπερνώντας το μαζί, αποτελεί τον καλύτερο τρόπο για να διασφαλιστεί ότι δεν θα συμβεί ξανά».

Η συγχώρεση ήταν κεντρικής σημασίας στην Επιτροπή Αλήθειας και Συμφιλίωσης. Στη νέα δημοκρατική κοινωνία που προέκυψε δεν υπήρχε θέση για αντίποινα. Ο Desmond Tutu αναφέρει: «Είμαστε μάρτυρες τόσων πολλών απίστευτων ανθρώπων, οι οποίοι, παρά την αγριότητα και τραγωδία που βίωσαν, έφθασαν σε ένα σημείο της ζωής τους που ήταν σε θέση να συγχωρέσουν». Η κόρη ενός των θυμάτων μιας φρικτής δολοφονίας αποτελεί ένα τέτοιο παράδειγμα της ανάγκης για αλήθεια και συγχώρεση. Όταν ρωτήθηκε εάν θα είναι σε θέση να συγχωρέσει τους ανθρώπους που προκάλεσαν τόσο πόνο σε κείνη και στην οικογένειά της, απάντησε: «Θα ήθελα να συγχωρέσουμε, αλλά θα ήθελα να γνωρίζουμε ποιον να συγχωρέσουμε».

erato@marcoullis.com

Πανάκριβη φύλαξη παιδιών

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΛΑΜΠΙΤΣΗ

Οταν εισήλθα στην εκπαίδευση, προ εκκοσμητικής οραματικής, είχα ακούσει από πολύ έμπειρο εκπαιδευτικό να λέγει πως το εκπαιδευτικό μας σύστημα είναι ένα πανάκριβο babysitting. Ο λόγος που έδωσα αυτόν τον τίτλο, μεταφρασμένο στα Ελληνικά, είναι γιατί και σήμερα θα μπορούσε κανείς να δώσει τον ίδιο χαρακτηρισμό ο' αυτό. Εξάλλου, όλοι παραδέχονται πως τα μαθησιακά αποτελέσματα του εκπαιδευτικού μας συστήματος δεν ανταποκρίνονται στις επενδύσεις της Πολιτείας στην εκπαίδευση. Προκειμένου, δε, η Πολιτεία να θεραπεύσει το κακό, προχώρησε σε προγραμματισμό αλλαγών, οι οποίες θα βοηθούσαν το εκπαιδευτικό μας σύστημα να σκωθεί λίγο από τον πάτο στον οποίο βρίσκεται εδώ και χρόνια. Υπενθυμίζω ότι δύο εκθέσεις προεβλήθησαν να κάνουν το ίδιο, δηλαδή να μας αφυπνίσουν από τον λήθαργο, και απέτυχαν. Γι' αυτό και μόνο με θετική πρόθεση μπορεί κανείς να αντρκρίσει τη σημερινή προσπάθεια του ΥΠΠ.

Σύμφωνα, λοιπόν, με ανακοίνωση του ΥΠΠ, «ο υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, κ. Κώστας Καδής, παρουσίασε σήμερα στους εκπροσώπους των εκπαιδευτικών Οργανώσεων ΟΕΔΜΕΚ, ΠΟΕΔ και ΟΛΤΕΚ τις προτάσεις του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για το «Νέο σύστημα διορισμών στην εκπαίδευση» το «Νέο σύστημα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών» καθώς και για τη «Νέα ενιαία πολιτική για την επιμόρφωση και την κατάρτιση των εκπαιδευτικών λειτουργών».

Από τις τρεις πτυχές αλλαγών που έχουν προγραμματιστεί, λιγότερο γνωστή είναι η τρίτη, που σχετίζεται με τη συστηματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Για τις άλλες δύο πτυχές έχει κυθεί πολύ μελάνι, τόσο από όσους συνέτασαν κάθε φορά σχέδια για αλλαγή όσο και από όσους εκτόξευαν μύθρους κατά των υποστηρικτών της αλλαγής. Η αλήθεια, πάντως, είναι πως όσα διαλαμβάνουν οι σημερινές προτάσεις δεν διαφέρουν και πολύ από όσα εδώ και χρόνια γνωρίζαμε. Επομένως, αν στο τέλος του διαλόγου, που έχει ήδη ξεκινήσει, θα υπάρξει κατάληξη και συμφωνία, αυτό θα επιβεβαιώσει ότι τόσα χρόνια απουσίαζε το πολιτικό θάρρος να παρθούν οι σωστές αποφάσεις. Αν υπήρχε και αν οι αλλαγές ξεκινούσαν παλαιότερα, σήμερα θα δουλεύαμε για διόρθωση των ελλείψεων που θα παρουσιάζαζαν εκείνα τα προγράμματα. Όμως, ποτέ δεν είναι αργά.

Επί του προκειμένου, τίθεται το ερώτημα αν η αλλαγή των τριών πτυχών του εκπαιδευτικού μας συστήματος θα οδηγήσει σε θεαματική ή έστω σημαντική βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Ή, για να το πω αλλιώς, αν σήμερα είχαμε λυμένα τα τρία αυτά ζητήματα, θα μπορούσαμε να είμαστε περήφανοι για τα αποτελέσματα στο πρόγραμμα PISA του ΟΟΣΑ, που το έχουμε θέσει ως ορόσημο; Η δική μου απάντηση είναι αναφανδόν αρνητική. Εάν, ως διά μαγείας, μπορούσαμε να έχουμε τους καλύτερους εκπαιδευτικούς μέσα από ένα σύγχρονο σύστημα πρόσληψης, το καλύτερο σύστημα αξιολόγησης και το καλύτερο σύστημα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, τα αποτελέσματα στην PISA και σε όποια άλλη έρευνα θα ήταν τα ίδια. Ο λόγος είναι πολύ απλός. Οι πτυχές που πρόκειται να βελτιωθούν αφήνουν έξω το ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα. Για να γίνει σαφέστερος, το εκπαιδευτικό μας σύστημα χρειάζεται πλήρη αναδόμηση. Χάλασμα και κτίσιμο από την αρχή. Από το νηπιαγωγείο ως το λύκειο. Μόνο έτσι, κ. Καδής, «θα μπορούσαμε να δώσουμε λύσεις σε προβλήματα που χρονίζουν, να επιφέρουμε τις αναμενόμενες τομές και να προσφέρουμε το καλύτερο δυνατό έργο στον τόπο μας».

Εδώ και μισό αιώνα οι άριστοι απόφοιτοι των σχολείων μας γίνονται δάσκαλοι. Ως πρόσφατα δεν υπήρχε κατάλογος διοριστέων και το επίπεδο επιμόρφωσής τους, μέσα από την απόκτηση μεταπτυχιακών τίτλων, είναι ιδιαίτερα υψηλό. Με τις δύο από τις τρεις πτυχές λυμένες, θα μου πείτε πως φαίται η τρίτη, δηλαδή το σύστημα αξιολόγησης, που δεν έχουμε καλύτερη δημοτική εκπαίδευση; Είναι φανερό ότι το σύστημα δεν μπορεί να αξιοποιήσει τα στελέχη του. Να γιατί χρειάζεται πλήρη αναδόμηση, η οποία θα λαμβάνει υπόψη την ωριμότητα των μαθητών για μάθηση, για να αντιμετωπιστεί ο λειτουργικός αναλωσιμότητα, καθώς και τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Επί του θέματος θα επανέλθουμε.

lampitsis.p@cytanet.com.cy

Γενικό Σχέδιο Υγείας με τα δόντια

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Η Κύπρος αναζητά σχέδιο υγείας (ΓεΣΥ) για πολλά χρόνια. Υποσχέσεις, αντιδράσεις, τίποτα. Τι μένει από αυτή την ατυχή προσπάθεια; Ασφαλώς ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας, μια σημαντική παρακαταθήκη για το σήμερα. Αν κρατήσει κανείς την ουσία της αποτυχίας στην εισαγωγή και εφαρμογή ενός κυπριακού ΓεΣΥ θα σταθεί στην αδύνατη πολιτική θέληση των κάθε φορά κυβερνήσεων να εργαστούν ώστε να ενταχθούν οι διαφορετικές απόψεις σε ένα εφικτό σχέδιο. Οι αντιδράσεις προέρχονταν από συντεχνιακά συμφέροντα, τα οποία με τη σειρά τους πιέζαν πολιτικές δυνάμεις οι οποίες με τη σειρά τους προτιμούσαν την παράταση στο χρόνο και στο παιχνίδι της καθυστέρησης.

Τι αλλάζει τώρα; Ακριβώς η ενσωμάτωση στη δανειακή σύμβαση η πρόνοια για εφαρμογή του ΓεΣΥ, δηλαδή η εποπτεία της ανάπτυξης του από την τρόικα. Δυστυχώς είναι αληθές! Αντί αυτό να ήταν μια κατάκτηση ετών οργανωμένη από την κυπριακή ηγεσία, σήμερα κατέληξε να είναι μέρος του μνημονίου και κανένας δεν αισθάνεται την ανάγκη να πει ένα mea culpa για το σημερινό γεγονός! Σε κάθε περίπτωση είναι γενική διαπίστωση ότι το κυπριακό σύστημα υγείας παραμένει χαμηλής ποιότητας, πολύ ακριβό και δαιδαλώδες. Τι μπορεί να γίνει;

Α. Πρώτο ζήτημα παραμένει η ισχυρή πολιτική θέληση και το γεγονός ότι ο υπουργός Υγείας Φ. Πατσάλης δείχνει ότι το πιστεύει πολύ. Αυτό από μόνο του δεν αρκεί. Πρώτο, ένας μεγάλος συλλογικός στόχος χρειάζεται ευρύτερη υποστήριξη ανάμεσα στο κυβερνητικό σπάκ και αυτή τη στιγμή δεν εκφράζεται κάτι τέτοιο. Ένας υπουργός μόνος του δεν φτάνει καθώς δεν είναι μόνο το έργο καθαυτό, μέγα θέμα είναι ο συνολικός σχεδιασμός καθώς και η επικοινωνιακή του διάσταση. Επίσης, είναι έργο που ξεπερνά τα όρια ενός υπουργείου και αναζητά ευρύτερες συναινέσεις ανάμεσα στα κόμματα και την ευρύτερη κοινωνία.

Η παράδοση που έχει αναπτυχθεί

στην υγεία δεν είναι βοηθητική στην προσπάθεια για το ΓεΣΥ. Η παράδοση δείχνει ακινησία. Κανένα μεγάλο έργο δεν ολοκληρώθηκε στην ώρα του ή άλλα ταλαιπωρούν τη δημόσια συζήτηση για μεγάλο χρονικό διάστημα χωρίς κανένα χειροπιαστό αποτέλεσμα. Παράδειγμα η συζήτηση για την κατάρτιση του καταλόγου διορισμών στον χώρο της εκπαίδευσης. Συζητείται από το 1992, από την εποχή της προεδρίας Βασιλείου, ενώ υπάρχει η εισήγηση για σταδιακή εφαρμογή του που θα ολοκληρώνεται το 2023!

Β. Κρίσιμο ζήτημα παραμένει αυτό της αυτονομίας των κρατικών νοσοκομείων στο «ρότυπο» του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής. Θεωρώ την εξέλιξη αυτή ως πολύ σημαντική. Το σημερινό συγκεντρωτικό σύστημα σύμφωνα με το οποίο όλα ελέγχονται από τη γραφειοκρατία του Υπουργείου Υγείας παραμένει εξαιρετικά προβληματικό και δυσκίνητο. Συνολικά η αποκέντρωση, η αυτεπάλληλη λειτουργία των νοσοκομείων, η δυνατότητα των ΔΣ των νοσοκομείων να χαράσσουν και να ασκούν ανα-

πτυξιακή πολιτική, ο διορισμός στην κορυφή των νοσοκομείων μανάτζερ και όχι ιατρών, η αναζήτηση κορηγών, αποτελούν μερικές βασικές προϋποθέσεις για να αλλάξουν τα πράγματα.

Γ. Η συναίνεση είναι το ζητούμενο αλλά η πολυχρονία εμπειρία δείχνει ότι κάθε συντεχνιακή ομάδα βλέπει τα πράγματα από τη δική της οπτική γωνία και μια συμβιβαστική κίνηση θεωρείται ως μη συμβατή με την αγωνιστική παράδοση κάθε συντεχνίας. Αν έτσι συνεχίσουμε να λειτουργούμε, αν ο στόχος του ΓεΣΥ «υποτάσσεται» στα επί μέρους συμφέροντα δεν θα πάμε πουθενά ή θα πάμε σε ένα μέτριο αποτέλεσμα στον χαμηλότερο δυνατό κοινό παρονομαστή.

Το παράδειγμα μιας πιθανής συνάντησης του υπουργού Υγείας με την Παγκύπρια Συντεχνία Κυβερνητικών Ιατρών στις 18 Νοεμβρίου είναι χαρακτηριστικό. Ο υπουργός Υγείας Φ. Πατσάλης κάλεσε την ΠΑΣΥΚΙ σε συνάντηση. Η Συντεχνία απάντησε ότι δεν θα προσέλθει στη συνάντηση προτού της δοθούν γραπτώς τα νομοσχέδια. Το Υπουργείο Υγείας από

την πλευρά του υποστηρίζει ότι «όταν τα προσχέδια των μεταρρυθμιστικών νομοσχεδίων ολοκληρωθούν, θα δοθούν στην ΠΑ.ΣΥ.Κ.Ι., καθώς και σε όλους τους εταίρους με στόχο, προτού κατατεθούν προς ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, να τύχουν διαβούλευσης στη Μεικτή Επιτροπή Προσωπικού και να υπάρξει συναίνεση».

Η περίπτωση αυτή δεν είναι μεμονωμένη. Δυστυχώς, είναι ο κανόνας καθώς οι συντεχνίες θεωρούν ότι για να φτάσουμε στο ΓεΣΥ μπορεί να αλλάξει κάτι μόνο αν αφορά κάποιον άλλο και ποτέ κάτι από τη «δική μας» κεκτημένη ταχύτητα. Ως αποτέλεσμα αυτές τις πρακτικές οι αντιπαραθέσεις δεν οδηγούν σε συγκλίσεις και οι διαφορετικές γνώμες δεν διευκολύνουν τον αναγκαίο διάλογο με σαφή κατεύθυνση τη δημιουργία ενός ΓεΣΥ με υψηλές προδιαγραφές. Ωστόσο, η αναγκαία συνθήκη βρίσκεται στις συμβιβαστικές συμπεριφορές που θα οδηγούν σε μια νέα κατάσταση πραγμάτων στο χώρο της υγείας.

www.larkoslarkou.org.cy

Κύπρος, made in USA

Του ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Η όλο και εμφανέστερη παρουσία του made in USA παράγοντα στο κατασπαράγμένο μας νησί είναι πλέον γεγονός. Σαράντα χρόνια μετά το αμερικανόπνευστο διδύμο εγκληματίες βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας και του λαού της, παρουσιάζονται πλέον με τον πιο επίσημο τρόπο στο προσκήνιο (με ό,τι αυτό συνεπάγεται για το μέλλον της χώρας και του λαού μας) οι ίδιοι οι επιτελάρχες των USA FORCE.

Αυτή είναι η επίσημη πολιτική απόφαση του πρώτου πολιτικού άρχοντα και αυτό θα γίνει. Άλλωστε οι συνθήκες το επέβαλλαν και ο ωριμότητα των καιρών με την υπογραφή της πλατφόρμας του ΝΑΙ και ΟΧΙ μόνον... Το συναποφάσισαν. Πενήντα χρόνια μετά το Σχέ-

διο Άτσεσον μπαίνουμε αμαχτι στα πλέον επιθετικά λαστρικά παιχνίδια του Λευκού Οίκου και του αμερικάνικου Πενταγώνου. Το κυρίαρχο ζήτημα πλέον δεν είναι οι ευχές για απεμπλοκή από τον αμερικανικό παράγοντα. Το ζήτημα πλέον είναι πως θα τι βγάλει η Κύπρος και ο λαός της όσο πιο «ανώδυνα» γίνεται.

Μην εκλαμβάνετε ως συνθηματικά τα αντιμπερλιστικά μηνύματα που προανέφερα. Δυστυχώς είναι ένα τραγικό αποτέλεσμα μιας πορείας που προδιαγράφηκε με τη ευθύνη όλων μας.

Και όταν λέω όλων μας εννοείται η καθολική επικράτηση του αμερικανικού ονείρου στη χώρα μας. Η Barbie έχει περάσει τα μηνύματά της σε πολλές γενιές της κοινωνίας μας. Το business

plan και ό,τι αυτό συνεπάγεται άλλαξε την αντίληψή μας απέναντι στη ζωή της χώρας μας και τους γύρω μας.

Δεν θα ήταν υπερβολή να λεχθεί πως η καθεστρική τάξη πραγμάτων επέβαλε τους δικούς της νόμους και κανόνες στο παιχνίδι. Σήμερα θεωρούμε ό,τι σπείραμε, αφού το ληψάμε να υπερβούμε τα χωρικά, χρονικά και οικονομικά μας όρια. Ατέλειωτη ουρά ανέργων, μισθοί βαλκανίων πολιτών, μετανάστευση εργατικού και επιστημονικού δυναμικού, στρατός νεοέπιμο και τεράστια αβεβαιότητα για τους εργαζομένους και τα παιδιά μας.

Και το χειρότερο ποιο είναι; Μα η πλήρης συνενοχή «όλων». Ενέπλεξαν και το εργατικό κίνημα σε μια πλεκτάνη απείρου κάλλους αφού της έδωσαν

την «εξουσία» χωρίς να μπορεί να την ελέγχει και να την καθορίζει. Χωρίς να μπορεί να παράγει ούτε και να δρομολογήσει κάτι νέο, ριζοσπαστικό, προοδευτικό. Το American Dream στις δόξες του. Και ο καπιταλισμός βγαίνει κερδισμένος και αλώβητος από την χώρα μας. Ποιος στη χάρη τους! Ούτε στα πιο μακρινά τους όνειρα θα έβλεπε τέτοια άτακτη υποχώρηση των εργαζομένων από τα δικαιώματά τους.

Μια τόσο μικρή οικονομία με τέτοιους ρυθμούς ανάπτυξης πριν από μία πενταετία και δεν αναρωτήθηκε κανείς πού πάμε. Μέσα σε ποιους νόμους, σε ποιες συνθήκες και ποιά πλαίσια δρούσαμε. Μας πήρε έπαρση δυσανάλογη του εαυτού μας και των πραγματικών δυνατοτήτων.

Περί ασυμβίβαστου και πάλι

Του ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΥΛΑΔΡΟΥ

Η αναφορά μου την περασμένη βδομάδα στο ασυμβίβαστο, έγινε η αφορμή για αρκετές συζητήσεις με φίλους –«κομμουνιστές» και μη– κατά πόσο θα πρέπει να υιοθετηθεί το απόλυτο ασυμβίβαστο του βουλευτή από οποιαδήποτε επαγγελματική ενασχόληση.

Αν και πάντοτε στο δικό μου μυαλό ο βουλευτής του έπρεπε να είναι εκεί για να κάνει αυτά για τα οποία εκλέγεται και όχι να αμείβεται από τον πολίτη για να ασκεί το επάγγελμά του, δεν είχα μέχρι πρόσφατα –είναι αλήθεια– έντονη αποψη για το ασυμβίβαστο θέμα. Κι αυτό καθώς δεχόμουν ότι υπήρχαν επιχειρήματα, κάποια εκ των οποίων αρκετά πειστικά, και προς την αντίθετη κατεύθυνση. Νομίζω όμως από ένα σημείο και μετά σε αυτά τα επιχειρήματα, τα αντιπεριεχρήματα έδωσα π.σ. η ίδια η πορεία της χώρας. Καθιστώντας και το γενικότερο ερώτημα για το ασυμβίβαστο αυταπάντητο.

Το κύριο επιχειρήματα που δια-

χρονικά προβάλλεται για μη υιοθέτηση του απόλυτου ασυμβίβαστου είναι ότι θα οδηγήσει σε περαιτέρω πτώση της ποιότητας της πολιτικής ζωής, αφού θα δημιουργήσει αντικίνητρα για εμπλοκή ικανών και καταξιωμένων ανθρώπων, αφήνοντας τη διαχείριση της χώρας στα χέρια μέτριων.

Το συγκεκριμένο επιχειρήματα είναι απολύτως σοφιστικό. Προφανώς και το απόλυτο ασυμβίβαστο θα μπορούσε να λειτουργήσει αποτρεπτικά για κάποιους ικανούς ανθρώπους να μπουν στην πολιτική. Θα λειτουργήσει, όμως, αποτρεπτικά κυρίως για όσους η καριέρα είναι σημαντικότερη από την ενασχόληση με την ενεργό πολιτική. Αυτούς θα έπρεπε να θέλουμε ως κοινωνία να μας εκπροσωπούν; Που αντιλαμβάνονται την πολιτική ως κάτι συμπληρωματικό ή, ακόμα χειρότερα, ως όχημα για την επαγγελματική τους επιτυχία; Επιπλέον τίθεται και το ερώτημα κατά πόσο αυτός που θέτει ως προτεραιότητα τη δουλειά του μπορεί να είναι πα-

ραγωγικός σ' αυτό που έχει εκλεγεί να κάνει. Πόσο δόξο είναι με αυτό, το ότι οι βουλευτές (όπως οι ίδιοι λένε) δεν γνωρίζουν πολλές φορές τι ψηφίζουν; Με το ότι όταν μια λεπτομέρεια βρίσκεται στην 63η σελίδα δεν την προσέχουν;

Ένα άλλο επιχειρήματα που πρότασεται είναι πως το απόλυτο ασυμβίβαστο θα αυξήσει περαιτέρω τις εξαρτήσεις των βουλευτών στα κόμματα. Ότι θα είναι πιο δύσκολο γι' αυτούς να συγκροτούν με κομματικές θέσεις, όσο λανθασμένες κι αν τις θεωρούν. Το επιχειρήματα αυτό όμως βασίζεται σε κάτι που εξ αρχής δεν υφίσταται: ότι η επαγγελματική σιγουριά δημιουργεί αντιστάσεις. Αγνοώντας ηθελημένα ότι πέραν της οικονομικής επιβίωσης, υπάρχουν και πολιτικές και επαγγελματικές φιλοδοξίες οι οποίες, στο υφιστάμενο σύστημα, μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσα από τα κόμματα. Ποσοί από τους βουλευτές σήμερα διαφοροποιούνται από τη γραμμή του κόμματος, δημιουργώντας πίεση για ουσια-

στικές αλλαγές; Γι' αυτά που έχουν σημασία; Τη χρηματοδότηση κομμάτων, τον τρόπο λειτουργίας τους;

Η δε προσέγγιση πως οι βουλευτές θα είναι –λόγω μειωμένων εσόδων– πιο ευάλωτοι σε βρώμικες οικονομικές συναλλαγές, θεωρώ ότι πέρα από αδιανόητα απλουστευτικά είναι και βαθύτατα προκλητικά για τους πολίτες. Αδιανόητα απλουστευτικά διότι το λαμόγιο είναι λαμόγιο. Ό,τι μισθό και να παίρνει. Όσες δουλειές και να κάνει. Εξου και τις μεγάλες κομψιές στον τραπέζιο τομέα δεν τις έκαναν οι καμπαζοκράτες αλλά αυτοί με μισθούς και μπόνους που ξεπερνούν τις 200 και 300 χιλ. Βαθύτατα προκλητικά γιατί ο μισθός δεν είναι τέτοιος που να οδηγεί σε εξαθλίωση. Αντίθετα, είναι σχεδόν πενταπλάσιος από αυτόν του μέσου πολίτη. Αν από το μέσο πολίτη δεν αναμένουμε ότι θα κλέψει, πως μπορεί να προτάσεται λίγο-πολύ ως αυτομόλοπος ένας άνθρωπος ο οποίος λαμβάνει 70.000 μισθό, απολαμβάνοντας παράλληλα και σημαντικά ωφε-

λήματα, αν δεν μπορεί να ασκεί και το επάγγελμά του θα κλέβει;

Το κατά πόσο θα πρέπει να υιοθετηθεί το απόλυτο ασυμβίβαστο όμως δεν έχει να κάνει μόνο με το ποιοι θα μπαίνουν στην πολιτική, πόσο ανεξάρτητος θα πρέπει να είναι ένας βουλευτής ή αν τα περιορισμένα έσοδα θα τον καθιστούν πιο ανοικτό στη διαπλοκή. Έχει να κάνει κυρίως με το εάν θεωρούμε ότι το πολιτικό δυναμικό έχει την ηθική υπόσταση να κλείνει «παράθυρα» και να μην αξιοποιεί αυτά που υπάρχουν, ή εάν υπάρχουν οι θεομοί που θα μπορούν να παρέχουν τον έλεγχο που απαιτείται η έλλειψη του απόλυτου ασυμβίβαστου, εκ των πραγμάτων, οδηγεί σε καταρρέσεις που ξεπερνούν την ηθική διάσταση του θέματος, τα επιχειρήματα και αντιπεριεχρήματα, και θέτουν σε αμφισβήτηση την ίδια τη δημοκρατία.

Υπάρχει κανείς που να θεωρεί ότι από τη στιγμή που μπορούν, οι

βουλευτές δεν θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τη βουλευτική τους ιδιότητα για να «ανοίγουν πόρτες», να διευκολύνουν καταστάσεις και προσπορίζουν πελάτες; Ή που να μπορεί να ισχυριστεί ότι και πιο αυστηροί κανόνες να θεσπιστούν που θα περιορίζουν στη θεωρεία τη σύγκρουση συμφερόντων, μπορούν αυτοί οι θεομοί που 20 μήνες μετά τη χρεοκοπία της χώρας δεν έχουν καταφέρει να οδηγήσουν στο δικαστήριο ούτε ένα από τους ενόχους, οι οποίοι μετά από καταγγελίες πρώην βουλευτή ότι τα κόμματα τρέφονται από τον πόκομο ή της διοικητικής ότι κάποιοι προσέβαλλαν να την εξαγοράσουν δεν μπήκαν καν στη διαδικασία να τους καλέσουν να καταθέσουν, να παρέχουν τον έλεγχο που θα σταματήσει αυτούς που θέλουν από το να διαπλεχθούν; Αν η απάντηση είναι η προφανής, πώς μπορεί να μην είναι προφανής και αυτή στο ερώτημα για το ασυμβίβαστο;

antopol@cytanet.com.cy

Η αβεβαιότητα πλήττει και τις κρατήσεις

Η δυστοκία ανεύρεσης επενδυτή για τις Κυπριακές Αερογραμμές επηρεάζει αρνητικά τις πωλήσεις νέων εισιτηρίων

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Σοβαρό κίνδυνο απώλειας σημαντικών εσόδων από τα ταξίδια Κυπρίων και μη ενόψει και γιορτών του νέου έτους διατρέχουν οι Κυπριακές Αερογραμμές από την παρατεταμένη αναζήτηση στρατηγικού επενδυτή για την εταιρεία. Το στιγμή που τα οικονομικά των ΚΑ συμπέζονται ασφυκτικά με βάση τα στοιχεία πωλήσεων του τελευταίου τριμήνου, η εταιρεία φαίνεται να αιμορραγεί ακόμα και σε δρομολόγια, όπου παραδοσιακά είχε αρκετά μεγάλο μερίδιο από την πίτα της αγοράς. Ειδικά τις τελευταίες τρεις εβδομάδες, η κα-

Τον τελευταίο μήνα του 2014 καταγράφεται η μεγαλύτερη μείωση ή ακύρωση εισιτηρίων, κυρίως από Κύπριους.

τάσταση δείχνει έντονα σημάδια επιδείνωσης με τις ακυρώσεις και τις νέες κρατήσεις να πραγματοποιούν βουτιά σε ποσοστό το οποίο υπολογίζεται σε ποσοστό 50%.

Με βάση τα στοιχεία πωλήσεων που εξασφάλισε η «Κ» από ανεπίσημες πηγές, ο ρυθμός πώλησης νέων εισιτηρίων έχει εξαιρετικά μειωμένο ρυθμό αύξησης και συγκρινόμενος με τα στοιχεία πωλήσεων της αντίστοιχης περηνικής περιόδου είναι πίσω περίπου στο μισό. Η εικόνα που παρουσιάζουν οι πωλήσεις του κρατικού αερομεταφορέα, όπως εκτιμάται από τεχνοκράτες της εταιρείας, επηρεάζεται αρνητικά από την έντονη δημοσιότητα που έχει προσλάβει η διαδικασία αναζήτησης στρα-

Επιβάτες	2013		2014	
	2013	2014	2013	2014
Οκτώβριος	85,000	70,000	85,000	70,000
Νοέμβριος	40,000	55,000	40,000	55,000
Δεκέμβριος	25,000	58,000	25,000	58,000
Ιανουάριος	15,000	50,000	15,000	50,000
Φεβρουάριος	5,000	45,000	5,000	45,000
Μάρτιος	3,000	50,000	3,000	50,000
Απρίλιος	8,000	70,000	8,000	70,000
Μάιος	6,000	55,000	6,000	55,000
Ιούνιος	3,000	65,000	3,000	65,000
Ιούλιος	5,000	80,000	5,000	80,000
Αύγουστος	5,000	85,000	5,000	85,000

τηγικού επενδυτή, καθώς επίσης και από τις επίσημες φωνές, ότι οι ΚΑ διατρέχουν άμεσο κίνδυνο να βάλουν λουκέτο, ένεκα του πενιχρού επενδυτικού ενδιαφέροντος. Όπως εκτιμάται, αν η αρνητική εικόνα του σήμερα δεν αναστραφεί τάχιστα, οι ΚΑ θα απολέσουν σημαντικά έσοδα μέσα στην περίοδο των γιορτών, οπότε και που το ενδιαφέρον του ταξιδιωτικού κοινού είναι ιδιαίτερα αυξημένο. Ωστόσο, υπάρχουν και εκτιμήσεις που θεωρούν επιτυχία τα νούμερα που καταγράφουν οι πωλήσεις, αν ληφθεί υπόψη, όπως τονίζεται, η πίεση που δέχεται σχεδόν καθημερινά η εταιρεία, κάτι που επιδρά αρνητικά στο επιβατικό κοινό. Αυτό που προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία

στους ιθύνοντες των ΚΑ, είναι τα στοιχεία των πωλήσεων που αφορούν το ντόπιο ταξιδιωτικό κοινό, το οποίο παραδοσιακά εμπιστευόταν την αεροπορική εταιρεία της Κύπρου, ακόμα και σε περιπτώσεις, όπου τα τιμολόγια της δεν ήταν ανταγωνιστικά με άλλες αεροπορικές εταιρείες. Το συγκεκριμένο φαινόμενο δείχνει έντονα σημάδια τις τελευταίες εβδομάδες: Συγκεκριμένα το μεγαλύτερο ποσοστό μειώσεων στις πωλήσεις εμφανίζεται στα δρομολόγια, που στριμίζονται από Κύπριους επιβάτες.

Τι δείχνουν οι αριθμοί

Κάνοντας μια πρώτη ανάλυση των πωλήσεων από τον περασμένο Σεπτέμβριο που ξεκίνησε η δι-

Η Aegean και η επόμενη μέρα

Την ώρα που το τσιό για το μέλλον των ΚΑ παραμένει νεφελώδες, η Aegean Airline ανακοίνωσε ότι αναβαθμίζει την επιχειρησιακή παρουσία της στην Κύπρο τόσο σε έμφυχο όσο και άψυχο υλικό. Συγκεκριμένα η Aegean μετά την Αθήνα και Ηράκλειο θα χρησιμοποιεί το αεροδρόμιο Λάρνακας ως βάση προκειμένου να επεκτείνει το δίκτυο πτήσεων σε προορισμούς του Αραβικού Κόλπου. Παράλληλα, βρίσκεται σε διαδικασία αναζήτησης πτητικού προσωπικού όλων των ειδικοτήτων. Οι κινήσεις της Aegean την συγκεκριμένη περίοδο εκτιμάται έχουν άμεση σχέση με τις διεργασίες στις Κυπριακές Αε-

ρογραμμές. Η ελληνική ιδιωτική εταιρεία όπως φαίνεται προετοιμάζεται να καλύψει το κενό που θα ενδεχομένως να δημιουργηθεί από απρόβλεπτες καταστάσεις για το μέλλον του κρατικού αερομεταφορέα της Κύπρου. Αυτό που φαίνεται να ενδιαφέρει την Aegean είναι να ανοίξει το φτερά της προς τη Μέση Ανατολή, χρησιμοποιώντας την Κύπρο ως βάση. Στο πλαίσιο αυτό και σε περίπτωση ύπαρξης κενού, η αεροπορική εταιρεία ενδεχομένως να διεκδικήσει τα δικαιώματα πτήσεων που έχουν οι Κυπριακές Αερογραμμές σε τρίτες χώρες προς τον Αραβικό Κόλπο.

μόσια διαδικασία αναζήτησης επενδυτή, οι κρατήσεις παρουσιάζαν ενθαρρυντικά σημάδια, που είχαν ως βάση τη σταθερότητα με τάσεις ανοδικές σε σχέση με το 2013. Μια εικόνα, η διάρκεια της οποίας τερματίστηκε τέλος Οκτωβρίου. Παρά το γεγονός ότι στον σχετικό πίνακα τα νούμερα της φετινής περιόδου δείχνουν πτωτική πορεία σε σχέση με το 2013 στους υπολογισμούς που κάνουν στις ΚΑ λαμβάνονται υπόψη οι προσφερόμενες θέσεις, που είναι λιγότερες από την περηνική χρονιά, ένεκα της μείωσης των δρομολογίων της εταιρείας. Η αντίστροφη μέτρηση για πώση στις κρατήσεις ξεκίνησε αρχές Νοεμβρίου, όταν φούντωσαν οι πληροφορίες, αλλά και οι δημόσιες απόψεις κρατικών αξιωματούχων, ότι υπάρχει δυστοκία στην ανεύρεση επενδυτή και το μέλλον της

εταιρείας είναι δυσόινο. Οι αντιδράσεις κυρίως του ντόπιου επιβατικού κοινού με ακυρώσεις κρατήσεων, είναι οφθαλμοφανείς για τον μήνα Δεκέμβριο, όταν από τις 58 χιλιάδες για το 2013 έπεσαν στις 25 χιλιάδες φέτος.

Παρά τα αρνητικά μηνύματα, η γενικότερη κατηγορία των προκρατήσεων εισιτηρίων στο ανώτερο επιτρεπτό χρονικό βάθος των 11 μηνών παρουσιάζει θετικά αποτελέσματα. Οι Κυπριακές Αερογραμμές αρχής γενομένης από τις 15 Ιανουαρίου έχουν προκρατήσεις 44 χιλιάδες εισιτήρια μέχρι τον Αύγουστο του 2015, κάτι που μεταφράζεται σε αύξηση 10%. Ωστόσο, οι συγκεκριμένες προκρατήσεις προέρχονται από αγορές του εξωτερικού, οι οποίες με βάση τα στοιχεία δεν δείχνουν σημάδια επηρεασμού από τα τεκταινόμενα στις ΚΑ.

Τι γίνεται στο απευκταίο σενάριο

Η ρευστή κατάσταση που επικρατεί στον κρατικό αερομεταφορέα έχει δημιουργήσει κλίμα ανησυχίας στο επιβατικό κοινό, που πρόκειται να ταξιδέψει μέσα στην περίοδο των γιορτών με τις ΚΑ, αλλά και έχει κάνει προαγορά εισιτηρίων. Ο φόβος που εκφράζεται από επιβάτες, είναι για το χειρότερο σενάριο ελεγχόμενου κλεισίματος της εταιρείας και πώς διεκπεριώνονται οι πτήσεις εκείνες που είναι σε εξέλιξη. Πηγές που θέλησαν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους, έλεγαν στην «Κ», ότι εδώ και ένα χρόνο έχουν πραγματοποιηθεί ασκήσεις επί χάρτου προς αντιμετώπιση και χειρισμό έκτακτων καταστάσεων. Ο πρόεδρος της συντεχνίας των πιλότων, Πέτρος Σουπιούρης διαβεβαιώνει το επιβατικό κοινό, ότι δεν συντρέχουν λόγοι ανησυχίας ακόμα και στο ακραίο υποθετικό σενάριο ελεγχόμενου κλεισίματος της εταιρείας.

Οι επιβάτες, όπως μας δάλωσε, δεν πρέπει να ανησυχούν για τα ταξίδια, τα οποία θα είναι σε εξέλιξη και θα πραγματοποιηθούν με ευθύνη της εταιρείας. Εκεί όπου φαίνεται να υπάρχει πρόβλημα, φαίνεται να είναι με τις προαγορές εισιτηρίων, που δεν μπορεί να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο καθυστέρησης ή και απώλειας ακόμα του ποσού που καταβλήθηκε. Ωστόσο, για το θέμα αυτό υποστηρίζεται ότι η εταιρεία δεν πρόκειται να κλείσει μέσα σε μια νύχτα, αν η Κομισιόν ζητήσει από τις ΚΑ την επιστροφή μερικών δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ που πήρε στο παρελθόν παράνομα. Επί τούτου οι πιλότοι, οι οποίοι βρίσκονται σε σύγκρουση με τον υπουργό Συγκοινωνιών, Μάριο Δημητριάδη επικαλούνται την ίδια την Κομισιόν, ότι επιδίωξη της θα είναι η επιστροφή των κρατικών ενισχύσεων σε βάθος χρόνου και όχι άμεσα, κάτι που ενδεχομένως θα επιτρέψει στις ΚΑ να συνεχίσουν να πετούν.

www.opap.org.cy

Αντλήστε τύχη

Κάθε φορά που γεμίζετε καύσιμα αξίας €25 και άνω στα πρατήρια ΕΚΟ, παίρνετε ΔΩΡΟ ένα κουπόνι αξίας €5.

Πηγαίνετε σε ένα πρακτορείο ΟΠΑΠ με το κουπόνι σας και παίξτε το αγαπημένο σας παιχνίδι.

Μπορεί να κερδίσετε χιλιάδες ευρώ!

Συμπληρώστε τα στοιχεία σας στο πίσω μέρος του κουπονιού και μπειτε στην κλήρωση για ένα FIAT 500 1.2 LOUNGE.

Μέρος των εσόδων θα διατεθεί για φιλανθρωπικούς σκοπούς.

Η εξαργύρωση του κουπονιού, προϋποθέτει συμμετοχή του κατόχου σε οποιοδήποτε παιχνίδι της ΟΠΑΠ, με το ελάχιστο ποσό των €2.

Η προωθητική ενέργεια ισχύει από 17/11/2014 μέχρι 7/12/2014, ή μέχρι εξαντλήσεως των κουπονιών.

Η εξαργύρωση των κουπονιών ισχύει μέχρι 14/12/2014.

€5
ΔΩΡΟ

με €25 καύσιμα και άνω
παίζετε και διεκδικείτε
χιλιάδες ευρώ!

Περισσότερες πληροφορίες στα πρακτορεία της ΟΠΑΠ Κύπρου, στα πρατήρια ΕΚΟ και στο www.eko.com.cy

ΣΗΜ. ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΤΟΜΩΝ ΚΑΤΩ ΤΩΝ 18 ΕΤΩΝ.

Σκληρό ταγκό Αναστασιάδη – Γιωρκάτζη

Εντός της εβδομάδας συνάντηση των δύο στο Προεδρικό για «ξεκαθάρισμα λογαριασμών», ασυμβίβαστου και συμβολαίων

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Η παραδοχή της Χρυστάλλας Γιωρκάτζη για την αυθαίρετη τροποποίηση του συμβολαίου της, απαλείφοντας αφενός την επίμαχη πρόνοια του ασυμβίβαστου και αυξάνοντας αφετέρου την αντιμισθία της, φάνηκε να θολώνει περαιτέρω τα νερά αντί να ξεκαθαρίζει το τοπίο. Η αμήχανη σιωπή της πολιτείας, δύο μήνες μετά τη δημοσίευση του ζητήματος σύγκρουσης συμφερόντων, σπάει, χωρίς ωστόσο να απαντά στα καιρία ερωτήματα τάξεως που προκύπτουν. Η τροποποίηση του συμβολαίου παράλληλα αφήνει και ανοικτά ζητήματα παραποίησης εγγράφου, αυξάνοντας έτσι τις σκιές περί σκοπιμότητας και ενδεχόμενης δολιοφθοράς. Το Προεδρικό φαντάζει να υπολείπεται, αφού παρουσιάζει αδυναμίες στη διαχείριση ενός ζητήματος, όπως ένα συμβόλαιο κρατικού αξιωματούχου, που κανονικώς εκόντων των πραγμάτων θα έπρεπε να ήταν θέμα ρουτίνας.

Ένα χαμηλό βαρομετρικό φαίνεται να παγώνει την αξιοπιστία των θεσμών και από την τελική έκβαση της διαχείρισης του ζητήματος Γιωρκάτζη θα κριθεί πολύ περισσότερο η πολιτική αξιοπιστία της κυβέρνησης Αναστασιάδη παρά το μέλλον της διοικήτριας της ΚΤΚ. Κρισιμότητα δε διακύβευμα είναι κατά πόσον η δικαιοσύνη θα κα-

Έγκριτοι νομικοί κύκλοι ερμηνεύουν την αυθαίρετη τροποποίηση του συμβολαίου ως καθαρή παραποίηση εγγράφου, με στόχο τον δόλο.

τορθώσει να διασωθεί από τον βάλτο στον οποίο φαίνεται να την έχουν παρσύρει πολιτειακοί και κρατικοί αξιωματούχοι. Κι αυτό γιατί οι ανοικτοί λογαριασμοί στην προκειμένη περίπτωση είναι μεταξύ του Προέδρου της Δημοκρατίας (ως μη φειλε) και της διοικήτριας της ΚΤΚ.

Ένα παράδοξο συμβόλαιο

«Αρχή μου είναι να προσφεύγω στον νόμο πριν υπογράψω ένα συμβόλαιο», διακήρυξε χαρακτηριστικά ενώπιον της Επιτροπής Θεσμών η Χρυστάλλα Γιωρκάτζη κληθείσα να αναφέρει τους λόγους που την οδήγησαν στην αλλαγή του συμβολαίου. Η αρχή της ωστόσο να προσφεύγει στον νόμο φαίνεται να τίθεται από αμφισβήτηση, όταν αυθαίρετα και εν αγνοία του συμβαλλόμενου μέρους, προχώρησε σε τροποποίηση συμβολαίου. Χαρακτηρίζοντας παραδοξότητα την πρόνοια περί ασυμβίβαστου που είδε να υπάρχει στο συμβόλαιο Πανίκου Δημητριάδη, η κ. Γιωρκάτζη ομολόγησε ότι επέλεξε να την απαλείψει, υποστηρίζοντας πως τα συμβόλαια Αυξέντη Αυξεντίου και Χριστόδουλου Χριστοδούλου ταιριάζουν περισσότερο με τον Περὶ Κεντρικής Τράπεζας Νόμο. Αξίζει να σημειωθεί πως στην Επιτροπή Θεσμών, τόσο ο γενικός εισαγγελέας Κώστας Κληρίδης όσο και ο

Στην παρουσία του διευθυντή του Γραφείου του Προέδρου, Παναγιώτη Αντωνίου, ο Γενικός Εισαγγελέας Κ. Κληρίδης και ο νομικός σύμβουλος της Κεντρικής Τράπεζας Αλέκος Ευαγγέλου υποστήριξαν ότι το ασυμβίβαστο καλύπτεται στο νόμο περί ΚΤΚ για τον διοικητή ωστόσο με μια πρόνοια πολύ χαλαρή σχετικά με τις δραστηριότητες συγγενών πρώτου βαθμού.

Νομικός Σύμβουλος της Κεντρικής Τράπεζας Αλέκος Ευαγγέλου υποστήριξαν πως το ασυμβίβαστο καλύπτεται στον περί Κεντρικής Τράπεζας Νόμο. Μία πρόνοια ωστόσο γενική, η οποία καλύπτει αποκλειστικά τον εκάστοτε διοικητή, ενώ διέπεται από άκρατη χαλαρότητα στις δραστηριότητες των συγγενών πρώτου βαθμού.

Ασυμβίβαστο με ιστορικό

Τούτων λεχθέντων, προκαλούνται συνεισώς εύλογα ερωτήματα, όπως γιατί από τη στιγμή που ο

Περὶ Κεντρικής Τράπεζας Νόμος καλύπτει το ασυμβίβαστο, στα συμβόλαια των Ορφανίδη και Δημητριάδη, είχε προστεθεί και η συγκεκριμένη «παράδοξη» -κατά την κ. Γιωρκάτζη, πρόνοια. Για την ιστορία, τόσο ο Αυξέντης Αυξεντίου, όσο και ο Χριστόδουλος Χριστοδούλου, βρεθήκαν πολλές φορές στο μάτι του κυκλώνα και δέχθηκαν δριμυείς κριτικές, αφού οι δραστηριότητες των παιδιών τους άφηναν ανοικτό το ενδεχόμενο ασυμβίβαστου και σύγκρουσης συμφερόντων. Συνεπώς, τα συμβόλαια Αυ-

ξέντη Αυξεντίου και Χριστόδουλου Χριστοδούλου, τα οποία η Χρυστάλλα Γιωρκάτζη θεωρούσε ως θέσφατο, έδιναν την ευκαιρία σε συγγενείς πρώτου βαθμού να δραστηριοποιούνται με τρόπο που να προκαλείται ασυμβίβαστο, χωρίς ωστόσο να είναι παράνομο. Τέλος, στον πονοκέφαλο του ασυμβίβαστου προσπάθησε να δώσει ο πρώην Πρόεδρος Τάσος Παπαδόπουλος με την προσθήκη της επίμαχης «παράδοξης» πρόνοιας, ούτως ώστε το κύρος του θεσμού να προστατεύεται νομικά από ζη-

τήματα τάξεως και σύγκρουσης συμφερόντων.

Η αύξηση στην αντιμισθία

Στο επίμαχο συμβόλαιο τροποποίηση δέχτηκε και ο μισθός της διοικήτριας, αφού στο πλαίσιο των δεδομένων οικονομικών συγκυριών, η Χρυστάλλα Γιωρκάτζη επεδίωξε αύξηση στην αντιμισθία της. Η τέως γενική ελέγτρια που άλλοτε κατακεραύνωνε πρακτικές και κακοδιαχειρίσεις δημοσίων υπαλλήλων, με την τροποποίηση του συμβολαίου της αύξησε και το ποσό της αντι-

μισθίας της κατά δέκα χιλιάδες ευρώ ετησίως. Υπερασπίζοντας εαυτόν, η Χρ. Γιωρκάτζη επεσήμανε πως θα έκανε οκτώ συντάγματα έτη αν δεν αυξανόταν η αντιμισθία της, ενώ θεώρησε παράλληλα πως θα έπρεπε να πάρει τις προσαυξήσεις της όπως και οι υπόλοιποι λειτουργοί της Κεντρικής Τράπεζας. Παρά τις τελικές οδηγίες της να μη λάβει την αυξημένη αντιμισθία η σημειολογία της αρχικής της πρόθεσης την καιεί και υπενθυμίζοντας κατά τραγελαφικό τρόπο την «ιστορική» πλέον δήλωσή της πως, η πατρίδα της έχει δώσει πολύ περισσότερα από ό,τι η ίδια στην πατρίδα.

Επλεκτική αυτοεξίωση

Αν και η Χρυστάλλα Γιωρκάτζη εξακολουθεί να αρνείται την ύπαρξη ζητήματος ασυμβίβαστου, απάντηση στην οργή της κοινής γνώμης και της πολιτείας από πλευράς της ήταν η επλεκτική αυτοεξίωσή της από την προεδρία της Αρχής Εξυγιάνωσης -κάθε φορά που ενώπιόν της θα τίθεται ζήτημα που σχετίζεται με τις υποθέσεις MIG και Α. Βγενόπουλου, σύμφωνα με την ίδια. Ταυτόχρονα η θυγατέρα της Μαριάννα ανακοίνωσε την παραίτησή της από το δικηγορικό γραφείο Α. Γιωρκάτζης Δ.Ε.Π.Ε. Η ενέργεια αυτή περιπλέκει περαιτέρω την κα-

Η αυθαίρετη απόφαση της Χρ. Γιωρκάτζη για αυτοεξίωση από την Αρχή Εξυγιάνωσης δεν έχει νομική υπόσταση, αφού η όποια απόφαση της Αρχής χωρίς την παρουσία της θεωρείται άκυρη.

τάσταση, μιας και, σύμφωνα με έγκυρους νομικούς κύκλους, η πρόεδρος της Αρχής Εξυγιάνωσης δεν δικαιούται να αυτοεξαιρεθεί, ενώ όποια απόφαση ληφθεί χωρίς την παρουσία της θεωρείται άκυρη.

Χωλαίνει το Προεδρικό

Το γεγονός ότι δύο μήνες μετά και από τη δημοσιοποίηση του ζητήματος το Προεδρικό δεν έχει τις απαραίτητες απαντήσεις εγείρει ερωτήματα για τον τρόπο λειτουργίας του. Η παρουσία στην συνεδρία της Επιτροπής Θεσμών της Βουλής του Παναγιώτη Αντωνίου, διευθυντή του Γραφείου του Προέδρου, φαίνεται να θόλωσε περαιτέρω το τοπίο γύρω από το ζήτημα Γιωρκάτζη, δίνοντας τροφή στις κακές γλώσσες για ανεπάρκειες και ελλείψεις στον λόγο του Προεδρικού. Αφενός γιατί ουδείς αντιλήφθηκε την τροποποίηση του συμβολαίου, εκθέτοντας ανεπανόρθωτα τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και αφετέρου γιατί το Βήμα της όλης υποθέσεως κληθήκε να το επωμιστεί ο μέχρι πρότινος συνεργάτης του Προέδρου Μάκαριος Δρουσιώτης. Το γεγονός ότι προχρονολογήθηκε συμφωνία με την υπογραφή του Προέδρου της Δημοκρατίας προκαλεί νομικά και θεσμικά ζητήματα, αφού η Χρυστάλλα Γιωρκάτζη, διορίστηκε, χωρίς ωστόσο να υπάρχουν όροι και κανονισμοί συμβολαίου.

Κατακεραυνώνουν τα κόμματα

Ανοικτό κεφάλαιο εξακολουθεί να αποτελεί η υπόθεση Γιωρκάτζη για τις πολιτικές δυνάμεις, οι οποίες στρέφουν τα πυρά τους για τους αιτιχείς χειρισμούς τόσο στη διοικήτρια όσο και στο Προεδρικό. ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, ΕΥΡΩΚΟ, Συμμαχία Πολιτών και Οικολόγοι εξακολουθούν να θεωρούν μειζήρους σημασίας το εν λόγω ζήτημα τάξεως και συνεχίζουν να καλούν τη Χρυστάλλα Γιωρκάτζη σε παραίτηση. Την ίδια στιγμή ερωτήματα εγείρονται και για το ποιος γνώριζε στο Προεδρικό για το επίμαχο συμβόλαιο. Ιδιαίτερα το ΑΚΕΛ βάλλει προς τον λόγο του Προεδρικού, χαρακτηρίζοντας «γκρίζα ζώνη» το συμβόλαιο. Ταυτόχρονα με την κυρία-

κή επιπόνηση δήλωση, «η τάση μείνει», ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου «έδειξε» με το δάκτυλο τους «ενόχους», χωρίς όμως να συνεχίσει να τους «πυροβολεί». Είναι αυτόνοτο πως για την υπογραφή του επίμαχου συμβολαίου, φέρει ευθύνη και το Προεδρικό, το οποίο και το υπέγραψε χωρίς να ελέγξει. Μάλιστα, αντιλαμβανόμενος πως η διοικήτρια δεν έχει σκοπό να παραιτηθεί, ο Αβέρωφ Νεοφύτου, επικεντρώνεται πλέον στους τρόπους αλλαγής του συμβολαίου της Χρυστάλλας Γιωρκάτζη τόσο σε ό,τι αφορά την αυθαίρετη και προκλητική αύξηση της αντιμισθίας της όσο και στο ζήτημα του ασυμβίβαστου.

Ερωτήματα εγείρονται και για το ποιος γνώριζε στο Προεδρικό για το επίμαχο συμβόλαιο.

«Mens rea» και παραποιήσεις εγγράφων

Η αυθαίρετη τροποποίηση του συμβολαίου από τη διοικήτρια της Κεντρικής Τράπεζας, αφήνει σκιές γύρω από τις σκοπιμότητες της που την οδήγησαν στη συγκεκριμένη ενέργεια. Αυτό γιατί εάν η πρόνοια υπήρχε στο εν λόγω συμβόλαιο, η διοικήτρια θα αναγκαζόταν σήμερα σε παραίτηση. Αυτός είναι και ο λόγος που νομικοί και πολιτικοί κύκλοι βλέπουν ζητήματα δόλου γύρω από την πράξη της, ενώ το ενδεχόμενο παραποίησης εγγράφου τίθεται καθαρά στο προσκήνιο. Έγκριτοι νομικοί κύκλοι, οι οποίοι στρέφουν το βλέμμα προς τις κινήσεις του γενικού εισαγγελέα, υποστηρίζουν πως η υπόθεση εμπίπτει στο παράπτωμα παραποιήσεως εγγράφου αφού:

• **Ο Πρόεδρος** της Δημοκρατίας, ούτε πριν ούτε μετά την τροποποίηση έδωσε την εξουσιοδότησή του για την απόλυσή της συγκεκριμένης πρόνοιας. Αντιθέτως, στην αυστηρή

γραπτή δήλωσή του της 31ης Οκτωβρίου 2014, έκανε λόγο για κατάχρηση της εμπιστοσύνης του, από τη διοικήτρια, τονίζοντας πως ο ίδιος δεν γνώριζε για την αλλοίωση της πρόνοιας περί ασυμβίβαστου και την τροποποίηση του εγγράφου.

• **Η αλλοίωση** της πρόνοιας θα μετέβαλλε τις συνέπειες του εγγράφου. Συνεπώς, εάν η επίμαχη πρόνοια δεν διαγραφόταν, η διοικήτρια της Κεντρικής θα εξαναγκαζόταν σε παραίτηση.

• **Ο ισχυρισμός** της κ. Γιωρκάτζη περί κερύγγραφου σημειώματός της, το οποίο συνόδευσε το τροποποιημένο συμβόλαιο και στο οποίο επισημαίνονταν οι διαφοροποιήσεις φαίνεται να αναρείται, μετά και από την αποκάλυψη του Προεδρικού ότι στο φάκελό της δεν έχει ανευρεθεί κανένα κερύγγραφο σημείωμα, κάνοντας έτσι και τη μοναδική νομική κατοχύρωσή της.

Σύμφωνα με ασφαλείς κυβερνητικές πηγές,

εντός της εβδομάδας αναμένεται να πραγματοποιηθεί συνάντηση του Προέδρου της Δημοκρατίας με την διοικήτρια της Κεντρικής Τράπεζας ούτως ώστε να ξεκαθαρίσει το ζήτημα του συμβολαίου. Ήδη το Προεδρικό προσπαθεί να τροποποιήσει τόσο την αύξηση της αντιμισθίας όσο και την εισαγωγή της πρόνοιας του ασυμβίβαστου. Έτσι και με την τροποποίηση εγείρεται το ερώτημα κατά πόσο το Προεδρικό, από τη στιγμή που θα περιληφθεί η πρόνοια περί ασυμβίβαστου στο συμβόλαιο, θα το πάρει στα άκρα και θα ζητήσει εν τέλει την παραίτηση της Χρ. Γιωρκάτζη, δίνοντας έτσι και μια βραχύβια ανάσα ζωής στους ήδη διαβρωμένους θεσμούς αλλά και ικανοποιώντας τα κόμματα της αντιπολίτευσης που δείχνουν να μη δέχονται διακανονισμούς σε ζητήματα αρχής που άπτονται των καθόντων υψηλά ιστάμενων αξιωματούχων.

Η άλλοτε γενική ελέγτρια, η οποία ξεσκέπαζε σκάνδαλα με περισσή ευκολία, φαίνεται να έλασε να κρατήσει αντίγραφο του περιβόητου κερύγγραφου σημειώματος που απέστειλε στο Προεδρικό, με αποτέλεσμα να υφίσταται ενδεχομένως ζήτημα παραποίησης εγγράφου.

Απώλειες στην αφετηρία για τον Γιούνκερ

Το σκάνδαλο Luxleaks τσαλακώνει καιρία την εικόνα του νέου επικεφαλής της Κομισιόν

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Της ανταποκρίτριας μας
ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Πριν καλά καλά μετακομίσει στο γραφείο του στο κτήριο Μπερλεμόντ στις Βρυξέλλες, ο άνθρωπος που για τα επόμενα πέντε χρόνια θα βρίσκεται στην πιο ισχυρή θέση της Ευρώπης έχει να αντιμετωπίσει ένα από τα μεγαλύτερα σκάνδαλα των τελευταίων ετών. Τα γνωστά πλέον και ως Luxleaks, μια σειρά δημοσιευμάτων που έφεραν στο φως τον τρόπο που το Λουξεμβούργο βοηθούσε 340 από τις μεγαλύτερες εταιρείες του κόσμου να μειώσουν δραστικά τη φορολογία τους, την εποχή που ο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ ήταν ο πρωθυπουργός της χώρας, βγαίνουν στην επιφάνεια μόλις τέσσερις μέρες αφότου ο ίδιος ανέλαβε τα νιάτα της Ευρωπαϊκής Ενωσης.

Όμως για τους ανθρώπους που παρακολουθούν την πολιτική σκηνή των Βρυξελλών από κοντά, οι αποκάλυψεις για τις φορολογικές δραστηριότητες στο Δουκάτο του Λουξεμβούργου δεν είναι κάτι καινούργιο. Και ενώ σίγουρα δεν κάνουν τη ζωή του καινούργιου προέδρου της Επιτροπής εύκολη, λίγο μπορούν να τον βλάψουν.

Ο διευθύνων σύμβουλος του think tank Cers στις Βρυξέλλες, Κάρελ Λανού, ο οποίος παρακολουθεί από κοντά τα βήματα του Γιούνκερ, λέει στην «Κ» ότι αυτό που εκθέτουν τα Luxleaks δεν είναι πρόβλημα του Λουξεμβούργου αλλά ευρωπαϊκό, καθώς το ίδιο συμβαίνει και στην Ολλανδία, ενώ παρόμοια φορολογικά συστήματα έχουν και η Σλοβακία, η Ιρλανδία και η Εσθονία. «Από

τον Ιούλιο έχει δηλώσει ο Γιούνκερ ότι θέλει να κάνει κάτι για την εναρμόνιση της φορολογίας και τώρα η πίεση για να το κάνει είναι πολύ μεγαλύτερη», λέει ο κ. Λανού, που τονίζει ότι η αποκάλυψη των εγγράφων τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή μόνο τυχαία δεν ήταν.

Τον Λουξεμβούργιο πολιτικό πολλοί «κοιτάζουν με μισό μάτι», όπως εκτιμά και ο πολιτικός αναλυτής Γιάννης Εμμανουηλίδης του think tank EPC. Ο Γιούνκερ έχει δηλώσει από το καλοκαίρι ότι σκοπός του είναι να κάνει αυτή την Επιτροπή άκρως πολιτική και όχι αποτελούμενη από τεχνοκράτες, κάτι που απειλεί τη δύναμη των κρατών-μελών που τα τελευταία χρόνια απολάμβαναν τον ρόλο του οδηγού στο όχημα της Ευρώπης με την Επιτροπή στον ρόλο του συνοδηγού. Αυτή τη στιγμή υπάρχει ένα «μομέντομ», εξηγεί ο κ. Εμμανουηλίδης, το οποίο θα κρίνει την κατεύθυνση που θα κινηθεί η Επιτροπή και θα δείξει κατά πόσον θα αποκτήσει τον στρατηγικό ρόλο που έχασε τα τελευταία χρόνια.

Σκοπός του Γιούνκερ είναι να γίνει πάλι η Επιτροπή αυτή που θα ορίζει την ευρωπαϊκή ατζέντα μαζί με τις ισχυρές χώρες, χωρίς όμως να λαμβάνει εντολές από αυτές, όπως γινόταν κατά τη διάρκεια της κρίσης της Ευρωζώνης.

Ο ίδιος έχει δημιουργήσει «υψηλές προσδοκίες», λέει ο κ. Λανού. «Πολλοί, ακόμα και τον περασμένο Απρίλιο, αποκαλούσαν τον Γιούνκερ αλκοολικό, συναισθηματικό, φεντεραλιστή και τους έχει αποδείξει πόσο λάθος κάνουν», τονίζει ο πολιτικός αναλυτής και θεωρεί πως ο τρόπος που έχει καταναίμει

Το σκάνδαλο Luxleaks κάνει δύσκολη τη ζωή του καινούργιου προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ.

τις εξουσίες μέσα στην Κομισιόν είναι ιδιαίτερα αναζωογονητικός.

Οι προτεραιότητες

Και όντως, αν κοιτάξει κανείς τη δομή της καινούργιας Επιτροπής, μπορεί πολύ εύκολα να καταλάβει ποιες θα είναι οι προτεραιότητές του το πρώτο χρονικό διάστημα. Από τους 27 επιτρόπους, οι επτά είναι πρώην πρωθυπουργοί με ρόλο αντιπροέδρου, υπεύθυνοι για να συντονίζουν τους επιτρόπους με χαρτοφυλάκια που είναι συγκοινωνούντα δοχεία.

Άμεση προτεραιότητα, η οικονομία και η ανάπτυξη. Σε αυτόν τον τομέα ο χρόνος έχει ήδη αρχίσει να κυλάει αντίστροφα, αφού μέχρι τέλος Νοεμβρίου πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η εξέταση των προϋπολογισμών των κρατών-μελών της Ευρωζώνης και να έχει αποφασιστεί εάν χρειάζονται περισσότερα μέτρα. Αυτό θα είναι από τα πρώτα «μπρα ντε φερ» μεταξύ Επιτροπής και κρατών-μελών, καθώς θα είναι «ιδιαίτερος δύ-

σκολο», λέει ο κ. Λανού, να δεχτούν χώρες όπως η Ιταλία και η Γαλλία οικονομική διακυβέρνηση από την Κομισιόν. Δύο εβδομάδες αργότερα, στη σύνοδο κορυφής στις 18 Δεκεμβρίου, ο Γιούνκερ ενώπιον των 28 αρχηγών κρατών της Ευρώπης θα πρέπει να παρουσιάσει το επενδυτικό πακέτο των 300 δισ. ευρώ που σκοπό έχει να αναθερμάνει ξανά την οικονομία.

«Το βασικό ερώτημα είναι από πού θα έρθουν τα 300 δισ., πόσο καινούργια χρήματα θα είναι και πώς θα χρησιμοποιοθούν», λέει στην «Κ» ο κ. Εμμανουηλίδης. Ενώ τονίζει ότι μπορεί τα 300 δισ. να μη λύσουν τα προβλήματα της Γαλλίας ή της Ιταλίας (μην ξεχνάμε ότι συνολικά η Ελλάδα έχει δανειστεί 240 δισ. ευρώ), αλλά εάν επενδυθούν με έξυπνο τρόπο σε συγκεκριμένους τομείς, μπορεί να προσφέρουν πολλαπλασιαστικά οφέλη.

Δεύτερη, η ενεργειακή ένωση. Ιδιαίτερα μετά την κρίση στην Ουκρανία, η ανάγκη να αποκτήσει η Ευρώπη ένα κοινό πλαίσιο

Για τους ανθρώπους που παρακολουθούν από κοντά την πολιτική σκηνή των Βρυξελλών οι αποκάλυψεις για τις φορολογικές δραστηριότητες στο Λουξεμβούργο δεν είναι κάτι καινούργιο.

με το οποίο θα διαπραγματεύεται συλλογικά με τη Ρωσία και άλλες χώρες επείγει. Ενώ στην Ε.Ε. παράγεται πολλή ενέργεια σε διάφορα κράτη-μέλη, δεν υπάρχει δυνατότητα διασύνδεσής της, με αποτέλεσμα η Ε.Ε. να έχει δύο φορές πιο ακριβή ενέργεια από τις ΗΠΑ ενώ οι διαφορές τιμών ενέργειας και μέσα στην Ευρώπη να είναι τεράστιες. «Είναι ο τομέας που πιο εύκολα μπορούμε και πρέπει να δούμε πρόοδο», τονίζει ο κ. Λανού.

Τρίτη, η ψηφιακή ένωση. Αυτή τη στιγμή η Ε.Ε. κάνει πολλά κέρδη από ψηφιακές υπηρεσίες που θα μπορούσε να προσφέρει και δεν μπορεί γιατί δεν έχει ένα καθοριστικό πλαίσιο. Π.χ., εάν κάποιος μένει στην Ελλάδα και θέλει να παραγγείλει dvd γερμανικής ταινίας, μπορεί να το αποκτήσει μόνο εάν Ελλάδα και Γερμανία έχουν διμερή συμφωνία προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων. Αυτό δεν ισχύει με τα προϊόντα από τις ΗΠΑ, με αποτέλεσμα να χάνονται πολλά έσοδα από τέτοιες αγοραπωλησίες.

Τέταρτη, η διατλαντική εμπορική συμφωνία (TTIP), που πρέπει να γίνει το αργότερο το 2016. «Το οικονομικό ΝΑΤΟ», όπως πολλοί αποκαλούν τη συμφωνία που θα ενώσει οικονομικά τα δύο πιο δυνατά μπλοκ του κόσμου – την Ε.Ε. και τις ΗΠΑ – μειώνοντας δασμούς και εμπόδια. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, η οικονομία της Ε.Ε. θα μπορούσε να έχει οφέλη 119 δισ. ευρώ ετησίως – κάτι που ισοδυναμεί με επιπλέον ποσό 545 ευρώ για ένα μέσο νοικοκυριό στην Ε.Ε. Όμως το βασικό πρόβλημα είναι ότι για να ισχύσει θα πρέπει οι διατάξεις της συμφωνίας να υπερισχύουν των δικαστικών αποφάσεων.

Τους συναντάμε κάθε μέρα.
ΠΟΣΟ ΚΑΛΑ ΤΟΥΣ ΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ;

Έλληνες Ηγέτες.
Μία μοναδική συλλογή.

Γνωρίστε τον Ρήγα πίσω από τον Βελεστινλή.
Την αλήθεια πίσω από την προσωπικότητα.
Την ιστορία πίσω από την Ελλάδα.

Πέμπτος Τόμος:
Ρήγας Βελεστινλής

ΧΟΡΗΓΟΣ

www.kathimerini.com.cy

Την Κυριακή 30 Νοεμβρίου μαζί με την

ΧΑΠ: Ο σιωπηλός εχθρός της υγείας μας

Τι είναι η Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια, ποια είναι τα αίτια, πώς εκδηλώνεται και πώς μπορείτε να προφυλαχθείτε

Του **ΗΛΙΑ ΠΟΡΦΥΡΙΔΗ**

Η χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια αποτελεί μια αργά προοδευτική νόσο που προσβάλλει τους πνεύμονες, τόσο τους αεραγωγούς όσο και το πνευμονικό παρέγχυμα, και χαρακτηρίζεται από μη αναστρέψιμη απόφραξη της ροής του αέρα. Η νόσος αποτελεί μια χρόνια φλεγμονώδη διαταραχή που προκαλείται στους βρόγχους, συνήθως από το κάπνισμα. Η χρόνια βρογχίτιδα και το εμφύσημα αποτελούν τις δύο κλινικοπαθολογικές μορφές της ΧΑΠ. Η συχνότητα της κλινικά ουσιαστικής ΧΑΠ ποικίλλει στην Ευρώπη από 4 – 10% του πληθυσμού. Περίπου 200.000 – 300.000 άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο στην Ευρώπη εξαιτίας της ΧΑΠ. Ανάμεσα στις παθήσεις του αναπνευστικού, αποτελεί την κύρια αιτία χαμένων ωρών εργασίας.

Στην Ευρώπη, οι παραγωγικές απώλειες που οφείλονται στη ΧΑΠ, φτάνουν στο συνολικό ποσό 28,5 δις. ευρώ ετησίως. Στην Ελλάδα 9 καπνιστές στους 100 πάσχουν από τη νόσο (8,4%), δηλαδή περίπου 600.000 Έλληνες νοσούν, το 56% αυτών δεν γνωρίζουν ότι πάσχουν, ενώ οι μισοί πάσχοντες συνεχίζουν να καπνίζουν. Οι άνδρες πάσχουν 2,5 φορές περισσότερο, ενώ ο ανδρικός αγροτικός πληθυσμός καπνίζει 2 φορές περισσότερα τσιγάρα από ότι ο αστικός.

Αίτια και κλινική εικόνα

Το κάπνισμα (ενεργητικό ή παθητικό) αποτελεί τη σημαντικότερη αιτία της νόσου, ενώ λιγότερο συχνά αίτια αποτελούν η χρόνια έκθεση στον καπνό ή τη σκόνη, η ατμοσφαιρική ρύπανση και γενετικοί παράγοντες. Ο κίνδυνος ανάπτυξης ΧΑΠ αυξάνεται και από το κάπνισμα της μητέρας κατά την εγκυμοσύνη, τις συχνές λοιμώξεις του αναπνευστικού στη νηπιακή και παιδική ηλικία, το ανδρικό φύλο και το χαμηλό κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο διαβίωσης.

Η νόσος κλινικά εκδηλώνεται με δύσπνοια, χαμηλή ικανότητα για άσκηση, χρόνια βήχα με από-

Κύριο χαρακτηριστικό της είναι η αναστρέψιμη απόφραξη της ροής του αέρα στους αεραγωγούς, ως αποτέλεσμα των φλεγμονωδών διαταραχών που προκαλεί το κάπνισμα στους πνεύμονες.

χρημψη και συριγμό και μπορεί να οδηγήσει σε χρόνια αναπνευστική ανεπάρκεια και πνευμονική καρδιά. Σε προχωρημένα στάδια της νόσου ο ασθενής αδυνατεί να κάνει τις καθημερινές δουλειές, να αυτοεξυπηρετηθεί, να κοιμηθεί, απομονώνεται κοινωνικά, παρουσιάζει κατάθλιψη και ζει συνήθως περιορισμένος στο σπίτι, εξαρτώμενος από το οξυγόνο και τη βοήθεια των οικείων του.

Επιπλέον, οι ασθενείς με ΧΑΠ έχουν αυξημένο κίνδυνο να εκδηλώσουν καρκίνο πνεύμονα, πνευμοθώρακα, πνευμονία, και πνευμονική εμβολή. Τελευταίες μελέτες δείχνουν ότι η φλεγμονή στη ΧΑΠ είναι συστηματική και οι ασθενείς εμφανίζουν συχνότερα οστεοπόρωση, ατροφία μυών, αναιμία, στεφανιαία νόσο ή άλλη καρδιαγγειακή πάθηση, διαβήτη, υπέρταση που μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα την εκδήλωση εμφραγμάτων ή εγκεφαλικών επεισοδίων. Ο κίνδυνος θανάτου είναι μεγαλύτερος συγκριτικά με τον υγιή πληθυσμό, μάλιστα 20πλασιος μεταξύ των ασθενών με σοβαρή και πολύ σοβαρή ΧΑΠ και συνυπάρχουσες νοσηρότητες.

Η νόσος χαρακτηρίζεται από υφέσεις και εξάρσεις. Κάθε παρόξυνση οδηγεί σε περαιτέρω επιδείνωση της κατάστασης του αναπνευστικού των ασθενών. Η διάγνωση στηρίζεται στο συμβατό ιστορικό, την κλινική εικόνα και επιβεβαιώνεται με τη σπιρομέτρηση, όπου αναδεικνύεται απόφραξη της ροής του αέρα στους αεραγωγούς. Ο κλινικός ιατρός θα πρέπει να βρίσκεται σε επαγρύπνηση για

Το κάπνισμα (ακόμη και το παθητικό) αποτελεί τη σημαντικότερη αιτία της νόσου, ενώ λιγότερο συχνά αίτια αποτελούν η χρόνια έκθεση στον καπνό ή τη σκόνη, η ατμοσφαιρική ρύπανση και γενετικοί παράγοντες.

τη σωστή και έγκαιρη διαφοροδιάγνωση της νόσου.

Αντιμετώπιση

Η διακοπή του καπνίσματος αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο τόσο για τη θεραπεία όσο και για την πρόληψη της νόσου. Στρατηγικές αποτροπής της έναρξης και διακοπής του καπνίσματος έχουν ενεργοποιηθεί στην Πνευμονολογική Κλινική του Γ.Ν. Λευκωσίας και σε άλλα νοσηλευτήρια από ιδιώτες Πνευμονολόγους παγκύπρια.

Οι θεραπευτικοί στόχοι είναι η πρόληψη της εξέλιξης της νόσου, ο έλεγχος των συμπτωμάτων, η βελτίωση της αντοχής, η βελτίωση της γενικής κατάστασης του ασθενούς, η πρόληψη των παροξύνσεων και η μείωση της νοσηρότητας και θνητότητας των ασθενών. Ως βάση για τη θεραπεία θεωρούνται τα εισπνεόμενα βρογχοδιασταλτικά, οι β2-διεγέρτες βραχείας και μακράς δράσης και τα εισπνεόμενα αντιχολινηργικά. Τα παραπάνω εισπνεόμενα βρογχοδιασταλτικά φάρμακα μόνο ή σε συνδυασμό με εισπνεόμενα στεροειδή αποτελούν την βάση στην

θεραπεία της ΧΑΠ, βελτιώνοντας σοβαρά την ποιότητα ζωής των ασθενών. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στη χορήγηση των εισπνεόμενων κορτικοστεροειδών, που πρέπει να χορηγούνται σε ασθενείς με πολύ σοβαρή ΧΑΠ ή ασθενείς με συχνές παροξύνσεις της νόσου, αφού σε μελέτες φαίνεται να αυξάνουν τον κίνδυνο πνευμονίας.

Στα τελικά στάδια της νόσου, λόγω της σοβαρής διαταραχής της λειτουργίας των πνευμόνων, τα επίπεδα του οξυγόνου στο αίμα ελαττώνονται, και η χορήγηση συμπληρωματικού οξυγόνου είναι ευεργετική. Στους ασθενείς αυτούς συμπληρωματικό οξυγόνο απαιτείται τον περισσότερο ή όλο τον καιρό. Άλλα φάρμακα που χορηγούνται είναι τα βλεννολυτικά, τα αντιοξειδωτικά, τα αντιβιοτικά για την αντιμετώπιση των λοιμωδών παροξύνσεων και τα κορτικοστεροειδή από του στόματος ή ενδοφλέβια επίσης στην αντιμετώπιση των παροξύνσεων.

Το πρόγραμμα αναπνευστικής αποκατάστασης αποτελεί πρόγραμμα φροντίδας, ατομικά σχεδιασμένο για την βελτιστοποίηση της φυσικής

και κοινωνικής αυτονομίας των ασθενών. Περιλαμβάνει ασκήσεις εκγύμνασης, επιμόρφωση των ασθενών, ψυχολογική υποστήριξη, διατροφική θεραπεία και προώθηση της μακροχρόνιας τήρησης των αρχών του προγράμματος. Αποδείχτηκε ότι βελτιώνει την αναπνευστική λειτουργία των ασθενών με ΧΑΠ, την ικανότητα στην άσκηση και μειώνει τη συχνότητα εισαγωγής των ασθενών στο νοσοκομείο.

Η χειρουργική θεραπεία της μείωσης του πνευμονικού όγκου (lung volume reduction surgery) σε επιλεγμένους ασθενείς με εμφύσημα βελτιώνει την ποιότητα ζωής των ασθενών. Στοχεύει στην χειρουργική αφαίρεση κατεστραμμένου πνευμονικού παρεγχύματος, με αποτέλεσμα την έκπτυξη και καλύτερη λειτουργία του υπόλοιπου πνεύμονα και του διαφράγματος. Θεραπευτική επιλογή στα τελικά στάδια της νόσου και σε ασθενείς κάτω των 60 ετών αποτελεί και η μεταμόσχευση πνευμόνων. Τα τελευταία χρόνια βρίσκονται σε εξέλιξη στην Ευρώπη ελάχιστα παρεμβατικές ενδοσκοπικές τεχνικές για τη μείωση του πνευ-

Ο κίνδυνος ανάπτυξης ΧΑΠ αυξάνεται και από το κάπνισμα της μητέρας κατά την εγκυμοσύνη, τις συχνές λοιμώξεις του αναπνευστικού στην παιδική ηλικία, το ανδρικό φύλο και το χαμηλό κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο διαβίωσης.

μονικού όγκου σε ασθενείς με σοβαρό εμφύσημα. Οι τεχνικές αυτές, που εφαρμόζονται με βρογχοσκοπικές μεθόδους, πλεονεκτούν συγκριτικά με τις χειρουργικές τεχνικές στο ότι είναι λιγότερο επεμβατικές, δε χρειάζονται μεγάλα χειρουργεία, συνεπώς χαρακτηρίζονται από χαμηλότερα ποσοστά θνητότητας και επιπλοκών και απαιτούν μικρό χρόνο παραμονής στο νοσοκομείο. Η ενδοσκοπική –βρογχοσκοπική εφαρμογή βολβίδων, σπειραμάτων, αμιού αέρα ή πολυμερών σε επιλεγμένους ασθενείς με εμφύσημα, δοκιμάζεται τα τελευταία χρόνια με ενθαρρυντικά αποτελέσματα. Αναμένονται τα τελικά αποτελέσματα των μελετών για τη εφαρμογή τους στην καθ' ημέρα κλινική πράξη.

Συμπερασματικά

Η ΧΑΠ είναι συχνή νόσος και η επίπτωσή της παγκοσμίως αυξάνει. Χαρακτηρίζεται από μη αναστρέψιμη απόφραξη της ροής του αέρα στους αεραγωγούς, ως αποτέλεσμα των φλεγμονωδών διαταραχών που προκαλεί το κάπνισμα στους πνεύμονες. Η αντιμετώπιση της συνίσταται στην πρόληψη της εξέλιξης της νόσου, στον έλεγχο των συμπτωμάτων, βελτίωση της αντοχής και της γενικής κατάστασης του ασθενούς, στην πρόληψη των παροξύνσεων και στη μείωση της νοσηρότητας και θνητότητας των ασθενών

Ο κ. Ηλίας Πορφυρίδης MD, PhD είναι πνευμονολόγος, φυματιολόγος, στην Πνευμονολογική Κλινική του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.

Η κρίση μέσα από τη ματιά ενός τραπεζικού

Το νέο βιβλίο του **δρα Νέαρκου Ιωάννου**, για το πάρτι που τέλειωσε

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΚΩΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Σε μια κατάμεστη αίθουσα στην Α΄ Δημοτική Αγορά της Λεμεσού, έγινε την περασμένη Τρίτη η παρουσίαση του νέου βιβλίου του **δρα Νέαρκου Ιωάννου** με τίτλο «Κρίση, croissanteries και frozen yogurt». Ο ίδιος ο συγγραφέας με μια λιτή αναφορά, μας κατατόπισε για τη θεματική του πονημάτων του και τον λόγο έκδοσής του. «Το βιβλίο γράφτηκε για να βοηθήσει τον κόσμο να αντιληφθεί τι έγινε και ποια είναι η κατάσταση σήμερα, όσον αφορά την οικονομική κρίση. Και το σημαντικότερο ποιος είναι οι προοπτικές μας. Το θέμα αναπτύσσεται με πολύ απλά λόγια και πολύ χιούμορ». Ο κύριος ομιλητής στην παρουσίαση, ο δήμαρχος Λεμεσού Ανδρέας Χρίστου, δεν ήταν φειδωλός στις επισημάνσεις του και τα σχολία του, λέγοντας εξ αρχής πως «παρόμοια ανάλυση με εκλαϊκευμένο τρόπο, αλλά χωρίς να μειώνεται η επιστημονικότητα της δεν έχει ξαναγίνει ή, πιο σωστά, δεν έχω ξαναδιαβάσει».

Και για απόδειξη ο δήμαρχος αναφέρθηκε στην κατάρτιση και στο ταλέντο του συγγραφέα, παραθέτοντας ακολούθως χαρακτηριστικά αποσπάσματα από το βιβλίο. Υπέδειξε κατ' αρχάς πως ο Νέαρκος Ιωάννου, με ένα μοναδικό εξοπλισμό στη διάθεσή του και με την 30χρονη υπηρέσια του ως τραπεζικού στη Γερμανία και την Κύπρο, είναι σε θέση να αναλύσει τα φαινόμενα, να

τα καταστήσει κατανοητά στον μέσο άνθρωπο, να τα ξεγυμνώσει από τα «φτιασιδιά» τους και με αφοπλιστική ειλικρίνεια να τα παρουσιάζει, επεξηγώντας με σαφήνεια και χιούμορ τη διάθεση τα γεγονότα. Το βιβλίο, «Κρίση, croissanteries και frozen yogurt», κατά τον δήμαρχο, περιέχει μια πλήρως ανταποκρινόμενη στα κυπριακά δεδομένα ανάλυση του φαινομένου των κρίσεων και μια ειδική αναφορά στα γεγονότα που λαμβάνουν χώρα επί των ημερών μας.

«Κρίση, croissanteries και frozen yogurt», με σαρκασμό για τις ευθύνες των πολιτικών και των οικονομολόγων, τους απατεώνες, τους μίζαδρους και το ρουσφέτι.

Στις σελίδες του νέου του βιβλίου ο Νέαρκος Ιωάννου, διευθυντής του Συνεργατικού Ταμειευτηρίου Λεμεσού, χωρίς περισπούδαστη φρασολογία, αναλύει σοβαρά ζητήματα όπως είναι η κρίση, οι ευθύνες των πολιτικών και των οικονομολόγων, οι απατεώνες και οι μίζαδροι, το ρουσφέτι και η αναξιοκρατία και καταλήγει λέγοντας ότι το καπιταλιστικό σύστημα που είναι απίστευτα περιπλοκό, ευνοεί τέτοια φαινόμενα,

γιατί το κεφάλαιο προσπαθεί συνεχώς να χρηματοδοτεί, δηλαδή να λαδώνει τα πολιτικά κόμματα και τους πολιτικούς (όσοι λαδώνονται) για να προστατεύουν τα συμφέροντά του. Αναλύει στη συνέχεια τη σχέση και τη γνώση των πολιτικών αναφορικά με την οικονομία και την κρίση και πάλι, αποφεύγοντας τους αφορισμούς και τις γενικεύσεις και καταλήγει ότι τα πράγματα... «ετζιλούσαν μόνο τους» γιατί είμαστε λίγο τυχεροί, γιατί διάφορα συνέβαιναν γύρω μας που μας ευνοούσαν άρα δεν αναπτύχθηκε η απαραίτητη τεχνολογία, ούτε ολοκληρωμένη οικονομική πολιτική. Στο στόχαστρο του συγγραφέα έχουν περάσει κι οι δεκάδες χιλιάδες των οικονομολόγων, που την περίοδο της κρίσης εμφανίστηκαν από το πουθενά κι επιστρατεύτηκαν από τα κανάλια, τα ραδιόφωνα και τις εφημερίδες για να μας εξηγήσουν. Και ο κόσμος δικαιολογημένα έλεγε: «Πού ήταν αυτοί τόσο καιρό, γιατί τα λένε τώρα; Πού ήταν να μας σώσουν από την καταστροφή!».

Η φύσκα και ποιος φταιει

Με επιχειρήματα και πειστικές αναφορές ο συγγραφέας καταρρίπτει την προσέγγιση ότι για όλα φταιει η υπορόκλητο κράτος και οι υψηλοί μισθοί των δημοσίων υπαλλήλων, οι πολυδάπανοι ημικρατικοί οργανισμοί και απορρίπτει τη θέση ότι εάν εφαρμόσουμε πιστά το μνημόνιο και τα μέτρα λιτότητας θα βούγιμε

«Το βιβλίο γράφτηκε για να βοηθήσει τον κόσμο να αντιληφθεί τι έγινε και ποια είναι η κατάσταση σήμερα, όσον αφορά την κρίση. Και το σημαντικότερο ποιος είναι οι προοπτικές μας», υποστηρίζει ο συγγραφέας **δρ Νέαρκος Ιωάννου**.

από την κρίση. Επισημώνει ταυτόχρονα πως ενώ οι αποφάσεις για ένα ταξί μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση μια μεγάλη οικιστική περιοχή, γείματ κακόγυστες παλιοκατασκευές (ως επί το πλείστον), γεμάτες με Ρώσους, Άγγλους και Κινέζους, οι οποίοι από μικροί ονειρεύονταν να ζήσουν στην Κύπρο, σε ένα τέτοιο περιβάλλον, με υποδομές επιπέδου Μέσης Ανατολής. Οι δε Κύπριοι θα γίνονταν όλοι εκατομμυριούχοι, «αρμέγοντας» τους «βλάκες» ξένους, οι οποίοι θα είχαν περίπου ψυχοσύνθεση αγελάδας και θα είχαν όλοι, κατά τύχη, IQ πατάτας»

Για τις τράπεζες δε, και το παραφούσκωμα του τραπεζικού μας συστήματος, όπως λέει ο συγγραφέας, βαλθήκαμε να γίνουμε ο Ηρακλής των Βαλκανίων. «Μέσα σε διάστημα

15 με 20 χρόνων, οι κυπριακές τράπεζες είχαν ξανοικτεί απίστευτα σε διάφορες αγορές, όπως η Ελλάδα, η Ρωσία, η Σερβία, η Ουκρανία, η Αυστραλία, η Ρουμανία και δεν συμμάζευται. Χωρίς να υπάρχουν οι υποδομές, η τεχνολογία, οι γνώσεις για τις ιδιαιτερότητες των αγορών αυτών, οι μηχανισμοί διαχείρισης διαφόρων κινδύνων κ.λπ., οι Κύπριοι τραπέζιτες έκτισαν μία αυτοκρατορία πάνω σε κινούμενη άμμο».

Παραστατικά και με δόσεις χιούμορ και σαρκασμού ο Νέαρκος Ιωάννου δεν παραλείπει να ασχοληθεί στο βιβλίο του με την ανατομία της κυπριακής κοινωνίας και με αναφορές στην Τρόικα, το μνημόνιο, τις ιδιωτικοποιήσεις και τις εκποιήσεις, όπως και την αντιπαλοποίηση μεταξύ ανάπτυξης και λιτότητας.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΘΕΟΦΙΛΟΥ Β. ΘΕΟΦΙΛΟΥ

Η λύση του Κυπριακού και οι ευθύνες των Ηνωμένων Εθνών

Σαράντα χρόνια μετά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο το πρόβλημα που δημιουργήθηκε έκτοτε δεν έχει ακόμα επιλυθεί. Το πλαίσιο της λύσης έχει προδιαγραφεί από πολυάριθμες αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, τις Συμφωνίες Υψηλού Επιπέδου και τα Ανακοινωθέντα που συμφωνήθηκαν κατά καιρούς στις διακοινοτικές συνομιλίες. Παρόλο τούτο, η λύση μας διαφεύγει και δεν διαφαίνεται στον κοντινό χρονικό ορίζοντα. Την κύρια ευθύνη για την αποτυχία των πολλών προσπαθειών που έχουν καταβληθεί μέχρι τώρα φέρει η Τουρκία με την ανειλικρινή, αρνητική και αδιάλλακτη στάση της.

Πέραν όμως της τουρκικής αδιαλλαξίας που είναι ένα σταθερό δεδομένο, τα Η.Ε. μέσα στο πλαίσιο των οποίων αναζητείται η λύση, δεν είναι άμοιρα ευθυνών. Ιδιαίτερα η Γραμματεία των Η.Ε. που είναι ο θεματοφύλακας των αρχών και των αποφάσεων του διεθνούς οργανισμού και στην οποία ανατέθηκε από το Σ.Α. η αναζήτηση και εξεύρεση λύσης μέσω της διαδικασίας των καλών υπηρεσιών του γενικού γραμματέα. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπου εύλογα γεννώνται ερωτήματα πόσο «καλές» ήταν αυτές οι υπηρεσίες. Κραυγαλέο παράδειγμα όχι καλών υπηρεσιών του γ.γ. είναι η ετοιμασία και υποβολή του γνωστού ως σχεδίου Ανάν στις δύο κοινότητες για έγκριση σε ξεχωριστά δημοψηφίσματα. Μία διαδικασία που όχι μόνο απέτυχε παταγωδώς αλλά εξουδετέρωσε και την καλύτερη μέχρι τώρα ευκαιρία επίλυσης του Κυπριακού που είχε δημιουργήσει η προοπτική της ένταξης της Κύπρου στην Ε.Ε.

Αυτή η προοπτική –σε συνδυασμό με το στρατηγικό στόχο της Τουρκίας να ενταχθεί στην Ε.Ε.– τερμάτισε τη στασιμότητα στις

Η ανεύρεση πολύ σημαντικών κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην ΑΟΖ της Κύπρου, εκτός από την προφανή οικονομική σημασία της για τον τόπο και τους κατοίκους του, έχει και πολιτική σημασία, γιατί διανοίγει μια νέα προοπτική για την επίλυση του Κυπριακού.

προσπάθειες λύσης του Κυπριακού και προκάλεσε μια χωρίς προηγούμενο ανανέωση τους. Σωστά είχε εκτιμηθεί τότε από τις κυβερνήσεις Κύπρου και Ελλάδας ότι η ενταξιακή προοπτική θα λειτουργούσε σαν καταλύτης για τη λύση του προβλήματος. Η ορθότητα της εκτίμησης αυτής αποδείχθηκε στη συνέχεια πέρα από κάθε αμφιβολία. Για πρώτη φορά μετά το 1974, η Τουρκία και η τ/κ κοινότητα είχαν κίνητρο και λόγους να συνεργαστούν για λύση του Κυπριακού εν όψει της ένταξης. Οι Τ/κ για να μη χάσουν τα πολλαπλά οφέλη της ένταξης και της ιδιότητας του ευρωπαϊκού πολίτη και η Τουρκία για να αποφύγει το ενδεχόμενο της

Η αξιοποίηση του πλούτου της κυπριακής θάλασσας μπορεί να ωφελήσει ποικιλοτρόπως και την ίδια την Τουρκία στο πλαίσιο μιας περιφερειακής συνεργασίας που θα καταστεί δυνατή μόνο με τη λύση του Κυπριακού.

υποβολής της δικής της ένταξης σε ένα ενδεχόμενο βέτο της Κύπρου. Όπως ήταν αναμενόμενο, η ένταξη θα ενίσχυε πολιτικά, διπλωματικά, οικονομικά και άλλως πως την Κ.Δ. έναντι της Τουρκίας, όχι μόνο σε σχέση με τις προσπάθειες λύσης του Κυπριακού αλλά και σε σχέση με την επιδίωξη της για ένταξη στην Ε.Ε. Ήταν προς το συμφέρον της Τουρκίας να συνεργασθεί για τη λύση του προβλήματος πριν από την ένταξη επειδή θα εξέλιπε ένα μεγάλο εμπόδιο στην ενταξιακή της πορεία. Και επειδή με τη λύση, στην κυβέρνηση της Κύπρου θα μετείχαν με αποφασιστικό λόγο και οι Τουρκοκύπριοι. Αυτοί που θα έχα-

Το κίνητρο του αερίου

Παρά την ένταση και τα προβλήματα που προκαλεί η Τουρκία με τις παράνομες και προκλητικές ενέργειες της στην Κυπριακή ΑΟΖ, παρουσιάζεται τώρα μια νέα ευκαιρία για λύση του Κυπριακού. Τον πρώτο λόγο έχουν και πάλι τα Η.Ε., ο γ.γ και ο πρόσφατα διορισθείς ειδικός σύμβουλος του, κ. Αϊντε. Έχοντας υπ' όψη την προηγούμενη πικρή εμπειρία μας από τους λανθασμένους χειρισμούς της Γραμματείας των Η.Ε. που σκότωσαν μια ανεπανάληπτη ευκαιρία για την εξεύρεση λύσης με την υποβολή του σχεδίου Ανάν, αναμένουμε ότι αυτή τη φορά ο γ.γ. και ο ειδικός σύμβουλος του θα ενεργήσουν με περισκεψη και πιο εποικοδομητικά. Ελπίζουμε ότι δεν θα προβούν σε ενέργειες και δεν θα υποβάλουν προτάσεις που θα εξουδετερώσουν τα κίνητρα που προσφέρει η αξιοποίηση των κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην Κυπριακή ΑΟΖ.

από τον ισχυρό και αδικούντα που θα έχανε από την ένταξη χωρίς λύση, πήραν από τον αδύνατο και αδικούμενο που θα ενισχυόταν με την ένταξη που θα του απέφερε πλεονεκτήματα. Αντί να πείσουν την Τουρκία που είχε συμφέρον και λόγους να κάνει υποχωρήσεις και να συνεργαστεί και να δελεάσουν την κυπριακή κυβέρνηση και την ε/κ κοινότητα που θα ισχυροποιείτο με την ένταξη με ένα αποδεκτό σχέδιο λύσης και που προσδοκούσε διακαώς τη λύση, έκαναν ακριβώς το αντίθετο. Με τα γνωστά καταστροφικά αποτελέσματα. Ο ενταξιακός καταλύτης εξουδετερώθηκε, μια μοναδική, χρυσή ευκαιρία χάθηκε, η λύση του προβλήματος μετατέθηκε για μια τουλάχιστον δεκαετία και έγινε ακόμα πιο δύσκολη.

Η ανεύρεση πολύ σημαντικών κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην ΑΟΖ της Κύπρου, εκτός από την προφανή οικονομική σημασία της για τον τόπο και τους κατοίκους του, έχει και πολιτική σημασία, γιατί διανοίγει μια νέα προοπτική για την επίλυση του Κυπριακού. Η αξιοποίηση και εκμετάλλευση των κοιτασμάτων αυτών αποτελεί ένα πολύ σοβαρό κίνητρο, πρώτιστα για την τ/κ κοινότητα και δευτερευόντως για την Τουρκία, να συνεργασθούν για την εξεύρεση λύσης που θα ενώνει τη χώρα και τον λαό. Για να μπορέσουν έτσι όλοι οι Κύπριοι να απολαύσουν τα οφέλη από τον ανέλιξο αυτό πλούτου που κρύβουν στα βάθη τους οι κυπριακές θάλασσες. Η αξιοποίηση του οποίου μπορεί να ωφελήσει ποικιλοτρόπως και την ίδια την Τουρκία μέσα στο πλαίσιο μιας περιφερειακής συνεργασίας που θα διευκολυνθεί σε μεγάλο βαθμό και θα καταστεί δυνατή μόνο με τη λύση του Κυπριακού.

Ο κ. Θεόφιλος Β. Θεοφιλού είναι δικηγόρος, Πρέσβης Ε.Ε.

the_experts

ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ ΣΤΟ

kathimerini.com.cy

#the_experts

ΜΕ ΤΟΝ ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Ακρότητες άλλων εποχών

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Μας πίνει ώρες ώρες μια μανία, σαν να θέλουμε να σπρώξουμε την πατρίδα μας στον γκρεμό! Ακούω διάφορους σχολιαστές και πολιτικούς να εκστομίζουν πολύ βαριές κουβέντες για χούστες, αποστασίες, κρεμάλες, δωσίλογους και άλλα παρόμοια. Καταλαβαίνουν πόσο μεγάλη ζημιά κάνουν στη χώρα; Το 2014 δεν έχει τίποτα να κάνει με το 1965 ή το 1967 ή οιαδήποτε άλλη τραγική στιγμή της σύγχρονης ιστορίας μας. Όταν χρησιμοποιούμε όρους από το παρελθόν είναι σαν να θέλουμε υποσυνείδητα να ξαναζήσουμε την παραγμένη σύγχρονη ιστορία μας. Κοιτάξτε όμως γύρω μας. Ναι, υπάρχει ασύλληπτος πόνος, μεγάλη

Είναι ευθύνη όλων μας να απομονώσουμε τις ακραίες φωνές, από όπου και αν προέρχονται, στο εσωτερικό των διαφόρων κοιμημάτων, στον δημόσιο διάλογο.

κούραση της κοινωνίας και μια αισθησιακή απελπισία. Δεν είμαστε, ωστόσο, μία χώρα όπου μπορεί κάποιος να συζητάει στα σοβαρά για καθεστώς χούντας όσο και να διαφωνεί με τη Χ πολιτική ή με την συμπεριφορά κάποιων αστυνομικών στα Εξάρχεια. Συνηθίζουμε όμως στην υπερβολή, στο ατέλειωτο κρεσέντο της υστερίας που πολώνει τα πράγματα και κόβει συνεχώς γέφυρες συνεννόησης. Θα έπρεπε μέχρι τώρα να έχουμε καταλάβει ότι το κτήνος του λαϊκισμού, τώρα μάλιστα που έχει θεριφεί, δαγκώνει τους πάντες, ακόμη και εκείνους που το τσίσαν γιατί νόμιζαν ότι τους συνέφερε. Εκείνοι που αποκαλούσαν δωσίλογους τους πολιτικούς τους αντιπάλους, υβρίζονται τώρα οι ίδιοι ως προδότες. Δεν τελειώνει πουθενά αυτή η τρέλα. Ορισμένοι κυνικοί ήδη βιάζονται να δουν τον ΣΥΡΙΖΑ να γυέεται το μικρό φρούτο από το δέντρο της στειρίας, ακραίας διαμαρ-

τυρίας που και ο ίδιος καλλιέργησε. Εδώ όμως δεν μιλάμε για επιτραπέζιο παιχνίδι, αλλά για την τύχη μιας χώρας.

Ζημιά κάνουν και εκείνοι που πολώνονται με ακραίο τρόπο από την άλλη πλευρά. Όσο ανεύθυνη και αν είναι η ρητορεία του ΣΥΡΙΖΑ, δεν μπορεί κάποιος να την εμφανίζουν σαν έναν τρίτο γύρο εκ μέρους όσων θέλουν να πάρουν την εκδικητική τους για τη Βάρκιζα. Μπορεί όντως να υπάρχουν 20-30 τρελαμένοι που θέλουν να ζήσουν μια ιστορική φαντασίωση. Η ελληνική κοινωνία, όμως, δεν θα το σηκώσει, γιατί υπάρχει ακόμη η τάξη των νοικοκυρτών που ξέρουν ότι έχουν χάσει πολλά αλλά δεν θέλουν την Ελλάδα, Αίγυπτο.

Μπορούμε, λοιπόν, να βάλουμε ένα φρένο στην υπερβολή, στο μίσος, στον φανατισμό; Δεν θέλουμε προφανώς να ξαναζήσουμε σε αυτό τον τόπο διχασμούς, εμφυλίου, περιόδους ανομιλίας. Όσο βάζουμε στην καθημερινότητά μας αυτούς τους όρους που ανήκουν σε μίαν άλλη εποχή, αυξάνουμε τον κίνδυνο να ξαναζήσουμε τα ίδια. Είναι ευθύνη όλων μας να απομονώσουμε τις ακραίες φωνές, από όπου και αν προέρχονται, στο εσωτερικό των διαφόρων κοιμημάτων, στον δημόσιο διάλογο. Δεν το καταλαβαίνουμε, αλλά αυτή η βαρβαρότητα, ο κανιβαλισμός μάς κάνει να ξεχωρίζουμε πολύ από τους υπόλοιπους ευρωπαϊκούς λαούς, μας καθιστά «ξεχωριστή περίπτωση». Το έχουμε βεβαίως βαθιά χαραγμένο αυτό το στίλ στο DNA μας. Πέρασαμε όμως 40 χρόνια θεσμικής σταθερότητας και έχουμε φτάσει σε ένα επίπεδο ευημερίας που, ακόμη και σήμερα, μάς κάνει να συγκυριακά είμαστε στις 40 πλουσιότερες χώρες του πλανήτη. Ζούμε μια ιστορική περίοδο, με πολύ μεγάλους εσωτερικούς και εξωτερικούς κινδύνους. Ας αφήσουμε τους υστερικούς και τους φανατισμένους στη γωνιά τους, από όπου και αν προέρχονται, και ας βάλουμε τις βάσεις για μία νέα φάση συνεννόησης και αυτοσυγκράτησης. Θα χρειασθούμε και τα δύο στις δύσκολες μέρες που έρχονται.

Τελικώς και «χαλίφης»

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΩΡΑΝΙΔΗ**

Μισή χιλιετία, περίπου, από την εποχή που ο σουλτάνος Σελίμ Α', ανακηρύχθηκε - πρώτος αυτός από τον Οίκο του Οσμάν- Χαλίφης των Πιστών, ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν ανέλαβε την υπεράσπιση των Ιερών Τόπων του Ισλάμ, υποστηρίζοντας ότι «η επίθεση του Ισραήλ στο τέμενος Αλ Ακσά ισοδυναμεί με επίθεση εναντίον της Τουρκίας» και προφανώς των άλλων ισλαμικών κρατών.

Στη Δύση και στο Ισραήλ, η τοποθέτηση του κ. Ερντογάν κλείει ως αναχρονισμός στα όρια του παραλόγου. Αλλά η Ανατολή είναι ανορθολογική -βάσει των δυτικών προτύπων- και εάν για μερικές δεκαετίες επιβάλλονται καθεστώς ασύμβατα προς την πολιτιστική διαμόρφωση των εκεί πληθυσμών, υπάρχει πάντα κίνδυνος υποτροπής.

Παρέκκλιση αποτέλεσαν στη Μέση Ανατολή τα καθεστώτα του Μπάσντ, που ήσαν ό,τι πλησιέστερο προς τα παράγωγα της ευρωπαϊκής σκέψης - έστω στην κομμουνιστική τους εκδοχή. Παρέκκλιση -ως φαίνεται- και το κεμαλικό καθεστώς και ο βίαιος «εξευρωπαϊσμός» της Τουρκίας με άτεγκτες και δικτατορικές μεθόδους. Παρά τα όσα του καταμαρτυρούν, ωστόσο, ο κ. Ερντογάν πέτυχε εκεί που απέτυχαν όλοι οι μεταρρυθμιστές, από τον σουλτάνο Μαχμούτ Β' έως τους τελευταίους «κεμαλιστές» πρωθυπουργούς. Εκσυγχρόνησε την οικονομία της χώρας του, τοποθετώντας ταυτόχρονα σε πρώτο πλάνο -πολιτικό και κοινωνικό- όχι την «εξευρωπαϊσμένη» και υπεριοπτική ελίτ, αλλά τον μέσο μουσουλμάνο της Ανατολίας.

Το αισθητικό αποτέλεσμα είναι βεβαίως απωθητικό, αλλά σε επίπεδο κοινωνικό επήλθε τελικώς η άρση της διαίρεσης μεταξύ των «φωτισμένων δικτοκρατών» και της «αναχρονιστικής» πλειοψηφίας. Αυτό ακριβώς το γεγονός προσέδωσε στη διακυβέρνηση του κ. Ερντογάν ένα μοναδικό δυναμισμό.

Η Οθωμανική Αυτοκρατορία δεν είχε θεοκρατικό αλλά έντονο θρησκευτικό χαρακτήρα, όπως και άλλες αυτοκρατορίες της εποχής εκείνης. Αλλά από την πρώτη στιγμή και έως τη διάλυση της υπήρξε πολιτικός οργανισμός, που χειραγώγησε τη βιαιότητα του Ισλάμ, έως ότου τον κατέστρεψε μία τελετουργική διαδικασία, γραφειοκρατική για θρησκευτές εξωτικών ερεθισμών.

Απόπειρα αναβίωσης του Χαλίφάτου έγινε από τον σουλτάνο Αμπντούλ Χαμίτ Β', όταν αντιμετώπισε την εμφανή εκθρόνιση των δυτικών κρατών και τη γαλλοβρετανική διείσδυση στη Μέση Ανατολή. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που πιστεύουν ότι ο κ. Ερντογάν προς την πολιτιστική διαμόρφωση των εκεί πληθυσμών, υπάρχει πάντα κίνδυνος υποτροπής.

Ο κ. Ερντογάν είναι ασφαλώς ο πρώτος ηγέτης της Τουρκικής Δημοκρατίας, που αντιμετωπίζει την κεκαλυμμένη εκθρόνιση της Δύσεως, του χάος που δημιουργήσε η απόπειρα «εκδημοκρατισμού» του αραβικού κόσμου, την πρόκληση του Ισλαμικού Κράτους, που επιδιώκει την επανίδρυση του Χαλίφάτου και απειλεί με πλήρη αποσταθεροποίηση την περιοχή. Αναμενόμενο να χρησιμοποιεί ιδίωμα συμβατό με το διαμορφωθέν πνεύμα της περιοχής. Δεν απευθύνεται στο κάτω κάτω σε απόφοιτους του Χάρβαρντ. Η στάση του είναι σαφώς αμυντική.

Το «θαύμα» της Τουρκίας αποτελεί δίχως αμφιβολία δημιουργία της πολιτικής του, αλλά ο κ. Ερντογάν δεν είναι σουλτάνος: είναι αναλώσιμος πολιτικός δίχως δυναστική διαδοχή - δεν είναι δυνατόν να λειτουργήσει ως σύμβολο διαχρονικό - είναι ένας ικανότατος, πεισιμνηνός. Εως ότου μία νέα γενιά νεότευκτων τον διαδεχθεί και καταστρέψει ό,τι αυτός δημιούργησε. Το πρόβλημα και η γωνία της καθ' ημάς Ανατολής είναι η διαρκής ρευστότητα της.

Ο Ομπάμα και οι άνθρωποι της σκιάς

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Το προεδρικό διάταγμα που εξήγγειλε ο Μπαράκ Ομπάμα την περασμένη Πέμπτη, το οποίο θα επιτρέψει την προσωρινή νομιμοποίηση περίπου πέντε εκατομμυρίων μεταναστών, και η οργίλη αντίδραση των πολιτικών του αντιπάλων στο Κογκρέσο φωτίζουν την καρδιά του μεταναστευτικού ζητήματος: η διαπάλη μεταξύ της ανανέωσης του πληθυσμού και της διατήρησης του χαρακτήρα της κοινωνίας, καθώς και η ανάγκη τήρησης των νόμων. Στην περίπτωση του Ομπάμα, προστίθεται και η καταγγελία που του προσάπτουν οι Ρεπουμπλικανοί αντιπάλου του, ότι κινείται σαν αυτοκράτορας. Βαριές κουβέντες πάνω σε σοβαρά θέματα. Η περίπτωση της Αμερικής οφείλει να απασχολήσει κι εμάς στην Ευρώπη. Ο Ομπάμα βρίσκεται στην τελική ευθεία της προεδρικής του θητείας. Μετά τις πρόσφατες «ενδιάμεσες» εκλογές, με τις οποίες οι Ρεπουμπλικανοί προσέθεσαν τον έλεγχο της Γερουσίας στην ήδη υπάρχουσα πλειοψηφία τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων, ο πρόεδρος αντιμετωπίζει ένα Κογκρέσο αποφασισμένο να αντισταθεί σε όποια του πρωτοβουλία τα επόμενα δύο χρόνια. Γι' αυτό, ο Ομπάμα έριξε το γάντι όχι μία αλλά δύο φορές μέσα σε λίγες ημέρες. Πρώτα, σύναψε συμφωνία

με τον Κινέζο ομόλογό του για μείωση των ρύπων που προκαλούν την υπερθέρμανση του πλανήτη και, την Πέμπτη, άνοιξε τον δρόμο για την έστω προσωρινή νομιμοποίηση μεταναστών που ζουν ήδη πάνω από πέντε χρόνια στις ΗΠΑ. Στις αιτιάσεις των Ρεπουμπλικανών πως η απόφασή του στο μεταναστευτικό ζήτημα είναι αυταρχική, ο Ομπάμα απάντησε ότι έδρασε επειδή αυτοί αρνούνταν να ασχοληθούν με το θέμα. «Νομιθετήστε εσείς», τους προκάλεσε, υπογραμμίζοντας ότι οι πράξεις του ήταν νόμιμες και ότι το ίδιο έπραξαν όλοι οι προκάτοχοί του. Εδώ και χρόνια, οι συντηρητικοί Αμερικανοί - με φανατικότερους τους υπερλαϊκιστές του «Πάρτι τσαούι» - αντιστέκονται σε κάθε προσπάθεια νομιμοποίησης ανθρώπων που ζουν και εργάζονται παράτυπα στις ΗΠΑ. Ο Ομπάμα δήλωσε ότι αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί. «Είμαστε ένα έθνος ανομιλικών, όπου αυτοί που μαζεύουν τα φρούτα μας και μας στρώνουν τα κρεβάτια δεν θα έχουν ποτέ την ευκαιρία να νομιμοποιηθούν; Ή μήπως είμαστε ένα έθνος που τους δίνει την ευκαιρία να επανορθώσουν, να αναλάβουν τις ευθύνες τους, να προσφέρουν στα παιδιά τους ένα καλύτερο μέλλον;» ρώτησε. Απευθυνόμενος στους μετανάστες, είπε: «Εάν πρέπει τα κριτήρια, μπορείτε να

βγείτε από τη σκιά και να νομιμοποιηθείτε». Την ίδια ερώτηση έθεταν Έλληνες τη δεκαετία του '90, όταν χιλιάδες άνθρωποι από χώρες του πρώην ανατολικού μπλοκ είχαν εισρεύσει στη χώρα μας, αλλά δεν υπήρχε καμία διαδικασία που θα άνοιγε τον δρόμο για τη νόμιμη παραμονή και εργασία τους. Η νομιμοποίηση άρχισε μόλις τον Ιανουάριο του 1997 και, παρ' όλες τις αγκυλώσεις της δημόσιας διοίκησης, τα αποτελέσματα ήταν μόνο θετικά. Η νομιμοποίηση επέτρεψε σε αυτούς τους ανθρώπους να ζουν και να εργάζονται στα ανοικτά, να ασφαλιζόταν, να προσφέρουν στην κοινωνία, στα Ταμεία, στην εφορία. Χωρίς αυτούς, ο πληθυσμός της χώρας θα είχε μειωθεί, μιας και περισσότεροι Έλληνες πεθαίνουν απ' όσους γεννιούνται. Πολλές ευρωπαϊκές χώρες αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα, την ίδια ανάγκη για νέους εργαζομένους. Κεντρικό πρόβλημα της μετανάστευσης είναι πώς να διατηρηθεί η ταυτότητα μιας κοινωνίας όταν γίνεται αποδέκτης μεγάλου αριθμού εισερχομένων. Στην Ευρώπη το πείραμα της πολυπολιτισμικότητας φαίνεται να αποτυγχάνει με τραγικό τρόπο, με ολόένα και περισσότερους νέους της δεύτερης γενιάς μεταναστών να ασπάζονται ακραίες μορφές αντίδρασης αντί να ενσωματώνονται

στην κοινωνία. Στις ΗΠΑ, η πολυπολιτισμικότητα φθάνει έως το σημείο όπου όλοι οι πολίτες είναι υποχρεωμένοι να τηρούν τους νόμους. Στην ομιλία του, ο Ομπάμα υπογράμμισε ότι τα σύνορα φυλάσσονται και θα συνεχίσουν να φυλάσσονται αυστηρώς, ότι η νομιμοποίηση αφορά συγκεκριμένη κατηγορία ανθρώπων και δεν θα ισχύει ούτε για όσους έχουν παρανομήσει ούτε για όσους σπεύδουν τώρα να μπουν στις ΗΠΑ. «Ενώ είμαστε έθνος μεταναστών, είμαστε χώρα ευνομούμενη», δήλωσε. Η Αμερική, είπε ο Ομπάμα, αντλεί δύναμη από τους μετανάστες, κάτι που γνωρίζουν και οι Αμερικοί ελληνικής καταγωγής, οι οποίοι προσφέρουν τόσα στις ΗΠΑ. «Για πάνω από 200 χρόνια, η πρακτική μας να καλωσορίζουμε μετανάστες απ' όλο τον κόσμο μάς έδωσε μεγάλο πλεονέκτημα έναντι άλλων εθνών. Μας κράτησε νέους, δυναμικούς, ενίσχυσε την επιχειρηματικότητά μας. Διαμόρφωσε τον χαρακτήρα μας με άπειρες προοπτικές. Είμαστε λαός που δεν παγιδεύεται από το παρελθόν, αλλά είμαστε ικανοί να ορίσουμε εμείς αυτό που είμαστε». Η διαμάχη μεταξύ του προέδρου και του Κογκρέσου θα κρίνει, σε μεγάλο βαθμό, το μέλλον των ΗΠΑ και απαιτεί την προσοχή όλου του κόσμου.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Παιδευμένοι στον εθνομηδενισμό

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Αντιγράφω από ένα μικρό βιβλίο του Γιάννη Πατίλη, με τίτλο «Ελληνικά και Ιστορική Ορθογραφία στην Πλανητική Εποχή», που πρόσφατα κυκλοφόρησε (δυστυχώς, λόγω κρίσης, σε πολύ περιορισμένο αριθμό αντιτύπων). «Το 1930, στο περιοδικό "Πρωτοπορία", ο μαρξιστής διανοούμενος Γιάννης Σιδέρης έγραψε χαρακτηριστικά: "Την ημέρα που θα επιβληθεί πια το λατινικό αλφάβητο και που θα μπει στα σχολεία, θα έχουμε προχωρήσει πολύ και θ' αποδειχτεί πως έχουν γκρεμιστεί ένα σωρό προλήψεις και αμορφωσιές".

«Όσοι είμαστε σήμερα εκπαιδευτικοί γνωρίζουμε καλά πως το λατινικό αλφάβητο είναι ήδη εδώ, στα σχολεία μας. Αυτό όμως που αστόχαστα παραγνομούμε είναι, πως αυτή τη φορά το λατινικό αλφάβητο, ως φορέας της φωνητικής γραφής, δεν έρχεται από τα πάνω, από κάποια προϋποτιθέμενη προοδευτική εκπαιδευτική πολιτική ή από τις ελίτ των διανοουμένων, τον κ. Γληνό ας πούμε ή τον κ. Φιλίππα, και άλλες σοβαρές μορφές του πρώιμου διαφωτισμού μας, που υποστήριζαν την κατάργηση της ιστορικής ορθογραφίας, όπως ο Γιάννης Βηλαράς ή ο Αθανάσιος Ψαλίδας.

«Τώρα το λατινικό αλφάβητο έρχεται κατευθείαν από τα κάτω, από τη νεολαία, η οποία το χρησιμοποιεί ανεπιτήρητα παντού, από τα κινητά τηλέφωνα ως το διαδικτυο, πράγμα που του δίνει την οικειότητα και το ψυχικό προβάδισμα, την όλη ψυχοπνευματική επένδυσή μ' άλλα λόγια, την οποία στερείται, όχι μόνο στη συνειδηση των μαθητών αλλά και μεγάλης μερίδας εκπαιδευτικών, το ίδιο το κοσμοσυρμένο με το μονοτονικό επίσημο και γι' αυτό «καταναγκαστικό» σύστημα της σχολικής ιστορικής ορθογραφίας. Μια τέτοια ψυχολογική τάξεως διαφορά δεν ήταν που οδήγησε σταδιακά στην πλήρη κατάρρευση της κοινής ομιλούμενης απέναντι στην γραπτή καθαρεύουσα;

«Τι ελπίδες έχει λοιπόν να επιζηήσει το επίσημο σύστημα της ιστορικής ορθογραφίας, όταν το λατινογραφικό μίνιμουμ που στέλνουν στο κορίτσι μου με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή με το κινητό μετράει, ως τρόπος γλωσσικής έκφρασης των πιο κρίσιμων συναισθημάτων μου, πολύ περισσότερο από τις ανούσιες σαχλαμάρες που θα πρέπει να γράψω την επομένη στο σχολείο;

«Αυτή λοιπόν η εκ των κάτω κίνηση αποδόμησης της γραπτής παράδοσης των ελληνικών, η οποία

συνεπικουρείται από την παρδαλή ημι-αγγλόφωνη εικόνα των "Free Press", πραγματοποιεί το καθυστερημένο ραντεβού με την κατάργηση της ιστορικής ορθογραφίας... Με την επιβολή του μονοτονικού έχουμε ήδη κάνει το πρώτο βήμα, το μονοτονικό αποδεικνύεται ένα απλώς μεταβατικό στάδιο ως την πλήρη κατάργηση των τόνων. Και μετά το ατονικό, συνέπεια φυσική των αρχών που υπαγόρευσαν το μονοτονικό (αρχών μιας "ιδεολογίας της ευκολίας", όπως έλεγε ο Άγγελος Ελεφάντης) θα είναι η παραδοχή της φωνητικής γραφής ("όλοι άνθρωποι ίδιοι ίνε"), δηλαδή στην ουσία η διάλυση της ελληνικής γλώσσας εις τα εξ'ων συνετέθη».

Η νύχτα της 11.1.1982 μοιάζει να έκρινε αμετάκλητα τις προοπτικές του Ελληνισμού: Η Βουλή συζητούσε νομοσχέδιο «περί εγγραφής μαθητών στα λύκεια», όταν, αιφνιδιαστικά, μετά τα μεσάνυχτα, εισάγεται τροπολογία με αντικείμενο την επιβολή του μονοτονικού στην εκπαίδευση. Η τότε αξιωματική αντιπολίτευση (Ν.Δ.) διαμαρτύρησε που ένα «μέγα θέμα» έρχεται για να εγκριθεί ως δευτερεύουσα, ήσσονος σημασίας προέβλεπε σε άσχετο νομοσχέδιο, σε μεταμεσονύκτιες ώρες. Και χωρεί από την αίσθηση, χωρίς να δώσει έστω την ελάχιστη μάχη «επί της ουσίας». Το μονοτονικό επιβάλλεται με την ψήφο τριάντα παρόντων κυβερνητικών βουλευτών.

Να γεννιέσαι σε μια γλώσσα που μιλιέται τρεις ή τέσσερις χιλιάδες χρόνια, και τα τελευταία δύο χιλιάδες διακόσια χρόνια εξασφαλίζει την ιστορική και λειτουργική της συνέχεια χάρη στην πολυτονική γραφή της (δεν υπήρχαν τόνοι στα αρχαία ελληνικά, απλούστατα, επειδή σώ-

Κάθε κομματική μας επιλογή σήμερα καταφάσκει εξίσου την αγγλωσσία.

ζονταν στην προφορική εκφορά τους), να σου έχει χαριστεί μια τέτοια γλώσσα, είναι δώρο ζωής και χάρισμα ποιότητας της ζωής από τα σπανιότερα που μπορεί να χαριστούν σε άνθρωπο. Οποιοσδήποτε συλλαβάνει το ιλιγγιώδες μέγεθος του προνομίου, καταλαβαίνει ότι η άρνησή του για χάρη μιας φτηνιάρικης εθνομηδενιστικής («για να μην καταταλαιπωρούνται τα παιδιά στο σχολείο» ή «για να έχει όφελος η εθνική οικονομία»), φανερώσει κριτήρια βωμοπροτογονισμού, βαρβαρικής ολιγόνοιας.

Πολύ ρεαλιστικά και ψυχραιμία, χωρίς συναισθηματισμούς ή ψυχολογικές εμμονές, θα μπορούσε να ισχυρισθεί κανείς ότι η επιβολή του μονοτονικού είναι στην ιστορία των Ελλήνων μια καταστροφή, ασύγκριτα ολεθριότερη από τη Μικρασιατική. Στη Μικρασιατική Καταστροφή χάθηκαν πανάρχαιες κοιτίδες σε άσχετο νομοσχέδιο, σε κοσμοπολιτική αρχοντία του, η συνείδηση ότι η ελληνικότητα είναι πολιτισμός, δηλαδή «τρόπος» βίου, όχι υποκοπίτα βαλκανικού επαρχιωτισμού. Όμως δεν χάθηκε η συνέχεια της γλώσσας σου, που είναι και έμπρακτη συνέχεια της ιστορικής του συνείδησης, της ένσαρκης στον γραπτό λόγο συνέχειας του ελληνικού «τρόπου».

Το μονοτονικό κατάργησε τη σημειογραφία που συνέδεε την αρχαιοελληνική φωνητική «προσώδια» με τη γραπτή αποτύπωσή της

και καθιστούσε ενιαία την ελληνική γλώσσα από τον Όμηρο ως σήμερα. Διέρρηξε τη συνέχεια της γραπτής σημαντικής των σημασιών: Η μονοτονική γραφή της διατύπωσης του Αριστοτέλη «το ον η ον» δεν έχει κανένα νόημα, δεν είναι καν γλώσσα. Για να κατανοήσει, τώρα πια, ένας Έλληνας τα κείμενα της κλασικής αρχαιότητας ή της «κοινωνίας» ελληνικής (ή τον Παπαδιαμάντη, τον Ροΐδη, το «Τη υπερμάκω»), πρέπει να εισαχθεί εξ'ουχίας στην γραπτή σημαντική μιας άλλης γλωσσικής λογικής (σύνταξης, γραμματικής, ετυμολογίας) - σε μίαν άλλη, ξένη γι' αυτόν γλώσσα.

Αντιδράσεις θεσμικών φορέων ή οργανωμένων κοινωνικών ομάδων για την γκανγκστερική επιβολή του μονοτονικού δεν υπήρξαν. Από τη μεταγενέστερη πολιτική της συμπεριφορά η Ν.Δ., όταν έγινε η ίδια κυβέρνηση, απέδειξε στην πράξη ότι συνέπλεε απολύτως με τους αυτουργούς του ιστορικού κακούργηματος. Η Ακαδημία Αθηνών δεν έκλεισε τις πύλες της διακρύβοντας ότι δεν έχει πια λόγο να υπάρχει μετά το προστράτευμα πραξικόπημα.

Καμιά πανεπιστημιακή σύγκλητος δεν παραιτήθηκε διαμαρτυρόμενη, καμιά Φιλοσοφική Σχολή δεν έκλεισε, δεν είπαν λέξη οι εταιρείες φιλολόγων, οι δικαστές, οι δικηγόροι, οι υπάλληλοι, η Ιερά Σύνοδος, η ΟΛΜΕ, η ΔΟΕ. Η Ελλάδα ήταν πάντοτε για τον γλωσσικό αφελληνισμό της, είχε πια ταυτίσει την «πρόοδο» και τον «εκσυγχρονισμό» με την αποξείωση της χρησιμότητας της ευλογίας, της καταναλωτικής ευεξίας.

Κάθε κομματική επιλογή μας σήμερα είναι παιγδιμένη στον ίδιο αφελληνισμό.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

Τρεις και ένας μύθοι

Εμνεόμενος από την επιτυχία της πρόσφατης προσφοράς των αυθεντικών «Μίκυ Μάους» από την «Καθημερινή» και παρακινούμενος από τη σφοδρή επιθυμία μου να μιμηθώ το παράδειγμα της, δεν έχω –αλίμονο– κάτι ανάλογο να σας προσφέρω ως στήλη αυτή την Κυριακή, παρά μόνο ένα υποκατάστατο, πλην αξιοπρεπές υποκατάστατο: δήλωσιν-παρέμβαση του Μίκη Θεοδωράκη από την ιστοσελίδα του...

Ο γνωστός συνθέτης, ο οποίος στον μακρύ, παρακάθην και δημιουργικό βίο του έχει τιμήσει ωσαύτως τις ιδιότητες τόσο του πολιτικού ανθρώπου όσο και του φιλοσόφου, μας καλεί «να ξεφύγουμε μια για πάντα από τα δόντια της τρόικας». Η έκκλησή του ξεκινά με την πεποίθηση ότι «ακόμα και ο πιο δύσπιστος Έλληνας σήμερα έχει καταλάβει ότι οι πιστωτές μας δεν θέλουν να μας αφήσουν από τις δαγκάνες τους και γι' αυτό τον λόγο η τρόικα θέτει όλο και πιο σκληρούς όρους. Η Ελλάδα είναι γι' αυτούς» συνεχίζει το κείμενο, «λαβράκι και θέλουν να μας τηγανίζουν στον αιώνα τον άπαντα». (Once you go black you never go back, λέγουν οι Αμερικανοί. Να είμαστε άραγε μια ανάλογη εμπειρία εμείς για τους πιστωτές;).

Παρακάτω, ο Μίκης δείχνει τον δρόμο των Ελλήνων προς την ελευθερία, ως ένας οιοσεί Αβραάμ του Ελληνισμού, όλου του Ελληνισμού, του Υπαρκτού, του Ανυπαρκτού, του Ιδεατού και του Ανίдеου: «Πρώτον: ουδετερότητα. Δεύτερον: σύναψη στενών οικονομικών σχέσεων με Κίνα - Ρωσία». Προσθέτει, ωστόσο, με την αφοπλιστική αφέλεια του οραματιστή: «ή και με την Ευρώπη αν καταφέρει να απαλλαγεί από την τρόικα». Και μας αφήνει με την απορία: ποιος

να απαλλαγεί από την τρόικα, εμείς ή η Ευρώπη;

Καλά, θα πείτε, μας λέει να πάμε σε αυτό το «Κίνα - Ρωσία» (που φαίνεται ότι το θεωρεί λίγο πολύ το ίδιο πράγμα...) και θα τους πούμε πάρτε ό,τι θέλετε; Οχι! Ο Μίκης θέτει δύο όρους απαράβατους: «ότι θα βοηθήσουν αφενός να ξοφλή-

σουμε άμεσα και οριστικά το εθνικό μας χρέος και αφετέρου να αξιοποιήσουμε τον εθνικό μας πλούτο με συμβάσεις κοινοπραξιών, σύμφωνα με τις οποίες θα μπορούμε να συνεκμεταλλευθούμε τις πλουτοπαραγωγικές μας πηγές, εδάφους, υπεδάφους, υποθαλάσσιες και κυρίως βεβαίως τον αμύθητο πλούτο των υδρογονανθράκων

της ελληνικής ΑΟΖ, που σύμφωνα με τις μελέτες επιστημόνων, σε βάθος χρόνου, ανέρχεται σε πολλά τρισεκατομμύρια ευρώ». (Να το τονίσω, γιατί είναι κρίσιμο: τα τρισεκατομμύρια είναι απλώς πολλά, όχι όμως πάρα πολλά. Οπότε, ασ μην πάρουν τα μυαλά μας αέρα...).

Η παρέμβαση του Μίκη Θεοδωράκη,

προφανώς, είναι εκτός πραγματικότητας. Εντούτοις, είναι πολύτιμη για έναν άλλο λόγο: συμπυκνώνει τους τρεις μύθους, που μας εμποδίζουν να δούμε τις ευθύνες μας για την υστέρησή μας. Τον πρώτο τον βρίσκουμε σε λέξεις όπως «δόντια» και «δαγκάνες» των δανειστών, αλλά και στην αυθαίρετη, εξωπραγματική πεποίθηση ότι

χώρες όπως η Κίνα και η Ρωσία θα κάνουν οτιδήποτε προκειμένου να εξασφαλίσουν το προνόμιο της συνεργασίας με την Ελλάδα, που –δεν θέλω να σας στενοχωρήσω– αλλ' όπως ξέρετε στον παγκόσμιο χάρτη είναι μια κουτσουλιά. Είναι ο μύθος της ωραιότερης χώρας του κόσμου, που τη ζηλεύουν ή την επιβουλεύονται όλοι οι άλλοι και η οποία κατοικείται από τον εξυπνότερο λαό του κόσμου. Ο μύθος, δηλαδή, ότι την αντίληψη που έχουμε εμείς για τον εαυτό μας και τη χώρα μας, την ίδια ακριβώς έχουν και οι άλλοι. (Κοινό χαρακτηριστικό σε κάθε νάρκισσο και ψώνιο που υπάρχει στη ζωή...).

Τον δεύτερο μύθο τον βρίσκουμε σε επιρρηματικές φράσεις, όπως «μια για πάντα» και «άμεσα και οριστικά». Είναι ο μύθος της οριστικότητας, αμετάκλητης δικαίωσης του Ελληνισμού εις τους αιώνες των αιώνων αμην, με τη μορφή ενός κιμάρη από μηχανής θεού, ο οποίος χωρίς πολλά πολλά θα μας πληρώσει «άμεσα και οριστικά» τα χρέη. Επί της ουσίας, πρόκειται για έναν τρόπο έκφρασης της ιδεολογίας της ιστορικής ακινησίας, η οποία επιβλήθηκε στα χρόνια της ευμάρειας, με τη συνδρομή ιδεολογημάτων αριστερής προέλευσης περί εσαεί «κεκτημένων» κ.λπ. Το τέλος της ιστορίας, το τέλος του χρόνου, εν τέλει η βασιλεία των ουρανών, κατά την αντίληψη αυτή, ταυτίζεται με τον θρίαμβο του Ελληνισμού. (Να πω «αμην» ή μήπως να πω «ολέ»; Δεν ξέρω, οπότε δεν λέω τίποτα...). Τέλος, ο τρίτος μύθος είναι, φυσικά, ο «αμύθητος πλούτος» και τα «πολλά τρισεκατομμύρια» που μας περιμένουν. Ο μεγαλύτερος μύθος, όμως, ίσως να είναι ο ίδιος ο Μ. Θεοδωράκης...

kassimatis@kathimerini.gr

KING OF FIGHTERS 2

ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΕΞΑΛΕΙΨΗΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΤΟ Κ.Ε.Α.Μ ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΡΝΕΙ ΘΕΣΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ

ΑΓΩΝΕΣ ΜΥΑΥΘΑΙ. ΜΜΑ.

29.11.2014

5 Μ.Μ. Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΓΙΟΥ ΔΟΜΕΤΙΟΥ ΕΙΣΦΟΡΑ €10 ΤΗΛ. 99-459-436

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ: Innovation / Leo Burnett, XD The Dance Studio, ΠΡΕΝΑ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΥΜΑΝΣΗΣ, ΧΟΡΗΓΟΙ: PISFITNESS, PHOTO ZAK, LOVE 100.7 FM 89.7, MAD, ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΥΠΡΟΣ ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΛΛΑΣ 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

GAME CHANGERS GENERATION WE

DISRUPTCYPRUS
Unleashing ideas, Celebrating Entrepreneurship

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Περισσότερες πληροφορίες: www.cy.gew.co/activity/disrupt-cyprus

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ: Δήμος Λευκωσίας Nicosia Municipality, ΣΕ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ: cyta, ID GAME CHANGERS

ΧΟΡΗΓΟΙ: pwc, Fitness, NESCAFÉ, ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τρία όχι κι ένα ναι προς τους δανειστές

Η επιμονή της τρόικας δοκιμάζει τις αντοχές της κυβέρνησης, με τα χρονικά περιθώρια για ολοκλήρωση της διαπραγμάτευσης να στενεύουν

Των **Κ. Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ - ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Σε «μπρέτα των μαχών» εξελίσσεται για την κυβέρνηση η ολοκλήρωση της διαπραγμάτευσης με την τρόικα και η συμφωνία για την «επόμενη ημέρα», καθώς η επιμονή των δανειστών για δημοσιονομικό κενό που θα πρέπει εκ των πραγμάτων να καλυφθεί με εισπρακτικά μέτρα δεν επιτρέπει, επί του παρόντος, σημεία σύγκλισης και δοκιμάζει τις αντοχές της Αθήνας.

Ο πρωθυπουργός Αντ. Σαμαράς, που την Παρασκευή το πρωί είχε σύντομη συνάντηση με τον κ. Ευ. Βενιζέλο λόγω διαφανιζόμενου αδιεξόδου, επεδίωκε έναν κύκλο τηλεφωνικών επαφών με τους κορυφαίους Ευρωπαίους «παίκτες», περιλαμβανομένων της Γερμανίδας καγκελαρίου κ. Α. Μέρκελ, ώστε η διαπραγμάτευση να επανέλθει σε τροχιά και η συμφωνία να ολοκληρωθεί μέχρι τις 19 Δεκεμβρίου. Εκφράζεται μάλιστα η αισιοδοξία ότι μπορεί να υπάρξουν θετικές εξελίξεις προς το τέλος της εβδομάδας.

Εάν τούτο δεν καταστεί δυνατόν, η Ελλάδα από την 1η Ιανουαρίου θα βρίσκεται στον «αέρα», αφού το τρέχον πρόγραμμα θα έχει ολοκληρωθεί χωρίς να έχει διαμορφωθεί το δίκτυ ασφαλείας που θα καλύπτει τις ανάγκες της χώρας.

Επί της ουσίας, το μήνυμα που απο-

στέλλει η Αθήνα στους εταίρους κινείται σε τέσσερις άξονες:

- **Δεν μπορεί** να δεχθεί νέα δημοσιονομικά μέτρα, όπως περικοπή συντάξεων ή αυξήσεις στον ΦΠΑ, και ως συμβιβαστική φόρμουλα προτείνει η δημοσιονομική πορεία της χώρας να επανεξεταστεί μετά τον Μάρτιο, όταν και θα υπάρχει μια πρώτη εικόνα από την εκτέλεση του προϋπολογισμού που κατατέθηκε προχθές στη Βουλή και θα ψηφιστεί τις πρώτες ημέρες του Δεκεμβρίου.

- **Δεν μπορεί** να δεχθεί παράταση του υφιστάμενου προγράμματος έστω για μερικούς μήνες. Όπως αναφέρουν συνομιλητές του πρωθυπουργού, η παράταση θα πρέπει να έχει την έγκριση της Βουλής και οι βουλευτές δεν πρόκειται να ψηφίσουν συνέχιση του Μνημονίου, με αποτέλεσμα η κυβέρνηση να οδηγηθεί σε πτώση.

- **Δεν μπορεί** να αποδεχθεί την παρουσία του ΔΝΤ σε πρώτο πλάνο, π.χ. με την παροχή δικής του προληπτικής γραμμής πίστωσης, καθώς ενόψει των ψηφοφοριών για τη διαδοχή του κ. Καρ. Παπούλια στην Προεδρία της Δημοκρατίας θα ήταν εύλογη στην κατηγορία ότι δέσμευσε τη χώρα σε ένα νέο Μνημόνιο.

- **Είναι διατεθειμένη** να προχωρήσει σε σειρά διαρθρωτικών αλλαγών και να δεσμευθεί για πρόσθετες το 2015, αλλά όχι της κλίμακας που θα καθιστούσαν απα-

γορευτική τη διαμόρφωση προεδρικής πλειοψηφίας τον προσεχή Φεβρουάριο, οδηγώντας τη χώρα στις πρόωρες εκλογές.

Παράλληλα σε πολιτικό επίπεδο, οι κ. Σαμαράς και Βενιζέλος μεταδίδουν στους εταίρους: Πρώτον, ότι η εκλογή Προέδρου Δημοκρατίας, με βάση τις διεργασίες που βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη στην εγχώρια πολιτική σκηνή, είναι ρεαλιστικός στόχος, εάν υπάρξει ένας έντιμος συμβιβασμός για την τρέχουσα αξιολόγηση και την επόμενη ημέρα, οπότε θα υπάρχει η κυβερνητική σταθερότητα που θα επιτρέψει σειρά από πρόσθετες μεταρρυθμίσεις να υλοποιηθούν μέχρι τα μέσα του 2016. Δεύτερον, ότι επί της ουσίας οι ίδιοι οι εταίροι θα πρέπει να απαντήσουν στο δίλημμα εάν θα συνεχίσουν να συνεργάζονται με μια κυβέρνηση που παρά τις όποιες καθυστερήσεις έχει να παρουσιάσει μεταρρυθμιστικό έργο ή θα επιλέξουν η χώρα να οδηγηθεί σε πρόωρες εκλογές με το ενδεχόμενο να κληθούν να διαπραγματευθούν με τον ΣΥΡΙΖΑ, που αμφισβητεί όλα το πλαίσιο συμφωνιών της περασμένης τετραετίας.

Από την άλλη πλευρά, η κάθε μία από τις τρεις συνιστώσες της τρόικας (Ευρωζώνη, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) έχει τη δική της στρατηγική που δεν ταυτίζονται κατ' ανάγκη η μία με την άλλη, αλλά τέμνονται σε

ένα σημείο: την έλλειψη εμπιστοσύνης προς την Αθήνα. Ετσι τουλάχιστον εξηγούν τη σκληρή στάση τους σε όλα σχεδόν τα ανοικτά θέματα της διαπραγμάτευσης και δη στα δημοσιονομικά, παραθέτοντας μεταξύ άλλων τα εξής:

- 1. Την αντικατάσταση** του γενικού γραμματέα δημοσίων εσόδων. Όσοι καιρός κι αν έχει περάσει από τότε, η απόφαση της κυβέρνησης εξακολουθεί να αποτελεί ανοικτή πληγή στις σχέσεις των δύο πλευρών.

- 2. Τη ρύθμιση** οφειλών προς το Δημόσιο και τη ρύθμιση για τα «κόκκινα δάνεια». Θεωρούν ότι και οι δύο ρυθμίσεις έχουν προβλήματα και επιπλέον κατατέθηκαν προς ψήφιση στη Βουλή χωρίς την έγκριση από την τρόικα.

- 3. Την υποβολή** του σχεδίου του προϋπολογισμού του 2015 χωρίς να υπάρχει επαρκής διαβούλευση με την τρόικα.

- 4. Τη διανομή** κοινωνικού μερίσματος της στάσης του Βερολίνου. Η ΕΚΤ θέλει να διαβουλευθεί με την παροχή ρευστότητας άνω των 40 δισ. ευρώ στις ελληνικές τράπεζες να είναι «καλυμμένα».

- 5. Την προαναγγελία**, πριν από μερικές ημέρες, ενός νομοσχεδίου με ευνοϊκές συνταξιοδοτικές διατάξεις για τους ένστολους και τους δημοσίους υπαλλήλους. Το νομοσχέδιο δεν κατατέθηκε ύστερα από παρέμβαση της τρόικας.

- 6. Αντίθετα**, νομοσχέδιο του υπουργείου Οικονομικών που κινείται στην κατεύθυνση του εξορθολογισμού, καθώς έβαζε ενιαία

όρια στα οδοιπορικά, τα εκτός έδρας και άλλες παρόμοιες δαπάνες των δημοσίων υπαλλήλων «πάγωσε» με απόφαση της κυβέρνησης.

Ωστόσο, η στάση των πιστωτών δεν μπορεί να ερμηνευθεί μόνο ως αντίδραση στις όποιες παλινωδίες της ελληνικής πλευράς. Υπάρχουν κυβερνήσεις που θέλουν ισχυρή εμπλοκή του ΔΝΤ και στην «επόμενη ημέρα» εκτιμώντας ότι έτσι θα πείσουν πιο εύκολα την κοινή γνώμη και τα κοινοβούλια τους για τη στήριξη της Ελλάδας μέσω μιας προληπτικής γραμμής. Μεταξύ αυτών των κυβερνήσεων είναι και η γερμανική ή τουλάχιστον ισχυροί παράγοντες εντός αυτής, όπως ο υπουργός Οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, παρότι τις τελευταίες ώρες η Αθήνα «διαβάζει» μερική άμβλυση της στάσης του Βερολίνου. Η ΕΚΤ θέλει ένα αυστηρό πρόγραμμα, εγκεκριμένο από κυβερνήσεις και κοινοβούλια, προκειμένου να μέλη του διοικητικού της συμβουλίου που έχουν υπογράψει για την παροχή ρευστότητας άνω των 40 δισ. ευρώ στις ελληνικές τράπεζες να είναι «καλυμμένα». Το ίδιο το ΔΝΤ δεν δέχεται να μείνει στην Ελλάδα με ρόλο που δεν προβλέπεται από το καταστατικό του. Είτε θα μείνει χρηματοδοτώντας με κάποιο από τα προγράμματα και τις πιστωτικές γραμμές που διαθέτει και με τους όρους που προβλέπονται από αυτό είτε θα απεμπλακεί πλήρως.

Τέσσερα σενάρια για την επόμενη μέρα της Ελλάδας

Της ανταποκρίτριας μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ **ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ** και του **ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Με μόλις 14 μέρες να χωρίζουν Αθήνα και τρόικα από το κρίσιμο Ευρογκρουπ στις 8 Δεκεμβρίου, όλο το φάσμα των θεμάτων της διαπραγμάτευσης και όλα τα ενδεχόμενα είναι ακόμα ανοικτά. Το ζήτημα του δημοσιονομικού κενού αποτελεί το «αγκάθι» των διαπραγματεύσεων, αλλά το διακύβευμα είναι μεγαλύτερο και έχει να κάνει με την επόμενη ημέρα της Ελλάδας και τον ρόλο που θα έχει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) σε αυτήν.

Ημέρα ορόσημο για το τι τελικά θα γίνει είναι η ερχόμενη Πέμπτη, 27 Νοεμβρίου. Τότε συνεδριάζει το Euroworking Group για να διαμορφώσει την ατζέντα του Ευρογκρουπ στις 8ης Δεκεμβρίου και θεωρητικά, έως τότε, Αθήνα και τρόικα θα πρέπει να έχουν έρθει πολύ κοντά σε συμφωνία όσον αφορά τα θέματα του ελέγχου. Εφόσον οι δύο πλευρές έχουν βρει έναν «κοινό τόπο», στελέχη με γνώση των διαβουλεύσεων εκτιμούν πως μπορεί να επιστρέψει η τρόικα, να επέλθει συμφωνία για τον έλεγχο και να δρομολογηθεί η οποία απόφαση για την επόμενη ημέρα της Ελλάδας.

Με την καθυστέρηση στις διαπραγματεύσεις, πλέον όλα τα σενάρια για την επόμενη ημέρα είναι ανοικτά. Από εκείνο της παροχής μιας προληπτικής πιστωτικής γραμμής, έως και το συνέχιση του υφιστάμενου προγράμματος ακόμα και για 12 μήνες, όπως προειδοποίησε μέσα στην εβδομάδα Ευρωπαίους αξιωματούχους.

Ο υπουργός Οικονομικών, Γκ. Χαρδούβελς, γνωρίζει πολύ καλά το πόσο αβέβαιη είναι η κατάσταση αυτή τη στιγμή και γι' αυτό καθιστά σαφές σε συνομιλητές του ότι «σενάριο μη συμφωνίας δεν υπάρχει», έστω κι αν αυτή είναι μία «δύσκολη συμφωνία». Ο κ. Χαρδούβελς το δήλωσε, άλλωστε, εξερχόμενος του Προεδρικού Μεγάρου πριν από λίγες ημέρες, αλλά δεν παύει να το επαναλαμβάνει σε κάθε ευκαιρία και να ξεκαθαρίζει πως σενάριο ρήξης «δεν μπορεί να το διαχειριστεί η χώρα».

Τα χρονικά όρια

Με την ασφυκτική πίεση του χρόνου, οτιδήποτε αποφασιστεί για την επόμενη ημέρα της Ελλάδας πρέπει να γίνει πριν από τις 8 Δεκεμβρίου, καθώς απαιτούνται σύνθετες ψηφοφορίες από μια σειρά ευρωπαϊκών Κοινοβουλίων και έγκριση από δύο Ευρογκρουπ. Αυτή τη στιγμή, όλα τα παρακάτω σενάρια (πλην του τελευταίου) θα είναι δυνατά μόνο ύστερα από αίτημα της ελληνικής κυβέρνησης στο Ευρογκρουπ της 8ης Δεκεμβρίου. Επειτα, όλα χρειάζονται έγκριση από ευρωπαϊκά Κοινοβούλια, ανάσφα τους και της Γερμανίας, ενώ οι διαδικασίες που χρειάζονται για να εγκρίνουν τα ευρωπαϊκά Κοινοβούλια κάποιο από τα παρακάτω απαιτούνται τουλάχιστον 10 ημέρες. Μετά το «πράσινο φως» των Κοινοβουλίων χρειάζεται και η τελική επικύρωση από δεύτερο Ευρογκρουπ, κάτι που μπορεί να γίνει μέσω τηλεδιάσκεψης. Έχοντας υπόψη ότι η 19η Δεκεμβρίου είναι η τελευταία ημέρα εργασιών του γερμανικού Κοινοβουλίου, η ελληνική πλευρά έχει το αρ-

γότερο μέχρι την 8η Δεκεμβρίου για να αποφασιστεί κάτι από τα παρακάτω:

1. Κλείσιμο αξιολόγησης και συμφωνία για πιστοληπτική γραμμή.

Τρόικα και Αθήνα καταλήγουν σ' ένα συμβιβασμό και κλείνει η αξιολόγηση λίγες ημέρες πριν από το Ευρογκρουπ στις 8 Δεκεμβρίου. Εκείνη τη Δευτέρα στις Βρυξέλλες οι ομόλογοι του κ. Χαρδούβελς δίνουν το «πράσινο φως» για την πρόσβαση σε μια προληπτική γραμμή πίστωσης με ενισχυμένη εποπτεία (ECLL) που θα τεθεί σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2015. Η Ελλάδα, παρόλο που θα πρέπει να συμφωνήσει σε μια σειρά από προϋποθέσεις και επιτήρηση, θα διασφαλίσει πιο μαλακή πρόσβαση στις αγορές και θα σηματοδοτήσει μία νέα «εταιρική σχέση» με τους δανειστές. Ο ρόλος του ΔΝΤ θα μπορούσε να συνεχιστεί με το σχήμα καθώς πολλές χώρες επιμένουν σε πολύ ενεργό ρόλο του Ταμείου. Το ΔΝΤ θα μπορούσε να συνεχιστεί με το δικό του πρόγραμμα, με το ίδιο νομικό πλαίσιο, αλλά αντί της εκτεταμένης πιστοληπτικής γραμμής πίστωσης. Ετσι η κυβέρνηση θα μπορούσε να θέσει πριν από τις προεδρικές εκλογές ένα σαφές δίλημμα στους βουλευτές παρουσιάζοντας το σχέδιο προληπτικής γραμμής πίστωσης. Κάτι παρόμοιο είχε συμβεί στην Πορτογαλία. Στις Βρυξέλλες, όμως, δεν βρίσκουν νόημα η χρηματοδότηση του κράτους για την Ελλάδα, καθώς θεωρούν ότι η κυβέρνηση έχοντας μπροστά της να αντιμετωπίσει εκλογές θα είναι δύσκολο να κάνει μια σειρά μεταρρυθμίσεων μέσα σ' ένα μήνα για να κλείσει την αξιολόγηση.

Σε περίπτωση που δεν κλείσει η αξιολόγηση μέχρι τις 8 Δεκεμβρίου, μια επιλογή είναι να αποφασιστεί η

Η επικεφαλής του ΔΝΤ Κριστίν Λαγκάρντ και η καγκελάριος της Γερμανίας Άγκελα Μέρκελ παίζουν καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη των διαπραγματεύσεων μεταξύ Αθήνας και τρόικας.

τεχνική προέκταση της υπάρχουσας δανειακής σύμβασης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα (για παράδειγμα, ενός μήνα), ώστε να δώσει χρόνο σε Αθήνα και τρόικα για να κλείσει η αξιολόγηση. Από πριν θα έχει συμφωνηθεί ότι με τη λήξη της επέκτασης η Ελλάδα θα περάσει σε προληπτική γραμμή πίστωσης. Ετσι η κυβέρνηση θα μπορούσε να θέσει πριν από τις προεδρικές εκλογές ένα σαφές δίλημμα στους βουλευτές παρουσιάζοντας το σχέδιο προληπτικής γραμμής πίστωσης. Κάτι παρόμοιο είχε συμβεί στην Πορτογαλία. Στις Βρυξέλλες, όμως, δεν βρίσκουν νόημα η χρηματοδότηση του κράτους για την Ελλάδα, καθώς θεωρούν ότι η κυβέρνηση έχοντας μπροστά της να αντιμετωπίσει εκλογές θα είναι δύσκολο να κάνει μια σειρά μεταρρυθμίσεων μέσα σ' ένα μήνα για να κλείσει την αξιολόγηση.

3. «Μεγάλη» επέκταση του υφιστάμενου προγράμματος.

Εφόσον δεν κλείσει η αξιολόγηση μέχρι τις 8 Δεκεμβρίου, θα γίνει τεχνική επέκταση της υπάρχουσας δανειακής σύμβασης για 6 μήνες ή ακόμα και 12 μήνες, ώστε η Ελλάδα να συνεχίσει τις διαπραγματεύσεις με την τρόικα, αλλά και να έχει πρόσβαση στη δόση ύψους 1,8 δισ. ευρώ που υπολείπεται από το ευρωπαϊκό σκέλος του προγράμματος (αν δεν κλείσει η αξιολόγηση και δεν γίνει η τεχνική προέκταση, τότε το υπολειπόμενο 1,8 δισ. του ευρωπαϊκού προγράμματος χάνεται). Αυτό το σενάριο δεν το θέλει η ελληνική πλευρά, καθώς θα είναι δύσκολη η πολιτική του διαχείριση.

4. Δεν υπάρχει συμφωνία για επέκταση του υφιστάμενου προγράμματος, ούτε για κάποιο νέο.

Οι Ευρωπαίοι εταίροι δεν συμφω-

νούν στην τεχνική επέκταση του υφιστάμενου προγράμματος, καθώς μια σειρά από κράτη-μέλη απαιτούν το πρόγραμμα να τηρείται για να αποφασιστεί η έστω και ολιγόμηνη παράταση του. «Αν η αξιολόγηση δεν έχει κλείσει, τότε τίθεται το θέμα τήρησης προγράμματος», λένε πηγές των Βρυξελλών και τότε η Ελλάδα από την 1η Ιανουαρίου του 2015 θα βρεθεί χωρίς ευρωπαϊκή «προστασία». Στο σενάριο αυτό, το ΔΝΤ θα συνεχίσει να έχει πρόγραμμα στην Ελλάδα, εκτός και αν η κυβέρνηση αποφασίσει να το τερματίσει. Ωστόσο, το σενάριο αυτό είναι το λιγότερο επιθυμητό απ' όλες τις πλευρές.

Στο μεταξύ, την Παρασκευή το βράδυ, ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Fitch διατήρησε αμετάβλητη τη βαθμολογία της ελληνικής οικονομίας.

Το ΔΝΤ και το «θανάσιμο αμάρτημα» της Αθήνας

Της ανταποκρίτριας μας στην **ΟΥΑΣΙΝΓΤΟΝ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΚΟΥΚ**

Σαν Ουάσιγκτον, το τοπίο, αναφορικά με το ελληνικό ζήτημα, αρχίζει να ξεκαθαρίζει τα τελευταία 24ωρα. Η έμφαση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) έχει μεταφερθεί στα δημοσιονομικά μέτρα, ενώ μεταίχθεται συνεχώς η επιστροφή της αποστολής στην Αθήνα.

Από την έδρα του στην αμερικανική πρωτεύουσα, το ΔΝΤ πιέζει και πιέζει ασφυκτικά τους τελευταίους μήνες την ελληνική κυβέρνηση να προχωρήσει σε όλες τις κρίσιμες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, τελικά, όμως, το αγκάθι βρίσκεται για μία ακόμη διαπραγμάτευση στα δημοσιονομικά. Παρά την αλλαγή έμφασης, στελέχη του ΔΝΤ έλεγαν ήδη από τις αρχές Οκτώβρη ότι ο προϋπολογισμός

του 2015 θα χρειαστεί αλλαγές.

Η εκτίμηση στο Ταμείο είναι ότι η τηλεδιάσκεψη της Πέμπτης ήταν η τελευταία προσπάθεια της κυβέρνησης να κλείσει το δημοσιονομικό κενό που τη χωρίζει με τους δανειστές πριν από την κατάθεση του προϋπολογισμού την Παρασκευή στη Βουλή.

Το γεγονός ότι το χάσμα δεν γεφυρώθηκε εγκαίρως μπορεί να προκαλέσει σοβαρές επιπλοκές στην αξιολόγηση. Όπως λέει χαρακτηριστικά πηγή του Ταμείου στην «Κ», «για μία χώρα που βρίσκεται σε πρόγραμμα, η κατάθεση προϋπολογισμού χωρίς τη σφραγίδα έγκρισης του ΔΝΤ είναι ένα από τα τρία θανάσιμα αμαρτήματα» (σ.σ.: τα άλλα δύο είναι «κατάθεση ψευδών στοιχείων και η μη πραγματοποίηση της επίσημης έκθεσης που προβλέπει το άρθρο 4 για όλα τα μέλη του

ΔΝΤ»). Μία συμφωνία θα σήμαινε νέα μέτρα που η κυβέρνηση δεν θέλει να πάρει σε αυτή τη φάση. Αν δεν ληφθούν μέτρα, όμως, εκτιμούν ότι θα αυξηθούν οι καθυστερούμενες υποχρεώσεις της κυβέρνησης και ίσως να δημιουργηθεί και χρηματοδοτικό κενό για το επόμενο 12μηνο - και τα δύο καθιστούν αδύνατη την έγκριση της επόμενης δόσης από το εκτελεστικό συμβούλιο του ΔΝΤ, σύμφωνα με το καταστατικό του.

Η διαπραγμάτευση της Πέμπτης καθυστέρησε να ξεκινήσει, καθώς η τρέχουσα συντόνιζε τη στάση της και κατέληξε να διακοπείται τα ξεμερμάτα χωρίς συμφωνία για τα δημοσιονομικά. Με αυτά τα δεδομένα, και καθώς η επόμενη εβδομάδα είναι λειψή στις ΗΠΑ λόγω της αργίας της Ημέρας των Ευχαριστιών, εκτός απροόπτου η αποστολή του Ταμείου

θα μετατεθεί για τις αρχές Δεκεμβρίου και η απόφαση του εκτελεστικού συμβουλίου του ΔΝΤ για τη χορήγηση της δόσης για τον Ιανουάριο.

Πηγές από την Ουάσιγκτον θεωρούν ότι η κυβέρνηση έχει αυτοπαγιδευτεί σε τεχνητά χρονοδιαγράμματα για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, όπως εκείνο της 8ης Δεκεμβρίου, όταν το ευρωπαϊκό πρόγραμμα δεν λήγει παρά στα τέλη του έτους. Αντιπείνουν ότι μια πιο αποτελεσματική στρατηγική από την προληπτική γραμμή στήριξης θα ήταν, εφόσον έχει διασφαλισθεί η χρηματοδότηση του κράτους για τους επόμενους μήνες, να διατηρήσουν ανενεργό το υπάρχον πρόγραμμα με το ΔΝΤ μέχρι να περάσει ο πολιτικός σκοπέλος των προεδρικών εκλογών. Όπως εκτιμούν, σε αυτό θα μπορούσαν να έχουν την πολιτική κατανόηση και ανοχή του

Ταμείου, και στη συνέχεια θα μπορούσαν να το επανενεργοποιήσουν, αν και εφόσον χρειάζονται τα χρήματα του προγράμματος.

Με την αξιολόγηση να βρίσκεται στον αέρα, αίσθηση προκάλεσε άρθρο γνώμης του ειδησεογραφικού πρακτορείου Bloomberg από την Ουάσιγκτον με τίτλο «Δώστε μια ευκαιρία στην Ελλάδα» που προτείνει «συχώρεση» του ελληνικού χρέους και επικρίνει την τρόικα για την εμμονή της σε δημοσιονομικά μέτρα και μείωση δαπανών. Όπως έλεγε στην «Κ» στέλεχος του πρακτορείου, το άρθρο «είναι η μικρή συνεισφορά μας υπέρ της κοινής λογικής».

Καθώς όμως το πολιτικό ρίσκο επιστρέφει, οι διαπραγματεύσεις περιπλέκονται. Αναλυτές, όπως ο Νικόλα Βερόν του ινστιτούτου Peterson, εκτιμούν ότι οι δανειστές

διστάζουν να διαπραγματευθούν για την επόμενη ημέρα με μία κυβέρνηση που σε μερικούς μήνες ίσως να μη βρίσκεται στην εξουσία. Καθώς μάλιστα «στη Γερμανία δεν υπάρχει διάθεση για ελάφυνση του χρέους», η εκτίμηση είναι ότι οι Ευρωπαίοι δεν θέλουν να βγάλουν πρόωρα αυτόν τον άσο από το μανίκι τους.

Πηγή από το ΔΝΤ σημειώνει ότι το καταστατικό του τελευταίου δεν προβλέπει μεν το πάγωμα των αξιολογήσεων λόγω εκλογών, αλλά αυτό συμβαίνει συχνά σε προεκλογικές περιόδους για λόγους τακτικής. Στην Ελλάδα που δεν είναι προγραμματισμένες εθνικές εκλογές, αλλά θα προκύψουν μόνο ως αποτέλεσμα αδιεξόδου στην εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας, κάτι τέτοιο βρίσκεται στη διακριτική ευχέρεια του Ταμείου.

«Παίγνια στην πλάτη του ελληνικού λαού»

Η κ. Ντόρα Μπακογιάννη δηλώνει στην «Κ» επιφυλακτική έναντι των Ευρωπαϊών εταιρών της χώρας

Συνέντευξη στον ΓΙΩΡΓΟ Π. ΤΕΡΖΗ

Επιφυλακτική, για πρώτη φορά, έναντι των Ευρωπαίων εταιρών της χώρας δηλώνει η κ. Ντόρα Μπακογιάννη, αφήνοντας ευθείς υπαινιγμούς για «παίγνια στην πλάτη του ελληνικού λαού» και για συνθήκες που κάνουν το 2014 να θυμίζει... 2012. «Αν για οποιονδήποτε λόγο οι Ευρωπαίοι έχουν αποφασίσει ότι μπορούν να εξυπηρετήσουν τις πολιτικές τους σκοπιμότητες καίγοντας τον Τσίπρα και μετατρέποντας την Ελλάδα σε σκιάχτρο για να αποδυναμώσουν τα λαϊκιστικά ακραία κόμματα που σήμερα ταλανίζουν την Ευρώπη... τότε πρέπει να μας το πουν», υπογραμμίζει στη συνέντευξη της στην «Καθημερινή». Η πρώην υπουργός θεωρεί πολύ δύσκολη την παράταση του ισχύοντος προγράμματος και, συνεπώς, εκτιμά ως το καλύτερο ενδεχόμενο για την Ελλάδα την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, ενώ επιμένει στην ανάγκη συνεννόησης μεταξύ των κομμάτων: «Ο πρωθυπουργός να σηκώσει το τηλέφωνο κι αν ο ΣΥΡΙΖΑ έχει αποφασίσει να τορπιλίσει τη συνεννόηση, ας επωμιστεί και το κόστος». Εκτιμά, δε, ότι αναφορά του βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ Γ. Σταθάκη περί συμφωνίας για την εκλογή Προέδρου και εκλογών περί την άνοιξη «θα μπορούσε να αποτελέσει βάση συζήτησης, αν συμφωνούμε ότι προέχουν η σταθερότητα και η προοπτική της χώρας». Η κ. Μπακογιάννη επιμένει ότι η Ν.Δ. δεν συνομιλεί πλέον με το ήμισυ των παραδοσιακών της ψηφοφόρων, επιμένει στο κέντρο και δεν αποφεύγει να σχολιάσει τους Γκ. Χαρδούβελ, Φ. Κουβέλη και Στ. Θεοδωράκη.

– **Βρισκόμαστε στην τελική ευθεία της εξόδου από το Μνημόνιο κι όμως, αυτή μοιάζει ατελείωτη. Εννοώ ότι από την αισιοδοξία της αλλαγής σελίδας, η χώρα μοιάζει λίγο πριν από το αδιέξοδο.**

– Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι βρισκόμαστε σε κρίσιμη καμπή – πολύ φοβάμαι ότι το 2014 έχει αρχίσει να θυμίζει επικίνδυνα το 2012. Θα πρέπει, όσο γίνεται πιο γρήγορα, να ολοκληρώσουμε τις διαπραγματεύσεις με την τρόικα για την αξιολόγηση. Προφανώς αυτή είναι δύσκολη και επώδυνη διαδικασία. Και γι' αυτό θα πρέπει επιτέλους να προσεγγίσουμε τη διαπραγμάτευση με μια νέα φιλοσοφία. Το δράμα της Ελλάδας της κρίσης είναι ότι οι διαδοχικές κυβερνήσεις στις διαπραγματεύσεις τους με την τρόικα «παίζουν άμυνα». Δηλώνουμε πολλές φορές «πρωικά» τι δεν αποδεχόμαστε. Τραβάμε κόκκινες γραμμές στον άμμο, τις οποίες μετά –έξισου «πρωικά»– καλούμαστε να σβήσουμε. Εφτασε η ώρα το πάθημα

Ντόρα Μπακογιάννη: «Ναι» στις μεταρρυθμίσεις. «Ναι» στις αλλαγές στα εργασιακά. «Ναι» στις θεσμικές αλλαγές. Αλλά υπό τον όρο ότι θα πετύχουμε τον στόχο της μείωσης της φορολογίας. «Ναι» στον ενιαίο ΦΠΑ. Είναι, άλλωστε, παράλογο να πληρώνει περισσότερα το Διδυμότειχο από τη Μύκονο.

“
Το δράμα της Ελλάδας της κρίσης είναι ότι οι διαδοχικές κυβερνήσεις στις διαπραγματεύσεις τους με την τρόικα «παίζουν άμυνα». Δηλώνουμε πολλές φορές «πρωικά» τι δεν αποδεχόμαστε. Εφτασε η ώρα της επίθεσης.

να γίνει μάθημα. Εφτασε η ώρα της επίθεσης.

– Για να κάνεις επίθεση, πρέπει να έχεις και όπλα...

– Εννοώ να αποφασίσουμε τι θέλουμε, όχι μόνο τι δεν θέλουμε. Και με ξεκάθαρη στοχοθεσία να πάμε μπροστά κινητοποιώντας όλες μας τις δυνάμεις για να πετύχουμε τον στόχο. Αυτή είναι η μεγάλη και δημιουργική ανατροπή που πρέπει να γίνει στις διαπραγματεύσεις. Δεν έχω την ψευδαίσθηση ότι σε 10 ή 15 ημέρες μπορούμε να καταλήξουμε σε ένα μακρόπνοο σχέδιο εθνικής ανασυγκρότησης για την Ελλάδα του 2021, όσο αναγκαίο κι αν είναι. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε να καταλήξουμε σε μία

σωστή ιεράρχηση, με πρώτο στόχο τη μείωση της φορολογίας και να το πετύχουμε ενώνοντας όλοι τις δυνάμεις μας. Επειτα από πολλά χρόνια εμπειρίας στα ευρωπαϊκά φόρουμ που έχω στην πλάτη μου, σας διαβεβαιώ ότι όταν δεν ξέρεις πού θέλεις να πας, όσο καλά κι αν είναι τα αντανακλαστικά σου, δεν κάνεις τίποτα παραπάνω από μία διαχείριση κρίσης. Και για να μιλήσω πρακτικά, «ναι» στις μεταρρυθμίσεις. «Ναι» στις αλλαγές στα εργασιακά, κατά το ευρωπαϊκό πρότυπο. «Ναι» στις θεσμικές αλλαγές που απαιτούνται. Αλλά υπό τον όρο ότι θα πετύχουμε τον στόχο της μείωσης της φορολογίας. «Ναι» στον ενιαίο ΦΠΑ. Είναι, άλλωστε, παράλογο να πληρώνει περισσότερα το Διδυμότειχο από τη Μύκονο. Να επιδιώξουμε, όμως, οριζόντια μείωση του ΦΠΑ τουλάχιστον κατά 3 με 5 μονάδες.

– **Έχετε εντείνει τις δημόσιες παρεμβάσεις σας, ειδικά για το ζήτημα της φορολόγησης των ακινήτων. Χαρακτηρίσατε τραγέλαφο τον ΕΝΦΙΑ, το ζήτημα των δόσεων και άλλα πολλά. Κάνοντας τον συνήγορο του... διαβόλου, δεν είναι λογικό να υπάρχουν ακόμη και υπέρμετρες επιβαρύνσεις σε μία έκτακτη περίοδο; Εδώ πολλοί συμπολίτες μας έχουν μείνει άνεργοι...**

– Η φοροδοτική ικανότητα των

πολιτών, κ. Τερζή, έχει εξαντληθεί. Ο ελληνικός λαός έχει σηκώσει υπέρμετρα βάρος και στο εξής, για να μπορέσει να συνεχίσει να συμμετέχει στην εθνική προσπάθεια, απαιτείται η ύπαρξη ενός αισθητήματος δικαιοσύνης στην κατανομή των φορολογικών βαρών. Γι' αυτό κατέθεσα την τροπολογία για τη μείωση των αντικειμενικών αξιών κατά 30%, που αφενός θα μειώνει αντίστοιχα τον ΕΝΦΙΑ και αφετέρου θα τόνωνε την αγορά ακινήτων. Επίσης, θα έφερνε περισσότερα έσοδα στο κράτος διότι αυτό που η τρόικα αρνείται πεισματικά να δεχθεί είναι ότι η οικονομική δραστηριότητα προσφέρει έσοδα, αυξάνει τις θέσεις εργασίας και δίνει χρήματα στα ασφαλιστικά ταμεία.

– **Το είπατε μόνη σας για τη στάση της τρόικας. Εγείρει νέες απαιτήσεις στα δημοσιονομικά, απαιτσε την απόσυρση της ρύθμισης για τις 100 δόσεις. Δεν το χαρακτηρίζεις αυτό δείγμα κοινοτικής αλληλεγγύης και πολιτικής κατανόησης εκ μέρους των εταιρών. Διαφωνείτε;**

– Όπως ξέρετε, είμαι φανατική Ευρωπαία. Πιστεύω ότι ο φυσικός μας χώρος βρίσκεται σε μια ισχυρή Ευρώπη. Εξ ου και πολλές φορές έχω παρεξηγηθεί εδώ στην Ελλάδα διότι προσεγγίζω τους εταιρικούς συνεπείς συνομιλητές. Για πρώτη

φορά, όμως, σήμερα η εμπιστοσύνη μου αρχίζει να κλονίζεται. Όπως η Ελλάδα οφείλει να πει την αλήθεια στους Ευρωπαίους, έτσι και οι Ευρωπαίοι οφείλουν να πουν την αλήθεια στην Ελλάδα. Αν για οποιονδήποτε λόγο οι Ευρωπαίοι έχουν αποφασίσει ότι μπορούν να εξυπηρετήσουν τις πολιτικές τους σκοπιμότητες, ο καθένας ξεχωριστά και όλοι μαζί, καίγοντας τον Τσίπρα και μετατρέποντας τη χώρα σε σκιάχτρο, για να αποδυναμώσουν τα λαϊκιστικά ακραία κόμματα που σήμερα ταλανίζουν την Ευρώπη από την Ισπανία ως την Αγγλία και από την Ολλανδία μέχρι την Ιταλία, τότε πρέπει να μας το πουν. Να κάνουμε κι εμείς τα κουμάντα μας. Εδώ θέλουμε καθαρές κουβέντες. Σε κάθε περίπτωση, κανείς δεν μπορεί να ανεχθεί –κι αυτό είναι κάτι στο οποίο όλοι συμφωνούμε, πέρα και πάνω από κόμματα– ότι στην πλάτη του ελληνικού λαού, που για πέντε χρόνια έχει περάσει απ' την κόλαση, μπορεί να παίζονται πολιτικά παιχνίδια. Οσο ψηλά κι αν είναι εκείνος που τα παίζει.

– **Προ εβδομάδων, και μου είχε κάνει εντύπωση, είχατε αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο μικρής παράτασης του προγράμματος για την Ελλάδα. Θεωρείτε πιθανό πλέον αυτό το ενδεχόμενο;**

– Αυτό οφείλεται στο ότι διέβλεπα τη δυσκολία στη συμφωνία κατά την τελική αξιολόγηση έτσι ώστε σε συνεννόηση με την Ευρώπη, να κλείσουμε την εποχή των Μνημονίων και να μπούμε στο νέο «σύμφωνο συμβίωσης» με την προληπτική γραμμή χρηματοδότησης. Οφείλουμε, όμως, να ξέρουμε ότι και η παράταση του προγράμματος δεν είναι εύκολο να επιτευχθεί και αυτό γιατί απαιτείται να συμφωνήσουν τα Κοινοβούλια έξι χωρών, που κλείνουν ενόψει Χριστουγέννων στις 18 Δεκεμβρίου. Συμπέρασμα, πρέπει να πετύχει το plan A.

– **Η διαπραγμάτευση διεξάγεται ενώ στην Ελλάδα το κλίμα, και με το βλέμμα στις κάλπες, είναι πολωτικό. Είδαμε, προ ημερών, την ανταλλαγή επίσημων δηλώσεων για το ποιος υπονομεύει τη συνεννόηση. Εν τέλει, αυτή δεν προκύπτει.**

– Διαβάζοντας ανάμεσα στις γραμμές των δηλώσεων των κομμάτων, διακρίνει κανείς την αλλαγή των θέσεων που έχουν εκφραστεί στο παρελθόν. Είμαι βεβαία ότι αυτό που πριν από δύο μήνες εισηγήθηκα –και τότε ήμουν μόνη μου– σήμερα πλέον αποτελεί κοινό αίτημα των στελεχών και της Ν.Δ. και του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και της κοινωνίας. Ηρθε η ώρα ο πρωθυπουργός να σηκώσει το τηλέφωνο. Δεν είναι δύσκολη η εξίσωση της συνεννόησης, δεν χρειάζεται να συμφωνήσουμε, να ταυ-

τιστούμε ή να συμπέσουμε. Χρειάζεται, όμως, να αποκτήσουμε κοινή αντίληψη για τα προβλήματα και τα μεγάλα θέματα που αντιμετωπίζει η χώρα, για την ουσία, τους κινδύνους, τις επιλογές που έχουμε μπροστά μας. Αν ο ΣΥΡΙΖΑ έχει αποφασίσει να τορπιλίσει τη συνεννόηση, ας επωμιστεί και το κόστος.

– **Αν και ο πολιτικός χρόνος έχει πυκνώσει, υπό τις σημερινές συνθήκες εκτιμάτε ότι μπορεί να υπάρξει συμφωνία για την εκλογή Προέδρου Δημοκρατίας;**

– Όσα φέρνει η ώρα δεν τα φέρνει ο χρόνος. Με τόσα ανοιχτά μέτωπα, οποιαδήποτε πρόβλεψη είναι παρακινδυνευμένη. Παρά ταύτα είναι ενδιαφέρον ότι ακούγονται προτάσεις όπως αυτή του κ. Σταθάκη, η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει βάση συζήτησης, αν συμφωνούμε ότι προέχουν η σταθερότητα και η προοπτική της χώρας. Αυτήν την ώρα η προσφυγή στις κάλπες, αν δεν είναι καταστροφική, σίγουρα θα οδηγήσει τη χώρα δύο χρόνια πίσω. Η Ελλάδα χρειάζεται σταθερότητα για να προετοιμαστεί το εθνικό σχέδιο ανασυγκρότησης για την επόμενη δεκαετία.

– **Σας αποδόθηκε η εκτίμηση ότι οι βουλευτές που μπορούν να ψηφίσουν ανέρχονται σε 172... Εκτιμάτε ότι έχουν αυξηθεί ή μειωθεί;**

– Όλα θα κριθούν από το πολιτικό κλίμα που θα υπάρξει την περίοδο εκλογής του Προέδρου της Δημοκρατίας.

– **Πριν από καιρό είχατε επιστήσει ότι η Νέα Δημοκρατία είναι πλέον «μικρό κόμμα». Ο χαρακτηρισμός αυτός, σας διαβεβαιώ, είχε προκαλέσει έντονη ενόχληση.**

– Το πρόβλημα είναι αν είπα ότι η Ν.Δ. είναι μικρό κόμμα ή γιατί η μεγάλη φιλελεύθερη παράταξη δεν συνομιλεί πια με το 50% των παραδοσιακών ψηφοφόρων της;

– Δεν συνομιλεί, κ. Μπακογιάννη, λόγω της κρίσης και της οικονομικής πολιτικής που εφαρμόζεται...

– **Φταίει μόνο η κρίση ή και εμείς πρέπει να εντοπίσουμε στον πολιτικό μας λόγο τις ελλείψεις του και να ξαναβρούμε την ταυτότητά μας, καλύπτοντας κοινωνικές ομάδες που σήμερα νιώθουν πολιτικά ορφανές; Η Ν.Δ. είναι και σήμερα η πολιτική δύναμη που έχει την πρωτοβουλία των κινήσεων και μπορεί να παίξει καταλυτικό ρόλο και στο μέλλον. Η ειλικρινής αυτοκριτική είναι προϋπόθεση εκείνων των αλλαγών που θα φέρουν την επιτυχία.**

– **Με τον πρωθυπουργό έχετε επικρινωθήσει για να του μεταφέρετε τους προβληματισμούς σας;**

– Όχι, κ. Τερζή.

Ο Γκίκας, ο Φώτης και ο Σταύρος

– Ποια η άποψή σας για τον κ. Γκίκα Χαρδούβελ;

– Τον κ. Χαρδούβελ προσωπικά τον εκτιμώ, το ζήτημα, όμως, δεν είναι προσωπικό. Εχω μιλήσει για την ανάγκη ύπαρξης ξεχωριστού υπουργείου Οικονομικών. Ένας υπουργός Οικονομικών γνωρίζει το φορολογικό σύστημα και τους εισπρακτικούς μηχανισμούς. Η ύπαρξη ενός τέτοιου υπουργού θα μας γλίτωνε ενδεχομένως από τις παλινωδίες στον ΕΝΦΙΑ και, ταυτόχρονα, θα μπορούσε να εφαρμόσει μια σοβαρή φορολογική μεταρρύθμιση έτσι ώστε οι Έλληνες και ξένοι επενδυτές να γνωρίζουν από πριν τι φόρους θα πληρώσουν. – **Να περάσουμε λίγο στην... Κεντροαριστερά. Τι δεν έκανε καλά ο κ. Κουβέλης;**

– Η ΔΗΜΑΡ με τις επιλογές που έκανε έχασε τον ρόλο της μεταρρυθμιστικής Κεντροαριστεράς, του πόλου σταθερότητας που έχει ανάγκη η χώρα. Αυτό απογοήτευσε τους ψηφοφόρους της, οι οποίοι θέλουν μια σύγχρονη, ευρωπαϊκή Κεντροαριστερά, που πιστεύει και υπηρετεί πολιτικές εκσυγχρονισμού του κράτους και δεν επι-

Δεν είναι τυχαίο ότι όσο ο κ. Θεοδωράκης δήλωνε κεντροαριστερός, τα ποσοστά του ήταν σαφώς μικρότερα.

σοχωκρεί μπροστά στο πρόσκαιρο πολιτικό κόστος.

– **Και τι κάνει καλά ο κ. Θεοδωράκης;**

– Η γνώμη μου είναι ότι αν εμείς είχαμε κάνει αξιόποινα το άνοιγμά μας προς το κέντρο, ο χώρος που διεκδικεί σήμερα το «Ποτάμι» θα ήταν σαφώς μικρότερος. Για του λόγου το αληθές, δεν είναι τυχαίο ότι όσο ο κ. Θεοδωράκης δήλωνε κεντροαριστερός, τα δημοσκοπικά ποσοστά του ήταν σαφώς μικρότερα από αυτά που έχει σήμερα, που δηλώνει κεντρώος.

Με αυτό τον καφέ
θα βλέπετε το μέλλον με σιγουριά.

Σας προσκαλούμε να σας κεράσουμε καφέ.

Κι όσο θα τον απολαμβάνετε, θα μπορείτε εάν το επιθυμείτε, να ενημερωθείτε για τις συνταξιοδοτικές σας ανάγκες, μέσω των ηλεκτρονικών tablets που θα υπάρχουν στον χώρο.

Παρασκευή 28/11/2014, 5μ.μ. – 7μ.μ.

• Costa Coffee, Έγκωμης, Metropolitan (Αγ. Νικολάου, 39), Λευκωσία
• Costa Coffee, Kings Mall, Πάφος

Σάββατο 29/11/2014, 11π.μ. – 1.30μ.μ

• Costa Coffee, Λάρνακα
• Costa Coffee, Μακαρίου, Λεμεσός

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε στο 80008880.

EuroLife Κοινωνική Επιχειρηματικότητα
ασφάλεια

EuroLife Ltd. Διεύθυνση Κεντρικών Γραφείων: EuroLife House, Έβρου 4, 2003 Στρόβολος, Λευκωσία, τηλ: 22 124000, φαξ: 22 341090, www.eurolife.com.cy

Στον πάγο «μαύρα» ακίνητα και χρήματα

Πώς το Δημόσιο εμποδίζει τον εαυτό του να εκμεταλλευθεί «κλεμμένα», κατασχεμένα και δεσμευμένα εκατομμύρια και περιουσίες

Της **ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ ΚΑΚΑΟΥΝΑΚΗ**

Όταν την περασμένη εβδομάδα ο υπουργός Δικαιοσύνης Χαράλαμπος Αθανασίου ανακοίνωνε το σχέδιο νόμου ποινικής συνδιαλλαγής, ουσιαστικά μιλούσε για τη δημιουργία μιας σειράς κινήτρων (ευνοϊκή ποινική μεταχείριση) για όσους επιστρέφουν κατασχεθέντα χρήματα στο Δημόσιο. «Πρόκειται για μία ακόμη κίνηση με γνώμονα την επιστροφή "μαύρου χρήματος" στο κράτος», εξηγούσαν στελέχη του υπουργείου. «Μιλάμε για εκατομμύρια ευρώ στα δημόσια ταμεία», τόνιζαν οι ίδιες πηγές.

Ερευνα της «Κ» στις υπηρεσίες των υπουργείων Οικονομικών και Δικαιοσύνης δείχνει, όμως, πως η αξιοποίηση των χρημάτων η των ακινήτων που έχουν δεσμευθεί από

Τουλάχιστον 1 δισ. ευρώ περιμένει αμετάκλητες αποφάσεις για να εισρεύσει στα κρατικά ταμεία.

το ίδιο το κράτος, ακόμη και σε πολύκροτες υποθέσεις όπως αυτή του πρώην υπουργού Ακμ Τσοχατζόπουλου ή γνωστών επιχειρηματιών όπως ο Λάκης Γαβαλάς, μόνο εύκολη υπόθεση δεν είναι.

Ανελαστικοί νόμοι, δικαστικές αποφάσεις που παίρνουν χρόνια να τελεσιδικήσουν, αλλά και γραφειοκρατικά –πολλές φορές παράλογα– εμπόδια που βάζει το ίδιο το κράτος στον εαυτό του, έχουν ως αποτέλεσμα να καθυστερεί αδικαιολόγητα η αξιοποίηση εκατομμυρίων ευρώ.

Η ανάγκη για ζεστό χρήμα

«Όλα ξεκίνησαν επειδή ήθελαν ζεστό χρήμα», θυμάται ένας από τους δικαστές που είχε πρωταγωνιστικό ρόλο στην αρχική διαμόρφωση του σχεδίου νόμου ποινικής συνδιαλλαγής επί των ημερών Ρουπακιά, το 2012. Τότε, υποθέσεις διαφθοράς και οικονομικά εγκλήματα με κατηγορούμενους πολιτικούς και γνωστούς επιχειρηματίες έπαιρναν για πρώτη φορά τον δρόμο της Δικαιοσύνης. Παράλληλα, ξεκινούσε η συζήτηση για το πώς θα αξιοποιηθούν καλύτερα τα χρήματα που θα δεσμευόνταν. «Το υπουργείο Οικονομικών, που ουσιαστικά είχε "παραγγείλει" από εμπάς τον νόμο, ήθελε να μπορεί να έχει γρηγορότερη πρόσβαση στα κατασχεθέντα χρήματα», λέει ο δικαστικός λειτουργός που επιθυμεί να διατηρήσει την ανωνυμία του. «Θυμάμαι πως –στην αρχή τουλάχιστον– υπήρχε αυτό που λέμε πολιτική βούληση. Είχαμε τότε συζητήσεις πολλά – ακόμη και διαδικασίες για να αξιοποιούνται καλύτερα τα δεσμευμένα ακίνητα».

Τέσσερα χρόνια μετά τις αποκαλύψεις της «Κ», η οικία στη Διον. Αρεοπαγίτου βρίσκεται ακόμη στην κυριότητα της Β. Σταμάτη.

Στο πνεύμα της εποχής, ο τότε επικεφαλής της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, Χάρης Θεοχάρης, αποφάσισε την αναδιοργάνωση των πλειστηριασμών του Δημοσίου.

Μέχρι εκείνη τη στιγμή εκπλειστηριάζονταν κάθε χρόνο το πολύ δύο ακίνητα οφειλετών που είχαν δεσμευθεί από τις εφορίες για χρέη. Ο κ. Θεοχάρης με τη συγκατάθεση της κυβέρνησης έδωσε τότε εντολή να συγκεντρωθούν τα πιο εμπορικά ακίνητα των μεγαλύτερων οφειλετών, ενώ παράλληλα επανασχεδίασε την ιστοσελίδα της υπηρεσίας: φωτογραφίες, πληροφορίες για τα ακίνητα, οτιδήποτε θα έκανε την υπηρεσία προσίτη σε πιθανούς αγοραστές.

Ο πρώτος πλειστηριασμός με τα νέα δεδομένα είχε ανακοινωθεί για τον Ιούλιο του 2013: έξι ακίνητα –φιλέτα οφειλετών, οι οποίοι συνολικά χρωστούσαν 95 εκατ. Δεύτερο στη λίστα ήταν το εξοχικό του Λάκη Γαβαλά στην παραλία της Φτελιάς Μύκονο, με τιμή εκκίνησης 960.000 ευρώ. Ο,τι τελικά έπανε στον πλειστηριασμό θα πήγαινε

προς εξυπηρέτηση των χρεών του κ. Γαβαλά προς το Δημόσιο – συνολικά 12.671.000 ευρώ.

Το Υποθηκοφυλακείο Μυκόνου, όμως, ενημέρωσε την ομάδα του κ. Θεοχάρη, λίγες εβδομάδες πριν από τον πλειστηριασμό, πως δεν θα μπορούσε να συμπεριλάβει το συγκεκριμένο ακίνητο, δεδομένου ότι είχε δεσμευθεί από μίαν άλλη υπηρεσία του κράτους: την Αρχή της Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες.

Ο κ. Θεοχάρης θεώρησε πως επρόκειτο για κάτι γραφειοκρατικό που θα μπορούσε να προσπεράσει εύκολα, όπως δείχνει και το έγγραφο που έστειλε στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ζητώντας διευκρινίσεις για το «εάν στην απαγόρευση εκποίησης εμπίπτει και η διενέργεια πλειστηριασμού από το ίδιο το Δημόσιο».

Το Νομικό Συμβούλιο του απάντησε ταχύτητα πως πράγματι το συγκεκριμένο ακίνητο είχε δεσμευθεί από την Αρχή και ως εκ τούτου δεν θα μπορούσε κανείς –ούτε το ίδιο Δημόσιο– να το εκποιήσει. Μο-

ναδικός τρόπος, σημειώναν οι δικαστικοί στην απάντησή τους, θα ήταν να βγει η αμετάκλητη απόφαση και τότε να δημευθεί. Ο κ. Θεοχάρης επέμεινε. Μάλιστα, σε έγγραφο που έχει στην κατοχή της η «Κ» ζητάει να επανεξεταστεί το αίτημά του, αφού, όπως γράφει, «με την ερμηνεία της απαγόρευσης εκποίησης και για το Δημόσιο βλέπεται υπέρμετρα το δημόσιο συμφέρον».

«Είναι οξυμωρο», σχολίαζαν τότε στελέχη του ΥΠΟΙΚ που είχαν ασχοληθεί με την υπόθεση. «Από τη μια να λες πως ο στόχος είναι να δημευθεί, αλλά όταν δίνεται η δυνατότητα, να μη μπορείς να το αξιοποιήσεις». Η απάντηση από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ήταν και πάλι αρνητική. Η συγκεκριμένη Αρχή δεσμεύει λογαριασμούς και ακίνητα ως προϊόντα εγκλήματος, όχι χρέη.

Η εκποίηση προτού τελεσιδικήσει η απόφαση θα άνοιγε άλλα – συνταγματικά – προβλήματα για το κράτος. «Αν το εκπλιεστηριασθεί, πώς θα αποζημιωθεί κάποιον που ενδεχομένως θα αθωωθεί μετέπει-

τα; Αν θέλετε γρήγορα τα λεφτά, πρέπει να επισπεύσετε τις ποινικές διαδικασίες. Δεν υπάρχουν άλλες εύκολες λύσεις», εξηγούσε ο κ. Παναγιώτης Νικολούδης, πρόεδρος της Αρχής, σε σχετικές συζητήσεις με στελέχη του ΥΠΟΙΚ.

Σε συνέχεια εκείνων των συζητήσεων και βάσει της απόφασης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για το σπίτι του Λάκη Γαβαλά στη Μύκονο μοιράστηκε φέτος τον Αύγουστο, από την τωρινή γενική γραμματεία Εσόδων κ. Σαββαΐδου, εγκύκλιος προς όλες τις εφορίες της χώρας η οποία απαγορεύει την εκποίηση ακινήτων που έχει προηγουμένως δεσμεύσει η Αρχή.

Το κυνηγητό

Ο κ. Νικολούδης, αντιστασιακός του Αρείου Πάγου, ανέλαβε πρόεδρος της Αρχής τον Οκτώβριο του 2010 και με την ομάδα του έδωσαν από την αρχή μάχη για να ανακαλύψουν και να δεσμεύσουν περιουσίες πριν χαθούν εντέχνως τα ίχνη τους.

Παρότι οι ύποπτοι συνήθως έχουν «εξειδικευμένη» γνώση στο

Η επιστροφή χρημάτων

Ήταν φθινόπωρο του 2013 όταν ο δικηγόρος ενός αξιωματικού του στρατού –που ήθελε τότε να διατηρήσει την ανωνυμία του– πέρασε την πόρτα των ανακριτών που χειρίζονταν την υπόθεση των υποβρυχίων. «Ο πελάτης μου θέλει να επιστρέψει στο Δημόσιο 400.0000 ευρώ». Οι ανακριτές έκαναν κάποια τηλεφωνήματα προσαθώντας να βρουν τον τρόπο να πραγματοποιηθεί η επιστροφή, αλλά ο δικηγόρος έφυγε άπρακτος. Όταν, λίγους μήνες αργότερα, ο Αντώνης Κάντας μέσω των δικηγόρων του έκανε την ίδια πρόταση για 7,5 εκατ. ευρώ από λογαριασμό του στη Σιγκαπούρη, δεδομένου ότι τα χρήματα κινδύνευαν να δεσμευθούν από τρίτη χώρα, δεν υπήρχε χρόνος για γραφειοκρατικές διαδικασίες. Επικοινωνήσαν απευθείας με τον αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών Χρήστο Σταϊκούρα, ο οποίος δέχθηκε να βοηθήσει. Με εντολή του άνοιξε λογαριασμός στην Τράπεζα της Ελλάδος. Παραμονή Χριστούγέννων μπήκαν τα πρώτα 7 εκατομμύρια. Μέχρι και τον Ιούλιο του 2014, σύμφωνα με το εξτρέ του λογαριασμού, εκτός από τον κ. Κάντα, οκτώ ακόμη άτομα –προσωπικά ή μέσω εταιρειών τους– κατέθεσαν συνολικά 34 εκατ. ευρώ. Από αυτά, 29 εκατ. έχουν ήδη διατεθεί για χρηματοδότηση δράσεων των υπουργείων Παιδείας, Υγείας και Εργασίας.

«Ξέπλυμα», η ομάδα Νικολούδη έχει καταφέρει να δεσμεύσει –μόνο για το 2014– 148 εκατ. ευρώ σε κινητή και ακίνητη περιουσία. Η μόνη περίπτωση, όμως, κατά την οποία ακολούθηε εκποίηση μετά τη δέσμευση είναι τα κατασχεθέντα αυτοκίνητα από υποθέσεις ναρκωτικών. Εκεί, υπερίσχυσε η λογική και ο νόμος άλλαξε, αφού συνυπολογίστηκε ότι η αξία των αυτοκινήτων –μέχρι να τελεσιδικήσει η υπόθεση– έχει πλέον μηδενιστεί.

Όλα τα άλλα, συνολικά 881 εκατ. ευρώ από το 2011, οπότε πρωτολειτούργησε η Αρχή υπό τον κ. Νικολούδη, και μέχρι σήμερα (πλην αυτών που αποδεσμεύθηκαν σε υποθέσεις όπου τελικά δεν ασκήθηκε ποινική δίωξη) συν τα χρήματα που έχουν με τη σειρά τους δεσμεύσει οι ανακριτές διαφθοράς (πάνω από 400 εκατ. ευρώ, χωρίς να υπολογίζονται οι αξίες των εκατοντάδων δεσμευμένων ακινήτων) περιμένουν αμετάκλητες αποφάσεις. Το ποσό ξεπερνάει κατά πολύ το 1 δισ. ευρώ, αλλά κανείς δεν έχει εικόνα για το πότε αυτά τα χρήματα θα μπουν στα ταμεία του κράτους.

Ακόμη στη Σταμάτη η οικία Τσοχατζόπουλου

Το ακίνητο στη Διονυσίου Αρεοπαγίτου, ιδιοκτησίας της συζύγου του πρώην υπουργού Ακμ Τσοχατζόπουλου, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα.

Η ύποπτη διαδρομή της κυριότητας του μέσω δύο offshore εταιρειών, που διαχειρίζονταν άνθρωποι εμπιστοσύνης του πρώην υπουργού, μέχρι να φτάσει στην ιδιοκτησία της κ. Σταμάτη αποκαλύφθηκε από την «Κ» στις 30 Μαΐου του 2010.

Σύμφωνα με το βιβλίο κατασχεσεων του Υποθηκοφυλακείου Αθηνών, το ακίνητο δεσμευθηκε υπέρ του Δημοσίου δύο χρόνια μετά, στις 25 Απριλίου 2012.

Παρ' όλα αυτά, η κ. Σταμάτη μέχρι σήμερα δεν έχει απολέσει την κυριότητα του. Εάν δεν εκρατείτο, θα είχε κάθε δικαίωμα να κατοική σε αυτό, δεν θα μπορούσε, όμως, να το πουλήσει.

Το Δημόσιο θα πάρει τα κλειδιά του διαμερίσματος μόνο όταν η δικαστική υπόθεση κλείσει. Το γεγονός ότι ο Ακμς Τσοχατζό-

πουλος –ως εγγυητής του δανείου που φαίνεται να έχει πάρει η κ. Σταμάτη για την αγορά– έχει κάνει στον Αρειο Πάγο αίτηση αναιρέσης, ώστε να ακρωθεί η δέσμευση –επιμένοντας ακόμη και σήμερα πως η αγορά του έγινε με απολύτως νόμιμες διαδικασίες και χρήματα– σημαίνει πως η δήμευση έχει... μέλλον.

Αυτό λογικά σκέφτηκε και η κόρη του πρώην υπουργού, Αρετή Τσοχατζόπουλου –πλέον καταδικασμένη ερωτοδίκως και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομη δραστηριότητα– και αποφάσισε πέρσι τον Ιούλιο μέσα από τη φυλακή να δωρίσει όλη την ακίνητη περιουσία της στο Δημόσιο. «Μα είναι ήδη δεσμευμένα», είπε η πρόεδρος της έδρας στον δικηγόρο της.

«Πράγματι», απάντησε εκείνος, «αλλά έτσι θα μπορεί το Δημόσιο να τα αξιοποιήσει μια ώρα αρχύτερα». Στην προκειμένη περίπτωση, κάποια χρόνια αρχύτερα.

Δύσκαμπο αποδείχθηκε το Δημόσιο ακόμη και στην περίπτωση του αξίας δεκάδων εκατ. ευρώ ακινήτου του Λάκη Γαβαλά στην Κάντζα.

Η περίπτωση του Λάκη Γαβαλά

Ο πρώτος που –δημοσίως τουλάχιστον– είχε ζητήσει να επιστρέψει περιουσιακά στοιχεία ήταν ο επιχειρηματίας Λάκης Γαβαλάς. Μέσα στη φυλακή συντάξε συμβολαιογραφική πράξη παραχωρώντας στο Δημόσιο το ακίνητό του στην Κάντζα. Ο ίδιος θεωρούσε πως με αυτήν την πράξη θα ξεχρῶνε όλα του τα χρέη προς το Δημόσιο, αφού ο τότε περιφερειάρχης Γ. Σγουρός είχε δηλώσει πως ενδιαφερόταν να αγοράσει το ακίνητο από το κράτος για 17 εκατ. ευρώ, ώστε να μεταστραφούν εκεί όλες οι υπηρεσίες της περιφέρειας. «Είναι καιρός η δημόσια δικαιοσύνη να αποκτήσει ευελιξία και να αξιοποιήσει μεθόδους που είναι διαδεδομένες στον ιδιωτικό τομέα εδώ και χρόνια», είχε πει ο κ. Σγουρός στο περιφερειακό συμβούλιο.

Η έρευνα της «Κ» δείχνει, όμως, πως αποδοχή των συμβολαιογραφικών πράξεων είτε του Λ. Γαβαλά είτε μία ανάλογη της Αρετής Τσοχατζόπουλου δεν έγινε ποτέ από το Δημόσιο. Τα ακίνητα σε Κάντζα και Αθήνα παραμένουν αναξιοποίητα.

Ο κ. Νικολούδης –που είχε δεσμεύσει το ακίνητο του κ. Γαβαλά–

Γιατί το κράτος δεν άφησε τον επιχειρηματία να ξεχρεώσει τις οφειλές του προς το Δημόσιο.

είχε, μάλιστα, προσπαθήσει να βοηθήσει προσωπικά ώστε να προχωρήσει η μεταβίβαση του ακινήτου στην Κάντζα. Ελλείψει μερικών γραμμών στη νομοθεσία που θα έδιναν μια εύκολη λύση, προσπάθησε να βρει ένα νόμιμο ελιγμό για αίσιο τέλος. Αρχικά πρότεινε στον κ. Γαβαλά να δανειστεί από κάποιον 17 εκατ., να ξεχρεώσει την εφορία, να άρει τη δέσμευση και να προβεί άμεσα στην αγοραπωλησία. «Μα ποιος θα με εμπιστευθεί;», του είχε απαντήσει ο επιχειρηματίας. Επειτα πρότεινε να γίνει ένα προσύμφωνο, να πληρωθεί πρώτα το τίμημα, να αποδεσμευθεί το ακίνητο και στη συνέχεια να ολοκληρωθεί η αγοραπωλησία. Για τον κ. Σγουρό, όμως, ήταν επιβεβλημένο να κάνει τη συ-

ναλλαγή απευθείας με το κράτος. Και το κράτος δεν ήταν σε θέση να προβεί σε οποιονδήποτε ελιγμό, με αποτέλεσμα να ναυαγήσει μια κίνηση που θα ήταν προς το συμφέρον όλων.

Για πολλούς από τους ανθρώπους με τους οποίους μίλησε η «Κ» και έχουν χειριστεί αυτές τις υποθέσεις για το ΥΠΟΙΚ, ο λόγος είναι ένας: η ισχύουσα νομοθεσία –παρότι μη συμφέρουσα– είναι «βολική» για ένα δυσκίνητο κράτος που δεν έχει τον μηχανισμό να διαχειριστεί ακίνητη περιουσία. Αποτέλεσμα, να αρνείται ακόμη και να αποδεχθεί αυτά που δικαιωματικά του ανήκουν.

Τι μέλλει γενέσθαι; Η ψήφιση του νόμου για την ποινική συνδιαλλαγή έχει στόχο να μπουν και άλλα τέτοια χρήματα στον λογαριασμό του κράτους. Μέχρι όμως το κράτος να καταφέρει να συντονίσει την προσπάθεια για την αξιοποίηση των δεσμευμένων, το τι τελικά μπαίνει στα ταμεία του εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την πρόθεση των κατηγορουμένων να συνδιαλλαγούν με αυτό...

Ο Τσετσένος, η Ρωσία και το αίτημα για έκδοση

Οι περίεργες διαδρομές του 34χρονου Αμαεν Κhavazi, κρατούμενου στον Κορυδαλλό και το Ισλαμικό Κράτος

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΟΥΛΙΩΤΗ

Σε δύο ένοπλες επιθέσεις κατά Ρώσων στρατιωτών και αστυνομικών κατηγορείται ότι συμμετείχε ο 34χρονος Τσετσένος αντάρτης Αμαεν Κhavazi, ο οποίος συνελήφθη τον Σεπτέμβριο στη Χίο και κρατείται στον Αρειο Πάγο αίτημα έκδοσής του από τη Γενική Εισαγγελία της Ρωσίας.

Ο Κhavazi είχε εντοπιστεί από άνδρες του Λιμενικού στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Χίου και Οινουσσών μέσα σε βάρκα με 45 παράτυπους μετανάστες και υπέβαλε αίτημα πολιτικού ασύλου με πλαστά στοιχεία (Umar Shamaev). Μετά τη δακτυλосκόπησή του, ωστόσο, ταυτοποιήθηκε και διαπιστώθηκε ότι σε βάρος

Ο εντοπισμός του είχε κινητοποιήσει ΕΛ.ΑΣ. και ΕΥΠ καθώς υπήρξαν υπόνοιες ότι είχε πολεμήσει στο πλευρό του ISIS.

του εκκρεμούσε διεθνές ένταλμα σύλληψης των ρωσικών αρχών. Ο εντοπισμός του 34χρονου είχε μάλιστα κινητοποιήσει ΕΛ.ΑΣ. και ΕΥΠ καθώς υπήρξαν υπόνοιες ότι ο Κhavazi είχε το 2012 ταξιδέψει στη Συρία για να πολεμήσει στο πλευρό των μαχητών του Ισλαμικού Κράτους (ISIS).

Την περασμένη Παρασκευή, 13 Νοεμβρίου, το Εφετείο Βορείου Αιγαίου γνωμοδότησε υπέρ της έκδοσης του Κhavazi και πλέον, ύστερα από έφεση που άσκησε μέσω του συνηγού του ο 34χρονος, την τελεσίδικη απόφαση θα λάβει ο Αρειος

Κατά δήλωσή του ο Αμαεν Κhavazi (δεξιά) πολέμησε μαζί με Τσετσένους μαχητές κατά των Ρώσων, δεν ταξίδεψε στη Συρία ή το Ιράκ και εγκατέλειψε την ένοπλη δράση όταν αντάρτες άρχισαν να οραματίζονται τη δημιουργία χαλιφάτου στον Καύκασο.

Πάγος. Παράλληλα, στο διάστημα που μεσολάβησε από τη σύλληψή του, τον Σεπτέμβριο, το υπουργείο Εσωτερικών της Ρωσίας κοινοποίησε στις ελληνικές αρχές έγγραφο σχετικά με τη δράση του Τσετσένου αντάρτη, την περίοδο 2000 - 2009.

Συγκεκριμένα, οι ρωσικές αρχές κατηγορούν τον Αμαεν Κhavazi ότι συμμετείχε σε ένοπλη αντάρτικη ομάδα, της οποίας ηγείτο ο καταζητούμενος Ταρχάν Γκαζιέβ και ότι πήρε μέρος σε ένοπλες επιθέσεις κατά «αξιωματούχων επιβολής του νόμου». Σύμφωνα με το διεθνές ένταλμα σύλληψης που εκδόθηκε τον

Απρίλιο του 2014, ο Κhavazi πήρε μέρος σε δύο ένοπλες ενέδρες που στοίχισαν τη ζωή συνολικά σε δέκα Ρώσους ή φιλορώσους στρατιώτες και αστυνομικούς.

Το έγγραφο

«Στις 2 Ιουνίου 2004 κατά τις 8 μ.μ. στο 706 χιλιόμετρο του αυτοκινητοδρόμου Γκρόζνι - Ιτούμ Καλέ από τα μέλη ένοπλης ομάδας (συμμορίας) πυροβολήθηκαν δύο φορητά οχήματα, στα οποία επέβαιναν στρατιώτες των ομοσπονδιακών δυνάμεων. Από την επίθεση πέντε στρατιωτικοί σκοτώθηκαν και άλλοι

πέντε τραυματίστηκαν. Στη διάρκεια του εν λόγω εγκλήματος διαπιστώθηκε η ταυτότητα του υπόπτου Αμαεν Κhavazi» αναφέρει έγγραφο του ρωσικού ΥΠΕΣ, το οποίο έχει στη διάθεσή της η «Κ».

Παρομοίως, ο 34χρονος Τσετσένος κατηγορείται ότι το 2009 συμμετείχε σε ενέδρα κατά αξιωματούχων του υπουργείου Εσωτερικών Υποθέσεων στην περιοχή Σαρόι της Τσετσενίας. «Στις 5 μ.μ. της 2ας Αυγούστου 2009, στο 21ο χιλιόμετρο του αυτοκινητοδρόμου Τάζμπιτσι - Σαρόι της Δημοκρατίας της Τσετσενίας, ο Αμαεν Κhavazi

ενεργώντας στην ομάδα του Ταρχάν Γκαζιέβ μέσω χρήσης αυτόματων όπλων επιτέθηκε (σ.σ.: μαζί με πέντε ακόμα άτομα) σε αξιωματικούς επιβολής του νόμου που μετακινούνταν με δύο αυτοκίνητα UAZ και ένα αυτοκίνητο Niva, με συνέπεια τον θάνατο τραυματισμό πέντε εξ αυτών και τον τραυματισμό άλλων πέντε».

Τι είπε ο ίδιος

Την 13η Νοεμβρίου ενώπιον του δικαστηρίου ο 34χρονος δήλωσε «ένστολος στρατιώτης της ελευθερίας της Τσετσενίας» ωστόσο,

αρνήθηκε ότι συμμετείχε στα δύο περιστατικά που του αποδίδονται. «Πολέμησα και αγωνίστηκα μόνο για την εθνική ανεξαρτησία της Τσετσενίας. Δεν ταξίδεψα στη Συρία ή στο Ιράκ και εγκατέλειψα την ένοπλη δράση όταν ένα τμήμα των Τσετσένων μαχητών άρχισε να οραματίζεται τη δημιουργία Ισλαμικού Χαλιφάτου στον Καύκασο» κατέθεσε. Είπε ακόμα ότι από το 2012 μέχρι τη σύλληψή του στην Ελλάδα παρέμενε κρυμμένος σε διαμέρισμα στην πόλη Γιάλοβα της Τουρκίας και επιβίωσε χάρη στην υποστήριξη ΜΚΟ, με επωνυμία Humanitarian Relief Foundation. Τέλος, υποστήριξε ότι η έκδοσή του θα επιφέρει άμεσο κίνδυνο για τη σωματική ακεραιότητα και τη ζωή του. Το Εφετείο Βορείου Αιγαίου απέρριψε την έκδοση του 34χρονου για το επεισόδιο του 2004, με το σκεπτικό ότι από τα έγγραφα δεν αποδεικνύεται η συμμετοχή του σε αυτό. Αντίθετα, έκρινε επαρκή τα στοιχεία που συνδέουν τον Κhavazi με τα γεγονότα του Αυγούστου 2009 και επομένως έκρινε την έκδοσή του «επιτρεπτή». Την οριστική απόφαση θα λάβει το αμέσως επόμενο διάστημα ο Αρειος Πάγος.

Αξίζει, πάντως, να σημειωθεί ότι τον Μάιο του 2013 το Τμήμα Ειδικών Ποινικών Υποθέσεων του ελληνικού υπουργείου Δικαιοσύνης είχε απορρίψει αίτημα έκδοσης ενόσ ακόμα Τσετσένου αντάρτη, του Aslan Chamutaeν, που συνελήφθη στην Ελλάδα και κρατείτο σε Κέντρο Κράτησης στην Κομοτηνή. Ο Chamutaeν αντιμετωπίζει κατηγορίες για «διοίκηση ένοπλων αντάρτικων σχηματισμών» και «παράνομη αγορά και κατοχή πυροβόλων όπλων». Αναγνωρίστηκε ως πολιτικός πρόσφυγας στο Βέλγιο.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

28 **NOVEMBER** 2014
ΟΡΑ - TIME 20:30

ΤΡΑΚΑΣΟΛ
CULTURAL CENTRE
LIMASSOL MARINA

VENUE
ΧΩΡΟΣ
ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

DMITRY SIBIRTSEV
ALEXANDER BOGDANOV
ALEXANDER SKVARKO
ALEXANDER ZAKHAROV

The **Tenors**
of the **XXI** Century
FROM **MOSCOW**

ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ-HOSPITALITY

ONLINE BOOKING **Tickethour** .com.cy
TICKETS - INFORMATION **77777040**
AT ALL ACS STORES

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ-MEDIA SPONSORS

RUSSIAN WAVE 105.7 FM
HIT 91.4 FM
RU TV
LOVE 100.7 FM
KANAAL 5

LIMASSOL
150 IRINIS STR. BOX OFFICE
25372855
25878744

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ο ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΡΚΟΠΗΣ
συναντά τη μοναδική
ΤΟΥ ΜΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΟΦΙΑ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ

ΚΛΑΡΙΝΟ ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΑΛΕΑΣ

ΤΡΙΤΗ 25/11
ΟΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ 20:30
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΗ 26/11
ΟΡΑ ΕΝΑΡΞΗΣ 20:30
ΤΡΑΚΑΣΟΛ ΜΑΡΙΝΑ
ΛΕΜΕΣΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

LOVE 100.7 FM
KANAAL 5

ΚΑΙ ΓΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Tickethour .com.cy **77777040**

ΛΕΜΕΣΟΣ
ΤΑΜΕΙΟ «ΕΙΡΗΝΗΣ 158»
25372855
25878744

Παιχνίδια επιρροής Ρωσίας - Δύσης

Πώς αντιδρούν Βρυξέλλες και Βερολίνο στην επιχειρούμενη διείσδυση της Μόσχας σε Βαλκάνια, Μολδαβία και Γεωργία

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Σε λίγες ημέρες συμπληρώνεται ένας χρόνος από την ουκρανική εξέγερση, που αποτέλεσε τον καταλύτη για σοβαρές γεωπολιτικές ανακατατάξεις και την αναβίωση των ψυχροπολεμικών σχέσεων μεταξύ Μόσχας και Δύσης.

Στην οξύτερη επίθεσή της μέχρι τώρα εναντίον του Ρώσου προέδρου, Βλαντιμίρ Πούτιν, η Γερμανίδα καγκελάριος Άγκελα Μέρκελ εξέφρασε από το Μπρίσμπεϊν της Αυστραλίας, στο περιθώριο της συνόδου του G20, την ανησυχία της για τη ρωσική διείσδυση στα Βαλκάνια. Υπογράμμισε ότι η ουκρανική κρίση δεν είναι απλώς περιφερειακό ζήτημα αλλά αφορά επίσης τη Μολδαβία, τη Γεωργία και, εάν συνεχιστεί αυτό, θα πρέπει να φοβάται κανείς και για τη Σερβία και τα δυτικά Βαλκάνια.

Όπως επισημαίνει σε πρόσφατο άρθρο της η βρετανική εφημερίδα Guardian, Δυτικοευρωπαίοι αξιωματούχοι και Αμερικανοί φοβούνται πως η Μόσχα δωροδοκεί,

εξαγοράζει ή τρομοκρατεί προκειμένου να διευρύνει την επιρροή της όχι μόνο στα Βαλκάνια, όπως προειδοποίησε η Μέρκελ, αλλά και στο εσωτερικό της Ε.Ε. Η πιο κραυγαλέα περίπτωση είναι αυτή της Ουγγαρίας με τον πρωθυπουργό Βίκτορ Ορμπάν να αντιτίθεται σφόδρα εναντίον των κυρώσεων της Ε.Ε. κατά της Ρωσίας και να συνάπτει ταυτόχρονα μεγάλες συμφωνίες με τη Μόσχα. Από την πλευρά του, ο Σλοβάκος ηγέτης, Ρόμπερτ Φίκο, είναι εξίσου ανοικτός πολέμιος του εμπάργκο σε βάρος της Ρωσίας, ενώ τόσο η Μπρατισλάβα όσο και η Βουδαπέστη είναι μέλη του ΝΑΤΟ. Αμφότερες οι χώρες εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη Ρωσία για να καλύψουν τις ενεργειακές τους ανάγκες. Το ίδιο ισχύει και για τις περισσότερες βαλκανικές χώρες, όπως η Βουλγαρία, και σε μικρότερο βαθμό η Σερβία, η σερβική δημοκρατία της Βοσνίας και η ΠΓΔΜ.

Σε μία ομιλία του τον περασμένο Ιούλιο, ο Ορμπάν είχε αποκρυσάλει το δυτικοευρωπαϊκό μοντέλο διακυβέρνησης ως παρω-

χημένο και αναποτελεσματικό, και προέβαλε τον Πούτιν ως υπόδειγμα σύγχρονου επιτυχημένου ηγέτη. Τον Ιανουάριο, εξάλλου, είχε συναντηθεί μυστικά με τον Ρώσο πρόεδρο στη Μόσχα για να αποσπάσει δάνειο ύψους 10 δισ. ευρώ και ανέθεσε στη Ρωσία συμβόλαιο για την κατασκευή δύο νέων αντιδραστήρων στο μοναδικό ουγγρικό πυρηνικό εργοστάσιο, όπως θυμίζει ο Guardian στο ίδιο δημοσίευμα. Επιπλέον, η κυβέρνηση Ορμπάν ανακοίνωσε πρόσφατα ότι προωθεί ρωσική κοινοπραξία για την κατασκευή τμήματος του αγωγού φυσικού αερίου Southstream, το έργο που υποστηρίζεται από τη ρωσική Gazprom για την άντληση απο-

θεμάτων φυσικού αερίου από τη Μαύρη Θάλασσα και τη μεταφορά του στην Ευρώπη μέσω Βαλκανίων, παρακάμπτοντας την Ουκρανία. Στο σχέδιο όμως αντιτίθενται οι Βρυξέλλες, που πίεσαν ήδη τη Βουλγαρία να μη συμμετάσχει σε αυτό, ενώ σε δύσκολη θέση βρίσκεται και η Σερβία, καθώς διαπραγματεύεται την ένταξή της στην Ε.Ε.

Η αγωνία ότι η Ουγγαρία θα μπορούσε να αποτελέσει Δούρειο Ίππο των Ρώσων στην Ε.Ε. έχει θορυβήσει Ευρωπαίους αλλά και Αμερικανούς. Ενέταξαν μάλιστα σε μαύρη λίστα έξι κυβερνητικούς αξιωματούχους της Ουγγαρίας με την κατηγορία της διαφθοράς, κίνηση που προτοφανή για χώρα της Ε.Ε. ή του ΝΑΤΟ.

Την ίδια στιγμή, τέλος, που μια σειρά αναλυτών κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για έναν νέο Ψυχρό Πόλεμο, Κίνα και Ρωσία ενισχύουν τη διμερή στρατιωτική τους συνεργασία με την πραγματοποίηση κοινών ναυτικών γυμνασίων σε μια προσπάθεια να ανακαταστήσουν την αμερικανική διείσδυση στην περιοχή της Ασίας και του Ειρηνικού.

Στη διάρκεια επίσκεψης στο Πεκίνο, όπου συναντήθηκε με τον Κινέζο ομόλογό του και τον πρωθυπουργό της χώρας, Λι Κεκιάνγκ, ο Ρώσος υπουργός Άμυνας, Σεργκέι Σόιγκου, ανέφερε πως οι δύο πλευρές «διατύπωσαν τη βαθιά τους ανησυχία για τις αμερικανικές προσπάθειες να αναβαθμίσουν την αμερικανική παρουσία τους στην περιοχή της Ασίας και του Ειρηνικού».

Κατά το CNN, το φλερτ του Πούτιν προς την Πρώτη Κυρία της Κίνας, όταν στη σύνοδο του APEC της έριξε τρυφερά ένα σάλι στους ώμους, συμβολίζει τις ευρύτερες διαθέσεις του έναντι του Πεκίνου: η Ρωσία προσπαθεί να προσελκύσει την Κίνα, ελπίζοντας ότι η αχανής χώρα θα γίνει ο μεγαλύτερος εισαγωγέας ρωσικού φυσικού αερίου. Μόλις πρόσφατα, Μόσχα και Πεκίνο συνήψαν συμφωνία για μια δεύτερη διαδρομή παροχής ρωσικού φυσικού αερίου προς την Κίνα και μόλις πριν από έξι μήνες οι δύο χώρες είχαν υπογράψει ένα ενεργειακό mega deal ύψους 400 δισ. δολαρίων με ορίζοντα 30ετίας.

Επιχείρηση Πούτιν για αρπαγή Σερβίας και τα... αναχώματα

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΑ**

Ανησυχεί και μάλιστα «σφόδρα» η καγκελάριος Μέρκελ για τη διείσδυση της ρωσικής επιρροής –οικονομικής και πολιτικής– στα Βαλκάνια, όπως μας πληροφορεί το Spiegel. Δεν είναι αβάσιμοι οι φόβοι της. Η Μόσχα τα τελευταία χρόνια επιχειρεί να επανακαμίψει στη δυτική Βαλκανική, με όχημα το ενεργειακό και ισχυρό προγεφύρωμα τη Σερβία. Οι Ρώσοι ήταν ανεπιθύμητοι μετά την κατάρρευση του «υπαρκτού» σε χώρες-δωροφόρους τους στα Βαλκάνια, όπως η Βουλγαρία και η Ρουμανία, τις οποίες θεωρούν πλέον «χαμένες». Οι προσπάθειες ενίσχυσης και επέκτασης της επιρροής τους στρέφονται πλέον σε χώρες της Βαλκανικής με σλαβικούς, χριστιανορθόδοξους πληθυσμούς, όπως το Μαυροβούνιο, η Σερβία, η Βοσνία και η FYROM.

Ο Βλαντιμίρ Πούτιν επισκέφθηκε πρόσφατα το Βελιγράδι και έτυχε αποθεωτικής αποδοχής. Οι Σέρβοι θεωρούνται ο πιο φιλορωσικός λαός στην περιοχή, με τον πρωθυπουργό τους, Αλεξάντερ Βούτσιτς, να διακηρύσσει ότι «ο καλύτερος φίλος της Ρωσίας στην Ευρώπη είναι η Σερβία». Εκτός από τους Ρώσους «αδερφούς», όμως, υπάρχει και η Δύση, που τους τραβάει «από το μανίκι», με δέλεαρ την ένταξη της χώρας στην Ε.Ε., διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη. Με αφορμή την ουκρανική κρίση και την απροθυμία του Βελιγραδίου να συνταχθεί με τις κυρώσεις εναντίον της Μόσχας, Βερολίνο, Ουάσινγκτον και Βρυξέλλες τρίζουν τα δόντια στη σερβική ηγεσία κάθε φορά που προσπαθεί να στραβοκοιτάξει προς το Κρεμλίνο. «Περιφερειακές συγκρούσεις όπως της Ουκρανίας μπορούν εύκολα να ανάψουν μεγαλύτερες φωτιές. Δεν είναι μόνο για την Ουκρανία. Αφορά και τη Μολδαβία, τη Γεωργία, εάν συνεχιστεί έτσι η κατάσταση... Θα πρέπει να διερωτηθεί κανείς για τη Σερβία, θα πρέπει να διερωτηθεί για τις χώρες των δυτικών Βαλκανίων», προειδοποιεί η Μέρκελ.

«Η τοποθέτηση αυτή (σ.σ. της Μέρκελ) δηλώνει την πρόθεση της Γερμανίας να αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο για την απαγωγή της Σερβίας από τη ρωσική ζώνη επιρροής, εκτιμώντας Σέρβοι αναλυτές στο Βελιγράδι. «Η αναβολή της έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων θα αποτελέσει την απάντηση της Ε.Ε. στην άρνηση της Σερβίας να επιβάλει κυρώσεις στη Ρωσία», φοβάται η έγκυρη Danas, ενώ η Politika διαπιστώνει «συναγερμό στο Βερολίνο για τη ρωσική διείσδυση στα Βαλκάνια και αναρωτιέται πόσο ακόμα θα γίνεται ανεκτή η στενή σχέση Βελιγραδίου - Μόσχας».

«Η Σερβία έχει συμφέρον να γίνει μέλος της Ε.Ε. μέχρι να γίνει ανεπτυγμένη χώρα, διότι λαμβάνει χορηγίες σε μετρητά. Μόνο ένας πλούσιος δεν μπορεί να τα καταλάβει αυτό», δηλώνει ο ρωσόφιλος ΥΠΕΞ Ιβίτσα Ντράσιτς. Το Βελιγράδι προσπαθεί να πατάει

Ο φιλορωσός Βόσνιος πρόεδρος Μίλοραντ Ντόντικ απειλεί με απόσυση και ένωση με τη Σερβία.

Το Βελιγράδι πατάει σε δύο βάρκες: Θέλει και τα χρήματα της Ε.Ε. και την «αγκαλιά» των ομοθρήσκων.

σε δύο βάρκες: Θέλει και τα χρήματα της Ευρώπης και τη «ζεστή αγκαλιά», των ομοθρήσκων εξ Ανατολών, επίσης Σλάβων, αδελφών. Και επειδή στο σκληρό παιχνίδι της επιρροής και των γεωστρατηγικών συγκρούσεων δεν μπορεί να είσαι «και με τον χωροφύλαξ και με τον αστυφύλαξ», η σερβική κυβέρνηση προσπαθεί να ισορροπήσει, για λόγους εσωτερικής κατανάλωσης κυρίως, με μια επιπόνη περί «πατριωτικά ανεξάρτητες στάσεις» απέναντι σε Δύση και Ρωσία, το περιεχόμενο της οποίας δεν έχει καταλάβει κανείς.

Ο Πούτιν πάντως έδειχνε, κατά την παραμονή του στο Βελιγράδι, να αισθάνεται σαν στο σπίτι του, πεπεισμένος πως η Σερβία μπορεί να εξελιχθεί σε ένα καλό ορμητήριο για την εξάπλωση της ρωσικής επιρροής στη γειτονική Βοσνία-Ερζεγοβίνη, στο Μαυροβούνιο και στα Σκόπια. Πληροφορίες ανέφεραν ότι επικείται επίσκεψη του Ρώσου προέδρου στη Βοσνία. Καθόλου τυχαίο ταξίδι, δεδομένου ότι στο ετοιμόρροπο αυτό κρατικό μόρφωμα, της ισχυρότερης συνιστώσας του, της «Σερβικής Δημοκρατίας», ηγείται ο θεωρούμενος πλέον φιλορωσός πολιτικός στα Βαλκάνια, Μίλοραντ Ντόντικ, ο οποίος απειλεί με κάθε ευκαιρία με απόσυση και ένωση με τη Σερβία. Στο «μαλακό υπογάστριο» της Σερβίας, το Μαυροβούνιο, η σύγκρουση δυτικών και Ρώσων για τον γεωπολιτικό προσανατολισμό του λιλιπούτειου αυτού κράτους βρίσκεται σε εξέλιξη. Η Μόσχα πασχίζει να το προσδέσει στο άρμα της με την αγορά από μεγιστάνες φίλους του Πούτιν τεράστιων εκτάσεων γης, διεκδικώντας μάλιστα να εγκαταστήσει ναυτική πολεμική βάση διά της οποίας θα «επιβλέπει» τους δυτικούς στη Μεσόγειο.

Το ρωσικό δίκτυο επιρροής δείχνει

Ο Βλαντιμίρ Πούτιν επισκέφθηκε πρόσφατα το Βελιγράδι και έτυχε αποθεωτικής αποδοχής, με τον πρωθυπουργό της Σερβίας, Αλεξάντερ Βούτσιτς, να διακηρύσσει ότι «ο καλύτερος φίλος της Ρωσίας στην Ευρώπη είναι η Σερβία». Στη φωτογραφία ο κ. Πούτιν με τον πρόεδρο της Σερβίας Τόμισλαβ Νικόλιτς.

να απλώνεται και προς τα Σκόπια με τον Γκρούεφσκι να αφήνει να εννοηθεί στους δυτικούς ότι μένοντας εκτός ΝΑΤΟ και Ε.Ε., θα αναγκαστεί να στραφεί προς το Κρεμλίνο, που καταδοκεί. Ο πετρελαϊκός κολοσσός της Lukoil εισβάλλει ορμητικά στην ΠΓΔΜ ανοίγοντας ένα μετά το άλλο πρατήρια

υγρών καυσίμων, ενώ προσέλαβε ως υψηλόβαθμο στέλεχος της τον γιο του προέδρου της Δημοκρατίας Ιβάνοφ. Η Δύση αντιπαράτασσει στη ρωσική «επέλαση» την ευρωπαϊκή προοπτική όλων αυτών των χωρών, που όμως, λόγω γηγενών δυσχερειών, δείχνει να απομακρύνεται...

Η Ρουμανία ακόμη πιο σφιχτά στο άρμα της Γερμανίας

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΣΗ**

Από τους 800.000 απογόνους γερμανικών πληθυσμών που εγκαταστάθηκαν στη Ρουμανία τον Μεσαίωνα και ζούσαν στη χώρα των Καρπαθίων τον Μεσοπόλεμο, το 2011 είχαν απομείνει μόλις 36.000. Ένας απ' αυτούς, ο 55χρονος καθηγητής φυσικής Κλάους Γιοχάνις, έγραψε ιστορία την περασμένη Κυριακή, εκλεγόμενος πρόεδρος της χώρας. Ο κεντροδεξιός Γιοχάνις, δήμαρχος της πόλης Σίμπιου της Τρανσυλβανίας, ανέτρεψε τα προγνωστικά σημειώνοντας νίκη με ποσοστό 55%-45% σε βάρος του σοσιαλδημοκράτη πρωθυπουργού Βίκτορ Πόντα. Η στιγμή που ξεχείλισε το ποτήρι, στέλνοντας τους Ρουμάνους στις κάλπες σε ποσοστό 64% (δύο Κυριακές νωρίτερα, στον πρώτο γύρο η συμμετοχή είχε περιοριστεί στα συνήθη επίπεδα του 53%) ήταν ο εμπαιγμός των Ρουμάνων του εξωτερικού.

«Σας συνιστώ να πάτε να ψηφίσετε στη Νανσί, είναι η πρωτεύουσα του art deco», είπε ο Ρουμάνος υπουργός Εξωτερικών Μαλεσκάνου στους συμπατριώτες του που περίμεναν μάταια επί ώρες τη σειρά τους για την κάλπη έξω από το προξενείο του Παρισιού. Η Νανσί απέχει από το Παρίσι 384 χιλιόμετρα.

Πολλές κυβερνήσεις σε Ανατολή και Δύση επιχειρούν να περιορίσουν με διάφορα κόλπα το εκλογικό δικαίωμα αντικυβερνητικών ψηφοφόρων, αλλά σε αυτή την περίπτωση, οι δεκάδες χιλιάδες αντικυβερνητικές ψήφοι που αποκλείστηκαν μεθοδευμένα από τις κάλπες του εξωτερικού μετατράπηκαν, με τη βοήθεια του Ιντερνετ, σε οργή που κινητοποίησε τους ψηφοφόρους του εσωτερικού.

Ο Γιοχάνις ήταν υποψήφιος του εθνικού-φιλελεύθερου κόμματος που συγκυβερνούσε έως τις αρχές του χρόνου με τον Πόντα, όμως κατόρθωσε να ταυτίσει την υποψηφιότητά του με την έννοια της κάθαρσης. Οι γερμανικές του ρίζες δεν στάθηκαν εμπόδιο για τη δημοτικότητά του, αφού τα διαδοχικά πακέτα λιτότητας που έχουν επιβληθεί στη χώρα τα τελευταία χρόνια φέρουν μόνο την υπογραφή του ΔΝΤ, αφήνοντας το Βερολίνο στο απυρόβλητο.

Σε αντίθεση με γειτονικές χώρες όπως η Ουγγαρία, η Σερβία, ακόμη και η Βουλγαρία, ο προσανατολισμός της Ρουμανίας προς τη Δύση και η απουσία της από κάθε ρωσικό σχεδιασμό είναι δεδομένα ανεξαρτήτως κυβέρνησης. Από τη θέρμη με την οποία αγκαλιάστηκε όμως ο Γιοχάνις από τον γερμανικό Τύπο μπορεί κανείς να συμπεράνει ότι η γερμανική συνιστώσα ενισχύθηκε σε σχέση με την αμερικανική.

Στη Ρουμανία, ο πρόεδρος είναι αρμόδιος για την εξωτερική πολιτική, την άμυνα, την επιλογή ανώτατων δικαστικών και τις μυστικές υπηρεσίες. Διορίζει επίσης τον πρωθυπουργό, αν αυτός παραιτηθεί, κάτι που σημαίνει ότι το αργότερο το 2016 (και πολλοί αναλυτές πιστεύουν πολύ νωρίτερα) ο Γιοχάνις θα συγκεντρώσει μεγαλύτερη εξουσία, επιλέγοντας εκείνος τον διάδοχο του Πόντα.

Για τον απογοητευμένο κόσμο που τον ψήφισε, το σημαντικό είναι αν θα χρησιμοποιήσει την εξουσία αυτή ώστε να μετατρέψει το σύστημα της χώρας σε λιγότερο κλεπτοκρατικό. Η περίπτωση του πρώην πρωθυπουργού Ναστάζε, πολιτικού «πατέρα» του Πόντα, ο οποίος καταδικάστηκε στις αρχές της χρονιάς σε φυλάκιση 4 ετών για διαφθορά, δεν είναι μεμονωμένη. Δείχνοντας να έχει πάρει το μήνυμα, αμέσως μόλις εξελέγη, ο Γιοχάνις ζήτησε από τη Βουλή να καταψηφίσει τον νόμο που θα αμνηστεύει φυλακισμένους πολιτικούς και δικωκόμενους βουλευτές. Οπερ και εγένετο.

Ο Κλάους Γιοχάνις από την περασμένη Κυριακή είναι ο νέος πρόεδρος της Ρουμανίας.

Με γερμανικές ρίζες ο νέος πρόεδρος της χώρας, που εξελέγη με σημαία τη μάχη κατά της διαφθοράς.

ΣΠΙΤΙ&ΖΩΗ

Το περιοδικό για το σπίτι, τον άνθρωπο και την καλή ζωή

Νέα εποχή, Νέα αισθητική

ΝΕΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 30/11

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
1,75%Χ.Α.
12,85%

Dow Jones

1,19%

Nasdaq

1,36%

Nikkei

2,26%

Dax

4,39%

FTSE 100

1,29%

ΠΡΟΣΩΠΟ

Ο 38χρονος που μετατρέπει τα Ι.Χ. σε ταξί
Σελ. 10

Πετρέλαιο

1,20%

€/€

-0,19%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

Ισχυρή συμμαχία στο νέο Δ.Σ. του Συγκροτήματος

Ισχυρή συμμαχία μεταξύ Wall Street και Μόσχας αποτελεί το νέο Δ.Σ. της Τράπεζας Κύπρου το οποίο αναμένεται να προχωρήσει σε ραγδαίες εξελίξεις σε σχέση με τα ΜΕΔ και τα εσωτερικά του Συγκροτήματος. **Σελ. 4**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

«Οι υποδομές της Cyta δεν είναι λογιστική»

Η αξία των τηλεπικοινωνιακών υποδομών της Cyta δεν πρέπει να εκτιμάται μόνο σε λογιστικό επίπεδο, αλλά και τη γεωπολιτική τους σημασία, δηλώνει ο διευθυντής κοινής αγοράς του ομίλου, Γ. Κουλιός. **Σελ. 7**

ΔΙΕΘΝΗ

Κατασκοπεία στη Fed από Goldman Sachs

Εμπιστευτικές πληροφορίες της Fed φέρεται να εξασφάλισε η Goldman Sachs, μέσω στελεχών, τα οποία είχαν ρόλο κατασκοπού στην τράπεζα. **Σελ. 11**

Real Estate

Εισηγήσεις για στήριξη των κατασκευών

Ανάληψη κοινής δράσης για ανάκαμψη του κατασκευαστικού τομέα, ο οποίος βρίσκεται σε διαρκή πτώση, προωθεί μέτριο οργανώσεων του κλάδου, καλώντας το κράτος να σταθεί αρωγός στην όλη προσπάθεια. **Σελ. 12**

Στροφή σε νέες τουριστικές αγορές

Η πτώση της ρωσικής αγοράς προκαλεί έντονη κινητικότητα αλλά και ερωτηματικά

Στο μικροσκόπιο του ΚΟΤ τίθενται τα προβλήματα που απασχολούν τον κυπριακό τουρισμό, αφού το τελευταίο δίμηνο παρουσιάζεται μια αισθητή πτώση στις αφίξεις τουριστών από την αγορά της Ρωσίας. Την Τρίτη, το Δ.Σ. του Οργανισμού αναμένεται να παρακαθίσει σε νέα σύσκεψη προκει-

μένου να εξεταστούν μια σειρά από ζητήματα που άπτονται με το τουριστικό μέλλον του τόπου. Πάντως, η κοινή διαπίστωση όλων των εμπλεκόμενων είναι ότι η Κύπρος θα πρέπει να στραφεί σε νέες τουριστικές αγορές και προς την κατεύθυνση αυτή έχουν γίνει ήδη κάποιες κινήσεις όπως π.χ. αε-

ροπορικές συνδέσεις. Ήδη από την αγορά της Γερμανίας παρατηρείται κάποια βελτίωση, ενώ για το 2015 αύξηση αναμένεται από τις αγορές της Πολωνίας και του Ισραήλ. Η Αγγλία σύμφωνα με τις εκτιμήσεις θα κινηθεί καλύτερα σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Την ίδια στιγμή, αρκετά προβλήματα

φαινεται να προκύπτουν στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, αφού οι εργαζόμενοι καταγγέλλουν καταπάτηση της Συλλογικής Σύμβασης και δυσμενείς όρους εργασίας. Προειδοποιούν επίσης με κινητοποιήσεις αν δεν γίνει νομική ρύθμιση των εργασιακών τους δικαιωμάτων. **Σελ. 6**

Πρεμιέρα για Maserati στην Κύπρο

Θέμα ημερών είναι τα εγκαίνια του πρώτου εκθεσιακού χώρου της Maserati στη Λεμεσό, την αντιπροσωπεία της οποίας εξασφάλισε η FLC Modena Automobile. Με την παρουσία της στην κυπριακή αγορά, η πολυτελής ιταλική μάρκα του ομίλου Fiat, η οποία έχει ανεβάσει τον πήχη των απαιτήσεων από τις διεθνείς αντιπροσωπείες, προσδοκά να φέρει νέο αέρα στον χώρο της υψηλού επιπέδου αυτοκίνησης, με νέα αποκτήματα που θα καλύψουν τις ανάγκες του επιχειρηματικού κόσμου, όπως επίσης και αυτοκίνητα που θα επιδιώξουν να αντιμετωπίσουν στα ίσα τον ανταγωνισμό σε τοπικό επίπεδο. **Σελ. 5**

Ορίμασαν οι συνθήκες για πωλήσεις δανείων

Η πώληση δανείων και άλλων ενεργητικών, και κυρίως (όχι όμως και αποκλειστικά) ΜΕΔ, δείχνει να ωριμάζει. Ενώ οι ευρωπαϊκές τράπεζες συνεχίζουν την απομόκλειυσή τους μετά και τα τελευταία στρες τεστ, την ίδια ώρα οι «κακές τράπεζες» της Ισπανίας και της Ιρλανδίας έχουν αρχίσει να προχωρούν σε όλο και μεγαλύτερες πωλήσεις τιτλοποιημένων δανείων. Στην Κύπρο η αγορά είναι στην αρχή της, με αρκετές προληπτικές πωλήσεις εξασφαλίσεων σε ΜΕΔ, οι οποίες ωστόσο ήταν ad hoc μέχρι σήμερα. Καθώς οι τράπεζες ξεπερνούν τα νομικά και τα οικονομικά εμπόδια, πρέπει να αναμένεται πως η αγορά δανείων θα ενισχυθεί, με τους αναλυτές να προβλέπουν ως κύριο πωλητή την Τράπεζα Κύπρου και ένα εκ των βασικών αγοραστών, την Ελληνική. **Σελ. 3**

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Τα βοδινά του Ζαρατούστρα

Κάποια στιγμή, τον όγδοο ή τον δέκατο αιώνα, οι Παρσί, Ζωροάστρες από το Ιράν αφίσσαν να εγκαταλείψουν το Χορασάν όπου διέμεναν για αιώνες και να διαφύγουν προς την ανατολή. Το Ισλάμ, που είχε πλέον εδραιωθεί στην Περσία, δεν ανεχόταν θρησκείες που δεν είναι μονοθεϊστικές, και οι Ζωροάστρες έχουν μια περίεργη σχέση με τον μονοθεϊσμό.

Όταν έφτασαν στον προορισμό τους, έγιναν δεκτοί με ευγένεια και καλοσύνη από τον τοπικό άρχοντα, τον Jani Rada, ο οποίος τους έδωσε χώρο να εγκατασταθούν, κάτω από κάποιες προϋποθέσεις: Να αρχίσουν να μιλούν την τοπική γλώσσα, να αρχίσουν να ντύνονται με τις τοπικές ενδυμασίες όπως το σάρι για τις γυναίκες, και να αφοπλιστούν. Ο Τζον Στούαρτ Μιλ, γράφει πως τους είχε επιβληθεί επίσης ένας τέταρτος όρος: Να μην τρώνε βοδινό.

Οι Παρσί δέχτηκαν, προφανώς θεωρώντας πως ήταν μια μικρή απαίτηση ως αντάλλαγμα για ασφάλεια και για ένα χώρο να ζήσουν.

Η περιοχή όπου εγκαταστάθηκαν, το νέο Χορασάν στη δυτική Ινδία,

αργότερα έπεσε στους Μουσουλμάνους. Αυτή τη φορά, οι ποιοί του Ζωροαστρισμού αντιμετώπιστηκαν ουσιαστικά με ήπιο τρόπο από τους μουσουλμάνους. Μοναδικός όρος που επιβλήθηκε για να συνεχίσουν τη ζωή τους κανονικά, ήταν να πληρώνουν το χαράτσι (τον φόρο που αντικαθιστά τη στρατιωτική θητεία) και να μην τρώνε χοιρινό.

«Αυτό που ξεκίνησε ως υπακοή στην εξουσία, έγινε τελικά δεύτερη φύση και οι Παρσί μέχρι σήμερα νηστεύουν, τόσο το βοδινό όσο και το χοιρινό. Παρόλο που δεν υπάρχει τέτοια απαίτηση στη δική τους θρησκεία, η διπλή αυτή νηστεία, είχε χρόνο για να μετατραπεί σε παράδοση της φυλής τους – και η παράδοση, στην ανατολή, αποτελεί θρησκεία». Έτσι κλείνει την αναφορά του ο Μιλ, με μια διατύπωση που δείχνει μεν σεβασμό, αλλά στις δικές μας ημέρες δίνει την εντύπωση της υπερβολίας.

Ο Μιλ δεν θεωρούσε πως η «θρησκεία» της παράδοσης ήταν αποκλειστικά ανατολίτικο χαρακτηριστικό, όπως αναφέρει στο απόσπασμα. Εξάλλου, το συγκεκριμένο κεφάλαιο στο Περσί Ελευθερίας ασχολείται με το πόσο άμεσοι είναι οι κίνδυνοι που προκαλεί η συγκαταβατικότητα και

Η «παράδοση» στερεί το βασικό συστατικό της ευτυχίας και της κοινωνικής πρόοδου.

ο τυφλός σεβασμός για την παράδοση στην Αγγλία και στην Ευρώπη.

Σχολιάζει, όμως, κάτι άλλο. Ότι, δηλαδή, όταν μια συνθήκη, μια συγκατάβαση, μια πρακτική που ακολουθείται επειδή εξυπηρετεί ένα συγκεκριμένο σκοπό σε ένα συγκεκριμένο χώρο και χρόνο, γίνεται «παράδοση», τότε χάνεται κάτι: «Όταν δεν είναι ο ατομικός χαρακτήρας αλλά οι παραδόσεις των άλλων που κατευθύνουν κατά κανόνα τη συμπεριφορά, τότε απουσιάζει ένα από τα βασικά συστατικά της ανθρωπίνης ευτυχίας αλλά και το κυριότερο συστατικό της προσωπικής και της κοινωνικής πρόοδου».

Πουθενά στη Ζωροαστρική θεολογία δεν υπάρχει στιδήποτε που να απαγορεύει την κατανάλωση, ούτε του βοδινού ούτε του χοιρινού. Η πρακτική υιοθετήθηκε, σταδιακά, διότι ήταν προσωρινά αναγκαία για

την επιβίωση της φυλής. Ακόμα, όμως, κι όταν έπαψε να εξυπηρετεί κάποιο πρακτικό σκοπό, η απαγόρευση έμεινε ως κεντρικό στοιχείο των παραδόσεων της φυλής. Δεν εξυπηρετεί απολύτως τίποτε.

Τέτοια φαινόμενα δεν είναι άγνωστα και σε εμάς. Η δική μας, κοινωνική, οικονομική και πολιτική «παράδοση» θέλει τα πράγματα να λειτουργούν με πολύ συγκεκριμένο τρόπο. Θέλει τους διορισμούς να μην περνούν από διαβούλευση με τη Βουλή, και θέλει τις αποφάσεις για διορισμούς να λαμβάνονται με κύριο κριτήριο τις άμεσες, πρόσκαιρες και στενές κομματικές ανάγκες. Θέλει επίσης την οικονομία να λειτουργεί κτισμένη σε κλειστούς κύκλους, με δάνεια ανεπιτηρητί στους μεγάλους επιχειρηματίες από τις μεγάλες τράπεζες και σε στενούς φίλους στις συνεργατικές.

Η παράδοση μας θέλει ακόμα τις πολιτικές να απευθύνονται όχι στον πολίτη, αλλά στον «κοινωνικό εταίρο» που απασχολείται: πολιτική παιδείας για τους εκπαιδευτικούς και όχι τους μαθητές, πολιτική υγείας για τους γιατρούς και νοσηλευτές, όχι για τους ασθενείς, πολιτική κτηματολογίου για το κτηματολόγιο και όχι για τους

πολίτες...

Το προφανές είναι πως η κρίση έχει προκαλέσει ρωγμές σε αυτές τις παραδόσεις. Το γεγονός ότι οι τράπεζες κατέρρευσαν και τα συνεργατικά αναδομούνται έχει αφήσει «εκτός κόλπου» πολλούς από εκείνους που συνήθισαν στην ειδική μεταχείριση. Την ίδια ώρα, το γεγονός ότι η πολιτική-κομματική σκηνή έχει πληγεί από τις μαζικές μετακινήσεις ψηφοφόρων (κυρίως προς την αποχή), έχει δημιουργήσει κάποια κίνητρα για τους πολιτικούς να δουν τα πράγματα λίγο πιο σοβαρά.

Έχουμε όμως ακόμα πολύ δρόμο μπροστά μας. Πολλά από τα στεγανά δεν έχουν σπάσει και η ισχύς αρκετών από τους «πόλους» της οικονομίας και της πολιτικής παραμένουν ανεπρόσπαστοι. Η σημερινή κατάσταση αφήνει ωστόσο ανοικτή την ελπίδα πως οι «παράδοσεις» θα χαλάσουν, πως θα «φάμε μπριζόλα» ή «σουβλάκι» παρά τη στενή λογική που θέλει την διαπλοκή να αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό του οικονομικού και πολιτικού συστήματος.

Οι ανάγκες δεν είναι απλώς ζήτημα νοοτροπιών. Οι νοοτροπίες και οι ηθικές αρχές δεν έρχονται ποτέ πριν να αλλάξουν οι θεσμοί. Ο τρόπος με

τον οποίο λειτουργεί το κράτος, είναι βασικό ηθολογικό στοιχείο της κοινωνίας. Γι' αυτό και θα πρέπει πρώτα να ξεπεράσει η Κύπρος την «παράδοση» Δικαίου της Ανάγκης που λειτουργεί σήμερα ως άλλοθι. Θα πρέπει να γίνει μια σοβαρή προσπάθεια για διόρθωση και ενίσχυση των εποπτικών αρχών, με μείωση των στρεβλώσεων και επιβολή ελέγχου και ο' αυτές, που πρέπει με κάποιο τρόπο να κρινονται για το έργο τους. Θα πρέπει, ακόμα, να γίνουν δομικές αλλαγές που να επιβάλλουν αρχές στον τρόπο λειτουργίας του κράτους, όπως για παράδειγμα με τη διαφάνεια και την εισαγωγή αξιολόγησης στη δημόσια υπηρεσία, που σήμερα ουσιαστικά δεν υπάρχει.

Με αυτές τις κινήσεις θα μπορούσαν να σπάσουν οι παραδόσεις και να μπει νέο αίμα στη λογική και στους θεσμούς μας, για να ανοίξει επιτέλους μια πόρτα ελπίδας.

Επίσης, πρέπει να προχωρήσει ένα σοβαρό ΓεΣΥ και να εκπονηθεί ΜΔΠ. Και τα λεφτά από το γκάζι, μακριά από τον προϋπολογισμό.

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

www.pwc.com.cy

Expertise Solutions Value

ΑΡΘΡΟ / Της ΕΜΙΛΙΑΣ ΜΙΝΤΗ

Πότε η θλίψη θα γίνει οργή;

Μόνο απέραντη θλίψη και ένα τεράστιο κενό μπορεί να δημιουργήσει το τελευταίο περιστατικό που σημειώθηκε στη Λεμεσό, όταν μπτέρα πέντε παιδιών κινδύνεψε να καεί ζωντανή μέσα στο ίδιο της το σπίτι λόγω διακοπής ρεύματος. Και διερωτώμαστε πραγματικά, πού είναι και τι κάνει η Πολιτεία; Ποιες είναι οι περιπτώσεις ανθρώπων που έχει κάτω από τη σκέψη της; Αν το Γραφείο Ευμερίας για παράδειγμα δεν έχει το απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό για να μπορεί να διεκπεραιώνει απρόσκοπτα το έργο του και να επιλαμβάνεται όλων των υποθέσεων (πράγμα αδύνατο, γιατί τα περιστατικά έχουν αυξηθεί), ως προχωρήσει τότε η Κυβέρνηση και η Βουλή σε αποπαγοποίηση των θέσεων στο δημόσιο ή αν ανοίξει νέες θέσεις εργασίας. Ας κάνει κάτι τέλος πάντων, ώστε να ελαχιστοποιεί τις περιπτώσεις ανθρώπων που δυσπραγούν.

Η ΑΗΚ προχώρησε σε διακοπή του ρεύματος στο σπίτι της συγκεκριμένης γυναίκας γιατί δεν είχε να πληρώσει. Η Πολιτεία που ήταν για να εξετάσει το περιστατικό αυτό; Γιατί ρόλος της και δη των ατόμων που βρίσκονται στην εξουσία, δεν είναι μόνο να τσακώνουν αυτούς τους λάπτες δημοσίου βοηθήματος που είχαν πέντε-έξι χιλιάδες στην μπάνια για να μην τους παρέχουν ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Πρώτα και κύρια η Πολιτεία έχει ευθύνη να θέτει κάτω από τη σκέψη της εκείνες τις ομάδες ανθρώπων που έχουν περισσότερη ανάγκη και στήριξη. Ιατρική, οικονομική, ψυχολογική, κοινωνική, εκπαιδευτική. Δεν μπορεί και δεν είναι δυνατόν να χαριεντιζόμαστε από τη μία, γιατί αναβάθμισε ακόμα ένας οίκος αξιολόγησής την οικονομία (ασχέτως αν οι εν λόγω οίκοι επιδέχονται σφοδρές αμφισβήτησες για το ποιος είναι τελικά ο ρόλος τους –άλλο αυτό) και από την άλλη πέντε παιδιά και μία μπτέρα να κινδυνεύουν να καούν ζωντανά. Ούτε μπορούμε να εκφράζουμε τη χαρά και την αισιοδοξία μας για το ότι μας λέει μπράβο η Τρόικα όταν τις προάλλες, ένας άλλος νεαρός μόλις 17 ετών, κατηγορήθηκε για φόνο. Νιώθουμε αισιοδοξία ως προς τι και για τι;

Είναι πραγματικά λυπηρό, γιατί αντί να μειώνονται τα περιστατικά,

δυστυχώς αυξάνονται. Δεν έχει περάσει ούτε ένας μήνας που άλλη μια μπτέρα στη Λάρνακα, έδινε στα παιδιά της βρεγμένο ψωμί γιατί δεν μπορούσε να τους παρέχει τίποτε άλλο. Και δεν ξέρουμε πόσα άλλα περιστατικά κρύβονται πίσω από την πόρτα κάθε σπιτιού και ούτε τι θα δούμε ακόμα γιατί δυστυχώς οι πολίτες βιώνουν μια βαριά ύφεση, άνευ προηγουμένου, η οποία ξεκινά πρώτα και κύρια από το σοβαρό πρόβλημα της ανεργίας. Εκτιμήσεις εργοδοτών τις προάλλες είπαν στην «Κ» ότι η ανεργία, ακόμα και αν μειωθεί, θα παραμείνει κοντά στο 10%. Μας είπαν ακόμα ότι θα πρέπει ο κατώτατος μισθός να μειωθεί. Σε πρώτο στάδιο στο 20% και ότι αυτό το ποσό είναι προτιμότερο από το τίποτα. Ως άνθρωποι και ως εργαζόμενοι θα δουλεύουμε ως μηχανές για να μπορούμε ισάδια να επιβιώνουμε. Και όλα αυτά σε μια χώρα ευρωπαϊκή που έχει καταρτίσει χιλιάδες σελίδες και έχει σπαταλήσει τόνους από μελάνι για την κατοχύρωση διεθνών συμβάσεων και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ας πάρουμε για παράδειγμα τη Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού με βάση την οποία η 20ή Νοεμβρίου έχει οριστεί ως Παγκόσμια Ημέρα Δικαιωμάτων του Παιδιού. Η σύμβαση η οποία πραγματώνεται τα δικαιώματα των παιδιών στην επιβίωση, την υγεία και την εκπαίδευση μέσω της παροχής των στοιχειωδών αγαθών και υπηρεσιών έχει συμβάλει παράλληλα στην αναγνώριση της ανάγκης για δημιουργία ενός προστατευτικού περιβάλλοντος και θωράκιση των παιδιών απέναντι στη βία, την κακοποίηση και την εκμετάλλευση.

Τα διεθνή κείμενα αποτελούν ωστόσο σε πολλές περιπτώσεις γράμμα κενό. Δυστυχώς, στην Κύπρο τον τελευταίο καιρό όλο και περισσότερα περιστατικά βγαίνουν στο φως. Και στο βάθος υπάρχουν πάντα παιδιά, τα οποία μεγαλώνουν σε συνθήκες δύσκολες και υφίστανται τις τραγικές συνέπειες της οικονομικής καταστροφής που βιώνει ο τόπος μας. Ξαν και το περιστατικό που έγινε τα ξημερώματα της Παρασκευής, το οποίο μόνο θλίψη δημιουργεί. Διερωτώμαστε όμως πραγματικά, πότε αυτή η θλίψη που νιώθουμε όλοι μας, θα γίνει οργή;

ΔΗΚΤΗΣ

Κούπες

Εντύπωση προκάλεσε η επιτυχής εξόρμηση του γνωστού κούπατζη έξω από το κτήριο της Τράπεζας Κύπρου την περασμένη Πέμπτη, κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων κατά της εκλογής του νέου ΔΣ της τράπεζας. Εμφανίστηκε κάποια στιγμή αλλά οι διαδηλωτές ήταν πιο προσηλυμένοι στο θέμα των ΜΑΕΚ παρά τις καλές του κούπες. Η δουλειά πήρε μπρος όταν κλήθηκε ο κούπατζης από τον τηλεβόα να «έρπει ποδά» για να πουλήσει τα προϊόντα του.

Άναψη

Επίθεση δέχτηκε έξω από το κτήριο της τράπεζας και ο υπουργός Οικονομικών, ο οποίος γιουχάστηκε από τους κάτοχους ΜΑΕΚ κατά την άφιξη του στην Αγία Παρασκευή. Δέχτηκε το γιουχάσμα και τους προπηλακισμούς, αλλά φαίνεται πως ο Χάρης του Οικονομικών έχει τη δική του όρια. Όταν του μίλησε ένας από τους διαδηλωτές με βρισιές, του υπέδειξε «να προσέχει πώς μιλά». Γλυκούλης ο υπουργός, αλλά όταν άρρωσε, ο διαδηλωτής έγινε αρνάκι.

Σε ποιον;

Πάντως, οι κάτοχοι των ΜΑΕΚ είχαν τα δικαιώματά τους, αφού δεν μπορεί κανείς να θεωρήσει τους συγκεκριμένους «καλά ενημερωμένους επενδυτές». Ναι, παραπλανήθηκαν και τώρα πληρώνουν τα σπασμένα. Από την άλλη, εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι επέλεξε τη συγκεκριμένη ημέρα και ώρα για τη διαδήλωσή τους. Κανένας από όσους τους κούρεψαν δεν βρισκόταν εντός του κτηρίου, ενώ επενδυτές και απερχόμενο ΔΣ δεν είχαν καμία σχέση με το όλο ζήτημα.

Τους φόβισε

Μπήκε, βγήκε, ζήτησε ενημέρωση, απαιτήσε κινήσεις, μετακίνησε προσωπικό και επισκεφτηκε καταστήματα ο Uncle Joe της Τράπεζας Κύπρου. Και, με τη hands-on στάση του, προκάλεσε μεγάλο άγχος σε πολλά στελέχη που συνήθισαν να κινούνται στις σκιές και να μη ρωτά κανείς τι δουλειά κάνουν, και κυρίως πώς την κάνουν.

By tomorrow

Ενδιαφέρουσα ήταν και η συνάντηση Ackerman-Χασάπη. Πέρα από τις φιλοφρονήσεις, έγινε και κουβέντα για το γραφείο του προέδρου του ΔΣ στους άνω ορόφους της τράπεζας. Ο πρώην πρόεδρος του ΔΣ είπε στον Uncle Joe πως θα του παραχωρήσει το γραφείο του. «Σε παρακαλώ ως σύριο», του απάντησε ο Ackerman, γεγονός που μάλλον έδειξε τις προθέσεις του.

Ο προστάτης

Πολύ μας άρεσε η απάντηση που έδωσε ο τέως διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, Πανίκος Δη-

«Η Λύκαινα η Ασένα τελικά βγήκε από το Εργκενεγκόν κι οδήγησε τον λαό της στην Πενουβλία». Μάλιστα...

μπριάδης, στο δημοσίευμα της New York Times, σχετικά με τις αμαρτίες του ίδιου, του προκατόχου του και του Προέδρου Χριστόφια σχετικά με την απόφαση να προσοιοούνται πως η Λαϊκή ήταν μια χαρά, ενόσω αυτή κατέρρεε. Το αποτέλεσμα ήταν, από τη μία να κερδίσουν χρόνο για να φύγουν όλες οι ευρωπαϊκές τράπεζες από την υπό κατάρρευση τράπεζα, κι από την άλλη να μεγαλώσει η ραγδαία η τρύπα στην οποία εικεμπε η οικονομία. «Μη μιλάτε», είπε και πάλι όπως συνήθισε και παλιά. «Πλήττει το ευρώ». Ο προστάτης της Ευρωζώνης, μετά την καρφωτή παραβίαση των κανόνων της ΕΚΤ και μετά την ιστορικών διαστάσεων αποτυχία του, η οποία στοίχισε στην οικονομία τουλάχιστον μία δεκαετία, σήμερα βγαίνει μπροστά ως προστάτης της Ευρωζώνης και καλεί -ξανά- τους πάντες να

σιωπήσουν. Γιατί δεν καταγγέλλει τη New York Times στον εισαγγελέα;

Καραβέλες

Μας δυσκόλεψε λίγο η ιστορική αναφορά του Ερντογάν σχετικά με την ανακάλυψη της Αμερικής από Τούρκους. «Τούρκοι» δεν υπήρχαν, εξάλλου, στην επίμαχη εποχή, εκτός κι αν μιλάμε για αποκλειστικά Σελτζούκους, μια ουσιαστικά «κερσαία» φυλή. Όταν χρειάζεσαι μύθο και η Λύκαινα δεν αρκεί, καταφεύγεις σε απελλιόμενες κινήσεις. Ενδεικτικό προθέσεων;

Ο δρυς

Δρυός πεσούσης, πας ανήρ κουρεύεται, λέει (περίπου) η παροιμία και τα πράγματα θυμίζουν, εκτός από την οικονομική κρίση, και την κατάσταση στην Πάφο. Μετά που άνοιξε η τρύπα και το πρμα προχώρησε με τις αποκαλύψεις φαίνεται πως δεν υπάρχει τέλος στις υποθέσεις που βγαίνουν, σιγά-σιγά στη φόρα. Η υπόθεση Βέρμα, όμως, έχει κι άλλο ενδιαφέρον: Ποιους λέτε να πάρει το κολάνι στη συνέχεια, όταν οι αποκαλύψεις θα γίνουν πλέον χειμάρρος;

Άσχετο;

Ενδεχομένως ασύνδετο με το πιο πάνω, αλλά κρατάμε το σχολίο Καρογιάν πως υπήρξε καλονοησία στην Πάφο στις εκλογές για ανάδειξη του προέδρου του ΔΗΚΟ. Εάν τελικά βγουν στη φόρα πράγματα και καταστάσεις επειδή η ομερτά αντικαταστάθηκε με νέα τάξη πραγμάτων, τότε το τέλος της ιστορίας μπορεί να αποδειχτεί απρόβλεπτο.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ανακεφαλαιοποίηση

Ανακεφαλαιοποίηση καλείται η διαδικασία αναδιάρθρωσης της κεφαλαιακής δομής ενός οργανισμού, κατά την οποία υπάρχει εισαγωγή νέων κεφαλαίων, ούτως ώστε να επιτευχθεί ουσιαστική κεφαλαιακή ενίσχυση και να εξασφαλιστεί επάρκεια κεφαλαίων που να τον καθιστούν βιώσιμο και λειτουργικό.

ΜΑΡΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

ΑΡΘΡΟ / Της ΜΟΝΙΚΑΣ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΠΟΛΕΜΙΤΗ

Το μέλλον ανήκει στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Τα τελευταία χρόνια πολλά έχουν αλλάξει στον χώρο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ). Σημαντικότερη εξέλιξη είναι το γεγονός ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας γίνονται όλο και λιγότερο «εναλλακτικές». Τα οφέλη από τη στροφή σε ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ είναι πλέον ευρέως αποδεκτά: η μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, η παγκόσμια οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ευημερία, αλλά και η εξάλειψη των ανησυχιών και εξόδων που προκύπτουν από πετρελαιοκηλίδες και πυρηνικά ατυχήματα, από τη μόλυνση των υδάτων και του αέρα από σωματίδια (πλυν του CO₂) που απελευθερώνονται κατά την καύση των ορυκτών καυσίμων. Επιπλέον όφελος των ΑΠΕ είναι το γεγονός ότι επειδή προκύπτουν από πολλαπλές πηγές (αέρας, ήλιος, θάλασσα, κ.λπ.), η ενέργεια μπορεί να παραχθεί οπουδήποτε σχεδόν σε κάθε κλίμακα, όχι μόνο σε περιοχές πλούσιες σε συγκεκριμένους πόρους.

Είναι λογικό λοιπόν να συμπεράνει κάποιος ότι επιβάλλεται πλέον στροφή προς στις ΑΠΕ. Ωστόσο, ακόμα και σήμερα, οι ΑΠΕ αντιπροσωπεύουν μόνο περίπου το 20% της παγκόσμιας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Το ποσοστό αυτό δεν είναι βέβαια αμελητέο, αλλά στο μεταξύ, ο άνθρακας (η πιο «βρώμικη» πηγή ενέργειας) αντιπροσωπεύει λίγο περισσότερο από το 40%, ενώ το φυσικό αέριο περίπου το 22%

Το μοναδικό αντικίνητρο για ταχύτερη εξάπλωση των ΑΠΕ είναι το κόστος της ενέργειας που παράγεται από αυτές.

και η πυρηνική ενέργεια το 13%. Ένα ποσοστό περίπου 5% παράγεται από το αργό πετρέλαιο. Τι συμβαίνει τότε και δεν υπάρχει μεγαλύτερη πολιτική βούληση για διευρύνση των ΑΠΕ;

Το μοναδικό αντικίνητρο για ταχύτερη εξάπλωση των ΑΠΕ είναι το κόστος της ενέργειας που παράγεται από αυτές. Οι ΑΠΕ εξακολουθούν απλά να μην είναι πλήρως ανταγωνιστικές με τις συμβατικές πηγές ηλεκτροπαραγωγής. Τι κρατάει όμως το κόστος των ορυκτών καυσίμων χαμηλά και το κόστος της ενέργειας από ΑΠΕ ψηλά;

Η απάντηση δεν είναι απλή. Σε σύγκριση με τους παραδοσιακούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ είναι φθηνή στην λειτουργία. Πρόσφατα (Οκτώβριος 2014), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιοποίησε μελέτη σύμφωνα με την οποία η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές είναι οικονομικότερη από τη χρήση παραδοσιακών ενεργειακών πηγών, όπως ο γαιάνθρακας, το φυσικό αέριο ή

η πυρηνική ενέργεια. Σύμφωνα με τη μελέτη, το συνολικό κόστος (που λαμβάνει όμως υπόψη και το κόστος παραγωγής, την τιμολόγηση, τις επιδοτήσεις, αλλά και το κόστος αντιμετώπισης των επιπτώσεων στο περιβάλλον, στη δημόσια υγεία και στην κλιματική αλλαγή) για την παραγωγή ενός μεγαβάτ από ανεμογεννήτριες στο έδαφος είναι 105€, ενώ από πλιακή ενέργεια, θαλάσσιες ανεμογεννήτριες και πυρηνική είναι €125, από φυσικό αέριο €164 και από γαιάνθρακα €223.

Παρόλα αυτά, η ηλεκτροπαραγωγή από ΑΠΕ είναι ακριβή στην κατασκευή, γεγονός που τις καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτες σε μεταβολές του κόστους κεφαλαίου. Το γεγονός αυτό ενισχύεται από την περιορισμένη πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις με ευνοϊκούς όρους, σε αντίθεση με τις παραδοσιακές πηγές ενέργειας.

Μια πιο θεμελιώδης πρόκληση είναι ότι οι ΑΠΕ επιβάλλουν κόστος στο ευρύτερο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας. Οι καλύτερες περιοχές για την εγκατάστασή τους είναι συχνά μακριά από τις μεγάλες πόλεις γεγονός που καθιστά την σύνδεσή τους με το δίκτυο ακριβή. Ακόμα, πολλοί συνήθεις τύποι ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ παράγουν ενέργεια μόνο κατά διαστήματα, όταν ο ήλιος λάμπει ή όταν φυσάει ο άνεμος. Το πρόβλημα αυτό επιτείνεται από το λόγο ότι η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ΑΠΕ δεν μπορεί να αποθηκευθεί και να χρησιμο-

ποιηθεί όταν υπάρξει ανάγκη. Αυτό σημαίνει ότι οι χώρες που καλύπτουν μεγάλο μέρος της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ πρέπει να καταβάλλουν ποσά για τη συντήρηση των παραδοσιακών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να είναι έτοιμοι να λειτουργήσουν όταν υπάρχει αιχμή ζήτησης. Και η ενέργεια από τους σταθμούς αυτούς γίνεται και πιο ακριβή επειδή δεν μπορούν να λειτουργήσουν με πλήρη πρόγραμμα.

Η αδυναμία αυτή των ΑΠΕ μπορεί να ξεπεραστεί με τη χρήση υβριδικών συστημάτων που αποτελούνται από συνδυασμό δύο συστημάτων παραγωγής ενέργειας ΑΠΕ ή και με το συνδυασμό ενός συστήματος παραγωγής ενέργειας ΑΠΕ με ένα σύστημα αποθήκευσης ενέργειας και απόδοσής της όταν αυτή είναι απαραίτητη. Για να καταστούν όμως οι ΑΠΕ πλήρως ανταγωνιστικές και να καθιερωθούν ως μια σημαντική πηγή ενέργειας, θα πρέπει να υπάρξει καινοτομία στις δύο κύριες συνιστώσες, την τεχνολογική και χρηματοοικονομική καινοτομία έτσι ώστε να μειωθεί το κόστος της τεχνολογίας από τη μία και να βελτιωθεί η πρόσβαση σε ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης από την άλλη.

Η κ. Μόνικα Ιωαννίδου Πολεμίτη είναι ανώτερη διευθύντρια στο Τμήμα Χρηματοοικονομικών Συμβουλευτικών Υπηρεσιών, Grants & Incentives Unit της Deloitte.

Global recession or big opportunity?

We believe that the companies which succeed after the downturn are those which have the vision to plan ahead. Deloitte has the experience, insight and knowledge to help you identify opportunities, make plans and implement them. Be one step ahead, visit www.deloitte.com/cy

Deloitte.

© 2014 Deloitte Limited

Ωρα πωλήσεων για τα μη εξυπηρετούμενα

Πριν από τις εκποιήσεις αναμένεται να ενισχυθεί η πώληση προβληματικών αναπτύξεων, καθώς η αγορά ωριμάζει

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Από την αρχή κιόλας της κρίσης, και κάτω από τις ιδιαίτερες συνθήκες και κίνητρα που δημιούργησαν οι περιορισμοί στην διακίνηση κεφαλαίων μέσα στο 2013, καταγράφηκαν πολλές πωλήσεις προβληματικών δανείων, είτε έμμεσα είτε άμεσα. Πολλές από τις συναλλαγές, που περιελάμβαναν και ανταλλαγή δεσμευμένων καταθέσεων στην Τράπεζα Κύπρου,

Το περασμένο έτος η PWC διερωτήθηκε αν άρχισε η χρυσή εποχή της πώλησης δανείων. Φέτος, η αγορά στην Ευρώπη είναι 150% μεγαλύτερη από πέρυσι.

Στο διεθνές παζάρι μπαίνουν νέοι παίκτες, καθώς πέρα από τα hedge funds, πλέον ατομικοί επενδυτές (High Net Worth Individuals, HNWI), αμοιβαία κεφάλαια, αμερικανικά τραστ με εξειδίκευση στις αγορές ακινήτων και άλλα ταμεία, αναζητούν ευκαιρίες μέσα από την εξαγορά χαρτοφυλακίων.

αφορούσαν σε επενδύσεις όπως το κτήριο President στη Λευκωσία και το Le Meridien στη Λεμεσό. Άλλες πωλήσεις, ξενοδοχειακών μονάδων, νεόδμητων κτηρίων στη λεωφόρο Λεμεσού και Αρμενίας στη Λευκωσία και ημιτελών έργων σε Λεμεσό, Λάρνακα και Λακατάμια, συμπλήρωναν το παζλ του distressed selling.

Οι συναλλαγές αυτές, όμως, αφορούσαν κατά βάση σε ad hoc συμφωνίες, μεμονωμένων έργων και όχι σε τιτλοποιημένα προϊόντα, τα οποία τράπεζες ήθελαν να αποξενωθούν. Οι αγοραστές δεν ήταν παραδοσιακοί επενδυτές, αλλά άτομα ή επιχειρήσεις με συγκεκριμένο επιχειρηματικό στόχο κατά την αγορά.

Η αγορά πλέον δείχνει να ωριμάζει και να ετοιμάζεται για μαζι-

κότερες πωλήσεις προβληματικών δανείων, ενδεχομένως ακόμα και πριν από το τέλος του α' τριμήνου του 2015. Η Τράπεζα Κύπρου, φορτωμένη με τρομακτικά προβλήματα στα βιβλία της, και με Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια σε επίπεδα που προκαλούν ίλιγγο, αναμένεται πως θα επιχειρήσει, μόλις αυτό είναι νομικά και τεχνικά δυνατόν, σε πακετοποίησης με στόχο την αποξένωση προβληματικών δανείων.

Με τη σειρά της, η Ελληνική Τράπεζα ετοιμάζεται να ρίξει τη ρευστότητα της στον στόχο αυτό, με αντικειμενικό σκοπό να αξιοποιήσει από τη μία τα ρευστά που σήμερα έχει «παρκαρισμένα» στην Κεντρική Τράπεζα με αρνητικό μάλιστα επιτόκιο, κι από την άλλη, την εξασφάλιση αυξημένων μεριδίων αγοράς. Η στρατηγική αυτή

δεν είναι άγνωστη στη διεθνή αγορά. «Οι τράπεζες αναζητούν ευκαιρίες για εξαγορά χαρτοφυλακίων ως μέρος της προσπάθειας απόκτησης πελατών», σχολιάζει σε σχετική επίσημη έκθεσή της η PWC.

Την ίδια στιγμή, όμως, στο διεθνές παζάρι μπαίνουν πλέον νέοι παίκτες. Πέρα από τους παραδοσιακούς επενδυτές, που ήταν κυρίως hedge funds, πλέον ατομικοί επενδυτές (High Net Worth Individuals, HNWI), αμοιβαία κεφάλαια, αμερικανικά τραστ με εξειδίκευση στις αγορές ακινήτων και άλλα ταμεία, αναζητούν ευκαιρίες μέσα από την εξαγορά χαρτοφυλακίων. Σύμφωνα με ανάλυση της Wall Street Journal, η είσοδος στην αγορά τέτοιων αγοραστών, έχει απαλύνει τις πιέσεις στις τιμές: Επειδή επιθυμούν να κρατήσουν

τα χαρτοφυλάκια για αρκετό καιρό (σε αντίθεση με τα hedge funds που αναζητούν ταχεία μεταπώληση έναντι κέρδους), ικανοποιούνται ακόμα και με χαμηλότερες τιμές.

Αντίθετες, ωστόσο, είναι οι πιέσεις που δημιουργούνται στην πλευρά της προσφοράς. Οι ευρωπαϊκές τράπεζες κινούνται σε μια αγορά που σιγά-σιγά άρχισε να ωριμάζει με τις ευρωπαϊκές τράπεζες να δείχνουν έτοιμες να αποξενωθούν πολλά ενεργητικά, ιδίως μετά και την ολοκλήρωση των στρες τεστ, τα οποία έδειξαν πως το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα πρέπει να αναζητήσει στο επόμενο διάστημα σχεδόν 10 δισ. ευρώ. Την ίδια ώρα, οι «κακές τράπεζες», και δη της Ιρλανδίας (NAMA) και της Ισπανίας (SAREB) άρχισαν να «διοχετεύουν» στην αγορά τιτλοποι-

μένα δάνεια. Στην Ιρλανδία καταγράφηκαν πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων, που φτάνουν στα 28,5 δισ. ευρώ, έναντι 2 δισ. ευρώ το 2013, ενώ στην Ισπανία οι πωλήσεις φέτος έφτασαν στα 16 δισ. σε σχέση με 10 δισ. πέρυσι. Εν τω μεταξύ, σύμφωνα με την PWC, υφίστανται ακόμα «σε διαδικασία πώλησης» άλλα ΜΕΔ αξίας περίπου 50 δισ. ευρώ. Συνολικά, η αγορά για το 2014 εκτιμάται στα 117 δισ. ευρώ, έναντι 64 δισ. πέρυσι, μόνο για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια, χωρίς να υπολογίζονται οι τραπεζικές εργασίες που δεν είναι κεντρικής σημασίας (non-core). Όσον αφορά στην ΕΚΤ, αυτή αγοράζει πλέον τιτλοποιημένα δάνεια, αλλά μόνο υψηλής ποιότητας (με εξαίρεση την Ελλάδα και την Κύπρο, όπου μπορεί να πάει και προς χαμηλότερης ποιότητας προϊόντα).

Πέρυσι στη σχετική της έκθεση η PWC διερωτήθηκε αν άρχισε μια «χρυσή εποχή» για τις πωλήσεις δανείων και μη κεντρικών εργασιών (non-core assets). Φέτος, φαίνεται πως η συγκεκριμένη αγορά έχει πλέον βαθύνει, καθώς συνεχίζεται η πανευρωπαϊκή απομόχλευση.

Αξίζει να σημειωθεί πως στην αγορά δεν καταγράφεται ιδιαίτερα ενδιαφέρον για υποθήκες και στεγαστικά δάνεια. Αντίθετα, κυριαρχεί η αγορά των εμπορικών αναπτύξεων, η οποία φέτος ανέρχεται στα 34,5 δισ. ευρώ. Τα δάνεια που σχετίζονται με τις επιχειρήσεις (μεγάλες και μικρομεσαίες) κινούνται στα 7 δισ. ευρώ. Η αγορά μάλλον αδιαφορεί για υποθήκες, που είναι πιο δύσκολες, τόσο στην αξιοποίησή τους, όσο και στην κοστολόγησή.

Σημειώνεται, επιπλέον, πως η αγορά παρατηρεί αρκετές προληπτικές πωλήσεις από τους κατόχους ΜΕΔ. Τόσο οι ίδιοι, όσο και οι τράπεζες, έχουν ισχυρό κίνητρο να

προχωρήσουν σε πωλήσεις πριν να αρχίσει η διαδικασία εκποιήσεων. Οι μεν πωλητές βρίσκουν πως οι τιμές είναι υψηλότερες και οι συνθήκες λιγότερο πιεστικές. Οι δε τράπεζες δυσκολεύονται να ανακτήσουν αξία μέσα από εκποιήσεις και προτιμούν να δουν προληπτικές πωλήσεις στην «ιδιωτική αγορά», μετά τις οποίες αποπληρώνεται το ΜΕΔ στον βαθμό του δυνατού. Με αυτές τις τάσεις, αποφεύγεται η όλη διαδικασία τιτλοποίησης και πακετοποίησης δανείων που έχουν κοινά χαρακτηριστικά και τα οποία διαθέτονται σε επενδυτές που μπορεί να επιθυμούν την ανάληψη των δικαιωμάτων αποπληρωμής.

Τέτοιες περιπτώσεις δεν έχουν ακόμα αρχίσει στην Κύπρο, παρόλο που μεγάλη εμπορική ανάπτυξη στη Λευκωσία είναι κοντά σε ντιλ για την πώλησή της και παρόλο που, στη θεωρία τουλάχιστον, έγινε μια προσπάθεια για πώληση αναπτύξεων στο Χα Ποτάμι (Venus Rock) από την Aristo Developers.

Μετά και την ολοκλήρωση των στρες τεστ, και με τον Συνεργατισμό και την Ελληνική να κινούνται στη λογική της «επόμενης ημέρας» αλλά και την Κύπρο να μπαίνει σε νέα εποχή και την RCB να δείχνει έτοιμη για την ανάπτυξη της στην εγχώρια αγορά, φαίνεται πως η ώρα της τιτλοποίησης και πώλησης «πακέτων» από δάνεια ήδη κοντεύει.

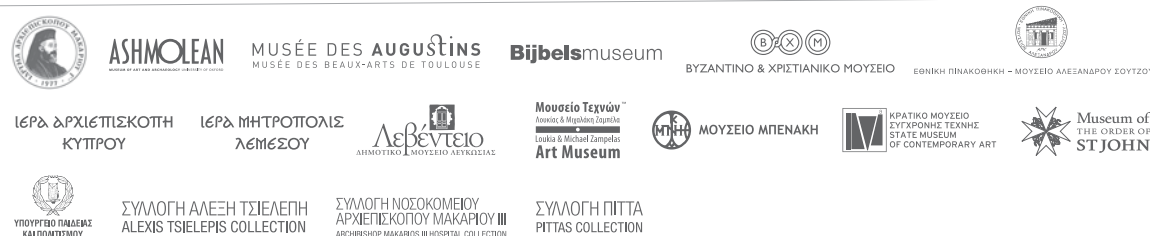
Με αυτό τον τρόπο, οι δανειζόμενοι θα χρωστούν, όχι στις τράπεζες αλλά στους αγοραστές των δανείων, κάτι που θα αυξήσει τις πιέσεις για πωλήσεις ή και εκποιήσεις. Έτσι, η λογική της προληπτικής πώλησης, που αφορά κυρίως στις μεγάλες επιχειρήσεις με τα υψηλά ΜΕΔ, θα μπει στο επόμενο εξάμηνο, για τα καλά στη λογική της αγοράς.

05 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2014 - 02 ΜΑΡΤΙΟΥ 2015

Τι ξέρουμε στ' αλήθεια για την ιστορία της Γέννησης; Μια ιστορία που αντλείται από τα ευαγγέλια και "χτίζεται" στο πέρασμα των αιώνων, που ερμηνεύεται από γραπτές πηγές και από τη φαντασία των καλλιτεχνών, ξετυλίγεται στη Λεβέντειο Πινακοθήκη. Κείμενα και έργα τέχνης από το Βυζάντιο έως τον 20ό αιώνα συνθέτουν μια διήγηση άρρηκτα δεμένη με την ευσέβεια, με το μυστήριο της Ενανθρώπισης, αλλά και με κάτι βαθιά ανθρώπινο: τη γέννηση, την ελπίδα, τη μητρότητα, την ίδια τη ζωή.

Με τη συμμετοχή Μουσείων και Ιδιωτικών Συλλογών:

Χορηγοί επικοινωνίας:

Με τη στήριξη της:

ΙΣΤΟΡΙΕΣ
THE GENNΗΣΗΣ
THE NATIVITY STORIES

Λεβέντειος Πινακοθήκη
A. G. LEVENTIS GALLERY

leventisgallery.org | Find us on Facebook

5 Anastasios G. Leventis Street (ex Leonidou)
1097 Nicosia, Cyprus, T. 22668838

Η Γιάλτα της Αγίας Παρασκευής

Η αλλαγή του ΔΣ της Τράπεζας Κύπρου δίνει μια ισχυρή συμμαχία μεταξύ Wall Street και Μόσχας

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Ήταν στο Λονδίνο, κατά τη διάρκεια μιας από τις πιο φημισμένες συναντήσεις – γίνεται λόγος ένα από τα «καλά» εστιατόρια του Λονδίνου – όπου, πριν από περίπου τρεις μήνες, κλείδωσε το ντιλ για την αύξηση κεφαλαίου της Τράπεζας Κύπρου. Η τράπεζα ζήτησε 1 δισ. ευρώ για να σωθεί, έχοντας μπροστά της αυξανόμενα Μν Εξυπηρετούμενα Δάνεια, συγκρατημένες προβλέψεις, «απόσβεση» των αξιών των εξασφαλίσεων, και στο βάθος ένα δύσκολο στρες τεστ από το οποίο δεν ήταν δυνατόν να επιβιώσει.

Η διοίκηση της τράπεζας, έχοντας αντιμετωπίσει την έντονη αντίθετη άποψη αρκετών από τα μέλη του

Αναμένονται δραματικές και ενδεχομένως ραγδαίες εξελίξεις στο επόμενο διάστημα, τόσο σε σχέση με τα ΜΕΔ, όσο και εσωτερικά στην τράπεζα.

ΔΣ της, βγήκε τελικά στο road show αναζήτησης των χρημάτων, χάρη και στην παρέμβαση του Προεδρικού, το οποίο μάζεψε τις ενστάσεις, αλλά και της Κεντρικής Τράπεζας που επέβαλε το απαραίτητο, δηλαδή την αύξηση κεφαλαίου. Το γεγονός ότι, η Κεντρική Τράπεζα επέβαλε την αλλαγή στο ΔΣ ζητώντας την παραιτήσή του, «για να αποφευχθεί πραξικόπημα», δείχνει και το βάθος του παρασκηνίου, που είχε έντονα κομματική υφή και το οποίο συνελήφθη μέχρι και τη Γενική Συνέλευση που ενέκρινε την αύξηση κεφαλαίου.

Η «Συμμαχία» που οδήγησε στην αύξηση του κεφαλαίου, όμως, δεν ήταν καθόλου αυτονόητη. Ο Τζον Χούρικαν, ο CEO που ήρθε σε ανοικτή αντιπαράθεση με τον τότε πρόεδρο του ΔΣ της τράπεζας, με αφορμή το ζήτημα της αύξησης κεφαλαίου αλλά με βαθύτερα αίτια τη διαχείριση των ΜΕΔ και τον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων της τράπεζας, κινήθηκε μέσα από τις «επαφές» που είχε έντονα κομματική υφή και το οποίο συνελήφθη μέχρι και τη Γενική Συνέλευση που ενέκρινε την αύξηση κεφαλαίου.

Το roadshow πάντως φαίνεται πως πέτυχε χάρη και στον ρόλο που διαδραμάτισαν σε αυτό και άτομα της προ Χούρικαν εποχής, πέρα από το δίδυμο του CEO με τον Euan Hamilton. Ο Χριστόδωρος Πατσαλίδης, η επιλογή που δίνει «συνέχεια» στην παραδοχή της τράπεζας και αποτρέπει την πλήρη ρήξη με τις «παραδόσεις» της, με την παρουσία του στο ΔΣ της τράπεζας μετά την Πέμπτη, είχε διαδραματίσει σημαντικό ρόλο. Πάντως, ως οικονομικός διευθυντής της τράπεζας, είναι μάλλον φυσιολογικό να είναι και σύμβουλος. Το γεγονός ότι μέχρι σήμερα δεν υπήρχε παρουσία –σχεδόν εξ οφίκιο– στο ΔΣ από τον οικονομικό διευθυντή της τράπεζας, μάλλον αποδίδεται σε προσωπικές διαφωνίες. Η κίνηση κρίνεται, πάντως, και ως φυσιολογική, στο πλαίσιο της εταιρικής διακυβέρνησης.

Η εξέλιξη κινήθηκε σε τρία επίπεδα: Πρώτο, στον «παραδοσιακό» χώρο των επενδύσεων υψηλού ρί-

Ο Τζον Χούρικαν, ο CEO που ήρθε σε ανοικτή αντιπαράθεση με τον τότε πρόεδρο του ΔΣ της τράπεζας, με αφορμή την αύξηση κεφαλαίου αλλά με βαθύτερα αίτια τη διαχείριση των ΜΕΔ και τον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων της τράπεζας, κινήθηκε μέσα από τις «επαφές» του, για να πείσει το βαρύ πυροβολικό της διεθνούς επενδυτικής κοινότητας, να στηρίξει το νέο του εγχείρημα.

Κλειδώνουν οι σχέσεις με τη Ρωσία

Τη στιγμή που η κυπριακή οικονομία ανησυχεί όλο και πιο έντονα για την πορεία που θα ακολουθήσει η ένταση στην Κριμαία, το «ισοζύγιο δυνάμεων» που διαμορφώνεται στην Τράπεζα Κύπρου αποφέρει ένα ακόμα πλεονέκτημα. Η τράπεζα, με το νέο της ΔΣ, αποτελεί μια οικονομική συμμαχία της δύσης με τη Ρωσία. Αποτελεί, μάλιστα, μια συμμαχία της «παραδοσιακής» δυτικής επενδυτικής κοινότητας με τα ενδότερα του Κρεμλίνου, γεγονός που μεταφράζεται και σε «εξασφάλιση» για την Κύπρο απέναντι στο ενδεχόμενο οι εντάσεις να τεθούν εκτός ελέγχου. Ήδη, η διαδικασία του de-offsho-

σκου, με προφανή «στόχο» τον Wilbur Ross ο οποίος ρευστοποιούσε τα κέρδη του στην Ιρλανδία όπου τριπλασίασε την επένδυσή του και έβγαλε. Δεύτερο, την «επίσημη» επενδυτική αρχή, όπου ο υπουργός Οικονομικών είχε ανοίξει πόρτες με την EBRD, και τέλος με το «ρωσικό στοιχείο» προεξάρχοντος του Vladimir Strzhalkovskiy, ο οποίος ήταν ήδη μεγαλομέτοχος ελέω κουρέματος.

Η «Συνάντηση του Λονδίνου» αφορούσε ακριβώς στη σύμπτυξη των τριών αυτών «κόσμων». Εκεί διαμορφώθηκε το γεωπολιτικό παράδοξο, αφού οι Ρώσοι, με ισχυρές διασυνδέσεις με το Κρεμλίνο, δεν συμφώνησαν απλά με τους «λύκους της Wall Street», αλλά διαμόρφωσαν μια καλά δεμένη συμμαχία: Ο Wilbur Ross θα μάζευε επενδυτές γύρω από τα δικά του ταμεία, ενώ ο τότε (και νυν) αντιπρόεδρος του ΔΣ –ο άνθρωπος που ξεκίνησε την καριέρα του στην KGB στην Αγία Πετρούπολη, πλάι στον Βλαδimir Πούτιν– θα έφερνε μέσα τη Renova. Με τη σειρά της, η Renova, του δεύτερου πλουσιότερου Ρώσου σήμερα, Vekselberg, διατηρεί ισχυρούς δεσμούς με το Κρεμλίνο, όπως και ο κ. Strzhalkovskiy. Ο ρόλος του κ. Vekselberg, αλλά και της Renova στην προσπάθεια εισαγωγής τεχνολογικών καινοτομιών, αλλά και για την ενίσχυση των υποδομών για εκμοντερνισμό

της χώρας, καθιστούν τη Renova απαραίτητη για το Κρεμλίνο.

Ο Uncle Joe

Ο κρίκος μεταξύ ανατολής και δύσης ήταν, όπως διαφαίνεται, ο Ackerman. Ο νέος πρόεδρος του ΔΣ της Τράπεζας Κύπρου, γνώριμος των καλών σαλονιών της παγκόσμιας οικονομίας, αλλά και ενδεκαδάτος παίκτης του Davos και του Διεθνούς Φόρουμ της Αγίας Πετρούπολης, δεν είναι άσχετος με τη «δυτική» επενδυτική κοινότητα. Ο Ελβετός διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην ευρωπαϊκή οικονομία ως επικεφαλής της Deutsche Bank. Θεωρείται, μάλιστα, ως άνθρωπος που έσωσε το ευρώ, με τις μεταμεσονύκτιες τηλεφωνικές του παρεμβάσεις με τις οποίες έπεισε τους επενδυτές να δεχτούν το κούρεμα του ελληνικού χρέους, πάντως, δεν μπορεί να παραγνωρισθεί πλήρως. Ο ρόλος του στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους, πάντως, δεν μπορεί να παραγνωρισθεί πλήρως.

Ήταν η κίνηση που έπρωξε το κυπριακό τραπεζικό σύστημα πέρα από το χείλος του γκρεμού με τον οποίο φλέετο στα χρόνια της φούσκας.

Την ίδια στιγμή, όμως, ο Ackerman διατηρεί στενές σχέσεις και με τη Ρωσία, αφού πέρα από το Davos, τις υποεπιτροπές του Bildenberg, το World Economic Forum, και το International Institute of Finance, ο

στην Τράπεζα Κύπρου «δένει» τα δυτικά συμφέροντα με τα ρωσικά και δημιουργεί ένα είδος «ασφάλισης» για την κυπριακή οικονομία, μέσα από μια τράπεζα που εκτός από θεσμική, αποτελεί και θεσμό. Ενδιαφέρον στοιχείο είναι πως αρκετά από τα μέλη του νέου ΔΣ είναι άτομα που στη επαγγελματική τους πορεία συνδέσαν «ανατολή και δύση». Πέρα από το προφανές παράδειγμα του Ackerman, και ο Goldman έχει τα ίδια χαρακτηριστικά. Ο Καλοχωρίτης έχει ως επαγγελματικό «κέντρο» την Ελβετία, αλλά ασχολήθηκε εκτενώς με την ανατολική Ευρώπη, ενώ διεθνείς εμπειρίες έχει και ο Μάικ Σπανός.

«Uncle Joe» είναι και γνώριμος του International Economic Forum της Αγίας Πετρούπολης. Η ανακοίνωση, τον περασμένο Φεβρουάριο, πως θα αναλάβει, μαζί με τον πρώην επικεφαλής της Siemens, τη διαχείριση των διεθνών ενεργητικών της Renova, και μάλιστα με έδρα τη γενέτειρά του Ελβετία, δεν ήταν κεραυνός εν αιθρία. Πάντως, η Renova εκπροσωπείται στο ΔΣ της Τράπεζας Κύπρου από τον Maxim Goldberg, και όχι από τον κ. Ackerman. Πρόκειται για ένα καθαρά δυτικό παράγοντα. Η κίνηση με τον Houričan δεν απέτρεψε απλά τη διαμόρφωση μιας ανταγωνιστικής σχέσης μεταξύ «δυτικών» και Ρώσων, αλλά κλείδωσε τις δύο πλευρές σε μια καλά δεμένη συμμαχία για τη διαχείριση της τράπεζας.

Μέσα στο βαθύ παρασκόνιο του τριγώνου Houričan-Ross-Ackerman, κατάφερε το κονκλάβιο των επενδυτών να εισαγάγει στα κλειστά δωμάτια και τον ρωσικό παράγοντα. Η κίνηση με τον Houričan δεν απέτρεψε απλά τη διαμόρφωση μιας ανταγωνιστικής σχέσης μεταξύ «δυτικών» και Ρώσων, αλλά κλείδωσε τις δύο πλευρές σε μια καλά δεμένη συμμαχία για τη διαχείριση της τράπεζας.

Ο «επίσημος» τομέας

Σε αυτό το πλαίσιο, τρίτο πόλο αποτελούσε η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD), η οποία είχε συνεχείς επαφές με τον υπουργό Οικονομικών σε όλο το διάστημα. Ο κ. Γεωργιάδης επιθυμούσε τη συνεργασία της EBRD,

όχι μόνο στην Τράπεζα Κύπρου, αλλά και γενικότερα στην Κύπρο, καταφέροντας να περιλάβει τη χώρα μας ανάμεσα σε εκείνες όπου η EBRD μπορεί να επενδύσει.

Η συμπερίληψη της EBRD στο κόλπο, και η συμμετοχή της στην αύξηση κεφαλαίου, πρέπει να πιστώνεται στον κ. Γεωργιάδη, ο οποίος φαίνεται πως την αναζήτησε με πολλές παρασκηνιακές κινήσεις.

Η EBRD είχε πολλές ενστάσεις στη συμμετοχή της στην τράπεζα. Πρώτο, ήθελε χωρίς συζήτηση, θέση στο ΔΣ, κάτι που εξάλλου συνθίχθηκε στις επενδύσεις της. Δεύτερο, απαιτούσε να γίνουν «ουσιαστικές αλλαγές» στον τρόπο διαχείρισης της τράπεζας και στην εταιρική διακυβέρνηση, αφού θεωρούσαν πως υφίσταντο πρόβλημα σε αυτό το επίπεδο. Η αύξηση κεφαλαίου, και μάλιστα με ονόματα όπως του Ross και του Ackerman στην πρώτη γραμμή, επέτρεπε πλέον, από τις αρχές Αυγούστου, τη διαμόρφωση ενός νέου ΔΣ το οποίο θα μπορούσε να ικανοποιήσει αυτές τις απαιτήσεις. Έτσι, η EBRD πείστηκε, αναλαμβάνοντας την επένδυση στο 5% περίπου του κεφαλαίου της τράπεζας. Ο εκπρόσωπος της EBRD, Arne Berggren, έχει εκτενή εμπειρία στην αναδιάρθρωση δανείων και τραπεζικών οίκων, ενώ έχει ασχοληθεί και με τον τομέα των ακινήτων, με άλλη ιδιότητα. Σημειώνεται πως ο Berggren είναι ειδικός σύμβουλος στην Παγκόσμια Τράπεζα. Έτσι, οι τρεις πόλοι –η δυτική επενδυτική κοινότητα, ο ρωσικός παράγοντας και η «επίσημη» πλευρά της EBRD– σχημάτισαν ένα σημαντικό σύστημα το οποίο μάλιστα βγαίνει σε αντίθεση με όλες τις γεωπολιτικές εξελίξεις του τελευταίου διαστήματος. Γύρω από τον πυρήνα Ross, Ackerman, Strzhalkovskiy και Houričan, το ΔΣ απαρτίζεται από άτομα που βοηθούν να «δέσει» η «Συμμαχία». Ο κ. Goldeberg της Renova και ο Berggren της EBRD ήταν φυσιολογικές προσθήκες.

Η «ομάδα Χούρικαν» στελεχώνεται στο ΔΣ και από τον Χριστόδωρο Πατσαλίδη, παλιό στέλεχος της τράπεζας, ο οποίος αποτελεί κρίκο με τα «κυπριακά δεδομένα» γύρω από την Αγία Παρασκευή.

Εκτός από τον αντιπρόεδρο του ΔΣ, κ. Strzhalkovskiy, τα άλλα δύο μέλη που παραμένουν, είναι ο Μάριος Καλοχωρίτης και ο Ιωάννης Ζωγράφος. Ο πρώτος, όπως όλα δείχνουν, είχε διαδραματίσει ρόλο και κατά τη διάρκεια των roadshow στην πορεία της τράπεζας για αύξηση κεφαλαίου και είχε πολλές επαφές με τους νέους επενδυτές, κάτι που αντικατοπτρίστηκε και από το γεγονός ότι το όνομά του ήταν αρχικά το μόνο βέβαιο για παραμονή στο ΔΣ σε περίπτωση που προχωρούσε η αύξηση κεφαλαίου. Πάντως, οι Καλοχωρίτης και Ζωγράφος ήταν οι μόνοι κύπριοι στο προηγούμενο ΔΣ με διεθνή εμπειρία, ενώ εκκάζεται πως η σχέση Καλοχωρίτη με την Ελβετία –όπου παντρεύτηκε και εργάζεται– βοηθάει να σπάσει τον πάγο με τον Ackerman. Στο ΔΣ συμμετέχει πλέον και ο Μάικ Σπανός. Σε κάθε περίπτωση, οι ιστορικές έχουν πλέον κλείδωσε. Η τράπεζα αντιμετωπίζει ακόμα πολλά προβλήματα, αλλά οι ενδείξεις είναι πως οι μεγαλοεπενδυτές της θα στηρίξουν την τράπεζα, με όποιο τρόπο (και ενδεχομένως όποιο ποσό χρειαστεί). Έτσι, με τις ισχυρές πλάτες που αποκτά η τράπεζα, ετοιμάζεται να αντιμετωπίσει τις ενστάσεις που έχουν να κάνουν και με τη ξεκαθάριση των ΜΕΔ, που αποτελούν το βαρύτερο από τα άμεσα προβλήματα και το οποίο επηρεάζει άμεσα και στη στεγνή ρευστότητα της τράπεζας.

Ο νέος πρόεδρος του ΔΣ, Joseph Ackerman.

Έπονται ριζικές οι αλλαγές

Το νέο ΔΣ της Τράπεζας Κύπρου συνεδρίασε αμέσως μετά την ολοκλήρωση της Γενικής Συνέλευσης. Με την Κεντρική Τράπεζα να έχει ήδη εγκρίνει όλα τα ονόματα στο νέο σχήμα διοίκησης της τράπεζας, το ΔΣ ήταν σε θέση να αναλάβει αμέσως «δράση». Εδώ και μέρες, ο Joseph Ackerman βρίσκεται στην Κύπρο και λάμβανει λεπτομερείς ενημερώσεις σχετικά με την πορεία της τράπεζας, τις λειτουργίες της και τα προβλήματα της. Ο νέος πρόεδρος του ΔΣ, ο οποίος είχε αρχικά ενδιαφερθεί και για τη θέση του CEO, που τελικά έλαβε ο John Hourican, έδειξε πως κάθε άλλο από αμέτοχος θα είναι στη διαχείριση της τράπεζας. Με τη στάση του, μάλιστα, έδειξε πως οι πιέσεις, που ήδη ασκούνται από τον «αδίστακτο» Χούρικαν προς τα άνω στρώματα της πυραμίδας της τράπεζας, με τις υψηλές απαιτήσεις και τη λεπτομερή ενημέρωση, δεν πρόκειται να χαλαρώσουν.

Την ίδια στιγμή, η πρότερη πορεία, τόσο του νέου προέδρου του ΔΣ, όσο και του μεγαλομέτοχου, Wilbur Ross, δείχνουν την τάση για ριζικές αλλαγές στις εταιρείες όπου επενδύουν. Ο Ross, ιδίως, προτιμά τις προβληματικές επενδύσεις, ποντάροντας πως, μέσα από την αναδιάρθρωση των εταιρειών, θα αποκομίσει κέρδος, όπως έκανε εξάλλου στην Ιρλανδία, όπου τριπλασίασε τις αποδόσεις του πριν ρευστοποιήσει τη θέση του στην Bank of Ireland.

Οι εκτιμήσεις θέλουν τον Ross να επιθυμεί τριπλασιασμό των επενδύσεών του, από την τιμή μετοχής των 24 σεντ που επένδυσε, σε οριζόντια τριετία, όπως εξάλλου συνθημάται. Επιπλέον, δεν περνά απαρατήρητη η επιλογή του Arne Berggren από πλευράς της EBRD, ενός «ειδικού» στις αναδιρθρώσεις τραπεζών. Όλες αυτές οι ενδείξεις προδιαθέτουν πως η τράπεζα θα προχωρήσει σε ριζικές αλλαγές εσωτερικά, χωρίς να αποκλείεται και η μείωση του αριθμού του προσωπικού, κάτι που εξάλλου πολλοί θεωρούν απαραίτητη. Επιπλέον, όλα δείχνουν πως η πίεση στους μεγαλοφειλέτες θα αυξηθεί δραματικά στο επόμενο διάστημα, εν όψει και της επιστροφής της μετοχής της τράπεζας στο ΧΑΚ και στη συνέχεια την εγγραφή της σε άλλα χρηματιστήρια. Φαίνεται και πως στόχος της διοίκησης και της διεύθυνσης της τράπεζας, είναι αυτή να είναι «αγνώριστη και ισχυρή», εντός τριών ετών. Πάντως, το προφανές είναι πως η Τράπεζα Κύπρου θα πρέπει να προχωρήσει σε δραματικές κινήσεις, αν θέλει να αποφύγει την αποσύνθεσή της. Αυτή φαίνεται πως είναι και η πρόθεση.

Αδιάλειπτη συνδεσιμότητα και εντυπωσιακές ταχύτητες μέσω του δικτύου οπτικών ινών της MTN Business

- Αποκλειστική σύνδεση με τη συντομότερη δυνατή δικτύωση • Κάλυψη σε όλες τις αστικές περιοχές της Κύπρου • Μεγάλο εύρος ταχυτήτων έως τα 1000 Mbps (1Gbps)
- Σταθερά υψηλές αποδόσεις σε φωνή, βίντεο και δεδομένα • Απόλυτη διαθεσιμότητα δικτύου • Ενισχυμένη ασφάλεια

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 131 (Γραμμή Εξυπηρέτησης Εταιρικών Πελατών)

E-mail: mtnbusiness@mtn.com.cy

www.mtnbusiness.com.cy

Κινήσεις αναδιοργάνωσης στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης

Σε κινήσεις αναδιοργάνωσης αναμένεται να προχωρήσει το συντομότερο δυνατόν ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης (ΟΧΣ), παράλληλα με τη μετακόμιση σε νέα κτήρια, η οποία τοποθετείται περί τα μέσα Δεκεμβρίου του 2015. Την ίδια στιγμή, η νέα διοίκηση του Οργανισμού αναμένει να ξεκαθαρίσει το σκηνικό σε σχέση με τα νομοσχέδια για τις εκποιήσεις, αφού, όπως ανέφερε στην «Κ» ο πρόεδρος του Δ.Σ. του Οργανισμού Λοΐζος Παπαχαράλαμπος, «λόγω

της οδηγίας της Κεντρικής Τράπεζας σε σχέση με τη δομή του ΟΧΣ. Εξήγησε πως επειδή ο Οργανισμός υπάγεται στον δημόσιο τομέα για να ανοίξουν οι συγκεκριμένες θέσεις θα χρειαστεί άδεια η συγκατάθεση του Υπουργείου Οικονομικών και της Βουλής για κάποιες εξ αυτών, κυρίως γι' αυτές που έχουν παγώσει.

Αναφέρθηκε ακόμα στη μελέτη της ΚΡΜΓ που έγινε με οδηγίες του προηγούμενου Δ.Σ. προσθέτοντας ότι θα πρέπει να δημιουργηθεί και θέση αν. διευθυντή προκειμένου να υπάρξει αρμονία σε σχέση με τις οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας. Είπε ακόμα ότι θα πρέπει να δημιουργηθούν δύο ακόμα θέσεις διευθυντών, ενώ σε ό,τι αφορά την απογαποποίηση είπε πως αφορούν τέσσερις θέσεις λειτουργιών που έχουν κενωθεί λόγω προαγωγής τριών λειτουργιών σε ανώτατους λειτουργούς. Σημείωσε δε ότι τον Φεβρουάριο θα κενωθούν και η θέση του γενικού διευθυντή αλλά και άλλων λειτουργιών κατά τη διάρκεια του επόμενου εξαμήνου.

Μετά τη συνάντηση με τους αρχηγούς είπε ότι θα γίνει συνάντηση και με το Υπουργείο Οικονομικών, ενώ διευκρίνισε ότι κάποιες εκ των θέσεων περιλαμβάνονται ήδη στον προϋπολογισμό, ενώ για ορισμένες θα πρέπει να γίνει σχετικό νομοσχέδιο, αφού πρόκειται για νέες θέσεις.

Στο 37% τα ΜΕΑ

Ερωτηθείς για το ύψος των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων στον Οργανισμό είπε πως κινείται στο 37% και η πρόβλεψη είναι ότι ο χρόνος θα κλείσει κάπου εκεί, ενώ πρόσθεσε ότι εξετάζονται τρόποι για να επανδρωθεί η μονάδα διαχείρισης των ΜΕΑ. Με αυτό το θέμα ασχολούνται περίπου 10 άτομα σημείωσε, προσθέτοντας ότι οι διαδικασίες δεν προχωρούν με το ρυθμό που θα ήθελε ο Οργανισμός. Καταλήγοντας ο κ. Παπαχαράλαμπος ζήτησε τη συμβολή του Υπουργείου και της Βουλής προκειμένου να συνεχιστεί η ομαλή λειτουργία του Οργανισμού και να γίνει το προσωπικό όσο πιο παραγωγικό γίνεται.

EMILY MINTH

«Στο 37% ανέρχεται το ποσοστό των ΜΕΑ, ενώ με καθυστέρηση προχωρούν οι αναδιαρθρώσεις δανείων λόγω έλλειψης προσωπικού».

της αβεβαιότητας που υπάρχει, δεν μπορούμε να προχωρήσουμε σε δανειοδοτήσεις». Σημειώνοντας ότι η μόνη εξασφάλιση που υπάρχει είναι το ενυπόθηκο ακίνητο, πρόσθεσε ότι αυτό προκαλεί από μόνο του καθυστέρηση και αφού εξέφρασε την ελπίδα το όλο θέμα να διευθετηθεί το συντομότερο, είπε πως, «αν δεν λυθεί θα προχωρήσουμε από μόνοι μας με την παραχώρηση δανείων όπως είναι η υφιστάμενη νομοθεσία, λαμβάνοντας κάποια επιπρόσθετο ρίσκο».

Ελλείψεις σε οργανικές θέσεις
Ελλείψεις σε διάφορες οργανικές θέσεις διαπιστώνει η νέα διοίκηση του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης η οποία αναμένεται εντός της εβδομάδας να ξεκινήσει κύκλο επαφών με τους πολιτικούς αρχηγούς ή του εκπροσώπους των κοινοβουλευτικών κομμάτων προκειμένου να γίνει εφικτή η απογαποποίηση θέσεων. Η απογαποποίηση και εξαγγελία θέσεων, όπως για παράδειγμα αυτή του γενικού διευθυντή, ο οποίος αφυπηρετεί τον Φεβρουάριο κρίνεται σύμφωνα με τον κ. Παπαχαράλαμπος απαραίτητη προκειμένου ο Οργανισμός να μπορεί να συμμορφωθεί και με

Ο Συνεργατισμός στηρίζει την εκπαίδευση

Σε δύο σημαντικές κινήσεις με αποδέκτες τους φοιτητές προχωρεί η Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα. Η πρώτη κίνηση αφορά μείωση στο 4,5% των επιτοκίων στα εξυπηρετούμενα φοιτητικά δάνεια στον Συνεργατικό Πιστωτικό Τομέα και η δεύτερη την προώθηση προγράμματος υποτροφιών για προ-

θα μειώνεται στο 4,5%, προσθέτει. Όπως αναφέρει η ΣΚΤ, το ποσό που εγκρίθηκε για το πρόγραμμα υποτροφιών ανέρχεται στις €400.000 σε πλήρη ανάπτυξη και καλύπτει συνολικά 40 υποτροφίες ετησίως για ολοκλήρωση προπτυχιακού κύκλου σπουδών τετραετούς φοίτησης και 10 μεταπτυχιακές υποτροφίες. «Η αξιολόγηση των αιτήσεων θα γίνεται από υποεπιτροπή της Επιτροπείας του Συνεργατισμού, στη βάση ακαδημαϊκών και οικονομικών κριτηρίων, με πρόθεση ο φοιτητής ή ο γονέας αυτού να είναι μέλος του Συνεργατικού Πιστωτικού Τομέα. Από το συγκεκριμένο σχέδιο εξαιρούνται τα επαγγελματικά ΣΠΠ που έχουν δικά τους προγράμματα υποτροφιών», προστίθεται.

Εξάλλου, σε δήλωση του ο πρόεδρος της Επιτροπείας του Συνεργατισμού Νικόλας Χατζηγιάννης, τόνισε ότι «όπως είχαμε υποσχεθεί, μετά την απόλυτα επιτυχή έκβαση των ελέγχων αντοχής που διενήργησε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, αφοσιωνόμαστε, με τη σιγουριά και την αυτοπεποίθηση που μας έδωσε το αποτέλεσμα, στην υλοποίηση των επιχειρησιακών μας στόχων». Επικοινωνούμε με τον κόσμο, παίρνουμε τα μηνύματα, εκσυγχρονίζουμε το παραδοσιακό ανθρωποκεντρικό μοντέλο του Συνεργατισμού και προτείνουμε λύσεις και επιλογές πάνω σε νέες, υγιείς και εκσυγχρονισμένες βάσεις. Η στήριξη των νέων ανθρώπων και η εκπαίδευση αποτελούν βασικούς πυλώνες της νέας μας στρατηγικής, καταλήγει.

Σε μείωση επιτοκίων για φοιτητικά δάνεια, καθώς και σε πρόγραμμα υποτροφιών για φοιτητές που σπουδάζουν στην Κύπρο προχωρεί η ΣΚΤ.

πτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές που σπουδάζουν σε ακαδημαϊκά ιδρύματα στην Κύπρο (δημόσια ή ιδιωτικά).

Σύμφωνα με σχετικό ανακοινωθέν της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας, «η μείωση των επιτοκίων με ημερομηνία ισχύος την 1η Ιανουαρίου 2015, θα εφαρμόζεται και σε περιπτώσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων, εφόσον καταβληθούν οι καθυστερημένες δόσεις και το δάνειο καταστεί εξυπηρετούμενο».

Σε περιπτώσεις αναδιαρθρώσεων μη εξυπηρετούμενων δανείων, το επιτόκιο θα μειώνεται αρχικά στο 5,5% και εφόσον ο πελάτης παραμείνει συνεπής με τις πρόνοιες της αναδιαρθρώσεως, εντός εξαμήνου

Η Maserati πάει Λεμεσό

Η FLC Modena Automobile εγκαινιάζει εκθεσιακό χώρο στην Κύπρο

Του **ΜΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ**

Νέα δεδομένα στον χώρο των αυτοκινήτων πολυτελείας προσδοκεί η δημιουργία της παρουσίας μιας ακόμη μάρκας στην εγχώρια αγορά, καθώς γεγονός θα αποτελούν σε μερικές μέρες τα εγκαίνια του πρώτου εκθεσιακού χώρου της Maserati στη Λεμεσό. Την αντιπροσωπεία της δημοφιλούς εταιρείας του ομίλου Fiat εξασφάλισε η FLC Modena Automobile, μία εταιρεία συμφερόντων της οικογένειας Λούτσιου. Εκτός από την αποκλειστική αντιπροσωπεία των αυτοκινήτων Isuzu και KIA, την οποία κατέχει ο όμιλος Λούτσιου, η δυναμική της FLC Modena ενισχύεται σημαντικά, ανεβάζοντας περαιτέρω το επίπεδο, με τη συγκεκριμένη προσθήκη. Τα εγκαίνια του εκθεσιακού χώρου θα πραγματοποιηθούν στις 5 Δεκεμβρίου, στην οδό Σωτηρίου Τοφίνη, στον Άγιο Αθανάσιο, κατά τα οποία αναμένεται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον η παρουσίαση της Ghibli, του πρώτου μοντέλου της Maserati, που διαθέτει πετρελαιοκινητήρα 330 αλόγων και χωρητικότητα 3 λίτρων. Το πρόσφατο απόκτημα της ιταλικής μάρκας εκτιμάται ότι θα αποτελέσει πόλο έλξης για τον επιχειρηματικό κόσμο, καθώς το κόστος του θα ξεκινά με ποσό κάτω των 70.000 ευρώ.

Το διεθνές προφίλ

Την ώρα που το επισκευαστικό κέντρο της Maserati παραμένει στον όμιλο Moto Trend, στη Λευ-

Η Ghibli, το πρόσφατο απόκτημα της ιταλικής μάρκας εκτιμάται ότι θα αποτελέσει πόλο έλξης για τον επιχειρηματικό κόσμο.

κασία, στοίχιμα αποτελεί για την FLC Modena η επένδυση σε μια υψηλού επιπέδου μάρκα, δεδομένων των αυξημένων απαιτήσεων του ομίλου Fiat από τις αντιπροσωπείες της για ορισμένο αριθμό προπωλησών αυτοκινήτων ανάλογα με τη χώρα που διατίθενται. Προχωρώντας σε αλλαγές των διαφόρων αντιπροσωπειών, ο ιταλικός όμιλος επιδιώκει να κατακτήσει τον στόχο των 50.000 πωλήσεων για τη Maserati ανά το παγκόσμιο μέσα στο 2015, καθώς και τις 75.000 πωλήσεις το 2018. Εξάλλου,

μπορεί οι περσινές πωλήσεις να άγγιξαν μόλις τις 15.400, εντούτοις δημιουργούνται αισιόδοξες προοπτικές, καθώς μόλις το πρώτο τρίμηνο του 2014 πουλήθηκαν 8.041 οχήματα. Οι στόχοι της εταιρείας περιλαμβάνουν τόσο τα τρέχοντα μοντέλα, δηλαδή το Gran Turismo, το Quattroporte και το πετρελαιοκίνητο Ghibli, όπως επίσης και τις αναμενόμενες προσθήκες, το SUV Levante και το διθέσιο κουπέ και καμπριολέ Alfieri. Σύμφωνα με αναλυτές, η αυτοκινητοβιομηχανία με έδρα την ιταλική Μόντενα

στοχεύει σε έσοδα πέραν των 6 δισ. ευρώ μέχρι το 2018, σε σύγκριση με 1,7 δισ. το 2013. Όσον αφορά στους διεθνείς σχεδιασμούς της ιταλικής αυτοκινητοβιομηχανίας, το ενδιαφέρον εστιάζεται στην παρουσίαση, περί τα τέλη Σεπτεμβρίου του 2015, του νέου Levante, με κινητήρες ντιζελ ή βενζίνης. Επενδύοντας στο νέο SUV της, η Maserati ευελπιστεί να αποτελέσει τον βασικό ανταγωνιστή των X5 και Cayenne της BMW και της Porsche.

Ten Group Services Ltd, acting on behalf of A&P PARASKEVAIDES AND PARTNERS LLC, seeks to recruit enthusiastic, self-motivated and energetic individuals for its overseas operations in the Middle East.

ADMINISTRATORS

Position: Applicants will be expected to supervise and direct the administrative functions of large-scale construction projects.

Qualifications & Responsibilities: Applicants must hold a bachelor's degree in Business Administration from a reputable University, have 5 years of relative experience preferably in the construction industry and will be:

- Responsible for the Company's personnel administration.
- Responsible for issuing visas, arranging the travel and transportation of the Company's personnel.
- Responsible for the smooth running of the Company's camps, accommodation and offices.
- Responsible for the welfare of the Company's personnel.
- Ensures that the Company's policies are followed, in close contact with the management's instructions.
- Good command of English is a must. Arabic will be considered as a plus.

MATERIALS STOREKEEPERS

Position: Applicants will be assigned to one of the Company's construction projects and will be reporting to the Department Head/Project Manager.

Qualifications & Responsibilities: Applicants will be graduates from a reputable University, with 5 years previous similar experience, preferably in construction industry. They will have evident ability and good knowledge in store/warehouse and the ability to read materials specifications from manufacturer's catalogues and co-ordination with other Storekeepers of various Company's construction projects. Experience in the use of Microsoft Office software such as Word and Excel together with data control and intelligent data entry are also required. Successful applicants will be able to demonstrate consistency and reliability in producing reports and processing of information.

MATERIALS PURCHASERS

Position: Applicants will be assigned to one of the Company's construction projects and will be reporting to the Department Head/Project Manager.

Qualifications & Responsibilities: Applicants will be graduates from a reputable University, have 5 years of relevant experience preferably in the construction industry and be responsible for:

- Solicit, evaluate and negotiate Material Quotations.
- Place purchase orders and follow-up deliveries.
- Be responsible for port clearance.
- Produce reports.
- Coordinate with Company warehouses and monitor stocks.

These positions offer attractive career and development opportunities. A generous remuneration package will be offered to the successful candidates, commensurate with the expectations of the positions.

Candidates should apply in writing transmitting a CV to:

TEN GROUP SERVICES LTD
Human Resources & Administration Dept.
1 Nikis Avenue, 1086 Nicosia, Cyprus
Fax: 00357-22884706
Email: applications@tgs.com.cy

All applications will be held in strict confidence

Επιτακτική πλέον η ανάγκη για στροφή σε νέες τουριστικές αγορές

Σε νέα συνεδρία την Τρίτη το Δ.Σ. του ΚΟΤ για τα προβλήματα στον τουρισμό

Της ΕΜΙΑΥΣ ΜΙΝΤΗ

Έντονος προβληματισμός αλλά και αναβρασμός επικρατεί στον τουριστικό κόσμο της Κύπρου λόγω της σημαντικής πτώσης της ρωσικής αγοράς από τη μια, αλλά και των σημαντικών εξελίξεων που σημειώνονται εντός του Οργανισμού από την άλλη. Παράλληλα με τα πιο πάνω η Κυβέρνηση θέτει ψηλά στους σχεδιασμούς της την μεταρρύθμιση ολόκληρου του Οργανισμού αφού κρίνει ότι ο ΚΟΤ δεν είναι αποδοτικός στο ρόλο που πρέπει να διεκπεραιώνει. Για την Κυβέρνηση θα πρέπει να αφαιρεθούν αρκετές από τις εξουσίες του Οργανισμού τις οποίες θεωρεί

Εκτιμήσεις για αυξημένες αφίξεις από Πολωνία και Ισραήλ το 2015. Βελτιώνεται η γερμανική αγορά.

αχρείαστες και να επικεντρωθεί στον τομέα της στρατηγικής ανάπτυξης και προβολής καθώς και στο μάρκετινγκ.

Σε συνάρτηση με τις εσωτερικές διαμάχες του Οργανισμού και τις επικρίσεις μεταξύ Διοίκησης και Διευθύνσης επί της ουσίας προβληματίζουν έντονα τα στοιχεία για την περαιτέρω πορεία του τουρισμού αφού με βάση τα τελευταία στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας οι αφίξεις σε ό,τι αφορά τουλάχιστον την αγορά της Ρωσίας παρουσιάζονται μειωμένες. Αν συνηγορήσει κανείς την αποδυνάμωση του ρουβλίου καθώς και το κλείσιμο ρώσων οργανωτών ταξιδιών κατά τη διάρκεια κυρίως του καλοκαιριού και την εξάρτηση της Κύπρου από την αγορά της Ρωσίας η ανάγκη για στροφή σε νέες αγορές γίνεται όλο και πιο έντονη, θέση η οποία υιοθετείται εξολο-

Προβληματίζουν έντονα η πτώση αφίξεων από τη ρωσική αγορά, η υποτίμηση του ρουβλίου, καθώς και οι πτωχεύσεις οργανωτών ταξιδιών.

κλήρου από το Συμβούλιο. Τα προβλήματα τέθηκαν σε συνεδρία την προηγούμενη εβδομάδα ενώ αναμένεται νέα συνεδρία να πραγματοποιηθεί την ερχόμενη Τρίτη όπου θα συζητηθεί η συζήτηση και άλλα θέματα που υπάρχουν στην ατζέντα.

Η πτώση από Ρωσία

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, οι αφίξεις από τη Ρωσία παρουσιάζουν τους δύο τελευταίους μήνες σημαντική πτώση, αφού καταδεικνύεται πως οι αφίξεις Ρώσων τουριστών παρουσίασαν μείωση της τάξης του 29,3% τον Οκτώβριο του 2014 σε σχέση με πέρσι και από 69.326 κιλ. το 2013 ανήλθαν στις 49.030 κιλ.

Αισθητή πτώση σημειώθηκε και κατά τη διάρκεια του Σεπτεμβρίου με το ποσοστό να ανέρχεται περίπου στο 16,2%. Εκείνη που φαίνεται

να αποκομίζουν ως συμπέρασμα οι εμπλεκόμενοι φορείς είναι πως πέραν της υποτίμησης του ρουβλίου, οι Ρώσοι τουρίστες δείχνουν πιο επιφυλακτικοί απέναντι στους οργανωτές ταξιδιών αν και σε απόλυτους αριθμούς οι αιτήσεις για βίζα ήταν κατά δύο χιλιάδες λιγότερες σε σχέση με πέρυσι.

Ανατροπή πορείας

Στην κατεύθυνση για αναχαίτηση της πτώσης που παρατηρείται στις τουριστικές αφίξεις στρέφεται η προσοχή του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. Τόσο το Δ.Σ. όσο και ο γενικός διευθυντής του ΚΟΤ Μάριος Χαννίδης σε μακροσκελή συνεδρία που πραγματοποιήθηκε την περασμένη Τρίτη στα γραφεία του Οργανισμού, έθεσαν επί τάπητος τα κύρια θέματα που απασχολούν τη δεδομένη στιγμή την τουριστική βιομηχανία της Κύπρου.

Κοινή διαπίστωση και θέση όλων των εμπλεκόμενων είναι ότι η Κύπρος θα πρέπει να απεξαρτηθεί από τη ρωσική αγορά και παράλληλα να στρέψει την προσοχή της στις αγορές της Γερμανίας και της Αγγλίας. Δυναμική φαίνεται επίσης από τις αγορές της Πολωνίας και του Ισραήλ, αγορές οι οποίες σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Δ.Σ. αναμένεται αύξηση για το 2015.

Καλές ενδείξεις υπάρχουν και από την αγορά της Αγγλίας, χώρα για την οποία είχε καταβληθεί έντονη προσπάθεια για αύξηση του τουριστικού ρεύματος προς την Κύπρο. Εξάλλου, η συγκεκριμένη αγορά είναι μια από τις παραδοσιακές αγορές της χώρας όπως και η Γερμανία.

Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές η γερμανική αγορά φαίνεται ότι έχει βελτιωθεί αισθητά λόγω και των αεροπορικών συνδέσεων, κάτι το

οποίο όπως μας σχολιάζουν, δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι θα μετεξελιχθεί σε αφίξεις τουριστών. Στις εκτιμήσεις – σε ό,τι αφορά την αγορά της Γερμανίας – καταγράφεται πάντως και η άποψη πως ένα από τους λόγους που χάσαμε γερμανούς επισκέπτες οφείλεται στο τουριστικό μας προϊόν το οποίο είναι γερασμένο και σχετίζεται κυρίως με το «ήλιος και θάλασσα».

Μειωμένα έσοδα

Στο τραπέζι της συνεδρίας τέθηκε επίσης έντονα ο προβληματισμός ότι παρά τις αυξημένες αφίξεις που είχε το καλοκαίρι, εντούτοις τα έσοδα ήταν μειωμένα. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι οι τουρίστες λόγω της υποτίμησης του ρουβλίου, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τη Ρωσία είχαν λιγότερες δαπάνες, ενώ λόγω των προβλημάτων που προέκυψαν τον Απρίλιο είχαν ασκηθεί πιέσεις από τους οργανωτές ταξιδιών για πιο φθηνά πακέτα. «Είναι σημαντικό να έχουμε τουρίστες που θα αφήνουν εισόδημα», σχολίασε στην «Κ» πηγή από το Δ.Σ. του ΚΟΤ, «ενώ μας προβληματίζει το ότι δεν υπάρχει σχέδιο απεξάρτησης από τους Ρώσους», πρόσθεσε.

Σχολίασαν ακόμα ότι η Κύπρος θα μπορούσε να αντλήσει τουριστικό ρεύμα από άλλες χώρες που έχουν καταρρεύσει ως π.χ. η Αίγυπτος και η Συρία αλλά δεν έγινε κατορθωτό, ενώ σημείωσαν ότι όλα αυτά τα γεγονότα καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού μας προϊόντος.

Η ίδια πηγή κλήθηκε να σχολιάσει τους σχεδιασμούς της κυβέρνησης σε σχέση με τη μεταρρύθμιση του Οργανισμού, αναφέροντάς μας πως αυτό είναι κάτι που απασχολεί τον Οργανισμό. Διευκρίνισε ωστόσο ότι στο παρόν στάδιο ο Οργανισμός έχει προχωρήσει με το θέμα της αναδιοργάνωσης όπως προνοεί η σχετική μελέτη της KPMG για βελτίωση της αποδοτικότητας του Οργανισμού.

Σαλπάρει το Explorer της Louis

Κρουαζιέρες στο Αιγαίο από τον Μάιο του 2015 θα πραγματοποιεί το νέο κρουαζιερόπλοιο της Louis Cruises. Το νέο γενιάς κρουαζιερόπλοιο, το οποίο ναυπηγήθηκε το 2002, θα δρομολογηθεί υπό τη νέα εμπορική επωνυμία της Louis Cruises, η Celestyal Cruises που αντιπροσωπεύει πλέον τα προγράμματα κρουαζιέρων του ομίλου από ελληνικά λιμάνια. Το κρουαζιερόπλοιο Explorer διαθέτει 420 καμπίνες, υπέρκωκους νέους

κόρους και μία έντονη ταυτότητα Ελλάδας, με ελληνικά ονόματα και ποιήματα να διακοσμούν τα καταστρώματα και τους πολυτελείς του χώρους. «Γεγονός που το καθιστά ιδανικό για τη θυγατρική εμπορική επωνυμία Celestyal Cruises που αντιπροσωπεύει την ελληνική κρουαζιέρα διεθνώς», ενώ παράλληλα θα φέρει από τον προσεχή Μάιο το όνομα Celestyal Odyssey. Σύμφωνα με της Louis Cruises, η δρομολόγηση και τρίτου κρουαζιερόπλοιο από ελληνικά λιμάνια είναι «φυσικό επακόλουθο των πολύ καλών αποτελεσμάτων που η εταιρεία παρουσίασε την περασμένη χρονιά».

Συζήτηση για την επιχειρηματικότητα

Με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Εβδομάδας Επιχειρηματικότητας ο Οργανισμός Γυναικών Επιχειρηματιών Επαγγελματιών (ΟΓΓΕ) Λεμεσού σε συνεργασία με τους ID-GC διοργανώνουν συζήτηση με θέμα «Εστί το Επιχειρείν ΦΥΛΟσοφείν;» την Τρίτη 25 Νοεμβρίου 2014, στις 6:45 μ.μ. – 7:45 μ.μ., στο «Venue Centre, Columbia Plaza».

Χαιρετισμό θα απευθύνει ο πρόεδρος του ΟΓΓΕ Λεμεσού, Πέτρος Ορφανίδου. Η πρόην υπουργός Ερατώ Κοζάκου Μαρκουλλά θα αναπτύξει το θέμα «Επιχειρηματικότητα 50+». Η πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς θα μιλήσει για τη σημασία της Εποπτείας της Κεφαλαιαγοράς, ενώ ο διευθυντής συμβούλου της DIGREAL STUDIOS, Φειδίας Χατζηξενοφώντος, θα αναπτύξει το θέμα «Διαδίκτυο, αξιοποίηση από Επιχειρηματίες» συμβουλές και παραδείγματα. Η εκδήλωση τελεί υπό την αιγίδα της συζύγου του Προέδρου της Δημοκρατίας, κ. Άντρος Αναστασιάδη, μέλους του ΟΓΓΕ Λεμεσού. Για πληροφορίες, συμμετοχή στα τηλ. 99631958, 99536222. E-mail: ogee.lemesou@googlemail.com

Με επιτυχία το Gala Dinner της ΤΕΒΕΑ

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε το Gala Dinner της Τουριστικής Εμπορικής και Βιομηχανικής Εταιρείας Αμμοχώστου (ΤΕΒΕΑ) την περασμένη Τετάρτη 19 Νοεμβρίου στο Ξενοδοχείο Constantinos The Great στον Πρωταρά. Η εκδήλωση ήταν υπό την αιγίδα του υπουργού Οικονομικών κ. Χάρη Γεωργιάδη.

Κατά τη διάρκεια του Gala Dinner, επιχειρηματίες από όλο το φάσμα της οικονομικής δραστηριότητας της Επαρχίας Αμμοχώστου είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν με τον υπουργό Οικονομικών και να θέσουν τις απόψεις και τον προβληματισμό τους για διάφορα θέματα που αφορούν τον επιχειρηματικό κόσμο. Συζητήθηκαν κυρίως θέματα που άπτονται της ανάγκης για ενίσχυση της ρευστότητας, τα ψηλά επιτόκια δανεισμού, τη σύνταξη συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ) για στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Σύμφωνα με σχετικό ανακοινωθέν του ΤΕΒΕΑ, ο κ. Γεωργιάδης απάντησε στις ερωτήσεις που τέθηκαν και που αφορούν τα αναπτυξιακά έργα, το ψηλό κόστος ηλεκτρικής ενέργειας, την ανάγκη για στήριξη εξαγωγών και την ανάγκη για επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

Καζάνι που βράζει η ξενοδοχειακή βιομηχανία

Νομική ρύθμιση και κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους ζητούν οι εργαζόμενοι

Της ΕΜΙΑΥΣ ΜΙΝΤΗ

Μεγάλος αναβρασμός επικρατεί στις τάξεις των εργαζομένων στην ξενοδοχειακή βιομηχανία και όπως όλα δείχνουν δεν αποκλείεται, αν δεν αναστραφεί το υπάρχον εργασιακό κλίμα όπως καταγγέλλουν οι Συντεχνίες, οι εργαζόμενοι να ξεκινήσουν κινητοποιήσεις. Οι εργαζόμενοι από τη μία καταγγέλλουν παραβίαση της Συλλογικής Σύμβασης και επιβολή δυσμενών εργασιακών όρων. Από πλευράς τους οι ξενοδοχοί απαντώντας στις επικρίσεις σημειώνουν πως δεν υπάρχει παραβίαση της Συλλογικής Σύμβασης. Όπως ανέφερε στην «Κ» ο πρόεδρος του ΠΑΣΥΞΕ κ. Χάρης Λοϊζίδης, σε κάποια ξενοδοχεία εφαρμόζεται η Σύμβαση, ενώ σε κάποιες άλλες περιπτώσεις γίνονται και ατομικές προσλήψεις, αφού δεν υπάρχει ούτε σχετική νομοθεσία.

Νομική ρύθμιση

Βασικό αίτημα των εργαζομένων είναι να ρυθμιστούν νομικά και να κατοχυρωθούν τα δικαιώματα των εργαζομένων στα ξενοδοχεία. Μιλώντας επίσης στην «Κ» ο γ.γ. της ΣΥΣΚΑ-ΠΕΟ (συντεχνία ξενοδοχοϋπαλλήλων) κ. Λευτέρης Γεωργιάδης κατήγγειλε σοβαρές παραβιάσεις από πλευράς των ξενοδόχων στη Συλλογική Σύμβαση, λέγοντας πως «επιβάλλουν απαράδεκτους όρους, εκμεταλλεύονται τη μαζική ανεργία».

Επομαινώντας ότι η κατάσταση είναι ανυποχώρητη, ο κ. Γεωργιάδης είπε πως πρόκειται για μια κατάσταση που ανησυχεί ιδιαίτερα και

Την ανταπόκριση του Υπουργείου Εργασίας ζητούν οι εργαζόμενοι για κατοχύρωση των μισθών, του πενήντηρου, του 13ου μισθού και για αποφυγή δυσμενών όρων απασχόλησης.

πρόσθεσε ότι το Συνδικαλιστικό Κίνημα είχε υποβάλει γραπτό υπόμνημα τόσο στην Επιτροπή Εργασίας της Βουλής όσο και με το αρμόδιο Υπουργείο αλλά και το Συνδεσμο Ξενοδόχων.

Μισθοί πεινας

Αναφερόμενος στην εν λόγω συνάντηση ο κ. Γεωργιάδης είπε πως οι εργαζόμενοι είχαν προειδοποιήσει ότι δεν μπορεί πλέον να γίνουν ανεκτές αυτές οι τακτικές και η ισοπέδωση με επιβολή μισθών πείνας της τάξης των 600-700 ευρώ τη στιγμή που οι εργαζόμενοι έκαναν σοβαρές παραχωρήσεις και ικανοποίησαν πλήρως τα αιτήματα των ξενοδόχων κάποια από τα οποία ήταν και διαχρονικά. Υπογραμμίζοντας την υπευθυνότητα των εργαζομένων υπέδειξε ότι επαληθεύονται οι ανησυχίες τους και δικαιώνονται για

το αίτημα που είχαν κατά τις διαπραγματεύσεις για νομική ρύθμιση των δικαιωμάτων τους.

Υπενθύμισε ότι έγινε ένα έκτακτο μνημόνιο του οποίου οι πρόνοιες παύουν να ισχύουν με τη λήξη του και κάλεσε την Πολιτεία και ιδιαίτερα το Υπουργείο Εργασίας να παρέμβουν. Ο μόνος τρόπος υπέδειξε, είναι με ρύθμιση των βασικών δικαιωμάτων μέσω δικαιωμάτων για τους όρους υπηρεσίας στα ξενοδοχεία και της υφιστάμενης νομοθεσίας που ήδη παραβιάζεται. Το κύριο που χαρακτηρίζει τις προσλήψεις, σημείωσε ο κ. Γεωργιάδης είναι προσλήψεις με μισθοδοσία της τάξης των 600 ευρώ με μέγιστο ποσό τα 800 ευρώ ανεξαρτήτως ειδικεύσεως και υπηρεσίας του κάθε ξενοδοχοϋπαλλήλου.

Ερωτηθείς σχετικά με κάποια ξενοδοχεία που εφαρμόζουν τη Συλ-

«Θα προχωρήσουν σε κινητοποιήσεις οι εργαζόμενοι αν δεν εφαρμοστούν οι Συμβάσεις. Δεν υπάρχει νομοθεσία απαντά ο ΠΑΣΥΞΕ».

λογική Σύμβαση κατήγγειλε ότι και εκεί ασκούνται αφόρητες πιέσεις στους εργαζόμενους για αλλαγή μονομερώς των όρων υπηρεσίας τους και μετατροπή σε συμβόλαιο.

Μια άλλη περίπτωση είναι αυτή με τα ξενοδοχεία που αναστέλλουν τη λειτουργία τους κατά τη χειμερινή περίοδο, απολύοντας το προσωπικό και το επαναπροσλαμβάνουν με νέους όρους.

Μέτρα αναχαίτισης

Είμαστε αποφασισμένοι να λάβουμε μέτρα αναχαίτισης, είπε στην «Κ» ο κ. Γεωργιάδης σημειώνοντας πως όλα τα προβλήματα των εργαζομένων θα τεθούν στο συνέδριό τους στις 28 του τρέχοντος μηνός και πρόσθεσε πως, «αν δεν βρούμε ανταπόκριση στα αιτήματά μας από το Υπουργείο και τη Βουλή για τροποποίηση των υφιστάμενων κανονισμών, τότε δεν έχουμε επιλογή». Θα δώσουμε μάχες με κινητοποιήσεις για να εφαρμοστούν οι Συμβάσεις, υπογράμμισε.

Η ελληνική γλώσσα

Κληθείς να σχολιάσει κατά πόσον το Υπουργείο ανταποκρίνεται

Γεωπολιτική η αξία των υποδομών της Cyta

Σε κοινό μέτωπο Κύπρου – Ελλάδα στον άξονα Μέσης Ανατολής – Βαλκανίων προσδοκά ο διευθυντής χονδρικής αγοράς

Του **ΜΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ**

Τον διαχωρισμό της λιανικής αγοράς, που συμπεριλαμβάνει την σταθερή και κινητή τηλεφωνία, το διαδίκτυο και τη συνδρομητική τηλεόραση, με τη χονδρική αγορά που περιλαμβάνει τον τομέα αξιοποίησης των εθνικών και διεθνών τηλεπικοινωνιακών υποδομών, σε ενδεχόμενη ιδιωτικοποίηση, προκρίνει ο διευθυντής Εθνικής και Διεθνούς Χονδρικής Αγοράς της Cyta, Γιάννης Κουλιός. Μιλώντας στην «Κ», ο κ. Κουλιός, ο οποίος τον Οκτώβριο του 2014 ανέλαβε επιπρόσθετα καθήκοντα διευθύνοντος συμβούλου στη Cyta Ελλάδος, επισημαίνει ότι, ο πλούτος των υποδομών του Ομίλου δεν πρέπει να καθορίζεται μόνον από την καθαρή λογιστική αξία τους αλλά, αφενός από τη γεωπολιτική και γεωστρατηγική αξία τους και αφετέρου, από την έκταση του χρόνου που απαιτείται για την ανάπτυξη τους. Κατά την άποψή του, αυτά τα στοιχεία από μόνα τους προσδίδουν μια πολύ μεγάλη αξία, ενόψει των διαδικασιών ιδιωτικοποίησης και λαμβάνοντας υπόψη ότι, η Κύπρος αποτελεί σημαντικό περιφερειακό τηλεπικοινωνιακό κόμβο στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου.

Ρόλος στην κυπριακή ΑΟΖ

Ενδεικτική της γεωπολιτικής αξίας των διεθνών υποδομών είναι η πρόσφατη συνεργασία του Ομίλου Cyta με εταιρείες αμερικανικών συμφερόντων για την προαιγιαλώση και φιλοξενία του υποθαλάσσιου καλωδιακού συστήματος POSEIDON στην Κύπρο, επιτυγχάνοντας για πρώτη φορά τη σύγκλιση ωκεανογραφίας και τηλεπικοινωνιών για την υπεράκτια βιομηχανία υδρογονανθράκων στη Μεσόγειο. Η λειτουργία του πρωτοποριακού συστήματος POSEIDON προσφέρει σημαντικές προοπτικές

στον αναπτυσσόμενο ενεργειακό τομέα, αφού για πρώτη φορά, οι εμπλεκόμενες εταιρείες έχουν τη δυνατότητα να υλοποιήσουν τα αναπτυξιακά τους σχέδια για εξόρυξη υδρογονανθράκων στην ανατολική Μεσόγειο, με την ασφάλεια μεταφοράς των επιχειρησιακών δεδομένων τους μέσω καλωδιακών διασυνδέσεων μεγάλης χωρητικότητας στις πλατφόρμες παραγωγής. «Σε περίπτωση ιδιωτικοποίησης, ο υπολογισμός της αξίας των εθνικών και διεθνών τηλεπικοινωνιακών υποδομών, δεν θα πρέπει να βασίζεται απλώς σε λογι-

Περιορισμός λειτουργικών δαπανών και μηδενική χρηματοδότηση από τη μητρική οι προτεραιότητες του νέου διευθύνοντος συμβούλου της Cyta Ελλάδος.

στικές πράξεις», κρίνει ο κ. Κουλιός, επισημαίνοντας τη μεγάλη έκταση χρόνου που απαιτείται για τον προγραμματισμό και την κατασκευή τους. Ιδιαίτερα όσον αφορά στις διεθνείς υποδομές, ο κ. Κουλιός αναφέρει «στις περιπτώσεις διακρατικές σχέσεις και διεθνείς συνεργασίες, τις οποίες έχει χειριστεί με επιτυχία η Cyta επί σειρά ετών, μέχρι να καθιερωθεί η Κύπρος ως περιφερειακός τηλεπικοινωνιακός κόμβος μεγάλης γεωπολιτικής αξίας, στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου». Επιπλέον επισημαίνει τη σημαντική τεχνολογία που απαιτείται για το σχεδιασμό και την αξιοποίηση των διεθνών υποδομών, καθώς και το ιδιαίτον ιδιοκτησιακό καθεστώς τους αφού, κατά κανόνα τα υποθαλάσσια

καλωδιακά συστήματα ανήκουν σε πολλαπλούς συνδιοκτές και διέπονται από ειδικές συμφωνίες λειτουργίας και εμπορικής αξιοποίησης.

Μέτωπο Κύπρου – Ελλάδας

Σημαντικές προοπτικές προδιαγράφονται από τη μελλοντική αξιοποίηση του δικτύου οπτικών ινών της Cyta Ελλάδος, το οποίο καλύπτει 5.000 χλμ. της ελληνικής επικράτειας και πάνω από το 70% του πληθυσμού της χώρας, με επεκτάσεις νότια μέχρι την Κρήτη και βόρεια μέχρι την Αλβανία, τα Σκόπια και τη Βουλγαρία. «Τα αστικά, υπεραστικά και διεθνή τμήματα του δικτύου της Cyta Ελλάδος σαφώς υπερκαλύπτουν τις ανάγκες της πελατειακής βάσης στην Ελλάδα, οπότε με τη σωστή αξιοποίηση των αποθεμάτων χωρητικότητας θα προσφέρουν τη δυνατότητα στον Όμιλο να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στον τηλεπικοινωνιακό άξονα Μέσης Ανατολής – Βαλκανίων» επεξηγεί ο Γιάννης Κουλιός. Με βάση τους νέους σχεδιασμούς, τα διεθνή δίκτυα της μητρικής Cyta στην ανατολική Μεσόγειο, θα διασυνδεθούν και θα αξιοποιηθούν συνολικά με τα δίκτυα της ελληνικής θυγατρικής, τα οποία προεκτείνονται μέχρι τα Βαλκάνια και θα αποτελέσουν ένα ενιαίο αξιόπιστο δίκτυο τεχνολογίας αιχμής. «Ο Όμιλος θα αξιοποιήσει πλήρως την παρουσία του τόσο στην Κύπρο όσο και την Ελλάδα, με γνώμονα το ευρύτερο συμφέρον των δύο χωρών και με απώτερο στόχο να αποτελέσει τη σημαντικότερη ίσως, τηλεπικοινωνιακή γέφυρα μεταξύ Ανατολής και Δύσης, αντιμετωπίζοντας με αξιώσεις τους κολοσσούς των διεθνών τηλεπικοινωνιών», σημειώνει ο διευθύνων σύμβουλος της Cyta Ελλάδος και διευθυντής Εθνικής και Διεθνούς Χονδρικής Αγοράς του οργανισμού.

«Σε περίπτωση ιδιωτικοποίησης, ο υπολογισμός της αξίας των εθνικών και διεθνών τηλεπικοινωνιακών υποδομών, δεν θα πρέπει να βασίζεται απλώς σε λογιστικές πράξεις», τονίζει ο Γιάννης Κουλιός.

Λίφτινγκ στην Ελλάδα

Περισσότερο περιορισμό στις λειτουργικές δαπάνες της ελληνικής θυγατρικής εταιρείας, ενώ πληθαίνουν οι φήμες για τους υποψήφιους μνηστήρες για τις εταιρείες των δύο χωρών, προγραμματίζει ο νέος διευθύνων σύμβουλος της Cyta Ελλάδος, Γιάννης Κουλιός, με επικαιροποίηση του επιχειρηματικού πλάνου, στοχεύοντας σε μια γενικότερη στρατηγική προς τους μεγάλους επιχειρηματικούς και χονδρικούς πελάτες. Όπως επεξηγεί, η στρατηγική αυτή κρίνεται επιχειρησιακά αναγκαία με στόχο την αξιοποίηση των μεγάλων αποθεμάτων των τηλεπικοινωνιακών υποδομών της εταιρείας, προσθέτοντας ότι, «η κύρια δραστηριότητα παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών 4-play (σταθερή, κινητή, διαδίκτυο και τηλεόραση) στη λιανική αγορά είναι βεβαίως σημαντική, ωστόσο η δευτερεύουσα δραστηριότητα παροχής επιχειρηματικών και χονδρικών υπηρεσιών που θα αναπτυχθεί, αναμένεται να φέρει νέες διαστάσεις ανάπτυξης, με άμεσα αποτελέσματα». Ο Γιάννης Κουλιός θεωρεί ότι η ελληνική θυγατρική διαθέτει δύο σημαντικά περιουσιακά στοιχεία, την πελατειακή της βάση περίπου 319.000 συνδρομητών και τα εκτεταμένα αστικά, υπεραστικά και διεθνή δίκτυά της, τα οποία χαρακτηρίζει ως «το πιο σημαντικό, ενδεχομένως, στοιχείο που θα αξιοποιηθεί πλήρως κατά την επόμενη περίοδο, σε συνδυασμό με μια σώφρονα πολιτική μείωσης στις λειτουργικές δαπάνες, η οποία στοχεύει σε μηδενική χρηματοδότηση κατά το επόμενο έτος». Με το 2014 να αποτελεί χρονιά ουσιαστικής εισόδου στις νέες υπηρεσίες, συνδρομητικής τηλεόρασης και κινητής τηλεφωνίας, η Cyta Ελλάδος εκτιμά ότι τα οικονομικά αποτελέσματα θα επιφέρουν εδραίωση της λειτουργικής κερδοφορίας, η οποία έκανε ήδη οριακή εμφάνιση την περσινή χρονιά. «Κατά το 2013 πετύχαμε αύξηση 2,16% του κύκλου εργασιών από συνήθεις δραστηριότητες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, σε συνδυασμό με σημαντική μείωση ζημιών 18,55%, με αποτέλεσμα την οριακή λειτουργική κερδοφορία ενώ, αύξησαμε τη συνδρομητική μας βάση κατά 5,21%, με διαμόρφωση του κύκλου εργασιών για τη χρήση 2013 στα 89,9 εκατ. ευρώ», επεξηγεί ο διευθύνων σύμβουλος της Cyta Ελλάδος.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΑΝΑΔΑ-ΣΩΖΩ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

60 ΔΕΝΔΡΥΛΛΙΑ ΔΙΝΟΥΝ ΖΩΗ ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟ ΑΝΘΟΥΠΟΛΗΣ

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε η 5η φάση του προγράμματος κοινωνικής εταιρικής ευθύνης «Αναδα – σώζω» από τον Όμιλο των Ειδικών Εκδόσεων και την ΟΠΑΠ Κύπρου. Το προσωπικό των εταιρειών μετέβη την Παρασκευή, 26 Σεπτεμβρίου στο χώρο που υποδείχθηκε από το Κοινοτικό Συμβούλιο Συνοικισμού Ανθούπολης, στο πάρκο πεσοντών και αγνοουμένων, όπου και φύτεψε 60 δενδρύλλια, με τη βοήθεια των μαθητών του Γυμνασίου Ανθούπολεως, προσθέτοντας ένα πνεύμονα πρασίνου στην περιοχή.

2010
Γέρι
Δασύλλιο Άρνας

2012
Λασιά
Πάρκο Κύπρου Χρυσάνθη

2012
Έγκωμη
Πάρκο Ποντιακού Ελληνισμού

2013
Καπέδες
Νέο πάρκο της κοινότητας Καπέδων

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Μαθήματα ηγεσίας από τον Μέντελσον

Ενισχύει τις δεξιότητες και τα ταλέντα των στελεχών της η διεθνής φαρμακευτική και χημική εταιρεία Merck

Μια εβδομάδα διήρκεσε το εκπαιδευτικό συμπόσιο που οργάνωσε η διεθνής φαρμακευτική και χημική εταιρεία Merck αποκλειστικά για τα πενήντα κορυφαία –και τα πλέον υποσχόμενα– στελέχη της, προ-

Η παρακολούθηση της πρόβας που κάνει μια ορχήστρα προσφέρει ένα ανεκτίμητο μάθημα ως παράδειγμα αποτελεσματικού εταιρικού μανάτζμεντ.

κειμένου να ενισχύσει περαιτέρω τις δεξιότητες και τα ηγετικά ταλέντα τους – για τα οποία άλλωστε είχαν ήδη διακριθεί. Ο περισσότερος χρόνος δαπανήθηκε σε εννιμερώσεις για τις νέες τεχνολογίες, παρουσίαση και ανάλυση επιτυχημένων case studies και με τα θέ-

ματα της γνωστής ατζέντας τέτοιων εκπαιδευτικών συναντήσεων.

Εως ότου... τη σκυτάλη του συμπόσιου –δηλαδή την μπαγκέτα– πήρε κυριολεκτικά στα χέρια του ο Βόλφγκανγκ Χέιντσελ, διευθυντής της «Ορχήστρας Merck» και η αίθουσα πλημμύρισε με τη δυναμική μουσική του Μέντελσον. Ήταν ένα συγκεκριμένο δυναμικό έργο του μεγάλου μουσουργού, το οποίο ο ίδιος ο μάεστρος είχε επιλέξει προκειμένου τα στελέχη της εταιρείας ως ακροατές να παρακολουθήσουν την πρόβα της ορχήστρας, για τον λόγο ότι «όχι μόνο δίνει έμπνευση σε κάθε ακροατή, αλλά και γιατί ο διευθυντής της ορχήστρας απεικονίζει το πώς η ηγεσία μιας εταιρείας μπορεί όχι μόνο να διευθύνει αλλά και να εμπνέει τα στελέχη της». Αυτή την αποκάλυψη που έκανε η Merck, ότι δηλαδή η παρακολούθηση της πρόβας που κάνει μια ορχήστρα προσφέρει ένα ανεκτίμητο μάθημα ως παράδειγμα αποτελεσματικού εταιρικού μανάτζμεντ, την επεσόμανε και τη δημοσιοποι-

Εκπαιδευτικό συμπόσιο που οργάνωσε η διεθνής φαρμακευτική και χημική εταιρεία Merck αποκλειστικά για τα πενήντα κορυφαία –και τα πλέον υποσχόμενα– στελέχη της.

πσε το Πανεπιστήμιο Insead (<http://knowledge.insead.edu/>). «Ο διευθυντής μιας συμφωνικής ορχήστρας έχει και άλλες πολλές μυστικές ιδιότητες, έστω και αν για την πλειονότητα του κοινού, ο «μαέστρος» μοιάζει να είναι ένας αυταρχικός ηγέτης που από το βήθο-

του διατάσσει τα μέλη της ορχήστρας του», σχολιάζει ο Τζον Τσιλντζέριαν, καθηγητής Οργανωσιακής Συμπεριφοράς.

Ο συνδιασμός

Κατ' αρχήν αναφέρεται –και επα-
ναλαμβάνει– το σχετικό ερώτημα

που κάνει και ο ίδιος ο συγκεκριμένος μάεστρος. Λέει δηλαδή ότι «στην ορχήστρα υπάρχουν άνθρωποι με διαφορετικές κουλτούρες και με διαφορετικές εθνικότητες. Ασφαλώς όλοι τους γνωρίζουν καλά τόσο τα μουσικά όργανα τους όσο και τα έργα που εκτελούν. Το θέμα όμως είναι το πώς εγώ θα μπορέσω να τα συνδυάσω όλα αυτά με επιτυχία;». Με τον τρόπο αυτό η Merck προσπαθεί να αποσπάσει τα στελέχη της από την καθημερινότητα της άσκησης ηγεσίας και να τους δώσει μια διαφορετική προοπτική. Παράλληλα, αποδίδεται και φόρος τιμής στους μεγάλους μουσουργούς και ιδιαίτερος στον Μπετόβεν, οι οποίοι απαιτούν τα έργα τους να εκτελούνται με μεγαλύτερη «δύναμη» και «πολυπλοκότητα» και έτσι δημιουργήθηκαν οι σύγχρονες συμφωνικές ορχήστρες, όπως τις γνωρίζουμε και εμείς σήμερα.

Στα στελέχη που συμμετείχαν στο συμπόσιο και που διερωτήθηκαν τι ήταν άραγε αυτό που θα τους διδάξει η παρακολούθηση της

πρόβας μιας συμφωνικής ορχήστρας, η απάντηση περιείχε εντυπωσιακούς παραλληλισμούς. Κατ' αρχήν αναφέρθηκε ότι η ορχήστρα έχει τέσσερα βασικά τμήματα –τα πνευστά ξύλινα και χάλκινα, τα έγχορδα και τα κρουστά– και ότι εκεί υπάρχουν πάντα οι «πρώτοι», το «πρώτο βιολί», το κλαρινέτο κ.ά. «Αυτοί, για τον μάεστρο συνιστούν την εκτελεστική ομάδα των ανώτερων στελεχών του».

Εξέφρασε επίσης τη βεβαιότητα ότι όχι μόνο οι καλλιτέχνες αλλά όλοι οι άνθρωποι θέλουν να εκφράσουν «αυτό που έχουν μέσα τους. Ωστόσο, το να το εισπράξει και να το συνδυάσει με επιτυχία σαν συνολική ενέργεια, εμπίπτει στον ρόλο του ηγέτη. Ομολόγησε ότι εσκεμμένα επέλεξε ένα έργο του Μέντελσον, το οποίο η ορχήστρα δεν είχε ξαναπαίξει. Γιατί, ο τρόπος που ο μουσικός το αντιμετώπιζε για πρώτη φορά ήταν για εκείνον η διάγνωση για το πώς αναγνωρίζει και πώς αντιμετωπίζει το πρόβλημα.

A STAR ALLIANCE MEMBER

Η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης των δραστηριοτήτων της και για να καλύψει τις επιχειρησιακές της ανάγκες, αναζητά:

Μέλη Πληρώματος Θαλάμου Επιβατών με έδρα τη Λάρνακα (LCA)

Τυπικά προσόντα:

- Απολυτήριο Λυκείου
- Άριστη γνώση αγγλικών
- Δεύτερη ξένη γλώσσα (γαλλικά ή ρώσικα ή ιταλικά ή γερμανικά) θα θεωρηθεί προσόν
- Πτυχία ανωτέρων ή ανωτάτων Σχολών θα θεωρηθούν προσόν
  - Για τους άντρες υποψήφιους, θα πρέπει να είναι εκπληρωμένες οι στρατιωτικές υποχρεώσεις

Στα βιογραφικά είναι απαραίτητα τα ακόλουθα:

- Η αναφορά του ύψους και του βάρους
- Η επισύναψη πρόσφατης φωτογραφίας

Αποστολή βιογραφικών έως 20/12/2014

στο <http://el.aegeanair.com/i-etairaia/theseis-ergasias/>

με την ένδειξη: Ι/Σ - Ι/Φ LCA

Τηλέφωνο αυτόματης χρέωσης κρατήσεων:
Τηλέφωνο κρατήσεων: 22472500 Φαξ: 22472550
Email: mikresaggelies@kathimerini.com.cy

90034210
ΕΣΤΙ ΟΙΣ ΚΛΗΤΟΙ ΕΦΥΛΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ζητείται δημοσιογράφος

Ζητείται δημοσιογράφος για την ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ».

Απαραίτητη προϋπόθεση να είναι καλός χρήστης των social media και να χειρίζεται εύκολα το διαδίκτυο. Προηγούμενη εμπειρία θα ληφθεί υπόψη.

Αποστολή βιογραφικού στον Απόστολο Τομαρά στη διεύθυνση tomarasa@kathimerini.com.cy

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

A STAR ALLIANCE MEMBER

Η ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης των δραστηριοτήτων της και για να καλύψει τις επιχειρησιακές της ανάγκες αναζητά πληρώματα θαλάμου διακυβέρνησης (ΚΥΒΕΡΝΗΤΕΣ και ΣΥΓΚΥΒΕΡΝΗΤΕΣ):

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ

ΚΥΒΕΡΝΗΤΕΣ:

- Πτυχίο JAR/EASA ATPL και A320 type rating
- Πιστοποιητικό Υγείας (Medical Certificate) σε ισχύ
- Minimum 1.000 ώρες πτήσεως in command σε τύπο αεροσκάφους A320
- Minimum 4.000 ώρες πτήσεως και 5 έτη προϋπηρεσίας σε αεροπορική εταιρεία

ΣΥΓΚΥΒΕΡΝΗΤΕΣ:

- Πτυχίο CPL με Frozen ATPL και A320 type rating
- Πιστοποιητικό Υγείας (Medical Certificate) σε ισχύ
- Minimum 500 ώρες πτήσεων σε τύπο αεροσκάφους A320
- Άριστη γνώση ελληνικών και αγγλικών
- Εκπληρωμένες στρατιωτικές υποχρεώσεις

Η διαδικασία επιλογής περιλαμβάνει

- Αξιολόγηση Flight Simulator
- Συνέντευξη

Αποστολή βιογραφικών ηλεκτρονικά έως 20/12/2014

Συνοδευόμενα απαραίτητα από έγχρωμη φωτογραφία τύπου διαβατηρίου, στο:

<http://el.aegeanair.com/i-etairaia/theseis-ergasias/>

με την ένδειξη:

K1 LCA (για κυβερνήτες)

K2 LCA (για συγκυβερνήτες)

*Βιογραφικά σημειώματα που έχουν αποσταλεί ήδη και τα οποία δεν πληρούν τα απαιτούμενα προσόντα δε θα ληφθούν υπόψη.

Η εταιρεία Genesis Pharma (Cyprus) Ltd, θυγατρική εταιρεία της Genesis Pharma S.A. Ελλάδος που ασχολείται με την προώθηση φαρμακευτικών προϊόντων βιοτεχνολογίας στην Ελλάδα, Κύπρο και Βαλκανικές χώρες ενδιαφέρεται να προσλάβει ιατρικό επισκέπτη.

ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ

Ο επιτυχών υποψήφιος θα είναι υπεύθυνος για την προώθηση φαρμακευτικών προϊόντων σε επιστήμονες του ιατρικού κλάδου, συμμετοχή σε διεθνή συνέδρια και οργάνωση τοπικών σεμιναρίων για τα προϊόντα της εταιρείας.

Απαιτούμενα προσόντα:

- Πανεπιστημιακό Δίπλωμα Βιολογίας, Χημείας, Φαρμακευτικής, Βιοχημείας, ή άλλου συναφή κλάδου.
- Πολύ καλή γνώση και χρήση Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας.
- Πολύ καλή γνώση Ηλεκτρονικού Υπολογιστή (Word, Excell, Powerpoint).
- Ακεραιότητα Χαρακτήρα, Ευχάριστη και Δυναμική Προσωπικότητα.
- Ικανότητα Επικοινωνίας, Οργάνωσης και Πρωτοβουλίας.
- Ηλικία μέχρι 35 ετών

Αναλόγως προσόντων προσφέρεται ελκυστικό πακέτο απολαβών, 13ος μισθός, ταμείο προνοίας, ιατροφαρμακευτική περιθαλψη, εταιρικό αυτοκίνητο, άδεια με πλήρεις απολαβές, συνεχής εκπαίδευση, προοπτικές ανέλιξης και άλλα ωφελήματα.

Οι ενδιαφερόμενοι παρακαλούνται όπως αποστείλουν βιογραφικό σημείωμα σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή με πρόσφατη φωτογραφία μέχρι τις 3 Δεκεμβρίου 2014.

Όλες οι αιτήσεις θα θεωρηθούν αυστηρά εμπιστευτικές.

Genesis Pharma (Cyprus) Ltd
T.K. 23638, 1684 Λευκωσία
Τηλ: 22 76 99 46 Φαξ: 22 76 99 78
E-mail: info-cyprus@genesishpharma.com

Προς διοχέτευση νέων δανείων ύψους 10 δισ. ευρώ σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά

Οι τράπεζες κινούνται σε τρεις άξονες και θέτουν τις προτεραιότητες για τη μετά stress test εποχή

Του ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ

Στη «σκιά» της διαπραγμάτευσης κυβέρνησης - τρόικας και της αβεβαιότητας για την έκβαση της αξιολόγησης και την επόμενη ημέρα, οι τράπεζες θέτουν τις προτεραιότητες, για τη μετά stress test εποχή και τη διαφαινόμενη επιστροφή σε αναπτυξιακή πορεία έπειτα από έξι χρόνια βαθιά ύφεσης.

Η διοχέτευση πόρων τουλάχιστον 10 δισ. ευρώ στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, η αποτελεσματική αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων και η επιστροφή σε κερδοφορία αποτελούν τους τρεις

Η σταδιακή αύξηση των δανειοδοτήσεων δεν σημαίνει ότι τα δάνεια είναι για όλους.

μεγάλους στόχους των τραπεζών για το επόμενο διάστημα, υπό την προϋπόθεση, βέβαια, ότι θα συνεχιστεί η ομαλή πορεία της χώρας. Όπως υπογραμμίζουν στελέχη τραπεζών, η επιστροφή στην ανάπτυξη, οι θετικές οικονομικές προοπτικές και η πιστοποίηση της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών μετά το stress test της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) διαμορφώνουν τις προϋποθέσεις για την πλήρη εξομάλυνση των συνθηκών στο τραπεζικό σύστημα. Έτσι οι τράπεζες μπορούν, ύστερα από πολύ καιρό, να επικεντρωθούν στις καθάραι τραπεζικές εργασίες: τη χρη-

ματοδότηση της οικονομίας και τη διαχείριση των «κόκκινων» δανείων. Επίσης, η βελτίωση της οικονομίας, σε συνδυασμό με τη ριζική αναδιάρθρωση που πραγματοποιήσαν τα προηγούμενα χρόνια οι τράπεζες, βάζουν τις βάσεις για την επιστροφή του κλάδου σε κερδοφορία.

1. Χρηματοδότηση οικονομίας. Νέα δάνεια ύψους περίπου 10 δισ. ευρώ σχεδιάζουν να διοχετεύσουν το 2015 οι τράπεζες, ποσό υπερδιπλάσιο σε σχέση με τη φετινή χρονιά, σε μια προσπάθεια να ενισχύσουν τη μεγάλη επανεκκίνηση της οικονομίας. Σύμφωνα με στελέχη τραπεζών, από τα 10 δισ. ευρώ που

θα διοχετευθούν στην οικονομία, περίπου τα μισά, δηλαδή 5 δισ. ευρώ, θα προέλθουν από αποπληρωμές παλαιότερων δανείων, ενώ τα υπόλοιπα 5 δισ. ευρώ θα καλυφθούν από τη ρευστότητα των τραπεζών. Η σταδιακή αύξηση των δανειοδοτήσεων δεν σημαίνει ότι τα δάνεια είναι για όλους. Όπως τονίζουν οι τράπεζες, τα δάνεια θα χορηγηθούν με αυστηρά τραπεζικά κριτήρια μόνο σε αξιόχρεες επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Στόχος είναι η ενίσχυση υγιών επιχειρήσεων με ισχυρή παραγωγική βάση, εξαγωγικό προσανατολισμό, καθώς και η χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων.

2. Μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων αποτελεί, σύμφωνα με επιτελικά στελέχη τραπεζών, προτεραιότητα και μία από τις αναγκαίες συνθήκες για την επανεκκίνηση της οικονομίας. Σήμερα τα «κόκκινα» δάνεια αποτελούν το 35% του συνόλου και ανέρχονται στα 75 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με στελέχη τραπεζών, βρισκόμαστε πολύ κοντά στην κορύφωση του λόγου των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων. Όπως εκτιμούν, ο δείκτης των «κόκκινων» δανείων θα φτάσει στο ζενίθ το

αργότερο έως το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2015 και σταδιακά θα ξεκινήσει η αποκλιμάκωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Από το 2016 οι τράπεζες εκτιμούν ότι ο λόγος των καθυστερήσεων προς το σύνολο των δανείων θα μειώνεται με ταχύτητα, καθώς εκτός του ότι θα περιοριστούν δραστικά τα νέα «κόκκινα» δάνεια, οι τράπεζες θα έχουν περάσει σε φάση πιστωτικής επέκτασης, που σημαίνει ότι τα υπόλοιπα των δανείων θα αυξάνονται. Οι τράπεζες εκτιμούν ότι η πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση για την αντιμετώπιση των «κόκκινων» δανείων επαγγελματιών και μικρών επιχειρήσεων είναι θετική και μπορεί να έχει πολλαπλασιαστικά οφέλη στην οικονομία.

3. Κερδοφορία. Η επιστροφή στην κερδοφορία θα αποτελέσει ένα ακόμα ισχυρό μήνυμα ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας. Παράλληλα οι διοικήσεις των τραπεζών, μέσω της κερδοφορίας, θέλουν να ανταμείψουν τους μετόχους τους οι οποίοι συμμετείχαν στις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου τόσο στον πρώτο γύρο της ανακεφαλαιοποίησης όσο και στις αυξήσεις που πραγματοποιήθηκαν την περασμένη άνοιξη. Ηδη το 2014 οι περισσότερες τράπεζες παρουσίασαν κέρδη, ωστόσο το 2015 η κερδοφορία θα στηρίζεται σε ισχυρότερες βάσεις. Η μείωση του κόστους καταθέσεων, η βελτίωση των μακροοικονομικών συνθηκών, η σταθεροποίηση των καθυστερήσεων και τα μεγάλα οφέλη από τη ριζική αναδιάρθρωση που έχει πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια θα αποτυπωθούν στα αποτελέσματα του κλάδου.

J.PAPADOGIANNIS@KATHIMERINI.GR

Η εξέλιξη των μη εξυπηρετούμενων δανείων

Α Ποσοστό (%) μη εξυπηρετούμενων δανείων σε σχέση με το σύνολο των δανείων Β Μη εξυπηρετούμενα Ποσά σε δισ. ευρώ Γ Υπόλοιπα δανείων Ποσά σε δισ. ευρώ

€10 δισ. ο στόχος των τραπεζών για νέα δάνεια το 2015 προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ	Α	Β	Γ
Σεπτέμβριος 2014	35,50	75,39	212,38
Ιούνιος 2014	34,50	73,97	214,41
Μάρτιος 2014	33,50	72,18	215,47
Δεκέμβριος 2013	31,90	69,39	217,52
Σεπτέμβριος 2013	31,20	68,83	220,59
Ιούνιος 2013	29,30	65,46	223,43
Μάρτιος 2013	27,80	63,38	227,97
Δεκέμβριος 2012	24,50	55,68	227,26

ΠΗΓΗ: Δεκέμβριος 2007 - Μάρτιος 2014 Τράπεζα της Ελλάδος

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Περισσότερη ρευστότητα από ΕΚΤ

Την κατευθυντήρια γραμμή που αναθεωρεί την κλίμακα περιόχων αποτίμησης («κούρεμα») που ισχύει για χρεόγραφα που εκδίδει ή εγγυάται πλήρως το ελληνικό Δημόσιο εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Πρόκειται για χρεόγραφα που η ΕΚΤ κάνει δεκτά ως εγγυήσεις για την παροχή ρευστότητας στις ελληνικές τράπεζες.

Όπως ανακοινώθηκε από την ΕΚΤ η αναθεώρηση του haircut των ελληνικών τίτλων αποφασίστηκε λόγω της συνολικής βελτίωσης των συνθηκών της αγοράς για τα ελληνικά χρεόγραφα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις τραπεζών η σχετική απόφαση θα επιτρέψει στις τράπεζες να αντλήσουν πρόσθετη ρευστότητα 10-12 δισ. ευρώ περίπου, χωρίς να χρειαστεί να καταθέσουν πρόσθετες εγγυήσεις στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Το «κούρεμα» που υφίστανται οι ελληνικοί τίτλοι κυμαίνεται σήμερα από 40% έως και 60% ανάλογα με την ταξινόμηση και αναμένεται να μειωθεί έως και 30% περίπου.

TET-A-TET

ΜΕ ΤΟΝ ΤΑΣΙΟ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Η Ελένη Τσαλιγοπούλου σ' ένα μοναδικό TET-A-TET.

ΠΕΜΠΤΗ
27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
9.45 μ.μ.

RIK1
www.riknews.com.cy

Ευχαριστίες:

Χορηγός εκπομπής:

EXPRESS TRAILER SERVICE

Νέα Εβδομαδιαία Υπηρεσία της **Salamis Shipping Services**.
Express Trailer Service για μεταφορά φορτίων «Ψυγείου & Ξηρό» με ένα ολοκληρωμένο δίκτυο περισυλλογής από την Ευρώπη στην Κύπρο.

- ✓ Ποιότητα
- ✓ Αξιοπιστία
- ✓ Συνέπεια
- ✓ Ταχύτητα
- ✓ Ανταγωνιστικά Ναύλα

Περισσότερες Πληροφορίες στα Κεντρικά Γραφεία της **Salamis Shipping Services**
Τηλ.: +357 25899999 Φαξ: +357 2563426
shipping@salamis-shipping.com www.salamis-shipping.com

ΤΡΑΒΙΣ ΚΑΛΑΝΙΚ

Ο άνθρωπος που μετατρέπει τα Ι.Χ. σε ταξί

Μέσα σε 5 χρόνια ο 38χρονος δημιουργός της Uber έχει επεκτείνει την εταιρεία του σε 250 πόλεις

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ**

Ποιος είναι ο Τράβις Καλάνικ, ο οποίος έχει δημιουργήσει τόσο θόρυβο γύρω από την εταιρεία του Uber; Γιατί ορισμένοι ζητούν την απομάκρυνσή του; Η Uber είναι μία αμερικανική εταιρεία, η οποία διαχειρίζεται την ομώνυμη εφαρμογή για «έξυπνα τηλέφωνα» και ταμπίλετες. Μέσω αυτής μη επαγγελματίες οδηγοί μπορούν να μετατρέψουν το Ι.Χ. τους σε ταξί και να διασυνδεθούν με δυνητικούς πελάτες. Μία άλλη παρεχόμενη υπηρεσία μέσω της εφαρμογής Uber αφορά και επαγγελματίες οδηγούς ταξί. Για την ιστορία, και όπως έχει γράψει ήδη η «Κ», η Uber επεκτείνεται και στην Ελλάδα, προκαλώντας έντονες αντιδράσεις. Το ίδιο συνέβη και στη Βρετανία, τη Γαλλία και τη Γερμανία, όπου η Uber βρέθηκε να αντιδικεί με οργανώσεις επαγγελματιών οδηγών ταξί.

Επιτυχημένος

Ο επικεφαλής και ιδρυτής της Uber, ο 38χρονος Τράβις Καλάνικ, διοικεί μία εταιρεία ιδιαίτερα επιτυχημένη στο πεδίο των εφαρμογών σε έξυπνες συσκευές. Αλλάζει άρδην τα δεδομένα στην εξυπηρέτηση πελατών από ταξί, θέτει νέους κανόνες στην αγορά, δημιουργεί θέσεις εργασίας και ως νεαρός επιχειρηματίας - πρότυπο της ελεύθερης αγοράς έχει εξασφαλίσει τη στήριξη των Αμερικανών πολιτικών και δη των Ρεπουμπλικανών. Η Uber ιδρύθηκε το 2009 με έδρα το Σαν Φρανσίσκο και στα πέντε χρόνια ζωής της έχει επεκτείνει τις υπηρεσίες της σε 250 πόλεις σε όλο τον κόσμο. Εκτιμάται πως η αξία της κυμαίνεται από 18 έως 25 δισ. δολάρια, ενώ τα προσδοκώμενα

Προσφάτως, ο Τράβις Καλάνικ (φωτ.) βρέθηκε στη θέση του απολογούμενου εξαιτίας της «ιδέας» του πρώτου αντιπροέδρου της Uber, Εμιλ Μάικλ, να παρακολουθεί η εταιρεία δημοσιογράφους που ασκούν κριτική στην Uber, ώστε να «βγουν τα άπλυτά τους στη φόρα».

έσοδά της για το 2014 φέρεται να είναι στα 2 δισ. δολάρια.

Προσφάτως, ο Τράβις Καλάνικ βρέθηκε στη θέση του απολογούμενου εξαιτίας αντιδεντολογικών δηλώσεων του πρώτου αντιπροέδρου της Uber, Εμιλ Μάικλ. Ο τελευταίος ευρισκόμενος σε ανεπίσημο δειπνο και θεωρώντας ότι δεν καταγράφονται τα λεγόμενά του, επιτέθηκε εναντίον όσων δημοσιογράφων ασκούν κριτική στην Uber. Ειδικότερα, καταφέρθηκε εναντίον της δημοσιογράφου Σάρα Λέισι, η

οποία αποτύπωσε στην ειδησεογραφική ιστοσελίδα της τις ενστάσεις της για τη σεξιστική πολιτική της Uber, αναφερόμενη στη συνεργασία της με γαλλικό γραφείο συνωδών. Η αντίδραση του Εμιλ Μάικλ ήταν «να προτείνει στην εταιρεία να διαθέσει 1 εκατ. δολάρια, να προσλάβει ερευνητές, οι οποίοι θα ερευνούν τις προσωπικές ζωές όσων δημοσιογράφων ασκούν κριτική στην Uber και να "βγάλουν τ' άπλυτά τους στη φόρα"». Τα σχόλιά του δημοσιοποιήθηκαν στην ειδησεογρα-

φική ιστοσελίδα BuzzFeed. Σχεδόν ταυτόχρονα ο γενικός διευθυντής της Uber στη Ν. Υόρκη, Τζος Μόρερ, βρέθηκε να χρησιμοποιεί εργαλεία της εταιρείας για την εξυπηρέτηση πελατών, με στόχο να παρακολουθήσει δημοσιογράφο της BuzzFeed, η οποία κατευθυνόταν στην εταιρεία για ρεπορτάζ. Προκλήθηκαν έντονες αντιδράσεις, ενώ και οι υπηρεσίες προστασίας προσωπικών δεδομένων στις ΗΠΑ ζήτησαν εξηγήσεις από την Uber.

Ο Τράβις Καλάνικ με μία σειρά

14 διαδοχικών μηνυμάτων στο twitter αναγνώρισε πως τα σχόλια του Εμιλ Μάικλ ήταν απαράδεκτα, αλλά δεν τον απέλυσε.

Ο Ρόμπερτ Σκομπλ, αναλυτής σε θέματα υψηλής τεχνολογίας με ιδιαίτερη επιρροή στις ΗΠΑ, συνέστησε στον κ. Καλάνικ να αποχωρήσει. «Αν συμβεί αυτό, μετά θα πρέπει η Uber να αποκαταστήσει τις σχέσεις της με τα ΜΜΕ, διαμνύοντας στο προσωπικό της ότι συμπεριφορές κατά των γυναικών ή κατά των δημοσιογράφων δεν είναι ανεκτές», έγραψε στο Facebook. «Όταν εργαζόμουν στη Microsoft, είχα μάθει πως η πολεμική εναντίον αναλυτών και δημοσιογράφων συνιστούσε λόγο απόλυσης».

Κάποιοι λιγότερο απόλυτοι συστήνουν στον 38χρονο διευθυνόντα σύμβουλο της Uber να μιμηθεί την Google και το Facebook, προσλαμβάνοντας εμπειρότερα διοικητικά στελέχη.

«Η Uber κέρδισε αρνητική δημοσιότητα και ίσως την ωφελούσε να προσλάβει κάποιον σαν τη Σέριλ Σάντμπεργκ του Facebook ή σαν τον Ερικ Σμιτ της Google», επισμαίνει ο Μπράιαν Σόλις, αναλυτής της Altimeter. Ο κ. Σμιτ είχε αναλάβει την Google τη δεκαετία 2001-2011 για να βοηθήσει τους ιδρυτές της, Λάρι Πέιτζ και Σεργκέι Μπριν, στα πρώτα χρόνια λειτουργίας της. Η εταιρεία καθημερινών διαδικτυακών προσφορών Groupon δεν ακολούθησε το μοντέλο αυτό. Ο ιδρυτής της Αντριου Μείσον απέρριψε πρόταση εξαγοράς από την Google το 2010, εισήγαγε την εταιρεία στο χρηματιστήριο το 2011 και μετά λόγω κακών χειρισμών του η μετοχή της κατρακύλησε κατά 60%.

Λάθη και παράπονα

Αν το ζητούμενο είναι να σταλεί ένα μήνυμα στους καταναλωτές σχετικά με την εταιρική κουλτούρα της Uber, τότε ο Τράβις Καλάνικ πρέπει να το κάνει. Πιθανώς να τον συνδράμει σε αυτό ο ειδικός του τμήματος επικοινωνίας της εταιρείας, Ντέιβιντ Πλαφ, πρώην σύμβουλος του Μπαράκ Ομπάμα και εμπνευστής του συνθήματος «Yes, we can!». «Έχει δημιουργηθεί η εντύπωση πως η Uber είναι επιθετική και μισογυνιστική. Ανεξαρτήτως εάν ισχύει ή όχι, πρέπει να αποκαταστήσει την εικόνα της, ειδικά γιατί έχει οικονομική ζημία μακροπρόθεσμα», παρατηρεί ο Πάολο Παρίτσι, καθηγητής του Στάνφορντ και ερευνητής της οικονομίας του μοιράσματος, στην οποία ανήκει η Uber. Εν τω μεταξύ η δεδομένη χρονική στιγμή, η Uber βρίσκεται σε αρχικά στάδια συζητήσεων για την εξεύρεση κεφαλαίων 1 δισ. δολαρίων.

Η Σον Κάρολαν, εταίρος της Menlo Ventures, που επενδύει στην Uber, επισμαίνει τα εξής: «Οι άνθρωποι, που τρέχουν την εταιρεία, δεν κοιμούνται, πώς να μην κάνουν λάθη;». Η Uber δεν έχει μόνο θέματα διαχείρισης της εικόνας της. Χιλιάδες καταγγελίες έχουν γίνει εις βάρος της από τους χρήστες σχετικά με το ολόένα αυξανόμενο κόστος των ιδίων διαδρομών. Προβλήματα έχουν και οι εργαζόμενοι της Uber, αλλά, όπως παρατηρεί το Bloomberg, αυτά δεν ανακόπτουν την ταχύτατη ανάπτυξη της:

«Μπορεί, όποτε θέλει, να μειώσει τα έσοδά μας και, αν διαμαρτυρηθούμε, να μας θέσει εκτός δικτύου διαθέσιμων οδηγών. Κατά τα άλλα, μας λέει πως δεν χρειαζόμαστε σωματείο, γιατί εκείνη δρα προς το συμφέρον μας».

ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΔΩ

Σε συνεργασία με τον Οργανισμό Νεοψυχίας Κύπρου

Συζητώντας

Νέα εκπομπή από νέους για τους νέους

Με κύριο άξονα καθεσμένους στο στούντιο, συζητήσεις, ρεπορτάζ, γκάλοπ και παρουσιάσεις ερευνών, η εκπομπή έρχεται να δώσει το δικό της στίγμα στη σημερινή κοινωνία.

Παρουσίαση: Ανθή Σακιά
 Δημοσιογραφική επιμέλεια: Όλγα Κωνσταντίνου, Ανθή Σακιά, Αντωνία Ζήνωνος
 Οργάνωση παραγωγής: Δέσπω Δημητρίου
 Σκηνοθεσία-παραγωγή: Χρίστος Παυλικάρπου

ΚΑΘΕ ΠΕΜΠΤΗ 5.30μ.μ.

www.riknews.com.cy

ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΔΩ

Σε συνεργασία με τον Οργανισμό Νεοψυχίας Κύπρου

Για 11^η συνεχή χρονιά, η εκπομπή δίνει βήμα έκφρασης στους νέους, καθώς και την ευκαιρία να παρουσιάσουν τα ταλέντα τους και να μοιραστούν τις εμπειρίες και τις πρωτοβουλίες τους.

Παρουσίαση: Φανή Σωκράτους
 Δημοσιογραφική επιμέλεια: Όλγα Κωνσταντίνου, Αντωνία Ζήνωνος, Γεωργία Λιασή
 Οργάνωση παραγωγής: Δέσπω Δημητρίου
 Σκηνοθεσία: Χρίστος Παυλικάρπου

ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ 5.30μ.μ.

www.riknews.com.cy

Ο Ιταλός υπουργός Οικονομικών Παντόαν αμφισβήτησε τη μεθολογία της Ε.Ε. για την αξιολόγηση των δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών-μελών.

Νέα κόντρα μεταξύ Κομισιόν και Ιταλίας

Σε ευθεία αμφισβήτηση της μεθολογίας, που χρησιμοποιούν οι Βρυξέλλες για να αξιολογήσουν τις δημοσιονομικές πολιτικές των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προέβη ο υπουργός Οικονομίας της Ιταλίας, Πιέρ Κάρλο Παντόαν. Με την πρωτοβουλία του αυτή ανεβάζει τους τόνους εν όψει της ετημγορίας, την οποία θα δημοσιοποιήσει την προσεχή εβδομάδα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα αφορά τους προϋπολογισμούς των χωρών-μελών της Ευρωζώνης. Σε συνέντευξή του στους Financial Times, ο κ. Παντόαν επισημάνει πως είναι πλέον ξεπερασμένο να χρησιμοποιείται ως κριτήριο η διαφορά, που παρουσιάζει η οικονομία μιας χώρας από τη μακροπρόθεσμη δυνατότητα ανάπτυξης της (output gap). Επιπλέον, όπως διευκρίνισε, με το κριτήριο αυτό υποβαθμίζεται το βάθος της ύφεσης, η οποία ακολουθεί μετά μια χρηματοπιστωτική κρίση.

Συγκεκριμένα, ο Ιταλός υπουργός Οικονομίας υπογράμμισε ότι «οι αποφάσεις οι οποίες λαμβάνονται βασισμένες σε αυτό το επισφαλές εργαλείο ανάλυσης είναι πολύ σημαντικές, εφόσον επηρεάζουν τις ζωές των Ευρωπαίων πολιτών, γι' αυτό και δεν μπορούμε να τους ξεχάσουμε». Η Ιταλία με το προσχέδιο προϋπολογισμού που κατέθεσε, ζήτησε να πείσει τις Βρυξέλλες να επιδείξουν όση ευελιξία ήταν δυνατόν ως προς τους κανόνες δημοσιονομικής πειθαρχίας. Σε μία τέτοια περίπτωση, θα δινόταν η ευκαιρία στην κυβέρνηση του Ματέο Ρέντσι να περικόψει τους φόρους και να περιορίσει τις περικοπές στις δημόσιες δαπάνες, ώστε να αντισταθμίσει το δυσμενές οικονομικό κλίμα. Σημειωτέον ότι επί τρία διαδοχικά έτη το ΑΕΠ της Ιταλίας σημειώνει πτώση.

Πάντως, το μέγεθος της διαφοράς μεταξύ της νυν ανάπτυξης της ιταλικής οικονομίας και της μακροπρόθεσμης δυνατότητας ανάπτυξης της έχει ζωτική σημασία, εφόσον χρησιμοποιείται για να υπολογιστούν τα ελλείμματα των προϋπολογισμών της. Κατά την Κομισιόν, η διαφορά στην περίπτωση της Ιταλίας διαμορφώνεται στο 3,5% του ΑΕΠ, το οποίο για τον κ. Παντόαν είναι σημαντικά χαμηλότερο από την αντίστοιχη εκτίμηση του ΟΟΣΑ στο 5,1% φέτος. Εάν ισχύει η τελευταία μέτρηση, τότε «θα είχαμε πλεόνασμα και δεν θα χρειαζόταν επιπλέον πόροι» τόνισε στους Financial Times. Τέλος, ο Ιταλός υπουργός Οικονομίας εξέφρασε την προσδοκία η Κομισιόν να αντιληφθεί και να εκτιμήσει τη συνολική φιλοσοφία της ιταλικής οικονομικής πολιτικής, η οποία εδράζεται στην δημοσιονομική συγκράτηση με μέτρα ευνοϊκά για την ανάπτυξη.

ΣΥΝΤΟΜΑ

GENERAL MOTORS

3 δις.

δολάρια το ύψος της αποζημίωσης που διεκδικεί η πολιτεία της Αριζόνας στις ΗΠΑ κατά της αυτοκινητοβιομηχανίας με την κατηγορία ότι εξαπάτησε καταναλωτές με τον τρόπο που χειρίστηκε τις ανακλήσεις οχημάτων, σύμφωνα με δημοσίευμα των New York Times. Με την προσφυγή αυτή η Αριζόνα διαχωρίζεται από μια ομάδα 48 πολιτειών, οι οποίες προωθούν έρευνα όσον αφορά το πώς χειρίστηκε η GM τις ανακλήσεις για το ελάττωμα στη μίζα αυτοκινήτων, ανακλήσεις που καθυστέρησαν για δεκαετίες να ανακοινωθούν.

ΒΡΕΤΑΝΙΑ

7,6 τρις.

στερλίνες έφθασε το σύνολο της βρετανικής οικονομίας μετά την αύξηση κατά 4% που σημείωσε το ΑΕΠ της Βρετανίας, σύμφωνα με τη στατιστική υπηρεσία της χώρας. Το ακίνητο παρέμεινε το πιο πολύτιμο περιουσιακό στοιχείο της χώρας εκτός χρηματοπιστωτικού τομέα, καθώς αντιπροσωπεύουν το 61% του πλούτου της χώρας. Στην αύξηση του ΑΕΠ συνέβαλαν, πάντως, περισσότερο οι εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα, η καθαρή αξία των οποίων αυξήθηκε κατά 421 δις. στερλίνες ή 373% σε σύγκριση με το περασμένο έτος.

ΗΠΑ

40

τράπεζες από το σύνολο των 100 ελβετικών που συνεργάζονται από πέρυσι με τις αμερικανικές αρχές υφίστανται πιέσεις για να δώσουν περισσότερες πληροφορίες ώστε να εντοπισθούν περιστατικά φοροδιαφυγής από πλούσιους Αμερικανούς. Οπως αναφέρει σχετικά ελβετική εφημερίδα, πρόκειται για τράπεζες που βρίσκονται ακόμη στο πρόγραμμα συνεργασίας και θα αποφύγουν τις διώξεις αν αποκαλύψουν παράνομες πράξεις και καταβάλουν τα σχετικά πρόστιμα.

ΚΙΝΑ

12 δις.

δολάρια είναι η αξία συμφωνίας που υπέγραψε η Κίνα με τη Νιγηρία για την κατασκευή σιδηροδρομικής γραμμής κατά μήκος της ακτογραμμής της αφρικανικής χώρας. Η σιδηροδρομική γραμμή θα έχει μήκος 1.402 χιλιόμετρα.

Δίκτυο κατασκοπών στη Fed είχε «στήσει» η Goldman Sachs

Ηχογραφημένες κλίσεις δείχνουν πώς εξασφάλιζε εμπιστευτικές πληροφορίες

Των **JESSICA SILVER - GREENBERG, BEN PROTESS** και **PETER EAVIS / INTERNATIONAL NEW YORK TIMES**

Στο γραφείο του στο Μανχάταν, υψηλόβαθμο στέλεχος της Goldman Sachs εξετάζει κάποια εμπιστευτικά έγγραφα που έλαβε από πηγή στην αμερικανική κυβέρνηση. Το συγκεκριμένο τραπεζικό στέλεχος προσελήφθη τον Ιούλιο, αφού εργάστηκε επί μία ολόκληρη επταετία στη Fed της Νέας Υόρκης, της σημαντικότερης περιφερειακής Fed από το δίκτυο της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ λόγω της τεράστιας ευθύνης παρακολούθησης της Wall Street. Ο ίδιος έλαβε εμπιστευτικές πληροφορίες από πρώην συνάδελφο που συνεχίζει να εργάζεται στη Fed της Νέας Υόρκης, όπως υποψιάζονται οι δικηγόροι που ασχολούνται με αυτήν την υπόθεση.

Νέο σκάνδαλο

Η ιστορία διέρρευσε στον Τύπο και προκάλεσε ένα ακόμη σκάνδαλο στους κύκλους της Wall Street, που μαρτυράει τις γκριζές ζώνες ανάμεσα στο αμερικανικό τραπεζικό σύστημα και τις υπηρεσίες της κυβέρνησης που οδηγούν σε συγκρούσεις συμφερόντων. Ένας από τους δύο «πρωταγωνιστές» προσελήφθη από την Goldman Sachs για να παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε μία από τις τράπεζες που κάποτε επόπτευε. Και αυτός ο τραπεζίτης είχε πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες της κυβέρνησης, κάτι που χρησιμοποιούσε στις αποστολές που του ανέθεταν οι προϊστάμενοί του, δήλωσαν οι δικηγόροι.

Οι πληροφορίες που αποκτούσε η Goldman Sachs προσέφεραν ένα «παραθυράκι» σε στοιχεία της Fed στη Νέα Υόρκη, είπαν οι δικηγόροι, συμπεριλαμβανομένων λεπτομερειών που αφορούσαν μια

Στο μικροσκόπιο των αρχών βρίσκεται στέλεχος της Goldman Sachs που προσελήφθη τον Ιούλιο, αφού εργάστηκε επί 7 χρόνια στη Fed της Νέας Υόρκης. Ο ίδιος έλαβε εμπιστευτικές πληροφορίες από πρώην συνάδελφο που συνεχίζει να εργάζεται στη Fed της Νέας Υόρκης, όπως υποψιάζονται οι δικηγόροι που ασχολούνται με αυτήν την υπόθεση.

μεσαία τράπεζα που ήταν πελάτης της Goldman Sachs. Αν και δεν έχει διευκρινιστεί ο τρόπος που αξιοποιούσαν τα στέλεχη της Goldman Sachs αυτές τις εμπιστευτικές πληροφορίες, είναι σαφές ότι η πρόσβαση αυτή τη βοήθησε να βελτιώνει τις υπηρεσίες της προς τον πελάτη της.

Οι ενδείξεις αυτές ενισχύονται από υλικό που διέρρευσε από τις μαγνητοφωνήσεις της Κάρμεν Σεγκέρα, πρώην υπαλλήλου της Fed στη Νέα Υόρκη, η οποία προσελήφθη από τη Fed λόγω πλούσιου βιογραφικού με σπουδές Διεθνούς Δικαίου στη Σορβόνη, γνώση τεσσάρων ξένων γλωσσών και μακρά εμπειρία στα χρηματοοικονομικά. Η κ. Σεγκέρα δημοσί-

ευσε μαγνητοφωνημένες συνομιλίες με προϊστάμενους στη Fed της Νέας Υόρκης που υπονοούν μια μαλακή στάση απέναντι στην Goldman Sachs, ιδιαίτερα σ' ό,τι αφορά τη συμφωνία με τον προαναφερόμενο πελάτη, δηλαδή την ισπανική Santander, που χαρακτηρίστηκε από προϊστάμενο της «νόμιμη, αλλά σκιάδης».

Αφορμή για έρευνα

Έχουν προγραμματιστεί ακρόασεις στην Τραπεζική Επιτροπή της Γερουσίας με αντικείμενο τις κατηγορίες της κ. Σεγκέρα. Ηδη για την υπόθεση έχουν κινητοποιηθεί το FBI, ο γενικός εισαγγελέας της Νέας Υόρκης και η Υπηρεσία Εγγύησης Καταθέσεων για να εξετα-

σουν τα στοιχεία και να αποσαφηνιστεί εάν στοιχειοθετούν εγκληματική πράξη. Η μεταφορά «κακών» δανείων από την ισπανική Santander, που ήταν μία από τις πλέον προβληματικές τράπεζες εν μέσω της χρηματοπιστωτικής κρίσης, στην Goldman Sachs απέβλεπε σε μια στιγμιαία τόνωση της κεφαλαιακής θέσης, όπως υποψιάζονται οικονομικοί παρατηρητές. Δεν προκάλεσε καμία αντίρρηση από τη Fed στη Νέα Υόρκη. Ωστόσο, ο προϊστάμενος της κ. Σεγκέρα χαρακτήρισε τη συμφωνία «σκιάδης», αλλά ουδέποτε διέταξε ενδελεχή έρευνα λόγω του φόβου να έρθει σε σύγκρουση με την ισχυρή Goldman Sachs, είχε δηλώσει η κ. Σεγκέρα σε ραδιοφωνική εκπομπή.

Οι γόνοι πλουσίων σπουδάζουν στις ΗΠΑ

Τα 20 κορυφαία πανεπιστήμια που προσελκύουν δισεκατομμυριούχους

Αριθμός αποφοίτων ανά πανεπιστήμιο

1	University of Pennsylvania	25
2	Harvard University	22
3	Yale University	20
4	University of Southern California	16
5	Princeton University	14
6	Cornell University	14
7	Stanford University	14
8	University of California, Berkeley	12
9	University of Mumbai	12
10	London School of Economics and Political Science	11
11	Lomonosov Moscow State University	11
12	University of Texas	10
13	Dartmouth College	10
14	University of Michigan	10
15	New York University	9
16	Duke University	9
17	Columbia University	8
18	Brown University	8
19	Massachusetts Institute of Technology	7
20	ETH Zurich	6

δισεκατομμυριούχους, μοιούνται σε καμία περίπτωση δεν περιβάλλεται από την ίδια αίγλη και την ίδια διεθνή φήμη όπως εκείνα που το ακολουθούν: Χάρβαρντ, Γέιλ, Πρίνστον, Μπέρκλεϊ κ.λπ. Κι ενώ δεν απουσιάζει από τον κατάλογο σχεδόν κανένα από τα πλέον ηχηρά ονόματα της ανώτατης παιδείας των ΗΠΑ, έκπληξη αποτελεί επίσης ότι στα πρώτα δέκα σε αριθμούς βαθύπλουτων φοιτητών συμπεριλαμβάνεται το Πανεπιστήμιο της Βομβάης. Με 12 φοιτητές δισεκατομμυριούχους καταλαμβάνει την ένατη θέση και αφήνει στη δέκατη το London School of Economics.

Οι ναυαρχίδες της βρετανικής ανώτατης παιδείας, τα γνωστά για τις ενίοτε εξοντωτικές ακαδημαϊκές τους απαιτήσεις πανεπιστήμια της Οξφόρδης και του Κέμπριτζ, δεν εμφανίζονται στον κατάλογο. Εμφανίζονται, αντιθέτως, δύο ακόμη πανεπιστήμια που δεν είναι αμερικανικά, το Λομονόσοφ της Μόσχας και το ΕΤΗ της Ελβετίας. Τόσο η θέση του Λομονόσοφ όσο κι εκείνη του Πανεπιστημίου της Βομβάης αντανακλούν την ανάδυση μιας τοπικής ελίτ σε Ρωσία και Ινδία.

Η εξαγορά της φαρμακοβιομηχανίας Allergan από την Actavis έναντι 66 δις. δολ. και της Baker Hughes από την Halliburton έναντι 34,6 δις. δολ. ανεβάζουν την αξία των επιχειρηματιών ντιλ που έχουν γίνει φέτος στο 1,5 τρις. δολ. Στη φωτογραφία, ο επικεφαλής της Halliburton Ντ. Λέσαρ.

Η επιστροφή των μεγάλων επιχειρηματικών συμφωνιών

Οι δύο μεγάλες συγχωνεύσεις που δημοσιοποιήθηκαν στην αρχή της εβδομάδας, η εξαγορά της φαρμακοβιομηχανίας Allergan από την Actavis έναντι 66 δις. δολαρίων και εκείνη της Baker Hughes από την Halliburton έναντι 34,6 δις. δολαρίων, σηματοδοτούν μια επιστροφή στην εποχή των μεγάλων συμφωνιών αναλώγων εκείνων της εποχής που κάλυπταν οι εταιρείες υψηλής τεχνολογίας. Οπως επισημάνει σε σχετικό δημοσίευμα της εφημερίδα New York Times, συμπεριλαμβανομένων αυτών των δύο

συμφωνιών των οποίων η αθροιστική αξία ανέρχεται σε 100 δις. δολάρια, το σύνολο των συμφωνιών που έχουν ανακοινωθεί φέτος και έχουν στόχο αμερικανικές εταιρείες φθάνει το 1,5 τρις. δολάρια.

Σύμφωνα με την Thomson Reuters, πρόκειται για το υψηλότερο ποσό που έχει καταγραφεί από το 2000. Πέντε χρόνια από τότε που για τις ΗΠΑ έχει λήξει η χρηματοπιστωτική κρίση, φαίνεται πως οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι εκ νέου πρόθυμες να προχωρήσουν σε μεγάλα στοιχήματα, ιδιαίτερος στον

τομέα της υγείας, της τεχνολογίας και των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Οι συνθήκες φαίνεται να ευνοούν αυτήν τη δραστηριότητα καθώς το κόστος δανεισμού είναι χαμηλό, ενώ αυξάνονται οι τιμές των μετοχών. Σε ό,τι αφορά τα στελέχη των επιχειρήσεων, δεν ανησυχούν πλέον για το ενδεχόμενο μιας διπλής ύφεσης ή μιας νέας κρίσης στην Ευρωζώνη· αντιθέτως, φαίνεται να προεξοφλούν την ανάπτυξη για τα επόμενα χρόνια.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι συμφωνίες στη διάρκεια του έτους

έχουν φθάσει έως τώρα τα τρία τρις. δολάρια και είναι μόλις η πέμπτη φορά που καταγράφεται κάτι τέτοιο. Η αξία των 3 τρις. δολαρίων είναι, άλλωστε, κατά 50% μεγαλύτερη από εκείνη των συμφωνιών που είχαν συναφθεί την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Οι εταιρείες δαπανούν, όμως, μεγάλα ποσά σε συγχωνεύσεις στα εξαγορές, αλλά όχι σε άλλους τομείς: οι μισθοί παραμένουν στάσιμοι ή αυξάνονται με πολύ χαμηλούς ρυθμούς, όπως, άλλωστε, και οι προσλήψεις.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

ΕΛΛΑΔΑ

Οι περισσότερες αιτήσεις για άδεια παραμονής γίνονται από μεμονωμένους αγοραστές οι οποίοι έχουν επισκεφθεί ήδη την Ελλάδα ως τουρίστες και εκδήλωσαν την επιθυμία να αποκτήσουν ένα ακίνητο, κατά κανόνα σε παραθαλάσσιο τουριστικό προορισμό.

Αυξάνεται το ενδιαφέρον ξένων για εξοχική κατοικία στην Ελλάδα

Επιβεβαιώνεται η μεγάλη αύξηση του αγοραστικού ενδιαφέροντος από το εξωτερικό για την απόκτηση κατοικιών και κυρίως εξοχικών στην ελληνική αγορά. Σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία, που περιλαμβάνουν πλέον το σύνολο της καλοκαιρινής περιόδου, κατά το διάστημα από τις αρχές του έτους έως και το τέλος Αυγούστου (Ιανουάριος - Αυγούστος), οι εισροές ξένων κεφαλαίων για αγορά κατοικίας ανήλθαν σε 154 εκατ. ευρώ, έναντι 79 εκατ. ευρώ κατά την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους. Σημειώθηκε δηλαδή ετήσια αύξηση της τάξεως του 95%, δείγμα της μεγάλης ανόδου της ζήτησης κατοικιών από ξένους. Μάλιστα, σύμφωνα με φορείς της αγοράς, η αύξηση αυτή θα μπορούσε να ήταν ακόμα μεγαλύτερη αν είχαν αποφευχθεί οι παλινωδίες που προκλήθηκαν από την αδυναμία εφαρμογής του φόρου υπεραξίας, γεγονός που κράτησε «όμηρο» την αγορά καθ' όλη τη διάρκεια του πρώτου τετραμήνου του 2014, καθώς ουδείς γνώριζε πώς θα φορολογηθεί αν προχωρούσε σε πώληση του ακινήτου του. Είναι χαρακτηριστικό ότι ήδη μέχρι το τέλος Αυγούστου το ποσό των εισροών κεφαλαίων του εξωτερικού για την αγορά κατοικίας προσεγγίζει το αντίστοιχο ποσό που είχε συγκεντρωθεί στο σύνολο του 2013 και ανήλθε σε 168 εκατ. ευρώ. Όπως σημειώνουν στελέχη του κλάδου, η βελτίωση αυτή στις αγορές κατοικιών από το εξωτερικό οφείλεται σε μια σειρά παραγόντων, αρχής γενομένης από τη σταθεροποίηση του πολιτικού και επενδυτικού κλίματος, στην αναστροφή της αρνητικής πορείας της οικονομίας και στη σημαντική αύξηση του αριθμού των επισκεπτών από το εξωτερικό, που με βάση τις νέες, αναθεωρημένες προβλέψεις, αναμένεται να αγγίξει το ιστορικό υψηλό νούμερο των 23 εκατ. ανθρώπων. Ακόμα ένας βασικός λόγος για την αύξηση των επενδύσεων σε κατοικίες από ανθρώπους του εξωτερικού είναι η σημαντική πτώση των τιμών, καθώς κατά μέσο όρο υπολογίζεται ότι οι τιμές των εξοχικών κατοικιών έχουν υποχωρήσει περίπου 40%-50% σε σχέση με το επίπεδο που βρίσκονταν το 2008. Επίσης, θετική συνεισφορά στην εξέλιξη αυτή είχε και η μείωση του φόρου μεταβίβασης από τις αρχές του έτους, καθώς πλέον υπολογίζεται με συντελεστή 3%. Οι παραπάνω παράμετροι αναμένεται να εξακολουθήσουν να λειτουργούν θετικά και κατά τη διάρκεια των επόμενων μηνών, ιδίως εφόσον γίνουν και οι απαιτούμενες βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο για την παροχή άδειας παραμονής σε όσους πολιτες εκτός Ε.Ε. αποκτήσουν ακίνητα αξίας τουλάχιστον 250.000 ευρώ. Με βάση τα σχετικά στοιχεία, έως τις 30 Σεπτεμβρίου είχαν παραχωρηθεί 436 άδειες διαμονής (σε αγοραστές και μέλη των οικογενειών τους) ενώ στην ουρά βρίσκονταν άλλες 83. Από αυτές έχουν εισπραχθεί μέχρι σήμερα περίπου 67 εκατ. ευρώ, ποσό αρκετά χαμηλό και το οποίο ουσιαστικά σημαίνει ότι ένας αρκετά σημαντικός αριθμός αιτήσεων αφορά ακίνητα που αποκτήθηκαν πριν από καιρό και όχι με φορμική τη νέα ρύθμιση. Εν ολίγοις, πρόκειται για υφιστάμενους ιδιοκτήτες ακινήτων, οι οποίοι απλώς σπεύδουν να επωφεληθούν της σχετικής ρύθμισης για να αποκτήσουν και άδεια παραμονής. Παρ' όλα αυτά, κατά τη διάρκεια των τριών μηνών του καλοκαιριού, εκτιμάται ότι ποσοστό 75% των αιτημάτων αφορούσε νέες αγορές, με τους Ρώσους και τους Κινέζους αγοραστές να διεκδικούν τη μερίδα του λέοντος.

ΝΙΚΟΣ ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Προτάσεις για τόνωση του κατασκευαστικού τομέα

Κοινό μέτωπο από οργανώσεις εισηγείται μέτρα για τον κλάδο, ο οποίος βυθίζεται σε ύφεση

Του ΜΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Εισηγίες για ανάληψη ενιαίας δράσης για αποτελεσματική του κατασκευαστικού τομέα κατέθεσε κοινό μέτωπο από επιστημονικές, επαγγελματικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις, σε μία προσπάθεια αντιμετώπισης της βαθιάς ύφεσης, με απώτερο σκοπό την ανάκαμψη του κλάδου. Αναγνωρίζοντας ότι τα μελετητικά γραφεία αναστέλλουν τη λειτουργία τους, οι εργολάβοι αναστέλλουν τις εργασίες τους, με επακόλουθο τον πολλαπλασιασμό των ανέργων ή την αναγκαστική μετανάστευση

Αξιοποίηση του εγχώριου δυναμικού και παραχώρηση φορολογικών κινήτρων, εισηγούνται, μεταξύ άλλων, οι οργανώσεις.

στο εξωτερικό, την ώρα που το εγχώριο επιστημονικό προσωπικό παραμένει αναξιοποίητο, η Ομοσπονδία Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου (ΟΣΕΟΚ), μαζί με άλλες οργανώσεις καταθέτουν πλάνο προτάσεων για απάμβλυνση του προβλήματος. Ζητώντας από το κράτος να εντείνει τις προσπάθειές του για στήριξη του τομέα, σημειώνουν τα παράπλευρα οφέλη που θα προκύψουν. «Με τη στήριξη του κατασκευαστικού τομέα, ουσιαστικά το κράτος γίνεται αρωγός για άνεργους οικοδόμους, ανειδίκευτους εργάτες, εργολάβους, και αξιόλογους επιστήμονες του κλάδου», δηλώνει

«Με τη στήριξη του κατασκευαστικού τομέα, ουσιαστικά το κράτος γίνεται αρωγός για άνεργους οικοδόμους, ανειδίκευτους εργάτες, εργολάβους, και αξιόλογους επιστήμονες του κλάδου», δηλώνει στην «Κ» ο πρόεδρος της ΟΣΕΟΚ, Κώστας Ρουσιός.

στην «Κ» ο πρόεδρος της ΟΣΕΟΚ, Κώστας Ρουσιός, τονίζει ότι με αυτό τον τρόπο θα βοηθηθούν ταυτόχρονα εργαζόμενοι, οι οποίοι αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες όσο αφορά στην εισπραξη των δεδουλευμένων τους. Ταυτόχρονα, το κοινό μέτωπο οργανώσεων εισηγείται τη διενέργεια επιτακτικών και αποτελεσματικότερων ελέγχων από τα αρμόδια του κράτους τόσο για τις κορηνιές που προσφέρονται όσο και για πάταξη της αδήλωτης εργασίας.

Όπως σημειώνει ο κ. Ρουσιός, θα πρέπει από τη μία να αξιοποιηθεί το επιστημονικό δυναμικό της Κύπρου

και από την άλλη «να δοθεί το έναυσμα για αναπτυξιακή πολιτική, η οποία μέχρι στιγμής θεωρείται αποτυχημένη», επισφαινώντας ακόμα ότι είναι εφικτή η επίτευξη των διαδικασιών έκδοσης τίτλων ιδιοκτησίας ή πολεοδομικών αδειών με την μεταφορά τους στον ιδιωτικό τομέα, η οποία θα επιφέρει αποσυμφόρηση της δημόσιας υπηρεσίας.

Κίνητρα και υφυπουργείο

Την ίδια ώρα, η ΟΣΕΟΚ τονίζει την ανάγκη παραχώρησης φορολογικών κινήτρων, με άμεση μείωση του συντελεστή ΦΠΑ στο 5% για όλα τα έργα

894 ξενοδοχεία με 142.704 δωμάτια είναι υπό κατασκευή στην Ευρώπη

Συνολικά 894 ξενοδοχεία με δυναμικότητα 142.704 δωματίων βρίσκονται υπό κατασκευή στην Ευρώπη σήμερα, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία σχετικής έρευνας της STR (Global Construction Pipeline Report). Σε αυτήν περιλαμβάνονται τα ξενοδοχεία που βρίσκονται στο στάδιο του σχεδιασμού, των τελικών αδειών, αλλά και όσα ήδη κατασκευάζονται. Με βάση τα σχετικά στοιχεία, η Γεωργία αναμένεται να καταγράψει τη μεγαλύτερη άνοδο με ποσοστό 95,8%, εφόσον ασφαλώς παραδοθούν και τα 2.019 δωμάτια που αναμένεται να κατασκευαστούν.

Επιπλέον, πέντε χώρες αναμένεται να σημειώσουν αύξηση δωματίων μεγαλύτερη από 30% τα επόμενα χρόνια, μεταξύ των οποίων το Ταϊτζικιστάν με άνοδο 50,5% (285 δωμάτια), η Λευκορωσία με αύξηση κατά 49% και το Αζερμπαϊτζάν με άνοδο κατά 33,3%.

Όπως διαπιστώνει κανείς, οι περισσότερες αυξήσεις εντοπίζονται

Το Λονδίνο εμφανίζει τα υψηλότερα ημερήσια έσοδα ανά δωμάτιο, με το σχετικό ποσό στα 176 ευρώ.

σε μη αναπτυγμένες αγορές. Αλλωστε, όπως προκύπτει από σχετική ανάλυση της Price WaterHouse Coopers (PwC), κατά το 2014, ο ξενοδοχειακός κλάδος της Βρετανίας αναμένεται να πρωταγωνιστήσει. Συγκεκριμένα, το Λονδίνο θα βρεθεί στη δεύτερη θέση φέτος και στην πρώτη το 2015, με βάση το εισόδημα ανά δωμάτιο μεταξύ 17 ευρωπαϊκών πόλεων. Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας Statista, τα έσοδα ανά δωμάτιο στη βρετανική πρωτεύουσα αναμένεται να διαμορφωθούν σε 176 ευρώ ημερησίως έως το τέλος του έτους.

Η έρευνα καταμετρά τα ξενοδοχεία που βρίσκονται στο στάδιο του σχεδιασμού, των τελικών αδειών, αλλά και όσα ήδη κατασκευάζονται.

Μικρότερος κίνδυνος «φούσκας» στο Ντουμπάι

Καθισκουαστικό εμφανίζεται πλέον το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) αναφορικά με τη δημιουργία φαινομένου νέας «φούσκας» στην αγορά ακινήτων του Ντουμπάι, καθώς, όπως αναφέρεται σε σχετική πρόσφατη ανακοίνωση, το Ταμείο δεν ανησυχεί πλέον για την τοπική κτηματαγορά, έπειτα από τη σημαντική κάμψη του ρυθμού αύξησης των τιμών. Υπενθυμίζεται ότι καθ' όλη τη διάρκεια των προηγούμενων μηνών, στελέχη του ΔΝΤ εξέφραζαν την ανησυχία τους για την αγορά του Ντουμπάι, μετά τις νέες αυξήσεις τιμών με ετήσιο ρυθμό της τάξεως του 20%-25%. Ωστόσο, έκτοτε, με τη συνδρομή των προηγούμενων μηνών, επιβλήθηκαν από τις τοπικές αρχές, οι τιμές έχουν πλέον σταθεροποιηθεί. Σε πρόσφατη έρευνα της Jones Lang LaSalle για το τρίτο τρίμηνο του έτους, προκύπτει ότι η αύξηση των τιμών πώλησης κατοικιών σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο περιορίστηκε σε μόλις 1%, ενώ η άνοδος των ενοικίων ήταν της τάξεως του 2%. Μάλιστα, σε ορισμένες από τις δημοφιλείς συνοικίες της πρωτεύουσας, σημειώθηκαν ακόμα και μειώσεις της τάξεως του 4%, δείγμα της «κόπωσης» της αγοράς.

Επενδύσεις 5,1 δισ. ευρώ σε ένα μόνο τρίμηνο σε Ισπανία, Ιρλανδία

Μια από τις καλύτερες χρονιές διανύουν οι αγορές ακινήτων της Ιρλανδίας και της Ισπανίας, από την άποψη των επενδύσεων που έχουν γίνει μέχρι σήμερα για την απόκτηση ακινήτων. Σύμφωνα με στοιχεία της CBRE, οι δύο χώρες έχουν πρωταγωνιστήσει φέτος, με αποκορύφωμα το τρίτο τρίμηνο, όταν π.χ. στην Ιρλανδία τοποθετήθηκαν κεφάλαια 1,6 δισ. ευρώ, ποσό που είναι μεγαλύτερο από το προηγούμενο υψηλό που είχε καταγραφεί κατά το τρίτο τρίμηνο του 2006. Αντίστοιχα, στην ισπανική αγορά κατοικίας, επενδύθηκαν κεφάλαια 3,5 δισ. ευρώ κατά το ίδιο

διάστημα, που είναι το δεύτερο υψηλότερο ποσό που επενδύεται τα τελευταία χρόνια σε διάστημα τριών μηνών. Σε αμφότερες τις χώρες, η επενδυτική δραστηριότητα στην αγορά ακινήτων βρίσκεται κοντά σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, δείγμα της ανάκαμψης που καταγράφεται τόσο στην οικονομία όσο και στην κτηματαγορά. Συνολικά στην ευρωπαϊκή αγορά επενδύθηκαν κεφάλαια 48,4 δισ. ευρώ κατά το τρίτο τρίμηνο, μια πολύ σημαντική αύξηση της τάξεως του 27% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2013. Σε σχέση με το δεύτερο τρίμηνο, η άνοδος άγγιξε

Συνολικά στην ευρωπαϊκή αγορά επενδύθηκαν κεφάλαια 48,4 δισ. ευρώ κατά το τρίτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους.

το 4%. Από τις αρχές του έτους, δηλαδή κατά το διάστημα του εννεαμήνου, η ευρωπαϊκή αγορά επαγγελματικών ακινήτων (κτίρια γραφείων, εμπορικά κέντρα κ.ο.κ.) έχει προσελκύσει επενδυτικά κεφάλαια της τά-

ξεως των 133 δισ. ευρώ, έναντι 105 δισ. ευρώ κατά το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους, μια αύξηση της τάξεως του 27%.

Εκτός από τις αγορές επαγγελματικών ακινήτων της Ιρλανδίας και της Ισπανίας, κατακόρυφη βελτίωση κατά τη διάρκεια του φετινού τρίτου τριμήνου σημειώθηκε και στην επενδυτική δραστηριότητα άλλων χωρών, όπως της Ολλανδίας (άνοδος 35%), της Ιταλίας (άνοδος 40% και της Πορτογαλίας (άνοδος 54%). Αντίστοιχα, σημαντική άνοδος που ξεπέρασε το 20% καταγράφηκε και στις αναπτυσσόμενες αγορές της Βρετανίας και της

Γερμανίας, όπου οι επενδυτές στρέφονται πλέον σε μικρότερες πόλεις, πέραν του Λονδίνου, ή των πέντε μεγαλύτερων αγορών της Γερμανίας (π.χ. Μόναχο, Βερολίνο, Φρανκφούρτη κ.λπ.). Σύμφωνα πάντως με την ανάλυση της CBRE, η επενδυτική ζήτηση αναμένεται να διατηρηθεί σε υψηλό επίπεδο στις μεγάλες αγορές, σε συνδυασμό με τη διάθεση όλο και περισσότερων επενδυτών να αναλάβουν μεγαλύτερο ρίσκο, τοποθετώντας κεφάλαια σε ακίνητα που βρίσκονται σε δευτερεύουσες πόλεις ή ακόμα και σε σημεία χαμηλότερης προβολής.

Στην ισπανική αγορά κατοικίας επενδύθηκαν κεφάλαια 3,5 δισ. ευρώ στο τρίτο τρίμηνο του έτους.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2014

Στα χαρακώματα, χωρίς χαμόγελο...

Στο «Fury», το πολεμικό ρέκβιεμ του Ντέιβιντ Αγερ, ο άνθρωπος άλλοτε πλησιάζει τον νιτσεϊκό υπεράνθρωπο κι άλλοτε το κτήνος

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ

Πριν από μερικά χρόνια, στο «Αδωξοι μπάσταρδ» του Κουέντιν Ταραντίνο, ο Μπραντ Πιτ μάζευε σκαλι Γερμανών στρατιωτών ως αρχηγός μιας ομάδας επιλεκτών Αμερικανών κομάντος, που είχαν πέσει με αλεξίπτωτο στην κατεχόμενη Γαλλία, για να στείλουν ένα συμβολικό μήνυμα στους ναζί: η Αποκάλυψη έρχεται! Στο σημερινό «Fury», του Ντέιβιντ Αγερ, η Γερμανία τον Απρίλιο του 1945 εικονογραφείται σαν τοπίο βιβλικής καταστροφής ύστερα από θεία δίκη. Σε αυτό το πολεμικό ρέκβιεμ, ο διάσημος ηθοποιός ενσαρκώνει έναν αντιήρωα στο σταυροδρόμι του καλού και του κακού.

Στον κινηματογράφο, όπως και στον αληθινό κόσμο, οι πόλεμοι καλά κρατούν λοιπόν. Ηρωικά έπη, εφιαλτικά παραμύθια για τη φρίκη και τη βαρβαρότητα, ελεγείες για τον άνθρωπο που είναι ριγμένος στο βαθύ σκοτάδι φτάνουν κατά καιρούς σαν κύματα στην οθόνη. Το κύμα που αφορά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ξαναφάνηκε στον ορίζοντα του Χόλιγουντ. Πέρσι, στο ασήμαντο κινηματογραφικό «Μνημείων άνδρες», λίγο μετά την απόβαση στη Νορμανδία, ο Τζορτζ Κλουνέι σπεύδει να διασώσει την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά από τους άρπαγες ναζί, στέλνοντας ένα μήνυμα για την επόμενη ημέρα στην Ευρώπη: σε αυτό το «κυνήγι του θησαυρού» ο γιάνγκς πρόλαβε τη σύμμαχο «κόκκινη αρκούδα».

Το όπλο και η γραφομηχανή

Ο Μπραντ Πιτ στο «Fury» δεν έχει την πόζα ούτε το χαμόγελο του Τζορτζ Κλουνέι στο «Μνημείων άνδρες». Το σενάριο και η σκηνοθεσία δεν αφήνουν τέτοια περιθώρια. Φαντάζει σαν αναχρονιστικός Αμερικανός αντιήρωας. Ένας μικρός δαίμονας, που ξέφυγε από την «Άγρια συμμορία» του Σαμ Πέκνιπα για

Το πλήρωμα του «Fury», ενός αμερικανικού τανκ, κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Συνθλίβει ζωντανούς και νεκρούς αλλά, ταυτόχρονα, μπορεί να γίνει ατσάλινος τάφος για το πλήρωμά του.

Το θέαμα του πολέμου είναι σε κοντινό και σκοτεινό πλάνο: λάσπη, σάρκα, φόβος, οργή, ταπείνωση, θάνατος.

να προσεγγίσει στην πραγματικότητα ταινίες όπως «Η διάσωση του στρατιώτη Ράιαν». Το «Fury» δεν δημαγωγεί στη σκιά της Αστερόεσσας, αναμασώντας κλισιέ γύρω από την αξία της οικογένειας, ούτε ακολουθεί τη ρότα μιας ηρωικής πολεμικής ιστορίας. Συντίθεται από θραύσματα της καθημερινότητας του στρατιώτη στον πόλεμο. Το πλήρωμα ενός αμερικανικού τανκς, ενίοτε αποκομμένο από την υπόλοιπη ήλη, περνάει πάνω από χαρακώματα, συνθλίβει ζωντανούς και νεκρούς, μπαίνει σε πόλεις και «ξυρίζει» ό,τι κινείται. Γλιτώνουν μόνον τα παιδιά και οι γυναίκες. Ταυτόχρονα, όμως, είναι και ένας ατσάλινος δυνάμει τάφος για το πλήρωμά του.

Ο λοχίας Ντον Κόλιερ (Πιτ), ο «Wardaddy» όπως τον αποκαλούν, είναι ο συνετός αρχηγός του πληρώματος. Μόνο που εδώ σύνθεση σημαίνει επιβίωση, αλλά και εκδίκηση: επιστροφή στον μισοαϊκό νόμο του ορθαλμών αντί ορθαλμού. Το «Σκοτώστε τους ναζί» ακούγεται συχνά καθώς οι ερπύστριες συνθλίβουν το κεφάλι του φιδιού για να ξαναγίνει παράδεισος η κόλαση. Ο «Wardaddy» φαντάζει σαν συνετός πατέρας που εκπαιδεύει τον γιο του, έναν νεαρό στρατιωτικό γραφιά, να πυροβολεί με την ταχύτητα που χτυπάει τα πλήκτρα της γραφομηχανής του. «Ελα να δεις τι κάνει ο άνθρωπος στον συνάνθρωπό του. Βρες

Στιγμές ανθρωπιάς για τους Αμερικανούς στρατιώτες στη Γερμανία που συντρίβεται, το 1945.

πρώτα τη θέση σου και μετά ψάξε να βρεις τον Θεό», του λέει.

Οι εικόνες του «Fury» έχουν την ένταση των φωτογραφιών του διάσημου Ρόμπερτ Κάπα, ο οποίος απεικόνισε τη βία του πολέμου όπως κανείς άλλος φωτογράφος πριν από αυτόν. Τις διακρίνει και ένας κυνισμός όπως αυτός στο σινεμά του Σάμουελ Φούλερ, ο οποίος είχε πολεμήσει στον Β΄ Παγκόσμιο. Κατά τον Φούλερ, είναι ψεύτικο και ανόητο να κινηματογραφείς έναν στρατιώτη που δακρύζει κοιτώντας τη φωτογραφία της αγα-

πημένους του την ώρα που πεθαίνει στα χαρακώματα.

Το κτήνος του πολέμου

Το «Fury» σφίγγει σαν αγχόνη γύρω από τον λαϊμό της Γερμανίας, δευτερόλεπτα πριν από την ολοκληρωτική της ήττα. Το θέαμα του πολέμου είναι σε κοντινό και σκοτεινό πλάνο, με χολιγουντιανή ρεαλιστική ακρίβεια, αλλά και με σκέψη που ξεχωρίζει την ταινία από τα πολεμικά έργα του συρμού. Ένα μείγμα από λάσπη, ανθρώπινη σάρκα, εθισμό στον θάνατο, φόβο, οργή, ταπείνωση, βαριές ανάσες του ανθρώπου που αναγκάζεται να συμφιλωθεί με την άγρια φύση του. Σε αυτή την γκρίζα ζώνη του πολιτισμού, ο άνθρωπος πλησιάζει άλλοτε τον νιτσεϊκό υπεράνθρωπο και άλλοτε το κτήνος. Αυτή η μυθοπλαστική εικόνα της Γερμανίας κάτω από τις ερπύστριες του «Fury», θαμπή και κοντά στο ασπρόμαυρο, θα λειτουργήσει και ως αντίστιξη στο φωτεινό ιδεώδες των ντοκιμαντέρ της Λένι Ρίφενσταλ. Ο πόλεμος συνήθως είναι βρώμκος, κυριολεκτικά και μεταφορικά, οι σταυροί στο μέτωπο όμως είναι καθαροί και αστάζουν αίμα. Ο Αγερ αφήνει μια χαραμάδα στον ανθρωπισμό.

• Το «Fury» προβάλλεται στις αίθουσες.

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος στα 35 mm

«Οι 4 της ηρωικής ταξιαρχίας» (The Big Red One, 1980). Φρίκη, βία και σαρόνιο κιούμορ από τον Σάμουελ Φούλερ. Ένας βετεράνος λοχίας παραδίδει στην πράξη μαθήματα επιβίωσης σε τέσσερις στρατιώτες. Το «Fury» μας τον θυμίζει.

«Διμοιρία αυτοκτονίας» (Walk in the Sun, 1945). Σπουδαία ταινία του Λιούις Μάλιστουν, μείγμα περιπέτειας και ψυχολογικού δράματος. Μια διμοιρία Αμερικανών στην Ιταλία προσπαθεί να καταλάβει μια αγροικία-φυλάκιο των Γερμανών.

«Ελα να δεις» (Come and See, 1984). Φόρος τιμής από τον Ελεμ Κλίμοφ στους νεκρούς των 618 χωριών της Λευκορωσίας που ισοπεδώθηκαν από τους Γερμανούς το 1943. Η πολεμική περιπέτεια συναντά τους εφιάλτες του Ιερώνυμου Μπος.

«Η γέφυρα του ποταμού Κβάι» (The Bridge on the River Kwai, 1957). Το μαρτύριο αλλά και οι ψευδαισθήσεις μιας ομάδας Βρετανών αιχμαλώτων σε στρατόπεδο συγκέντρωσης των Γιαπωνέζων. Του Ντέιβιντ Λιν.

«Το υποβρύχιο» (Das Boot, 1997). Επανεκδοση σε director's cut της πιο κλειστοφοβικής πολεμικής ταινίας. Η ζωή σε ένα γερμανικό υποβρύχιο στα χρόνια του πολέμου. Του Βόλφγκανγκ Πέτερσεν.

«Σιδερούς σταυρός» (Cross of Iron, 1977). Η σύγκρουση δύο αξιωματικών των Es Es σε μια αποδεκατισμένη γερμανική διμοιρία στο

ροσικό μέτωπο. Ελεγεία του Σαμ Πέκνιπα.

«Μέμφρις Μπελ» (Memphis Belle, 1990). Η ζωή και ο θάνατος σε ένα «ιπτάμενο φρούριο» – έτσι αποκαλούσαν οι Αμερικανοί τα θρυλικά βομβαρδιστικά B-17. Του Μάικλ Κάτον Τζόουνς.

«Η διάσωση του στρατιώτη Ράιαν» (Saving Private Ryan, 1998). Ύμνος του Στίβεν Σπίλμπεργκ στην πατριδα και στην οικογένεια, αλλά και η πιο συναρπαστική αναπαράσταση της απόβασης στη Νορμανδία και των οδομαχιών στο εσωτερικό της.

«Λεπτή κόκκινη γραμμή» (The Thin Red Line, 1998). Ο λυρισμός στον ομφαλό της πιο φιλοσοφημένης πολεμικής περιπέτειας. Του Τέρενς Μάλικ.

«Οι σημαίες των προγόνων μας» (Flags of Our Fathers) / «Γράμματα από το Ιβο Τζίμα» (Letters From Iwo Jima), 2006. Δίπτυχο του Κλιντ Ιστογουντ για το έπος των Αμερικανών στο φρασιετιστογενές νησί-φυλάκιο των Γιαπωνέζων στον Ειρηνικό.

Για το τέλος, μια τηλεοπτική νότα: Η θρυλική σειρά «Μάχη» (Combat, 1962-67), με τον Βικ Μόροου, επιπλέον γενιές τηλεθεατών και στην Ελλάδα. Πολύ πιο πρόσφατα, η μεγάλη HBO μάς έδωσε τα επικά «The Band of Brothers» (2001) και «The Pacific» (2009), που σημείωσαν μεγάλη επιτυχία.

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

9.11-15.11.14

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
art@kathimerini.com.cy

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Πρόσωπα, η άλλη ματιά

Η Κύπρια εικαστικός Έλενα Γεωργιάδου παρουσιάζει την πρώτη της ατομική έκθεση που τιτλοφορείται «Πρόσωπα, η άλλη ματιά».

Στα έργα της γίνεται μία προσπάθεια απεικόνισης προσώπων μέσα από μία άλλη οπτική γωνία. Εγκαινία τη Δευτέρα 24 Νοεμβρίου στην Orus Gallery στη Λευκωσία στις 7:30 μ.μ. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 6 Δεκεμβρίου. Πληρ. 22424983.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Ο μαγικός κόσμος του Ευγ. Τριβιζά

Το Πολιτιστικό Ίδρυμα Τραπέζης Κύπρου παρουσιάζει μια πραγματικά παραμυθένια έκθεση αφιερωμένη στο σύνολο του συγγραφικού έργου του Ευγένιου Τριβιζά με τίτλο «Από τη Φρουτοπία στο Νησί των Πυροτεχνημάτων». Ένα συναρπαστικό ταξίδι στους μαγικούς κόσμους του Ευγένιου Τριβιζά». Ταλαντούχοι ζωγράφοι, εικονογράφοι, γλύπτες, χαρτακτές, ενδυματολόγοι, συντηρητές, ηθοποιοί, τραγουδοποιοί και άλλοι καλλιτέχνες παρουσιάζουν ζωγραφικούς πίνακες, εγκαταστάσεις, κατασκευές, κομψοτεχνήματα, κοσμήματα, παιχνίδια, κούκλες, ταινίες και δρώμενα, εμπνευσμένα από τα βιβλία και τους ήρωες του αγαπημένου σε μικρούς και μεγάλους ποιητή παραμυθιών. Κάθε Σάββατο θα διαβάζονται παραμύθια στα παιδιά από γνωστούς Κύπριους ηθοποιούς. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τον Ιούνιο στο Πολιτιστικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου στην Παλιά Λευκωσία. Πληρ. 22677134

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ο Σ. Κορκολής συναντά τον Μ. Θεοδωράκη

Στις 23 Αυγούστου 2013 ο Στέφανος Κορκολής έλαβε μία επιστολή από τον Μίκη Θεοδωράκη, όπου ο συνθέτης εξέφραζε τη μεγάλη του εκτίμηση για το ταλέντο και τη μουσική του ευφυΐα. Έπειτα από εκείνη την επιστολή άρχισε να ωριμάζει η πραγματοποίηση μιας μουσικής παράστασης με μουσικές του μεγάλου Έλληνα μουσικοσυνθέτη. Σήμερα, ο Στέφανος Κορκολής υλοποιώντας αυτό το όνειρο έχοντας δίπλα του ένα άρχοντα της παραδοσιακής μουσικής τον κλαρινετίστα Βασίλη Σαλέα και την εξαιρετική φωνή της Σοφίας Μανουσάκη, θα περπατήσει μέσα από τους μαγικούς δρόμους που δημιούργησε στην ελληνική μουσική ο Μίκης Θεοδωράκης. Θα παρουσιάσει τραγούδια από το κινηματογράφο, κλασικές μελωδίες, πολιτικό τραγούδι αλλά και θα διασκευάσει τον «Ζορμπά» με το μοναδικό τρόπο που αυτός ξέρει. Μία μουσική συνάντηση ενός θρύλου της μουσικής με το νέο αίμα της ελληνικής πενταγράμμου σε επίπεδο συνθετών. Τρίτη 25 Νοεμβρίου στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου και Τετάρτη 26 Νοεμβρίου στο Πολιτιστικό Κέντρο Τρακασόλ στη Μαρίνα Λεμεσού στις 8:30 μ.μ. Πληρ. 25372855.

Μία μουσική παράσταση με μουσικές και τραγούδια του κορυφαίου Έλληνα μουσικοσυνθέτη Μίκη Θεοδωράκη δοσμένα υπό τη διεύθυνση του Στ. Κορκολή.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η Ελευθερία Αρβανιτάκη στο RED

Η Ελευθερία Αρβανιτάκη επιστρέφει στη μουσική σκηνή RED μετά από δύο χρόνια και αυτό που έχει μείνει ίδιο είναι η σιγουριά για το υψηλής αισθητικής πρόγραμμα που θα παρουσιάσει. Η Αρβανιτάκη μαζί με τους μουσικούς της θα παρουσιάσει ένα νοσταλγικό μουσικό πρόγραμμα για το κοινό της στην Κύπρο που την ακολουθεί πιστά. Με δικά της τραγούδια αλλά και αγαπημένα της θα μας ταξιδέψει με τη φωνή και την ερμηνεία της. Τετάρτη 26 και Πέμπτη 27 Νοεμβρίου στη μουσική σκηνή RED στη Λευκωσία στις 9:00 μ.μ. Πληρ. 99059257.

ΘΕΑΤΡΟ

Η πόρνη από πάνω για μια παράσταση

Η θεατρική παράσταση που έχει αποσπάσει τις καλύτερες κριτικές από κοινό και κριτικούς, συνεχίζει την επιτυχημένη πορεία της για πέταρη σεζόν στην Ελλάδα, έρχεται για μια μοναδική παράσταση στο θέατρο Ριάλτο. Η Κατερίνα Διδασκάλου, αναπολώντας τη ζωή της Ερατούς, πλημμυρίζει κορυλεκτικά τη σκηνή, παίζοντας ταυτόχρονα με απίστευτη ευκολία όλους τους χαρακτήρες που έπαιξαν ρόλο στη ζωή της ηρωίδας. Ένα μοναδικό ρεσιτάλ ηθοποιίας που μας ταξιδεύει για 70 λεπτά από το γέλιο στη συγκίνηση, παραμένοντας κάθε στιγμή στην πραγματικότητα, για να οδηγήσει σε ένα τέλει έκπληξη. Παρασκευή 28 Νοεμβρίου, Θέατρο Ριάλτο στη Λεμεσό στις 8:30 μ.μ. Πληρ. 7777745.

ΕΠΙΣΗΣ | Του ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

«Το ανοιχτό μέλλον»

Ο Αυστριακός φιλόσοφος Καρλ Πόπερ (1902 - 1994) στα δεκαέξι του σπούδαζε μαθηματικά, φυσική, φιλοσοφία, ψυχολογία και ιστορία της μουσικής στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης, μετά σπούδασε στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και πήρε διδακτορικό. Για να διαφοροποιηθεί από τους αλαζονικούς διανοούμενους της εποχής του, παράλληλα εκπαιδεύτηκε και εργάστηκε ως μαραγκός. Δίδαξε Μαθηματικά και Φυσική και το 1937 πήγε στο πανεπιστήμιο της Νέας Ζηλανδίας και από το 1946 έως το 1964 δίδαξε στο London School of Economics.

Στο σημαντικότερο έργο του, «Η ανοιχτή κοινωνία και οι εχθροί της» (1945), ως «ανοιχτή» νοείται η κοινωνία, στο πλαίσιο της οποίας τα άτομα δικαιούνται και συχνά είναι υποχρεωμένα να λαμβάνουν προσωπικές αποφάσεις για όλα τα ζητήματα. Η εμφάνιση της «ανοιχτής κοινωνίας», κατά τον Πόπερ, αποτελεί μια τεράστια επανάσταση στον τρόπο δόμησης της κοινωνικής ζωής και δραστηριότητας, η οποία βέβαια συναντά την αντίδραση των

«κλειστών κοινωνιών» που προϋπάρχουν και σπνρίζονται από δύο κατηγορίες ανθρώπων, ανασφαλείς και ιδιοτελείς.

Η κάθε «κλειστή κοινωνία» είναι από τη φύση της συντηρητική, αντιδραστική και η άσκηση της εξουσίας σε αυτήν είναι προσανατολισμένη στην κατάπιξη οποιασδήποτε διάθεσης για αλλαγή. Ο Πόπερ υποστηρίζει ότι η «κλειστή κοινωνία» ανατράπηκε δύο φορές στην ιστορία: στην ελληνική κλασική Αρχαιότητα, με την Αθηναϊκή Δημοκρατία του 5ου αιώνα π. Χ. και στους νεότερους χρόνους μετά την Αναγέννηση, με την ανάπτυξη των ελεύθερων κοινωνικών σχέσεων, του ανθρωπισμού και της δημοκρατίας. Και επίσης, ότι η αυτάρκης δεσποτική Σπάρτη, ο Πλάτων με την απόρριψη της Αθηναϊκής Δημοκρατίας (όπως αργότερα έπραξε και ο Αριστοτέλης), και την προτίμησή του σε ένα αυταρχικό καθεστώς «βασιλιάδων-φιλοσόφων», ο Χέγκελ με τη διαλεκτική του ως «απολογητής της κρατικής εξουσίας», ο Μαρξ παγιδευμένος στον ιστορικισμό της κομμουνιστικής νομοτέλειας, ο κάθε εθνικοσοσιαλισμός (φασισμός, ναζισμός, κανταφισμός κτλ.), ο φυλετισμός, ο θεοκρατισμός, οι θρησκευτικές και φιλοσοφικές αντιλήψεις περί πεπρωμένου, είναι θέσεις και πολιτικές που οδηγούν στις «κλειστές κοινωνίες»... Και από συνέντευξή του το 1989, στην ιταλική δημόσια τηλεόραση (πηγή: Θανάσης Γιαλκέτσος, efsyn.gr): «Υποστηρίζοντας ότι το μέλλον είναι ανοιχτό, στην πραγματικότητα έχω στον νου μου κυρίως το μέλλον του ανθρώπου και το μέλλον της κοινωνίας. Και αυτή η θέση στρέφεται ιδιαίτερα εναντίον εκείνης της θέωρησης που εγώ αποκαλώ ιστορικισμό. Ο ιστορικισμός είναι η αντίληψη σύμφωνα με την οποία το μέλλον δεν είναι ανοιχτό και η οποία υποστηρίζει ότι υπάρχουν νόμοι της ιστορικής ανάπτυξης και ότι, αν γνωρίσουμε αυτούς τους νόμους, θα μπορέσουμε, σε γενικές γραμμές, να προβλέψουμε αυτό που θα συμβεί. Το θεμέλιο αυτής της αντίληψης βρίσκεται στον νετερμινισμό (αποικρατία). Η κεντρική ιδέα είναι ότι δεν είμαστε ελεύθεροι (να δια-

μορφώσουμε το μέλλον μας). Εγώ λέω ότι το μέλλον είναι ανοιχτό, με την έννοια ότι κάθε στιγμή υπάρχουν άπειρες δυνατότητες για όσα θα συμβούν. Και μεταξύ αυτών, υπάρχουν και οι δυνατότητες για εμάς, να επηρεάσουμε αυτό που συμβαίνει. Οι δυνατότητες μπορεί να είναι σε κάποιο βαθμό προβλέψιμες, αλλά βεβαιότητες δεν υπάρχουν. Εξάλλου, δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι: η ίδια η πρόβλεψη μεταβάλλει τις δυνατότητες που διακαυβούνται. Οι προβλέψεις σας μπορούν να προκαλέσουν αυτό που έχετε προβλέψει. Μπορούν όμως και να επενεργήσουν έτσι ώστε όσοι είναι αντίθετοι σε εκείνο που προβλέπετε, να πραγματοποιήσουν μεγαλύτερη προσπάθεια, προκειμένου να εμποδίσουν αυτό να συμβεί. Με αυτόν τον τρόπο είναι πιθανό η πρόβλεψή σας να οδηγήσει στην πράξη στο αντίθετο γεγονός σε σχέση με εκείνο που είχατε προβλέψει. Και αν οι προβλέψεις μπορούν να παιξουν έναν ρόλο, τότε και οι ελπίδες μας και οι προσπάθειές μας παίξουν έναν ρόλο».

ΒΙΒΛΙΟ

Η μαθητευόμενη ψυχούλα και ο κακός λύκος

Οι εκδόσεις Μικρόκυκλος παρουσιάζουν το βιβλίο του Κώστα Πετρίδη «Η μαθητευόμενη ψυχούλα και ο κακός λύκος», σε εικονογράφηση Φίλιππου Θεοδωρίδη,

ενώ το βιβλίο θα παρουσιάσει η δημοσιογράφος Αντιγόνη Σ. Δρουσιώτου. Ο συγγραφέας του βιβλίου είναι ψυχολόγος. Έχει ασχοληθεί και συνεχίζει να ασχολείται με το τραγούδι, τη συγγραφή και την τέχνη. Είναι αντιπρόεδρος του Πολιτιστικού Ομίλου Διάσπαση. Πολλά κείμενα του, πεζά, ποίηση και θεατρικά χρησιμοποιήθηκαν για τις ανάγκες των παραστάσεων της Διάσπασης. Είναι αυτοδίδακτος ζωγράφος με ατομικές εκθέσεις στην Κύπρο και συμμετοχές σε ομαδικές εκθέσεις στη Νέα Υόρκη, Φεράρα και Μπολόνια. Η παρουσίαση θα γίνει την Κυριακή 23 Νοεμβρίου στις 5:30 μ.μ., στο Πολιτιστικό Κέντρο Τρακασόλ στη Λεμεσό.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΚΑΡΑΣΠΟΥΗ

ΕΚΘΕΣΗ Staatliche Kunsthalle Karlsruhe

www.kunsthalle-karlsruhe.de «Ντεγκά: Κλασικισμός και πειραματισμός». Ο Εντγκάρ Ντεγκά (1834-1917) συνάντησε τον Εντουάρ Μανέ στο Λούβρο, όπου ο Ντεγκά είχε πάει για να αντιγράψει ένα έργο του Ντιέγκο Βελάσκεθ. Η γνωριμία αυτή με τον Μανέ, ο οποίος είχε ακολουθήσει έναν καινοτόμο δρόμο στη ζωγραφική του και είχε συνδεθεί στενά με τους ιμπρεσιονιστές, ήταν εξαιρετικά σημαντική για τον Ντεγκά. Του άνοιξε τον δρόμο για να πλησιάσει τους ιμπρεσιονιστές, που η επιρροή τους τον βοήθησε να αναπτύξει το μοναδικό, ανάλαφρο στυλ των όψιμων έργων του, αυτών για τα οποία έγινε διάσημος. Η έκθεση περιλαμβάνει περίπου 130 έργα από το σύνολο της διαδρομής του Ντεγκά, ανάμεσά τους πρώιμους πίνακες παραδοσιακής τεχνότητας -κυρίως προσωπογραφίες και έργα με ιστορικό θέμα- καθώς και πολλά από τα φημισμένα έργα της ωριμότητάς του. Εως την 1η Φεβρουαρίου.

ΛΟΝΔΙΝΟ

ΕΚΘΕΣΗ British Museum

www.britishmuseum.org

«Germany: Memories of a Nation». Η έκθεση, που ανήκει στη σειρά εκδηλώσεων του Βρετανικού Μουσείου «Η Ιστορία του κόσμου μέσα από 100 αντικείμενα», ιχνηλατεί την ιστορία της Γερμανίας τα τελευταία 600 χρόνια και διοργανώθηκε με αφορμή τη συμπλήρωση 25 χρόνων από την πτώση του Τείχους του Βερολίνου. Από την αναγεννησιακή εποχή μέχρι τη γερμανική επανένωση και μετά αυτήν, η έκθεση χρησιμοποιεί πλείαδα αντικειμένων για να αναδείξει μια ιστορική διαδρομή γεμάτη θριάμβους όσο και τραγωδίες. Παρακολουθεί τις πολιτικές αλλαγές που συνέβησαν στο διάβα των αιώνων, από την Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία και την ενοποίηση το 1870 έως τον ταραγμένο 20ό αιώνα και στον σημερινό ρόλο της Γερμανίας ως οικονομικής ατμομηχανής αλλά και αυταρχικού «αφεντικού» της Ευρώπης. Στα εκθέματα περιλαμβάνονται έργα τέχνης καλλιτεχνών όπως ο Ντύπερ, ο Χολμπαίν, ο Γκέκχαρντ Ρίχτερ και πολλοί άλλοι (εδώ το περιήγησε κορυφό του Γκαίτε από τον Τικχμάν), χάρτες όπου απεικονίζονται οι αλληπάλληλες μεταβολές της γερμανικής επικράτειας, καθώς και εκθέματα που αντιπροσωπεύουν σταθμούς της θρησκευτικής, επιστημονικής, λογοτεχνικής και πολιτικής διαδρομής της χώρας. Εως τις 25 Ιανουαρίου.

ΘΕΑΤΡΟ

Old Vic

www.oldvictheatre.com

«Electra». Η τραγωδία του Σοφοκλή, στην εξαιρετική μετάφραση του Φρανκ Μαγκκίνες που χρονολογείται από το 1997, παρουσιάζεται σε μια νέα παραγωγή του σκηνοθέτη Ιαν Ρίκμαν, με πρωταγωνίστρια την Κριστίν Σκοτ-Τόμας. Γνωστή στο διεθνές κοινό από τους κινηματογραφικούς ρόλους της, η ηθοποιός δοκιμάζεται τώρα στο κλασικό θέατρο και οι κριτικές είναι αρκετά ευνοϊκές. Οπως σημειώνει ο Μάικλ Μπρίλινγκτον στον «Γκάρντιαν», η Κριστίν Σκοτ-Τόμας «ξεφεύγει από τον κίνδυνο να βυθιστεί την Ηλέκτρα στη μονομηνία της εκδίκησης, δίνοντάς της χρώμα, ευστροφία, ακόμα και ειρωνεία». Πολύ καλές είναι και οι επιδόσεις των άλλων ηθοποιών, ιδιαίτερα της Νταϊάνα Κουίλ, η οποία υποδύεται την Κλυταιμνήστρα, αναδεικνύοντας πειστικά τα επικειρήματα που προβάλλει για να δικαιολογήσει τον εαυτό της. Εως τις 20 Δεκεμβρίου.

Σημασία έχει να μην είσαι δυστυχισμένος

Ο σκηνοθέτης Σύλλας Τζουμέρκας μιλάει για την «Εκρηξη» τη νέα του ταινία, η οποία συμμετείχε σε ξένα φεστιβάλ

Συνέντευξη στον
ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ

Η ένταση στη φωνή αλλά και στο σώμα των ηρώων είναι ένα από τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τις δύο ταινίες μεγάλου μήκους που έχει γυρίσει μέχρι σήμερα ο Σύλλας Τζουμέρκας. Στην προηγούμενη, τη «Χώρα προέλευσης», με την οποία μας συστήθηκε πριν από τέσσερα χρόνια, η Αμαλία Μουτούση, ως δασκάλα ελληνικών στην αίθουσα ενός σχολείου, προσπαθούσε να συγκροτηθεί με το μέτρο του εθνικού μας ποιητή και να μιλήσει στους

κόλαση, ενώ η σημερινή το καθάρτήριο». Η «Εκρηξη», από τις πολυαναμενόμενες ελληνικές ταινίες της πρόσφατης παραγωγής, συμμετείχε σε ξένα φεστιβάλ, ενώ έχει βρει διανομή και σε άλλες χώρες. Στην Ελλάδα θα προβάλεται από την ερχόμενη Πέμπτη. – Στην «Εκρηξη», ο άνδρας φαίνεται αδύναμο ή νουνοχισμένο άτομο. Η γυναίκα είναι ο ισχυρός πόλος. Επιδιώκετε μια νέα ηθογραφία ή μήπως ένα μοντέρνο μελόδραμα;

– Ούτε το ένα ούτε το άλλο. Αυτό που με ενδιαφέρει είναι μόνον ο χαρακτήρας, ο ήρωας, και πάντα σε σχέση με το φύλο του. Οι βασικοί ήρωες της ταινίας είναι δύο άτομα που διεκδικούν την προσωπική τους ελευθερία σε σύγκρουση με στερεότυπα που επιβάλλει το φύλο τους.

– Η ταινία δίνει περισσότερο την εντύπωση ενός φεμινιστικού δράματος γύρω από το πώς μια γυναίκα διεκδικεί την ελευθερία της ή πώς τη διαχειρίζεται;

– Ισχύει εκατό τοις εκατό αυτό. Φεμινιστικό, όμως, με την έννοια ότι η ηρωίδα μου είναι μια γυναίκα που αναγκάζεται να συγκρουστεί πάρα πολύ με τον εαυτό της και με τους ανθρώπους που αγαπάει για να να ξαναβρεί τον αυτοσεβασμό της. Είναι μια γυναίκα που περνάει εύκολα στη δράση, και αυτό το βρισκό παρηγορητικό σε μια εποχή που η μεμφιμοιρία, η κλάψα και η θυματοποίηση είναι πολύ της μόδας. Η ηρωίδα, την οποία ενσαρκώνει η Παπούλια, επιτίθεται κατά μέτωπο, μας δείχνει πώς πρέπει να είναι μια μητέρα, μια κόρη, μια αδελφή. Ο συγκρουσιακός της χαρακτήρας είναι το στοιχείο στο οποίο συμπυκνώνεται όλο

της το θάρρος. Ο άνδρας έχει χάσει τα αντανακλαστικά του απέναντι στα προβλήματα της οικογένειας γιατί είναι πδονοθήρας.

– Είναι σκληρός άνθρωπος η γυναίκα;

– Δεν θα έλεγα τίποτα ξεκινώντας με το «η γυναίκα». Θα ξεκινούσα από τον άνθρωπο. Βεβαίως και υπάρχουν σκληρές γυναίκες, όπως και πανέξυπνες ή ανόητες. Πάντως, οι γυναικείοι χαρακτήρες είναι εξαιρετικά πλούσιοι και ενδιαφέροντες. Για παράδειγμα, η ηρωίδα στην «Εκρηξη» μπορεί να αναδειχθεί και μια σειρά από ιδέες και πράγματα που δεν αφορούν αποκλειστικά το γυναικείο φύλο, αλλά γενικότερα τον άνθρωπο.

– Ο τρόπος που μιλούν οι ήρωες στην «Εκρηξη» έχει μια δόση υπερβολής.

– Δεν την αισθάνομαι, για να είμαι ειλικρινής. Υπάρχει όμως σύγκρουση, μερικές φορές μέχρι να τρέξει αίμα, και αυτό περνάει και στους διαλόγους. Αυτό είναι για μένα το σινεμά. Αλλιώς θα 'ταν βαρετά τα πράγματα. Αυτό πιστεύω. Χωρίς σύγκρουση δεν έχουμε πρόσωπο.

– Επιδίξετε να γυρίσετε το μεγαλύτερο μέρος της ταινίας σας σε μια συνοικία της δυτικής Αθήνας. Η ιστορία σας οδήγησε εκεί;

– Η κοινωνική τάξη των ηρώων, αλλά και ο χώρος από μόνος του. Υπάρχουν πολλά σπίτια υπό κατασκευή, πολλά διώροφα, πολλές αλάνες και ανοικτοί χώροι. Το φως πέφτει σε όλα αυτά με ένα συγκεκριμένο τρόπο, πολύ κινηματογραφικό.

– Η Ελλάδα της κρίσης υπάρχει ως φόντο, αποφεύγετε όμως να της χαρίσετε μια ιστορία

που θα της άνοιγε περισσότερο το κινηματογραφικό κάδρο.

– Η «Εκρηξη» δεν είναι μια ταινία για την Ελλάδα. Διαδραματίζεται εδώ, και ορισμένα γεγονότα που συμβαίνουν εδώ λειτουργούν σαν επιταχυντές στις ιστορίες των ανθρώπων κάνοντας τις υπαρξιακές καταστάσεις πιο επείγουσες. Με ενδιέφερε το άτομο που αντιμετωπίζει διάφορα προβλήματα και συμμετέχει σε μια σειρά από κοινωνικές δυναμικές που υπάρχουν στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή.

– Μήπως βρισκόμαστε στο παρά πέντε να διαγκώσει ο ένας τον άλλον;

– Ναι, το βλέπω παντού και συνεχώς, όμως, αν το καλοσκεφτείτε, αν το δείτε λίγο κυνικά, πάντα έτσι ήταν οι άνθρωποι. Δεν είμαστε άγγελοι. Αυτό δεν αποκλείει πάντως την αληθινή αγάπη και την ελπίδα. Για μένα έχει πολύ μεγάλη αξία το άτομο να καταφέρει να βρει μια διαδρομή-καθάρτήριο. Αν δεν καταφέρουμε να βρούμε μια καθάρτεια εμπειρία, θα παραμεινουμε απελπισμένοι, πάρα πολύ δυστυχισμένοι. Αυτή ήταν η αγωνία μου στην ταινία, στην οποία όλα περνούν από καθάρτήριο: η πολιτική, η οικογένεια, η σεξουαλικότητα. Σημασία έχει να μην είσαι δυστυχισμένος. Η επόμενη ταινία μου, ένα σενάριο που σχεδιάζω με τη Γιούλα Μπουνταλή, θα αφορά τον παράδεισο.

– Η εμπειρία της «Εκρηξης» ήταν ένα καθάρτήριο και για εσάς;

– Οχι μόνο για μένα, αλλά και για όλους όσοι ασχοληθήκαμε βαθιά με την ταινία. Βρήκαμε κάτι που έχει να κάνει κυρίως με το θάρρος.

«Η «Εκρηξη» δεν είναι μια ταινία για την Ελλάδα», δηλώνει ο Σύλλας Τζουμέρκας. «Με ενδιέφερε το άτομο που αντιμετωπίζει διάφορα προβλήματα και συμμετέχει σε μια σειρά από κοινωνικές δυναμικές που υπάρχουν στην Ελλάδα αυτή τη στιγμή» (φωτ. Νίκος Κοκκαλιάς).

“
Βεβαίως και υπάρχουν σκληρές γυναίκες, όπως και πανέξυπνες ή ανόητες. Πάντως, οι γυναικείοι χαρακτήρες είναι εξαιρετικά πλούσιοι και ενδιαφέροντες.

μικρούς μαθητές της για την όψη της ελευθερίας. Η «Χώρα» του Τζουμέρκα παλλόταν απ' άκρη σ' άκρη από μια ένταση σαν αναορθρη υπαρξιακή κραυγή. Στη σημερινή του «Εκρηξη», η Αγγελική Παπούλια τινάζει στον αέρα την κατά τα φαινόμενα κανονική ζωή της. Προκαλεί ένα ρήγμα διαφυγής της προς την ελευθερία. Η ιστορία της, η ιστορία της «Εκρηξης», που έχει για φόντο της μια Ελλάδα σε συνθήκες βρασμού, θα μπορούσε να είναι η αρχή ενός ρόουτ μούβι. Κατά τον σκηνοθέτη, «η κλειστή ταινία ήταν η

Το Νο1 σε πωλήσεις lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

must

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Μαζί
το βιβλίο συνταγών
«Κάν' το μόνος σου»
από τους σεφ
του γαστρονόμου.

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ
www.sppmedia.com

Στα περίπτερα και στο iTunes AppStore - must magazine

LIKE FOLLOW WATCH

Ο παράδεισος έγινε κόλαση

Ο ανθρώπινος πόνος στην Κύπρο την περίοδο του πραξικοπήματος και της εισβολής

VICTORIA HISLOP

The Sunrise
Εκδ. Headline Review, σελ. 340

Του **ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΠΑΠΑΡΣΕΝΟΥ**

Η Βικτόρια Χίσλοπ στο τελευταίο μυθιστόρημά της επιστρέφει σε ένα άλλο νησί της Μεσογείου. Μετά τη Σπιναλόγκα της Κρήτης, που την έκανε διάσημη με το «Νησί», τώρα το ενδιαφέρον της εστιάζεται στην Κύπρο στην εποχή της τουρκικής εισβολής.

Η ιστορία αρχίζει το 1972, όταν ένας φιλόδοξος Ελληνοκύπριος, ο Σάββας Παπακώστας, χτίζει το πολυτελέστερο ξενοδοχείο, «την Ανατολή», στην ειδική Αμμόχωστο. Στο πλευρό του η όμορφη σύζυγός του Αφροδίτη και δεξί του χέρι ο επιτήδειος Μάρκος Γεωργίου. Γύρω τους συνυπάρχουν αρμονικά δύο οικογένειες, μια ελληνοκυπριακή, οι Γεωργίου, και μια τουρκοκυπριακή, οι Οζκάν, που έχουν μετακομίσει στην Αμμόχωστο για να αποφύγουν την εθνοτική βία που εκδηλώνεται σε άλλα σημεία του νησιού. Η ένταση που συσσωρεύεται στο νησί δεν διαπερνά όμως τις πόρτες της «Ανατολής», όπου οι τουρίστες ζουν τον δικό τους μύθο, η Αφροδίτη απολαμβάνει τον κρυφό έρωτά της με τον Μάρκο και ο άπληστος Σάββας ονει-

ρεύεται νέα υπερπολυτελή ξενοδοχεία. Δύο χρόνια αργότερα, το μοιραίο καλοκαίρι του 1974, η ζωή όλων αναστρέφεται βίαια, πρώτα με το κουντικό πραξικόπημα κατά του Μακαρίου και αμέσως μετά με την τουρκική εισβολή, όταν ξαφνικά ο παράδεισος μετατρέπεται σε κόλαση. Καθώς η τουρκική επίθεση σπέρνει τον τρόμο, η Αμμόχωστος ερημώνει, όταν οι τουρίστες και οι κάτοικοι της την εγκαταλείπουν πανικόβλητοι, οι τελευταίοι μόνο με τα ρούχα τους, προσδοκώντας ότι σύντομα θα επιστρέψουν στα σπίτια τους.

Στην πόλη-φάντασμα τελικά κρύβονται μόνο οι Γεωργίου και οι Οζκάν, θύματα και οι δύο της δίνας που προκαλεί ο πόλεμος, χωρίς πάντως τα όπλα να καταφέρουν να δηλητηριάσουν τη

φιλία που συνδέει τους δύο γείτονες στην οδό Ελπίδας, ούτε να ξεριζώσουν την ανθρωπιά που τις διακρίνει, καθώς αυτά που τους ενώνουν αποδεικνύονται ισχυρότερα από όσα τους χωρίζουν. Τελικά οι δύο οικογένειες θα δραπέτευσουν μαζί από την αποκλεισμένη Αμμόχωστο για να καταλήξουν χρόνια αργότερα στο Λονδίνο, αναπολώντας τα παλιά, όπως μυριάδες άλλοι Κύπριοι.

Από το καλειδοσκόπιο της περνούν το φως, τα λουλούδια και οι πορτοκαλιές, τα όνειρα, οι εφιάλτες του παρόντος και τα φαντάσματα του παρελθόντος, οι αγνοούμενοι, η προσφυγιά, η ξαφνική απώλεια των πάντων, ο βιασμός του σώματος και της ψυχής, οι ενοχές αλλά και πράξεις αυταπάρνησης, που εκ-

δλώνονται αναπάντεχα από τον «άλλη πλευρά». Μέσα από τη διεισδυτική ματιά της φανερόνεται η καχυποψία που διατρέχει τις δύο κοινότητες αλλά και το σαράκι της δικαιοσύνης που τρώει μέλη ακόμη και της ίδιας της οικογένειας, οι καταστrophικές επεμβάσεις των ξένων, οι ανεπούλωτες πληγές, ο ανεκπλήρωτος έρωτας πάνω στα ερείπια, η μάταιη προσμονή για την αποκατάσταση της αδικίας, οι συμβιβασμοί με την οδυνηρή πραγματικότητα της διχοτόμησης, αλλά και η ελπίδα για την επιστροφή στον χαμένο παράδεισο, που δεν οβνηεί όσο υπάρχει ζωή. Τελικά για τη Χίσλοπ, όπως και για τους ήρωες του βιβλίου της, δεν υπάρχουν νικητές και ηττημένοι, οι πάντες έχουν πέσει θύματα στην Κύπρο. Πέρα από την απόδοση ευθυνών για την κυπριακή τραγωδία, την βαρύτερη στο Λονδίνο, αναπολώντας τα παλιά, όπως μυριάδες άλλοι Κύπριοι.

• **Το βιβλίο** μόλις κυκλοφόρησε στα ελληνικά από τις εκδόσεις Διόπτρα, με τον τίτλο «Ανατολή».

ΚΡΙΤΙΚΗ / Της **ΚΛΑΙΡΗΣ ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ**

Μικρά σχόλια για την «Ανατολή» της Β. Χίσλοπ

Δεν είναι από σοβινισμό που γράφω, αλλά γιατί είμαι Αμμοχωσιανή που έζησα την πόλη μου 32 χρόνια ως την ημέρα της εισβολής και του ξεριζωμού μου. Θα 'θελα η Αμμόχωστος να γίνει γνωστή στην υφήλο. Όχι για τα πολυτελή ξενοδοχεία της, τους πλούσιους τουρίστες, τις κλιδάτες κυρίες με τα πανάκριβα φορέματα και αμύθητες αξίας κοσμήματα, τον αρχοντοκωριατισμό και τον ακόρταγο ιδιοκτητή ξενοδοχείων.

Θα 'θελα να γίνει γνωστή για τον πολιτισμό της, πανάρχαιο και νέο, για το γεγονός ότι ήταν το κέντρο της πνευματικής ανάπτυξης της Κύπρου, για τα λαμπρά εκπαιδευτήριά της, τις πλούσιες κυπριολογικές της βιβλιοθήκες, του Δημήτρη Μαραγκού, του Ευάγγελου Λουζίου, του Κυριάκου Χατζηγιάννου, τη Δημοτική Βιβλιοθήκη και Πινακοθήκη, τις βιβλιοθήκες των σχολείων της και τη δική μου ακόμα που είχε 10 χιλιάδες βιβλία, πολλά συλλεκτικά. Όπως και πολλών άλλων συμπολιτών μου, για τα αρχαιολογικά της ευρήματα από τη Σαλαμίνα που ήταν γεμάτο το Μουσείο της Αμμοχώστου, την τεράστια αξίας συλλογή Χατζηπροδρόμου που λεηλατήθηκαν και κατέληξαν σε οίκους αγοραπωλησίας στην Ευρώπη και αλλαχού. Για τις εκκλησίες της πόλης που έγιναν τζαμιά.

Για το γεγονός ότι η πόλη είναι συρματοπλεγμένη εδώ και 40 χρόνια, γεγονός πρωτάκουστο στην ανθρώπινη ιστορία. Ποτέ πόλη δεν έμεινε 40 χρόνια ακατοίκητη.

Αυτά ήθελα να γράφει η Βικτόρια Χίσλοπ. Πέρα από τη φαντασμαγορική περιγραφή των ξενοδοχείων.

Να μάθει η ανθρωπότητα για το έγκλημα που διέπραξε η Τουρκία, σε βάρος των κατοίκων της πόλης, με τον ξεριζωμό τους, με την ταφή ζωντανών ανθρώπων σε ομαδικό τάφο στη Δερύνεια.

Θα μου πείτε δεν είναι «πολιτικό βιβλίο. Συμφωνώ. Όμως η κυρία Χίσλοπ κάνει πολιτική, όταν μιλά για τις εγκληματικές ενέργειες της ΕΟΚΑ Β' ενώ δεν κάνει παρά πολύ μικρή αναφορά στην ΤΜΤ, που δραστηριοποιείται από τη δεκαετία του '50. Όταν επιρρίπτει τις ευθύνες για το 1963 και το 1964 στους Έλληνες και όχι στην τουρκανταρσία. Δεν μιλά για τις βόμβες ναπάλι στον Κάτω Πύργο. Δεν συμφωνώ ούτε με τα έργα της ΕΟΚΑ Β'. Θα ήθελα ο Γεώργιος Γρίβας-Διγενής να είναι ο ήρωας της Αντίστασης και της Λευτεριάς που γνώρισα.

Ο ήρωας που αγωνίστηκε σαν λιοντάρι εναντίον μιας σιδηροφρακτής αυτοκρατορίας και νίκησε. Ο ήρωας που τιμήθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων και την Κυπριακή Βουλή. Πιστεύω αν ζούσε δεν θα άφηνε να γίνει το πραξικόπημα. Αγαπούσε υπέρμετρα την Κύπρο. Η διάκριση που κάνει η κ. Χίσλοπ υπέρ των Τουρκοκυπρίων είναι εμφανής σ' έναν μελετητή, που παρόλη την καλοπροαίρετη διάθεσή του, δεν μπορεί να μην επισημάνει τις εμβόλιμες διολισθήσεις στο κείμενο. Δεν μιλά για το δράμα των αγνοουμένων, αιχμαλώτων πολέμου. Αυτών που πυροβολήθηκαν από την ΤΜΤ. Οντας αιχμάλωτοι πολέμου και που τους θάρβουμε με πόνο ψυχής κάθε μέρα ως σήμερα, 40 χρόνια μετά. Παρόλη την προσπάθεια να παρουσιάσει τις δύο οικογένειες των ηρώων του μυθιστορήματος, μια Ελληνοκυπρίων και μία τουρκοκυπρίων να έχουν στενή σύνδεση μεταξύ τους, ιδίως τις δύο μητέρες, την Ειρήνη και την Εμινέ, αλλά και τα παιδιά τους, ο Μάρκος παρουσιάζεται ως εκμεταλλευτής, που κλέβει την εμπιστοσύνη του αφεντικού του ώστε να του δώσει διευθυντική ελευθερία στην «Ανατολή».

Εκμεταλλεύεται με τη σαγήνη που έχει,

τη γυναίκα του αφεντικού και την κάνει ερωμένη του, εκείνη πραγματικά τον αγαπά. Κομπιναδόρος πωλεί σε εμπόρους τα όπλα που τους εμπιστεύεται ο αδερφός του, μέλος της ΕΟΚΑ Β' και τα κοσμήματα που τους εμπιστεύτηκε η ερωμένη του, να τα φυλάξει στο χρηματοκιβώτιο του ξενοδοχείου. Όταν εκείνη γυρίζει μια νύχτα απελπισμένη από την βιάζων αλληπάλληλα μπροστά στα μάτια του, χωρίς να σπεύσει σε βοήθειά της. Αυτή αποβάλλει το παιδί του.

Σ' αντίθεση ο Χουσεΐν, που τον παρακολουθεί ανελλιπώς στις βραδινές του εξορμήσεις για τις αγοραπωλησίες στο συρματοπλέγμα, γίνεται στόχος του, όταν τον αντιλαμβάνεται και προσπαθεί να τον πυροβολήσει στην καρδιά, αλλά ο Χουσεΐν ρίχνει το μαχαίρι του και τον σκοτώνει.

Απ' εκείνη τη στιγμή ο Χουσεΐν εξιψώνεται. Με κίνδυνο της ζωής του καταφέρνει να βγάλει έξω από την πόλη τη δική του, αλλά και την οικογένεια των Ελληνοκυπρίων. Τους σώζει και τους βοηθά αργότερα και στην Αγγλία, όταν ξενητεύονται.

Ο Ελληνοκύπριος κακοτύπος, εκμεταλλευτής, κομπιναδόρος, κλέφτης. Ο Τουρκοκύπριος ανιδιοτελής, συμπονετικός, αλtruιστής.

Αυτό δεν είναι πολιτική; Σαν μυθιστόρημα για τους αδιάφορους και ανίδεους ξένους είναι καλό, για τους γνώστες όμως των πραγμάτων, αυτών που πληγωμένοι και ξεριζωμένοι εδώ και 40 χρόνια ζουν στην προσφυγιά, είναι μια πίσωπλάτη μαχαριά.

Η κ. Κλαίρη Αγγελίδου είναι πρόσφυγας από την Αμμόχωστο, πρώην υπουργός.

500 ΛΕΞΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΜΗΤΑ

Ο Γιώργος-Ικάρος Μπαμπασάκης γεννήθηκε τον Απρίλιο του 1960. Ασχολείται περπατώντας με τα πρωτοποριακά ρεύματα του 20ού αιώνα και με την Beat Generation. Έχει μεταφράσει πάνω από εκατό βιβλία, έχει γράψει και εκδώσει πάνω από είκοσι. Από τις εκδόσεις Εστία κυκλοφόρησε το μυθιστόρημά του «Αγάπη/Love», ένα εγκώμιο στον άνευ ορίων άνευ ορίων έρωτα.

Ποια βιβλία έχεις αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σου;

Την «Ανοδο της Δημοκρατίας» (μτφρ. Αλέξανδρος Κιουρκιόλης, εκδ. Πόλις) του Μαρσέλ Γκωσέ και τα «Εθιμα ταφής» (μτφρ. Μαρία Αγγελίδου, εκδ. Ικάρος) της Χάνα Κεντ. **Ποιος ήρωας/ηρωίδα θα ήθελες να είσαι και γιατί;**

Ο Φίλιπ Μάρλοου, διότι είναι ρομαντικός και κινικός, πότης και σκακιστής, βίαιος και τρυφερός. Ποιητής της μητρόπολης. Συν το ότι τον έχουν ενσαρκώσει ο Χάμφρεϊ Μπόγκαρτ, ο Ρόμπερτ Μίσαμ και ο Ελιοτ Γκουλντ. **Με ποιον συγγραφέα θα ήθελες να δειπνήσεις;**

Με τον Τόμας Πίντσον, που θα μου είχε καλεσμένο-εκπληξη τον Τόμας Μπέρνχαρντ, ο οποίος θα είχε φέρει μαζί του τον Τόμας Μαν, συνοδευόμενο από τον Τόμας ντε Κουίντο. Και με τον Σαίξπηρ, φυσικά.

Ποιο ήταν το τελευταίο βιβλίο που σε έκανε να θυμώσεις;

Ενα πολυσέλιδο ψευδοαστυνομικό κατασκευασμένο που τα είχε όλα μέσα, εκτός από ψυχή, ταλέντο, πάθος, ευφυΐα, ευαισθησία, συγκίνηση. Ενα σύσχετος φτιαγμένο για να πουληθεί. Λεγόταν «Η αλήθεια για την υπόθεση Χάρρυ Κέμπερτ» (μτφρ. Γιάννης Στρίγκος, εκδ. Πατάκης). Σεμινάριο κανονικό για το πώς να μη γράφεις.

Και το τελευταίο που σε συγκίνησε; Το συναρμολογούμενο μωσαϊκό πολυαφηγήματα «Γυναίκα με ποδήλατο» (εκδ. Πόλις) του Νικόλα Σεβαστάκη. Είναι ένα βιβλίο που μου έφερε στον νου τα επιτεύγματα του Χρήστου Βακαλόπουλου, του Σταύρου Τορνέ, της Άννας Βικ.

Σου αρέσει περισσότερο η μουσική ή η λογοτεχνία;

Μου αρέσει η μουσική της λογοτεχνίας, ιδίως όταν διαβάζω, ξανά και ξανά, τον Εγέλο και τη «Φαινομενολογία του νου» (εκδ. Εστία) όπως μας τη δώρισε σε άμεμπτα ελληνικά ο Γιώργος Φαράκλας.

Αν δεν είχες γίνει συγγραφέας και μεταφραστής, τι θα ήθελες να είσαι;

Ντράμερ, και συγκεκριμένα ο Keith Moon των Who.

Ποιο κλασικό βιβλίο δεν έχεις διαβάσει και ντρέπεσαι γι' αυτό;

Ντρέπομαι γιατί δεν έχω διαβάσει το μεγαλούργημα «Ο Ιωσήφ και η αδελφό του» του Τόμας Μαν (μτφρ. Λευτέρης Αναγνώστου, εκδ. Gutenberg), αλλά επειδή δεν μου αρέσει να ντρέπομαι, υποσχομαι ότι το αρχίζω απόψε.

Έχεις φρέν, τούιτερ; Πόσο σε απασχολεί καθημερινά;

Το τούιτερ δεν κατάφερα να το καταλάβω. Απεναντίας είμαι «τάξιμος» στο φέις, μου θυμίζει φανζίν, underground διάθεση της δεκαετίας του '60, και μου επιτρέπει να κουβεντιάζω αλλόκοτες ώρες με φίλους σε διάφορες χώρες.

Η συγγραφή είναι για σένα πρόσθετη ασχολία, χόμπι, διαφυγή ή επιλογή;

Επιλογή και ανάσα. Είναι το περιστροφείο που θα είχα πάντα πάνω μου αν ζούσα σε κάποιο γουέστερν του Σαμ Πέκινπα. Είναι η χαρτογράφηση του χάους. Η ζωή μου όλη.

Πρώτα σε πωλήσεις

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

- 1 Θέσεις για τη φιλοσοφία της ιστορίας** του Βάλτερ Μπένγιαμιν (Λέσχη Κατασκόπων 21ου αιώνα)
- 2 Η χρησιμότητα του άχρηστου - Μανιφέστο με ένα δοκίμιο του Abraham Flexner** του Ορντινε Νούτσιο (Αγρά)
- 3 Σας μιλώ για το Βυζάντιο** της Ελένης Γλύκατζη - Αρβελέρ (Ερμής)
- 4 Ο Αντίχριστος - Ανάθεμα κατά του χριστιανισμού** του Φρίντριχ Νίτσε (Gutenberg)
- 5 Μεγαλώνοντας (με) το παιδί μου** του Κώστα Γκοτζαμάνη (Πατάκης)

Λογοτεχνία

- 1 Οι καταστροφές** του Τζο Νέσμπο (Μεταίχμιο)
- 2 Το καλό θα 'ρθει από τη θάλασσα** του Χρήστου Οικονόμου (Πόλις)
- 3 Το χαμόγελο της Αντζέλικα** του Αντρέα Καμιλιέρι (Πατάκης)
- 4 Σάνσετ Παρκ** του Πολ Οστερ (Μεταίχμιο)
- 5 Πρόβες πολέμου - Σημειώσεις ενός δοκίμιου, Εβρος 1967** του Διονύση Χαριτόπουλου (Τόπος - Μοτίβο Εκδοτική)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία προέρχονται από το βιβλιοπωλείο Πολιτεία (Ασκληπιά 1-3, Ακαδημίας)

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ΠΑΤΡΙΚ ΚΟΚΜΠΕΡΝ

Η επιστροφή των τζιχαντιστών
μτφρ.: Κωνσταντίνος Δ. Γεώργιας
εκδ. Μεταίχμιο, σελ. 192

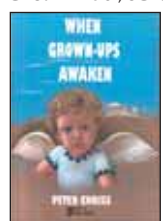
Γραμμένο «εν θερμώ» όπως ομολογείται στο οπισθόφυλλο, το βιβλίο του ανταποκριτή του Independent στη Μέση Ανατολή Πάτρικ Κοκμπέρν περιγράφει την άνοδο του «Ισλαμικού Κράτους» στις περιοχές της Συρίας και του Ιράκ. Παρόλο που τα γεγονότα είναι σε πλήρη εξέλιξη, ο σπουδαίος δημοσιογράφος καταφέρνει να αναλύσει με οξυδερκεία και σχετική απλότητα τις συνθήκες οι οποίες γιγάντωσαν το εξτρεμιστικό ανταρτικό κίνημα. Παράλληλα, περιγράφει με διαύγεια τη σημερινή εικόνα στην περιοχή.

ΑΜΙΛΙΟΣ ΧΑΡΜΠΗΣ

ΠΑΙΔΙΚΟ

PETER CHRIS

Όταν ξυπνήσουν οι μεγάλοι
εκδ. Φιλντσία, σελ. 216

«Δεν είναι και τόσο εύκολο να αλλάξεις τον κόσμο, ειδικά αν συνειδητοποιήσεις πόσο από τους μεγάλους πάσι σ' αυτόν τον πλανήτη κοιμούνται». Το σατιρικό μυθιστόρημα για μικρούς και μεγάλους του Peter Chris «Όταν ξυπνήσουν οι μεγάλοι» διαδραματίζεται σε ένα χωριό που κρύβεται πίσω από τα σύννεφα στον Ολυμπο. Εκεί ζουν φτερωτά παιδιά, που παρακολουθούν τον γέρο και επικίνδυνο κόσμο μας. Στην ιστοσελίδα www.deargrowups.com οι αναγνώστες του βιβλίου μπορούν να βρουν στοιχεία για τους χάρτες των «χαμένων Αγίων Τόπων».

ΣΑΝΤΡΑ ΒΟΥΓΑΡΑΦ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΚΩΣΤΑΣ ΒΑΡΝΑΛΗΣ

Αϊ-Στράτης. Θυμήματα εξορίας
επιμ. Ηρακλής Κακαβάνης
εκδ. Καστανιώτη, σελ. 298

Σημαντικά ιστορικά ντοκουμέντα, το δημοσιευμένο στον «Ριζοσπάστη» χρονικό και η αλληλογραφία του ποιητή Κώστα Βάρναλη απ' τη δίμηνη εξορία του (20 Οκτωβρίου - 25 Δεκεμβρίου 1935) στον μακρινό Αϊ-Στράτη. Πριν από τη δικτατορία Μεταξά, το «ιδίωτο» - ο ν. 4299/1929 - θέτει σε διωγμό τα αριστερά φρονήματα εγκαινιάζοντας μια πολιτική που θα καταδυναστεύσει την Ελλάδα κατά τα επόμενα σαράντα πέντε χρόνια. Βία, χαφιεδισμός, μικροφυκία, ηρωισμοί μαζί με αναρίθμητες πολιτικές ψευδαισθήσεις.

ΕΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

ΠΑΙΔΙΚΟ

ΝΑΝΤΙΑ ΛΙΑΡΕΛΛΗ

Ο Ρίκος, ο Ριρίκος και η μικρή Γλυκερία
εικονογρ.: Χαρίδημος Μπιτσάκης
εκδ. Αισιόδα

Η αγάπη και η τρυφερότητα, η αλληλοβοήθεια και η αποδοχή του διαφορετικού, η οικογένεια και οι αξίες μαζί με το χιούμορ, την περιπέτεια και την τεχνολογία αποτελούν την ψυχή του παιδικού βιβλίου της Νάντιας Λιαρέλλη. Παραμονή Χριστουγέννων, ο Ρίκος και ο Ριρίκος, δύο καλικατζάρια, ακολουθούν κρυφά τους γονείς τους στον επάνω κόσμο για το δωδεκάημερο. Στον δρόμο χάνονται, αλλά για καλή τους τύχη βρίσκουν ένα μικρό κοριτσάκι, τη Γλυκερία, που είναι πρόθυμη τους βοηθήσει.

ΓΙΟΥΛΙΑ ΕΠΤΑΚΟΙΛΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ANDY WEIR

Ανθρώπος στον Άρη
μτφρ.: Κώστας Χαρθιάς,
εκδ. Παπαδόπουλος, σελ. 432

Μετά το κινηματογραφικό «Interstellar» από τον Κρίστοφερ Νόλαν, με τις μάρες τρύπες και τις σκουληκότρυπες, τώρα θα ταξιδέψουμε κάπου «πιο κοντά»: στον πλανήτη Άρη, περίπου έξι με οκτώ μήνες απόσταση με τη σημερινή τεχνολογία. Οχι και τόσο interstellar, πλν όμως, όταν όλα τα μέλη της αποστολής σκοτώνονται και είσαι ο μοναδικός επιζών στον «κόκκινο πλανήτη», τα πράγματα ζορίζουν. Αυτή είναι και η βασική πλοκή αυτού του μυθιστορήματος, που σε λίγο καιρό θα δούμε στη μεγάλη οθόνη.

ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ

Οι Foo Fighters στις μουσικές λεωφόρους οκτώ πόλεων

Ντοκιμαντέρ για το ροκ στις ΗΠΑ

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Είναι αναμφισβήτητα μια από τις κορυφαίες και πιο δημοφιλείς σύγχρονες ροκ μπάντες. Οι ηλεκτρισμένες συναυλίες τους συγκεντρώνουν χιλιάδες κόσμου ενώ τα κομμάτια τους αποσπών εκατοντάδες εκατομμύρια χτυπήματα στο Youtube και το Spotify – εκεί άλλωστε αποδεικνύεται σήμερα η δημοφιλία οποιουδήποτε δραστηριοποιείται στη μουσική βιομηχανία. Η αξία βέβαια

ετία κοινής πορείας και όντας στο απόγειο των δυνάμεών τους τόσο δημιουργικά όσο και από άποψη επιρροής, οι Foo Fighters αποφάσισαν να κάνουν κάτι διαφορετικό από την κυκλοφορία απλώς ενός επετειακού άλμπουμ ή τη διοργάνωση κάποιας εκδήλωσης. Νέο άλμπουμ βέβαια θα υπάρξει, όμως δεν θα έρθει με τον παραδοσιακό τρόπο.

Οι ηχογραφήσεις

Ο Γκρολ, θέλοντας να κάνει κάτι ξεχωριστό, ήρθε σε συνεννόηση με το κορυφαίο ίσως αυτή τη στιγμή τηλεοπτικό δίκτυο στην Αμερική, το HBO του «Game of Thrones», για την παραγωγή μιας σειράς μουσικών ντοκιμαντέρ. Η ιδέα είναι πως καθένα από τα οκτώ ωριαία επεισόδια της σειράς τοποθετείται σε μια ξεχωριστή πόλη των ΗΠΑ, σημαντική για την ιστορική εξέλιξη του ροκ ανά τις δεκαετίες. Μέσα από συνεντεύξεις με πρωταγωνιστές της εκάστοτε μουσικής σκηνής, οπτικοακουστικά ντοκουμέντα και βέβαια πολλά μουσικά, ο θεατής έρχεται σε επαφή με τις δημιουργικές ρίζες του γκρουπ αλλά και ολόκληρου του αμερικάνικου ροκ. Ταυτόχρονα με αυτή τη διαδικασία, το συγκρότημα φιλοξενείται σε ένα σημαντικό στούντιο της πόλης προκειμένου να ηχογραφήσει και ένα νέο κομμάτι, αντλώντας έμπνευση από το μου-

Ένα ντοκιμαντέρ γυρισμένο σε διάφορες πόλεις των ΗΠΑ δημιουργείται παράλληλα με την ηχογράφηση του νέου άλμπουμ.

Ο Ντέιβ Γκρολ, με θητεία σχεδόν τριών δεκαετιών στον χώρο του ροκ, ηγείται των 20χρονων πλέον Foo Fighters.

σικό οικοσύστημα και την ιστορία του τόπου. Τα οκτώ τραγούδια που θα προκύψουν σχηματίζουν τη λίστα του νέου δίσκου που θα κυκλοφορήσει παγκόσμια στις 10 Νοεμβρίου με τίτλο «Sonic Highways», τον ίδιο με αυτόν του ντοκι-

μαντέρ. Τα αποτελέσματα των έως τώρα δύο επισκέψεων (και επεισοδίων) σε Σικάγο και Ουάσιγκτον ήταν εντυπωσιακά. Η παρουσίαση των μπλουζ του Σικάγου με τον μεγάλο Μπάντι Γκρά και της πανκ σκηνής της αμερικανικής

πρωτεύουσας με τους πρωτοπόρους Bad Brains υπόσχεται τα καλύτερα για τη συνέχεια. Αλλωστε σε μια χώρα με τις ιδιαιτερότητες και την πολιτισμική ποικιλία των ΗΠΑ καταλαβαίνει κανείς πόσο ξεχωριστή μπορεί να αποδειχθεί η εξερεύνηση διαφορετικών τόπων, η οποία θα συνθέσει τελικά μια μουσική τοιοχογραφία, συναρπαστική για τον θεατή και άκρως δημιουργική για το συγκρότημα. Ενδιαφέρον έχει επίσης η κοινωνική και πολιτική διάσταση που επιχειρείται να φωτιστεί σε κάθε επεισόδιο, σε συνάρτηση πάντα με την επιρροή τους στη μουσική.

Εκτός πάντως από το ομοιογενές εξαιρετικό πρότζεκτ του ντοκιμαντέρ, πολύ καλά φαίνονται -ή πιο σωστά ακούγονται- και τα νέα κομμάτια. Τόσο το κάπως μελωδικότερο «Something for Nothing» όσο και το πιο σκληρό «The Feast and The Famine» είναι συνθέσεις με προσωπικότητα, οι οποίες μάλλον επιστρέφουν μουσικά την μπάντα στα γνήσια και αγαπημένα προ του 2010 hardcore μονοπάτια.

“ Σε κάθε μεγαλούπολη και ένα τραγούδι. Τα αποτελέσματα των έως τώρα δύο επισκέψεων (και επεισοδίων) -σε Σικάγο, Ουάσιγκτον- είναι εντυπωσιακά.

των Foo Fighters δεν καθορίζεται μόνο από αυτούς τους παράγοντες. Απόγονοι του αυθεντικού σκληρού ροκ ήχου, με προφανή πανκ και grunge επιρροή -ο frontman Ντέιβ Γκρολ ήταν ο ντράμερ των θρυλικών Nirvana-, το γκρουπ από το Σιάτλ κρατάει ακόμα ψηλά τη σημαία.

Συμπληρώνοντας φέτος μία εικοσα-

ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΚΥΠΡΟΥ

ΟΙ ΜΠΛΕ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΚΟΚΚΙΝΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ ΠΡΑΣΤΙΤΗ

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ
ΑΙΓΛΗ ΣΠΥΡΙΔΑΚΙ

ΘΕΑΤΡΟ ΘΟΚ
ΣΚΗΝΗ 018

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
ΘΕΑΤΡΟ ΘΟΚ
ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ, 10.30Π.Μ.
(ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ)

ΛΕΜΕΣΟΣ
ΘΕΑΤΡΟ ΡΙΑΛΤΟ
ΣΑΒΒΑΤΟ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
11.00Π.Μ.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΘΕΑΤΡΟ ΘΟΚ
τηλ. 7772717
(Γρηγόρη Αυξεντίου 9
1096 Λευκωσία
Χώρος Παλιού ΓΣΠ)

ΤΙΜΗ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΥ

€6

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΣΚΗΝΗ 018

www.thoc.org.cy

ΘΟΚ/THOC

@ThocOfficial

ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΚΥΠΡΟΥ

Λευκωσία
Θέατρο ΘΟΚ

Νέα Σκηνή
Παρασκευή & Σάββατο
(από 31 Οκτώβριου
μέχρι και 27
Δεκεμβρίου)

Σωτήρα
Δημοτικό Θέατρο
6 Νοεμβρίου

Λεμεσός
Θέατρο Ριάλτο
25 Νοεμβρίου

Πάφος
Μαρκίδειο Θέατρο
4 Δεκεμβρίου

Λάρνακα
Δημοτικό Θέατρο
10 Δεκεμβρίου

Όλες οι παραστάσεις
αρχίζουν στις 8.30μ.μ.

Θέατρο ΘΟΚ,
ΤΗΛ. 7772717
(Γρηγόρη Αυξεντίου 9,
1096 Λευκωσία,
χώρος παλιού ΓΣΠ)

Διασκευή/Σκηνοθεσία
Χρίστος Σιοπαχάς

Ο ΡΙΝΟΚΕΡΟΣ

του Ευγένιου Ιονέσκο

Τιμές Εισιτηρίων
€12 / €6

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΘΟΚ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ ΘΟΚ

WWW.THOC.ORG.CY

ΘΟΚ/THOC

@ThocOfficial

Ένας μαγικός κόσμος... «προσεχώς»

Τα τρέιλερ των παλιών κινηματογράφων είναι η νέα υπο-βιομηχανία του σινεμά

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Για μερικούς είναι απόλαυση άρρηκτα συνδεδεμένη με εκείνη της ταινίας που περιμένουν να αρχίσει, καθισμένοι στην πολυθρόνα του κινηματογράφου. Άλλοι πάλι τα βλέπουν σχεδόν υπνωτιστικά στο YouTube όταν βαριούνται από το ένα στο άλλο, στο επόμενο. Για τους περισσότερους είναι η μικρή γέση που θα τους παρακινήσει να σημειώσουν στο «ραντάρ» τους μια ταινία για να τη δουν στο σινεμά. Τα τρέιλερ, τα «προσεχώς» δηλαδή των παλιών κινηματογράφων, αποτελούν μια ολόκληρη υπο-βιομηχανία, ζωτικής μάλιστα σημασίας για την κεντρική κινηματογραφική παραγωγή καθώς αποτελεί το βασικότερο τμήμα της καμπάνιας προώθησης οποιασδήποτε νέας ταινίας.

Σίγουρα θα σας έχει τύχει να πάτε σε κάποια ταινία παρακινημένο από ένα πολλά υποσχόμενο τρέιλερ και στη συνέχεια να κλαίτε τα χρήματά σας. Πράγματι, ειδικά τα τελευταία χρόνια, υπάρχουν τρέιλερ τα οποία δημιουργούν μεγάλες προσδοκίες («Η Τιτανομαχία», «Godzilla» για παράδειγμα) τις οποίες διαψεύδουν οκτρά οι ίδιες οι ταινίες. Επίσης, σε παρόμοια λογική υπάρχουν τρέιλερ πιο καλοφτιαγμένα (ποιοτικά) από τις ταινίες που προωθούν: σχεδόν όλη η σειρά των ταινιών «Harry Potter» αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα, όπως και το τουλάχιστον επικό teaser της περιπέτειας καταστροφής «2012». Αυτό είναι και ένα ακόμη χαρακτηριστικό του σύγχρονου κινηματογραφικού μάρκετινγκ. Οι παραγωγοί πλέον

δεν βασίζονται σε ένα τρέιλερ. Αντιθέτως, φροντίζουν να κρατούν ζωντανό το ενδιαφέρον του θεατή με 2-3 επίσημα τρέιλερ και τουλάχιστον ισάριθμα teasers (μίνι κλιπάκια που κεντρίζουν την περιέργεια) τα οποία αρχίζουν να προβάλλονται ακόμη και έναν ολόκληρο χρόνο πριν από την έλευση της ταινίας. Ποιος τα φτιάχνει όμως όλα αυτά; Παίρνοντας ως δεδομένο ότι ο εκάστοτε σκηνοθέτης, όσο καλός κι αν είναι, δεν έχει απαραίτητα το εμπορικό ένστικτο που αυτή η δουλειά απαιτεί, οι παραγωγοί τόσο του Χόλιγουντ όσο και του ανεξάρτητου κινηματογράφου αναθέτουν σε ειδικευμένες εταιρείες τη δημιουργία των τρέιλερ. Υπάρχουν μάλιστα πάνω από 100 τέτοιες εταιρείες, με κύκλο εργασιών που συνεχώς αυξάνεται, καθώς το ίδιο συμβαίνει και με τις ανάγκες της μαζικής παραγωγής ταινιών που εν πολλοίς βασίζονται στα τρέιλερ για την εμπορική επιτυχία τους (π.χ. ταινίες βασισμένες σε κόμικς).

Περίπτωση Μαρκ Γούλεν

Ο αδιαμφισβήτητος βασιλιάς των τρέιλερ πάντως είναι ο Αμερικανός Μαρκ Γούλεν, ο οποίος ως επικεφαλής της προσωπικής του φήμης έχει δημιουργήσει αξεχάστα τρέιλερ για μερικές από τις πιο αξιολογικές ταινίες των τελευταίων χρόνων. Από το ποπ αισθητικής κλιπ για τον «Μεγάλο Λεμπόφοκι» (1998) μέχρι τα πιο πρόσφατα «Social Network» και «Boyshood», η δουλειά του Γούλεν έχει αναδειχθεί σε πραγματική τέχνη τη συμπύκνωση των εικόνων και της ατμόσφαιρας ενός ολόκληρου φιλμ

Η πρόσφατη κινηματογραφική μεταφορά του «Μεγάλου Γκάτσμπι», με τον Λεονάρντο ντι Κάπριο στον πρωταγωνιστικό ρόλο. Ταινία με εκπληκτικό σάουντρακ και κορυφαίο το ηλεκτρικό παραλήρημα «Love is Blindness» του Τζακ Γουάιτ, που ακούγεται και στο εντυπωσιακό της τρέιλερ.

στα 2-3 λεπτά ενός νέου, επί της ουσίας, καλλιτεχνικού αντικειμένου. Όλες οι δουλειές του Μαρκ Γούλεν μαζί με επιπλέον πληροφορίες και υλικό μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα του (markwoollen.com).

Υπάρχουν βέβαια και εκείνοι που διατάζουν να εμπιστευθούν ακόμα και τη δημιουργία των τρέιλερ για τις ταινίες τους σε τρίτους. Τελειομανείς σκηνοθέτες όπως ο Κουέντιν Ταραντίνο, ο Ντέιβιντ Φίντσερ, ο Κρίστοφερ Νόλαν και ο Πολ Τόμας Αντερσον ασχολούνται οι ίδιοι επιστομένως ως επικεφαλής της προσωπικής του φήμης έχει δημιουργήσει αξεχάστα τρέιλερ για μερικές από τις πιο αξιολογικές ταινίες των τελευταίων χρόνων. Από το ποπ αισθητικής κλιπ για τον «Μεγάλο Λεμπόφοκι» (1998) μέχρι τα πιο πρόσφατα «Social Network» και «Boyshood», η δουλειά του Γούλεν έχει αναδειχθεί σε πραγματική τέχνη τη συμπύκνωση των εικόνων και της ατμόσφαιρας ενός ολόκληρου φιλμ

Τα κλασικά

Φυσικά, όμορφα τρέιλερ φτιάχνονταν και παλιότερα. Εκείνο που συνόδευε το κλασικό πρώτο «Alien» του 1979, λόγου χάριν,

αποτελεί υπόδειγμα μίνιμαλ αισθητικής και ατμοσφαιρικής μεταφοράς, ωστόσο είναι αλήθεια πως η μεγάλη έκρηξη έρχεται περίπου από τις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας. Ο «Αρχοντας των δαχτυλιδιών», ταινία που πέραν των άλλων άλλαξε σε μεγάλο βαθμό και το μάρκετινγκ της κινηματογραφικής βιομηχανίας, κυκλοφόρησε με 4 επίσημα τρέιλερ και έθεσε αυτή τη νέα σχέση «προσμονής-ανταποδοσίας» με το κοινό σε νέες βάσεις. Τα σημερινά τρέιλερ είναι μάλλον τα πιο προσεγμένα και ταυτόχρονα τα πιο στοχευμένα που έγιναν ποτέ. Οι ταινίες με περιεχόμενο κόμικς που ορίζουν τα τελευταία χρόνια τη χολιγουντιανή παραγωγή, χρειάζονται την κατάλληλη εκστρατεία προκειμένου να ξεριζώσει τον ανταγωνισμό των multiplex ποινον υπερήρωα να περιμένει και (κυρίως) να πιτσει το «ήγρε» γύρω από αυτόν. Παράλληλα, η τεράστια εμπορευματοποίηση αυτών των ταινιών έχει πολλές φορές έως

και κωμικά αποτελέσματα, όπως συμβαίνει με το –κατά τα άλλα πολύ καλοφτιαγμένο– τρέιλερ για την επόμενη ταινία των «Εκδικητών», στο οποίο ένα ολόκληρο πλάνο αφιερώνεται αποκλειστικά σε... τοποθέτηση προϊόντος γνωστής εταιρείας ηλεκτρονικών.

Τα σύγχρονα διαδικτυακά μέσα χωρίς αμφιβολία εξυπηρετούν τη διάδοση και, επομένως, την αξία των τρέιλερ. Το Facebook και τα υπόλοιπα κοινωνικά δίκτυα βοηθούν ώστε πολλά από αυτά –ορισμένες φορές και στοχευμένα– να γίνονται «viral» και έτσι να διαδίδονται ταχύτατα. Πράγματι με μια σύντομη έρευνα στο YouTube, μπορεί κανείς να εντοπίσει τρέιλερ με δεκάδες ακόμα και εκατοντάδες εκατομμύρια «χτυπήματα», τα οποία φυσικά μεταφράζονται επίσης σε εκατομμύρια (δολάρια αυτή τη φορά) τα οποία εταιρείες παραγωγής, πολύ πριν η κανονική ταινία φτάσει στις κινηματογραφικές αίθουσες.

Οι παραγωγοί πλέον δεν βασίζονται σε ένα τρέιλερ, αλλά φροντίζουν να κρατούν ζωντανό το ενδιαφέρον του θεατή με 2-3 επίσημα βίντεο, ενώ αναθέτουν σε ειδικευμένες εταιρείες τη δημιουργία τους.

Τα 5 κορυφαία

Βασικό συστατικό ενός πραγματικά αξεχάστου τρέιλερ είναι η μουσική του επένδυση. Παρακάτω ακολουθεί ένα ενδεικτικό top 5 εξαιρετικών τρέιλερ, τα οποία βασίζονται σε μεγάλο βαθμό την επιτυχία τους στη μουσική που τα συνοδεύει.

- 1. «Ο Αρχοντας των δαχτυλιδιών»:** Όλα τα τρέιλερ του «Αρχοντα» είναι εξαιρετικά. Ωστόσο, εκείνο της δεύτερης ταινίας υπό τους ήχους του «Requiem for a Dream» πέρασε την έννοια της επικότητας σε άλλο επίπεδο και έμεινε για πάντα χαραγμένο στη μνήμη των περισσότερων millenials.
- 2. «Watchmen»:** Οι Smashing Pumpkins ντύνουν μουσικά αυτό το όμορφο τρέιλερ για μία από τις καλύτερες –και πιο υποτιμημένες– ταινίες που βασίζονται σε κόμικς.
- 3. «The Great Gatsby»:** Αμφιλεγόμενη ταινία, με εκπληκτικό όμως σάουντρακ και κορυφαίο το ηλεκτρικό παραλήρημα «Love is Blindness» του Τζακ Γουάιτ, που ακούγεται και στο τρέιλερ.
- 4. «Fight club»:** Αξέχαστες ατάκες από την επίσης αξεχάστη ταινία του Ντ. Φίντσερ συνθέτουν αυτό το τρέιλερ που συνοδεύεται από το σχεδόν στοιχειωτικό «Where is my Mind» των Pixies.
- 5. «Αποκάλυψη τώρα»:** Το μοντάζ των σκηνών του τρέιλερ για την ταινία του Κόπολα είναι σχετικά συμβατικό –λόγω και της εποχής–, όμως και μόνο ο ήχος των Doors, των Rolling Stones και βέβαια του βαγκνερικού «Ride of the Valkyries» αρκεί για να το απογειώσει.

PIK1

THΛ.: 22862000

- 21.30** Μόλις χώρισα
- 07.30** Θεία λειτουργία
- 10.15** Πόσα ξέρεις - (Ε)
- 11.15** Πέτρινο ποτάμι - (Ε)
- 12.30** Η Κύπρος κοντά σας Μια ζωντανή γέφυρα ειρωνικών με τους όπου της Κύπριους συμπατριώτες μας.
- 13.30** Αμύνεσθαι περί πατρός Εκπομπή με τον Πέτρο Κωνσταντίνου.
- 14.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 14.15** Κυπριώτικο σκετς - (Ε)
- 15.15** Σπίτι στη φύση Περιβαλλοντική εκπομπή.
- 15.45** Πελάγιν γεύσεις - (Ε)
- 16.10** Ο φαλακρός μαθητής Κωμωδία με τους Θανάση Βέγγο, Βάσια Τριφύλλη, κ.ά.
- 17.40** Θαλασσογραφία Μουσικό ταξίδι στις ομορφιές της Ελλάδας.
- 18.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 18.15** Χωρίς αποσκευές Ταξιδιωτική εκπομπή με την Αλεξία Αναστασίου.
- 18.45** Το κειμενίο Κωμική σειρά.
- 19.20** Πατάτες 10 - (Ε) Σατιρική εκπομπή.
- 20.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.30** Μόλις χώρισα Κωμωδία με τους Ζέτα Μακρυπούλια, Γιάννη Ταμπουλάκη, κ.ά.
- 23.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 23.15** Ελληνική ταινία - (Ε)
- 01.00** Πατάτες 10 - (Ε)
- 01.30** Σπίτι στη φύση - (Ε)
- 02.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
- 03.30** Αμύνεσθαι περί πατρός - (Ε)

PIK2

THΛ.: 22862000

- 21.00** Ντετέκτιβ Βέρα
- 07.00** ΓΙΟΥΡΝΟΙΟΥΣ
- 08.00** Παιδική ζώνη α. Γέλα χαμογέλα β. Ο μύλος του Σάμερτον γ. Μπλανς δ. Ποκόγιο ε. Πολύχρωμα ψαράκια στ. Τουίνκλ ο μικρός εξωγήινος ζ. Φλίπερ και Λόλακα η. Ταμπουλόκα θ. Πίπι Φοκιδόμυτη ι. Κλίφορντ κ. Ο Όκι Ντοκ λ. Φετς και τα ζωάκια μ. Ο τρελούταϊκος επιστήμονας
- 12.45** Παιδική ζώνη - (Ε)
- 15.00** Στη χώρα του γιστί - Γιατί TV - (Ε)
- 15.45** Παιδικό πρόγραμμα.
- 16.10** Το σαφάρι της Σκάουτ (Scout's Safari, II)
- 16.00** Η ζωή της Κέιτλιν (Caitlin's way, II)
- 16.30** Οικογένεια Στίβενς (Even Stevens, III)
- 17.00** Είμαστε εδώ συζήτηση - (Ε) Νεανική εκπομπή.
- 17.30** Σίκινος Ντοκιμαντέρ.
- 18.10** Στο ίκνυ του Μαρσοπιλάμι Περιπέτεια.
- 19.50** ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)
- 20.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)
- 20.10** Η κυπριακή μου κουζίνα (My cyriot kitchen)
- 21.00** Ντετέκτιβ Βέρα: Σιωπηλές φωνές (Detective Vera: Silent Voices).
- 22.30** Αυτολείς ταινίες μυστηρίου.
- 22.30** Επ. προγράμμάτων
- 23.50** ΓΙΟΥΡΝΟΙΟΥΣ

MEGA

THΛ.: 22477777

- 21.20** DanSing for you 4
- 07.00** Θεία λειτουργία Απευθείας μετάδοση.
- 10.00** Joy It's Inside you Ψυχαγωγικό μαγκαζίνο.
- 11.40** Ιστορίες από τη λίστα - (Ε) Ταξιδιωτική εκπομπή μαγειρικής, με τον Άκη Πετρετζίκη.
- 12.30** Η ώρα η καλή - (Ε) Ελληνική σειρά με τους Πάνο Μιχαλόπουλο, Μπέου Μάλρα, κ.ά.
- 13.20** Πενίνα πενήνα - (Ε) Ελληνική σειρά με τους Σάκη Μπουλά, Πέτρο Φιλιππίδη, κ.ά.
- 14.20** Μάνα Χ ουρανού - (Ε) Ελληνική σειρά, με τους Σπύρο Σούλη, Τάσο Γιαννιόπουλο, κ.ά.
- 15.00** Una Φόσφα - (Ε)
- 16.00** Το δαχτυλίδι της φωτιάς - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 18.10** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 18.40** The music school - (Ε) Μουσικό talent show για παιδιά, με την Ντορέττα Παπαδημητρίου.
- 20.20** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 21.20** DanSing for you 4 (Πρεμιέρα) Φιλανθρωπικό σόου με τη Χριστιάννα Αριστοτέλους.
- 00.10** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 01.00** Rosewood Ιστορικό δράμα, με τους Τζον Βόιτ, Βινγκ Ρέιμς, κ.ά.
- 02.30** Έχεις μέσον - (Ε) Ενημερωτική εκπομπή.
- 04.30** Για σένα - (Ε)
- 04.30** Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 05.50** Χαραυγή - (Ε)

ANT1

THΛ.: 22200200

- 21.00** DWTS 5
- 06.20** Πρωινή ενημέρωση Ενημερωτική εκπομπή.
- 07.00** Δείξε μου το φίλο σου - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 08.30** Super μπαμπάς - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 10.40** Τύχη βουλό - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 11.30** Όμικρον θετικό - (Ε) Δραματική σειρά.
- 13.00** Music and more - (Ε)
- 13.50** Xtreme makeover - (Ε) Λόλα - (Ε)
- 14.00** Ελληνική σειρά.
- 16.00** Αίγια... Fuxia! - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 16.50** Ζόρια επαγγέλματα Ο Σπύρος Σούλης παρουσιάζει διάφορα δύσκολα επαγγέλματα.
- 17.45** Τα νέα του ANT1 σε 10'
- 18.10** Οι συμμαθητές Κωμική σειρά, με τους Παύλο Χαϊκόλη, Μαρίνα Τομασάτου.
- 19.30** Πρώτη σταγόνα - (Ε) Κωμική σειρά, με τους Δώρα Κακούρατου, Αντώνη Καταράκη, κ.ά.
- 20.20** Τα νέα του ANT1
- 21.00** Dancing with the stars 5 Ζωντανό χορευτικό talent show με τη Δούκισσα Νομικού.
- 00.45** Τίτλοι ειδήσεων
- 00.50** Ράδιο Αρβύλα Σατιρική εκπομπή.
- 01.40** Τα μαχαρώματα - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 02.30** Ποτέ δεν ξέρεις - (Ε) Ελληνική σειρά.

ΣΙΓΜΑ

THΛ.: 22580100

- 22.45** Heaven is waiting
- 07.55** Max Steel 2 Παιδικό πρόγραμμα.
- 08.15** Η Μπάριμ και ο καρμιοθραύστης Παιδική ταινία κινουμένων σχεδίων μεταγλωττισμένη στα ελληνικά.
- 09.30** UEFA Champions League
- 10.00** Σπίτι μου σπτάκι μου Ψυχαγωγική εκπομπή, με την Κωνσταντίνη Σπυροπούλου.
- 13.55** The Social Media Show - (Ε) Άκου τι είναι! - (Ε) Τηλεπεινίδι με τον Χρήστο Φερεντίνο.
- 15.50** Εφτά ουρανοί και σύννεφα αλπίες - (Ε) Κυπριακή σειρά.
- 16.30** Όρκος σιωπής - (Ε) Δραματική σειρά, με τους Κάτια Δανδουλάκη, Δάνη Κατρανίδη.
- 17.50** Τα γεγονότα σε συντομία Κόκκινο ποδήλατο Ψυχαγωγική εκπομπή μαγειρικής με τον Αλέξανδρο Παπανδρέου.
- 18.00** Πάμε πακέτο - (Ε)
- 18.40** Τομή στα γεγονότα
- 20.20** Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε) Ελληνική σειρά.
- 22.45** Στο δρόμο για τον παράδεισο (Heaven is waiting) Κωμωδία με τους Κερτ Ντάσσετ, Μπρίννεϊ Πελετιέρ, κ.ά.
- 23.55** Γεγονότα σε τίτλους
- 00.00** NCIS, VII Ξένη αστυνομική σειρά.
- 00.50** Σπίτι μου σπτάκι μου - (Ε)
- 04.10** Ελένη - (Ε)

MAD

THΛ.: 22472472

- 17.30** Fashion Music Project
- 08.00** Breakfast
- 11.00** Greeks Only Mixer
- 12.00** MAD Greekz Top 10
- 13.00** Greeks Only Mixer
- 14.00** Breaking MAD
- 15.00** Zone M
- 17.00** Mixer
- 17.30** Fashion Music Project
- 18.00** Λίκ στα ελληνικά
- 19.00** Hits Non Stop
- 21.00** Στη Διασπορά
- 23.00** Zone M
- 00.00** TV War
- 01.30** Insomnia Mixer
- 06.00** Wake Up...Hits
- CAPITAL** THΛ.: 25577577
- 21.00** It could happen to you
- 07.15** Παιδική ζώνη
- 09.45** Στα καλά καθούμενα Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 13.55** Αποκαλυπτικά Ψυχαγωγική εκπομπή.
- 17.00** Τηλεγορά
- 18.35** Μαγειρεύουμε παρέα Εκπομπή μαγειρικής.
- 19.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 20.00** Mitsi show Με τον Γ. Μπισκουάτα.
- 21.00** It could happen to you Κωμωδία.
- 23.00** Conspiracy Ταινία δράσης.
- 00.45** Between
- 02.15** Hudson hawk
- 03.55** Murder in Hopeville

TV PLUS

THΛ.: 22600600

- 21.10** The departed
- 07.00** Παιδική ζώνη
- 12.30** On Air Μουσική εκπομπή.
- 13.30** Τηλεγορά
- 13.45** Ευτυχώς τρελάθηκα Κωμωδία.
- 15.45** Επικαιρα - (Ε) Πολιτική εκπομπή.
- 17.15** Τηλεγορά
- 18.15** Όμορφη μέρα (Best of)
- 18.45** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 19.00** Χίλιες και μια... γεύσεις Εκπομπή μαγειρικής.
- 20.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 20.15** Αστρολογική αυλαία Αστρολογική εκπομπή.
- 21.10** The departed Θρίλερ, με τους Λεονάρντο Ντι Κάπριο, Ματ Ντέιμον, κ.ά.
- 23.30** The mentalist, II Ξένη σειρά.
- 00.45** On Air
- 01.30** Επικαιρα - (Ε)
- EXTRA TV** THΛ.: 25715111
- 07.15** Extra Kids
- 12.00** Ελληνική ταινία
- 14.00** Ταξίδι ζωής Παιδική ζώνη
- 16.45** ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοσηρική)
- 17.00** Ελληνική ταινία
- 18.45** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 19.30** Ελληνική ταινία
- 21.30** Μουσικό πρόγραμμα
- 22.30** Ελληνική ταινία
- 23.55** Ξένη ταινία
- 00.00** Υπαστυνόμος Ρεξ
- 01.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ
- 01.30** Ελληνική ταινία
- 03.15** Το πάρτι της ζωής σου
- 04.00** Ελληνική ταινία
- 06.15** ΕΙΔΗΣΕΙΣ

NOVACINEMA 1

- 07.40** The Big Chill
- 09.30** Cine News
- 10.00** Jesse Stone: Benefit Of The Doubt
- 11.30** Hyde Park On Hudson
- 13.10** Percy Jackson: Sea Of Monsters
- 15.00** Cedar Cove, II
- 15.50** Person Of Interest, IV
- 16.40** Silicon Valley
- 17.20** NCIS, XII
- 18.10** Super Buddies
- 19.35** Lay The Favorite
- 21.15** Silicon Valley
- 22.00** Philomena
- 23.50** Ο εχθρός μου
- 01.45** Gomorra
- 02.50** Seal Team Eight: Behind Enemy Lines
- 04.30** Insidious: Chapter 2

NOVACINEMA 2

- 05.20** Swinging With The Finkels
- 07.20** Cine News
- 08.00** New York Stories
- 10.05** Au Bonheur Des Ogres
- 11.45** Cine News
- 12.25** Seven Pounds
- 14.30** When A Man Loves A Woman
- 16.40** Last Vegas
- 18.30** Groundhog Day
- 20.20** Your Sister's Sister
- 22.00** Public Enemy No.1
- 00.00** Ματζουράνα
- 01.35** The Godfather 3
- 04.25** Cine News
- 04.50** The Man With The Iron Fists

NOVACINEMA 2

- 07.00** Super League 2014/15 Πρωτάθλημα ΟΠΑΠ (Λεβαδειά-Πλατανιάς) (Ε)
- 09.00** Παιζουμε Ελλάδα! Λεπτό προς Λεπτό
- 14.30** TODAY
- 17.00** Basketball League 2014/15 - 6η Αγωνιστική (Live) Volley League ΟΠΑΠ - 4η αγωνιστική (ΑΕΚ-Παναθηναϊκός) (Live)
- 21.00** Στιγμιότυπα Γαλλικού Πρωταθλήματος (Ε)
- 22.00** Αγώνας Ποδοσφαίρου

NOVSPORTS 1

- 06.00** Γαλλικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου (Καεν-Ναντ) (Ε)
- 12.00** Στιγμιότυπα Γαλλικού Πρωταθλήματος (Ε)
- 15.00** Αγώνας Ποδοσφαίρου
- 19.00** Ο Κόσμος του Ποδοσφαίρου (Ε)
- 19.30** TODAY
- 22.00** Αγώνας Αυτοκινήτων Nascar - Sprint Cup Series - Miami Speedway (Live)

Ο ανεξερεύνητος θησαυρός των φυτών

Τα συστατικά 1.800 φυτικών οργανισμών αποκάλυψε μετά από επίμονη μελέτη το ευρωπαϊκό πρόγραμμα AGROCOS

Του ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Παρά το γεγονός ότι οι επιστήμονες μελετούν τα φυτά και τις ιδιότητές τους εδώ και αιώνες, η κλωρίδα της Γης εξακολουθεί να κρύβει πολλά μυστικά, αφού ακόμη και σήμερα για ελάχιστα είδη είναι γνωστή η πλήρης χημική τους σύσταση. Η τεράστια ανάπτυξη της συνθετικής χημείας μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, διάφορα θεσμικά εμπόδια, αλλά και τα ανεπαρκή τεχνολογικά «εργαλεία», είναι μερικοί από τους λόγους που ο κόσμος της χημείας των φυτών παραμένει σε μεγάλο βαθμό ανεξερεύνητος. Ένας κόσμος που σίγουρα περιέχει πολύτιμα συστατικά, που θα μπορούσαν να δώσουν νέα φάρμακα ή προϊόντα

Το *Xanthostemon chrysanthus*, ένα φυτό που ενδημεί στη Νέα Καληδονία, συγκαταλέγεται στα περίπου 1.800 φυτικά είδη για τα οποία, χωρίς στο ευρωπαϊκό πρότζεκτ AGROCOS, έχει γίνει πλήρως γνωστό το πλήρες χημικό τους «προφίλ».

και η γερμανική BASF, η μεγαλύτερη εταιρεία χημικών στον κόσμο. Επίσης, πήραν μέρος έξι πανεπιστήμια εντός και εκτός Ευρώπης, που έχουν πρόσβαση σε οικοσυστήματα σχεδόν σε ολόκληρο τον πλανήτη. «Ετσι, τα 1.800 φυτά προήλθαν από την Ασία, τη Λατινική Αμερική, την Αφρική και ευρωπαϊκές περιοχές – ανάμεσά τους και από την Ελλάδα», επισημαίνει ο καθηγητής.

Όπως προσθέτει, τα συγκεκριμένα φυτά επιλέχθηκαν επειδή γι' αυτά υπήρχαν βιβλιογραφικές ενδείξεις πως περιέχουν ουσίες που οι επιστήμονες είχαν ήδη στα εργαστήριά τους και γνώριζαν τη βιολογική τους δράση. Αφού τα ανέλυσαν, οι ερευνητές εντόπισαν χιλιάδες χημικές ενώσεις, από τις οποίες μά-

Στην Ελλάδα υπάρχουν 6.000 φυτικά είδη, από τα οποία μάλιστα το 20% είναι ενδημικά, επομένως έχουν μοναδικές ιδιότητες.

λιστα ξεχώρισαν 30 συστατικά, τα οποία υπόσχονται βιολογικά αγροχημικά και καλλυντικά «νέας γενιάς». Για την ανάπτυξη αυτών των προϊόντων θα ασχοληθούν η BASF και η εταιρεία Κορρές αντίστοιχα, οι οποίες θα μελετήσουν τα συστατικά πιο διεξοδικά στα εργαστήριά τους.

Σε ιατρική και βιομηχανία

Το AGROCOS είναι ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα της «βιοπροσοπτικής», δηλαδή της τεχνικής για τη μελέτη φυτών (αλλά και μικροοργανισμών ή ζώων), ώστε να βρεθούν άγνωστα έως τώρα φυσικά υλικά, για εφαρμογές στην ιατρική και τη βιομηχανία. «Στην πραγματικότητα, η λογική είναι η ίδια με αυτήν που έχει ο άνθρωπος ήδη από την αρχαιότητα, ψάχνοντας

στα φυτά τη λύση για να καλύψει διάφορες ανάγκες του», αναφέρει ο κ. Σκαλτσούνης. Ωστόσο, αυτή η τάση κερδίζει ολοένα περισσότερο έδαφος τις τελευταίες δεκαετίες, κατ' αρχάς επειδή, χάρις στην επιστήμη και την τεχνολογία, η αναζήτηση μπορεί να γίνει με λιγότερο χρόνο και κόστος.

«Σήμερα διαθέτουμε τεχνικές που μας επιτρέπουν να απομονώσουμε όλα τα συστατικά ενός φυτού ακόμη και από πολύ περιορισμένα δείγματά του, ενώ επίσης μπορούμε πολύ πιο εύκολα να βρούμε τη βιολογική δράση οποιασδήποτε χημικής ουσίας», σημειώνει. Επίσης, αν μια τέτοια ουσία αποδειχθεί χρήσιμη, είναι σχετικά απλό να αναπαράχθει σε μεγάλες ποσότητες, ακόμη κι αν αυτό δεν μπορεί να γίνει με την καλλιέργεια του φυτού.

«Βιοπειρατεία»

Εξίσου σημαντικό είναι πως στην πορεία αντιμετωπίστηκαν και τα φαινόμενα «βιοπειρατείας» που είχαν παρατηρηθεί αρχικά.

Με τον όρο αυτό, περιγράφονται οι περιπτώσεις όπου δυτικές φαρμακοβιομηχανίες εκμεταλλεύθηκαν εμπορικά φυσικά συστατικά από περιοχές του αναπτυσσόμενου κόσμου, χωρίς ένα μέρος των κερδών να καταλήγει στις τοπικές κοινότητες, οι οποίες μάλιστα συχνά γνώρισαν την ασχολία της BASF και η εταιρεία Κορρές αντίστοιχα, οι οποίες θα μελετήσουν τα συστατικά πιο διεξοδικά στα εργαστήριά τους.

«Πάντως, χάρις στη συνθήκη του Ρίο το 1992 αλλά και μεταγενέστερες διασκέψεις, σήμερα υπάρχει ένα διεθνές θεσμικό πλαίσιο το οποίο δεν επιτρέπει την αξιοποίηση φυσικών χημικών ενώσεων ερήμην των τοπικών κοινοτήτων», σημειώνει ο Έλληνας επιστήμονας.

Οι δυνατότητες της ελληνικής πανίδας είναι μοναδικές

Από τα 30 φυτικά συστατικά που ξεχώρισαν οι επιστήμονες στο πλαίσιο του πρότζεκτ AGROCOS, τα 5 από αυτά φαίνεται πως παρέχουν ενισχυμένη προστασία από τον ήλιο και προλαμβάνουν τη δημιουργία κηλίδων στο δέρμα λόγω ηλικίας. Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία, τα υπόλοιπα συστατικά ανοίγουν τον δρόμο για καινούρια εντομοκτόνα, ζιζανιοκτόνα και μυκητοκτόνα.

«Επειδή είναι φυτικές προέλευσης και βιοαποικοδομήσιμα, αυτό σημαίνει πως τα αγροχημικά που θα προκύψουν από αυτά θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν σε βιολογικές καλλιέργειες, χωρίς να χάσουν την πιστοποίησή τους», επισημαίνει ο δρ Σκαλτσούνης, καθηγητής στο Φαρμακευτικό Τμήμα του ΕΚΠΑ και συντονιστής του AGROCOS. Παράλληλα, εκτός από τις 30 χημικές ενώσεις, από το πρότζεκτ δημιουργήθηκε επίσης μια «βιβλιοθήκη» με 3.600 δραστηρίως εκχυλίσματα, τα οποία παραχθούν από τα 1.800 φυτικά είδη που αναλύθηκαν.

Η «βιβλιοθήκη» αυτή θα είναι διαθέσιμη στο μέλλον σε οποιαδήποτε ερευνητική ομάδα ή επιχείρηση θελήσει να την αξιοποιήσει.

Ιδιαίτερα για την Ελλάδα, ο συντονιστής του πρότζεκτ υποστηρίζει πως η πανίδα της είναι εντυπωσιακά πλούσια σε ποικιλότητα, κάτι που αυξάνει την πιθανότητα η εξερεύνηση των φυτών στη χώρα μας να οδηγήσει σε καινούργιες εφαρμογές.

«Στην Ελλάδα υπάρχουν 6.000 φυτικά είδη, από τα οποία μάλιστα το 20% είναι ενδημικά, επομένως έχουν μοναδικές ιδιότητες», λέει χαρακτηριστικά.

Πάντως, όπως προσθέτει, οι αρμόδιοι φαίνεται πως έχουν συνειδητοποιήσει τα τελευταία χρόνια πως ο φυτικός πλούτος της Ελλάδας μπορεί να εξελιχθεί σε σημαντική ευκαιρία, πρώτα και καλύτερα για τη γεωργία.

Εως τώρα έχει αναλυθεί μόλις το 10% από τα 400.000 είδη ανώτερων φυτών.

τα οποία θα είναι πιο φιλικά στον άνθρωπο και το περιβάλλον. «Αν και η τεράστια βιοποικιλότητα του πλανήτη μας είναι βέβαιο πως παράγει ουσίες που δεν θα μπορούσε να φανταστεί ούτε ο καλύτερος χημικός, έως τώρα έχει αναλυθεί μόλις το 10% από τα 400.000 είδη ανώτερων φυτών», λέει χαρακτηριστικά στην «Κ» ο δρ Αλέξιος Λεάνδρος Σκαλτσούνης.

Καθηγητής στο Τμήμα Φαρμακευτικής του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου, ο κ. Σκαλτσούνης ήταν συντονιστής στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα AGROCOS, το οποίο, μέχρι τον Σεπτέμβριο που ολοκληρώθηκε, πρόσθεσε ακόμη 1.800 φυτά σε αυτά των οποίων οι επιστήμονες γνώριζαν με κάθε λεπτομέρεια το χημικό τους «προφίλ».

Εκτός από το Τμήμα Φαρμακευτικής, στο πρόγραμμα συμμετείχε επίσης ο «Δημόκριτος» και επιχειρήσεις όπως η ελληνική εταιρεία καλλυντικών Κορρές

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα στη Λακατάμια 2 υπνοδωματίων, πλήρης επιπλωμένο, με όλα τα είδη οικιακών συσκευών. 75τ.μ. και 15τ.μ. βεράντα, στον 3ο όροφο με ανασέρ σε ολοκλήρωμα πολυκατοικία 1 ετών και με γκαράζ στεγασμένο. Τηλέφωνο επικοινωνίας 99184295. Τιμή €370,00.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ γωνιακό διαμέρισμα 2 υπν., 6 ετών, με σαλτραπεζαρία, κουζίνα με όλα τα χρειώδη, wc, μπάνιο, έξτρα wc και ντους στο 1 υπν., γύρω βεράντες, a/c παντού, πάρκινγκ, αποθήκη. Μικρή νέα οικοδομή, κοντά στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, περιοχή Κοιμητηρίου Κωνσταντίνου και Ελένης. Ενοίκιο €370 και κοινόχρηστα, κατάλληλο και για φοιτητές. Τηλ. 99623267, Λευκωσία.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ μεγάλο μονάρι, πλήρως επιπλωμένο με όλες τις ηλεκτρικές συσκευές και κλιματιστικά σε μικρή μοντέρνα πολυκατοικία κοντά στην Πανεπιστημίου, ιδανικό για φοιτητές. Τηλ. 99585045 Τάσος Νικολάου.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ διαμερίσματα 2 & 3 υπν. στον Λυκαβηττό, επιπλωμένα ή μη, εντοιχισμένη κουζίνα, θέρμανση, κλιματισμός, ηλιακός χώρος στάθμευσης, κλειστό σύστημα παρακολούθησης. Τηλ. 99682782.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ή πωλείται μοντέρνο διαμέρισμα, υπερασύγχρονο, ανεξάρτητο, 170τ.μ., στον τρίτο όροφο, συγκρότημα Λακία Βουλίμης, με κοινόχρηστη πισίνα. Μεγάλο μέτωπο, βεράντα 32τ.μ., κυριώς

υπνοδωμάτιο με γκαρνταρόμπα και χώρο υγείας walkthrough, υπνοδωμάτιο en-suite, με πλήρη ποιοτικό εξοπλισμό και φανοειδικά σώματα. Για φωτογραφικό υλικό και άλλες πληροφορίες: info@grandad.com.cy ή τηλέφωνο 99621380.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 2 υπν. 105 τ.μ. στην περιοχή Παλουριώτισσας, έναντι Πύλης Αμμοχώστου, σε άριστη κατάσταση. Εντοιχισμένη κουζίνα, 2WC, Storage Heaters, επιπλωμένο, Air Conditions σε όλους τους χώρους, ηλιακό, αποθήκη και στεγασμένο χώρο στάθμευσης. Τιμή €400. Για περισσότερες πληροφορίες στα τηλ. 99490942, 99566540.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 1 υπν. (54 τ.μ.) στη Μακεδονίτσα, πίσω από τον Τύμβο. Βρίσκεται σε ήσυχη περιοχή κοντά στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και διαθέτει χώρο στάθμευσης και μικρή αποθήκη. Ενοίκιο €400. Τηλέφωνο επικοινωνίας 99693859.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ στην Έγκωμη απέναντι από τα φώτα του Hilton Park χώρος 2200τ.μ. από τα οποία τα 1000τ.μ. είναι στεγασμένα. Ιδανικός χώρος για αποδεδειγμένες εργασίες. Τηλ. 22673403, 99908143.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικιστικό τεμάχιο, 724 τ.μ., στην Αλάμτρα, μεταξύ Παλαιού και Νέου δρόμου Λακίας - Λεμεσού. Τιμή: € 150.000 τηλ.99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εξαιρετικό οικόπεδο 661 τμ στην περιοχή Coloumbia-Γερμασόγεια. Εφάρτεται πεζόδρομο

και μεγάλο διαμορφωμένο χώρο πρασίνου. Με τίτλο κι όλες τις παροχές. ΣΔ 100%. Μέχρι τρεις ορόφους. Τιμή 370.000 ευρώ (συζητήσιμη). Τηλ 97742121.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στην περιοχή της Αγίας Φύλας, 776τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% ΣΔ, 3 ορόφοι. Τιμή 290.000 ευρώ. Τηλ. 99787862. Email: e.zoidou@gmail.com

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στο χωριό Ποταμιά, 580 τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% Συντελεστή Δήμοσης, σε εξαιρετική περιοχή με νέες κατοικίες. Τιμή 130.000 ευρώ. Τηλ. 99574611.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΤΕΜΑΧΙΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ. Το οικιστικό τεμάχιο βρίσκεται στην περιοχή Φοινικαριά. Ολοκ. εμβαδό 5,686 με Σ.Δ. 20%. Τηλ.: 96885030 ιδιοκτήτης.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ καινούργια, 2ορόφη κατοικία, 4 υπν., 214 τ.μ. σε 600 τ.μ. οικιστικό τεμάχιο, στην Αλάμτρα, πάνω στον παλιό δρόμο Λευκωσίας - Λεμεσού. Τιμή: € 265.000 τηλ. 99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ καινούργιο διαμέρισμα, ισόγειο 2 υπνοδωματίων με A/C κοινή πισίνα, 2 parking και μεγάλη βεράντα με κήπο στην περιοχή Τάροι των Βασιλείων, με τίτλο ιδιοκτησίας στην Πάφο. Τιμή: 130.000 Τηλ. 99425558

ΠΩΛΕΙΤΑΙ διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Κολόσι επιπλωμένο, με κλιματισμό σε όλους τους χώρους. Διαθέτει αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης σε πολύ καλή τιμή. Πληροφορίες 99009501

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ BMW 318ci Coore του 2000, manual, leder, σε γκρι χρώμα σε πολύ καλή κατάσταση. Τιμή €2.700. Τηλέφωνο επικοινωνίας 99184295

ΠΩΛΕΙΤΑΙ OPEL VECTRA 18CC, registration DAF, 1993, manual, airbags, air-condition, car radio, silver color, special price: 800 euro only! Call 22101858.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Golf IV Tdi Van 110 hp χρώματος ασήμι 3.500 ευρώ. Τηλ. 99997147.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Toyota Starlet Glanza 13άρι turbo, χρώ-

ματος ασήμι, γραμμένο και επιθεωρημένο, 4.500 ευρώ. Τιμή συζητήσιμη! 96766150 Λεμεσός.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Mercedes e 220 CDI μοντέλο 2001 silver, MOT 5/2014, πρόσφατο γενικό service, full extra, 5.500 ευρώ, λόγω αναχώρησης στο εξωτερικό. Για περισσότερες πληροφορίες 99177507.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ αμάξι Renault Megane Cabrio, έτος 2006 16 όλοια, αρ. εγγραφής KJY, παρσιμένο MOT, σύστημα trip/ronic, leather, με αρκτά extra. Τιμή 5.800 ευρώ. Τηλ. 99850944 Λεμεσός.

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ περίτερο money gram dvd club. Πωλείται επιθεωρηθείς επιχείρηση στον ίδιο χώρο λειτουργεί υπηρεσία money gram, υπάρχει ενσωματωμένο dvd club και τερμάτιο περίτερο. Επίσης στον ίδιο χώρο λειτουργεί και κατάστημα αθλητικών παπουτσιών. Πλούσιο stock. Πωλείται λόγω άλλων ασχολιών των ιδιοκτητών. Τηλ. 99843498.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ επιθεωρηθείς επιχείρηση (Πάρκο Καφε-στατόριο) με τον εξοπλισμό, λόγω άλλων ασχολιών του ιδιοκτήτη. Υπαίθρια παιχνιδιστήλη και κλειστή αίθουσα παιχνιδιών. Κατάλληλο για διοργάνωση εκδηλώσεων (γάμμοι, βαφτίσιμα κ.α). Τηλ. 99843498.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ φουσκωτά κάστρα σε διάφορα μεγέθη για εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους για διάφορες εκδηλώσεις! Τηλ.: 99484639

ΠΩΛΕΙΤΑΙ σκούτερ Piaggio μοντέλο Beverly - Anniversary Edition, κυβισμός 500 κ.ε. χρώματος μολυβί, έτους 2012, παρ. πολύ καλή κατάσταση, με εγγύηση αντιπροσωπείας 2 χρόνων με χιλιόμετρα 2400, ένας ιδιοκτήτης. Για πληροφορίες: τηλ. 99-634-136, ή 97-686-236. Λάρνακα.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εργοστασιακό ενυδρείο, 100 x 30 x κ.ε. μαζί με όλα τα απαραίτητα για χρήση του και με επίσης με χαλκία. 60 ευρώ. Τηλ. 99-634136.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ 2 ηλεκτρογεννήτριες HONDA μοντέλο GX390 - απόδοσης 7 ΚW. ελαφρώς μεταχειρισμένες, κατάλληλες για τουριστικά νερού ή άλλη ασχολία. Τιμή έκαστη: ευρώ 1.200. Για νατεβού: 99634136 Λάρνακα.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

Η εταιρεία G.K. DIGITAL ACTIVA LTD η οποία δραστηριοποιείται παγκύπρια στην διανομή αυτών, ζητά να προσλάβει πωλητή για την επαρχία Λευκωσίας.

Απαιτούμενη πείρα στον τομέα των πωλήσεων.

Ικανοποιητικό οικονομικό πακέτο.

Για πληροφορίες καλέστε στο 22 61 00 77 ή αποστείλετε CV στην ηλεκτρονική διεύθυνση digital.active@cytanet.com.cy

Πελάτες μας Μεγάλος Οργανισμός αναζητά αδειούχο φαρμακοποιό για συνεργασία / εργοδότηση για την Επαρχία Πάφου. Το άτομο αυτό πρέπει να είναι:

- Δυναμικό
- Φιλόδοξο
- Να έχει Οργανωτικές / Διοικητικές Ικανότητες

Οι ενδιαφερόμενοι να αποστείλουν τα βιογραφικά τους στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@qualitylink.com.cy το αργότερο μέχρι τις 30/11/2014.
Qualitylink: Tel: 22450085, Fax: 22450086

Πωλείται
Πωλείται εμπορικό ακίνητο στη Λεωφόρο Στροβόλου στη Λευκωσία κατάλληλο για γραφεία - Showroom με εμβαδό 550τ.μ. συν 380τ.μ. υπόγειο σε οικόπεδο 577τ.μ. σε συντελεστή 160:1.
Για πληροφορίες 99687168

Ενοικιάζεται

Ευρύχωρο διαμέρισμα ενός υπνοδωματίου, με καθιστικό κουζίνα και μεγάλη βεράντα, εξοπλισμένο με κλιματισμό (ζεστό - κρύο) και όλες τις ηλεκτρικές συσκευές. Διαθέτει στεγασμένο parking. Επικοινωνήστε με καινούργια πολυκατοικία στην Αγλαντζιά κοντά στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Ιδανικό για φοιτητές και νεαρά ζευγάρια. Τηλ. 99699132

Πωλείται

Πωλείται μεγάλο διαμέρισμα 260 τ.μ. στο Λυκαβητό, 1ος όροφος, 4όροφος κτιρίου, μεγάλη σαλτραπεζαρία με ξύλινη επένδυση και bar, hall με βιβλιοθήκη ξύλινη, 3 μεγάλα υπνοδωμάτια, τζαμαρία, αποθηκούλα, ανεξάρτητη κεντρική θέρμανση και κλιματιστικά. Πληροφορίες στο τηλ. 96809113

ΠΩΛΕΙΤΑΙ AUDI A3 CONVERTIBLE

AUDI A3 CONVERTIBLE κυπριακό, σε εξαιρετική κατάσταση, εγγραφή KYF/2011, με μόλις 29.000χλμ.

Χρώμα λευκό με μαύρη οροφή και πολλά extras. Ένας ιδιοκτήτης, λογική τιμή για γρήγορη πώληση.

Δευτέρα - Παρασκευή
Τηλ: 22 44 44 30 (Ωρες 08:00 - 16:00) Λευκωσία.

ΤΩΡΑ ΞΕΡΕΙΣ;

ΣΕ ΜΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟ, ΠΟΥ ΟΛΑ ΑΛΛΑΖΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ,
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΩΤΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΡΑΙΜΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΕΙΝΑΙ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΑΠΟ ΠΟΤΕ.

Η **NEA** ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΑΠΟ 26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ

kathimerini.com.cy/financial

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΩΡΑ ΞΕΡΕΙΣ